00048240

THE
ASIATIC SOCIETY OF BOMBAY
TOWN HALL, BOMBAY-1.

Digitized with financial assistance from the
Government of Maharashtra
on 18 July, 2018

THE

DINKARD.

THE ORIGINAL PEHLWI TEXT; THE SAME TRANSLITERATED IN ZEND CHARACTERS; TRANSLATIONS OF THE TEXT IN THE GUJRATI AND ENGLISH LANGUAGES; A COMMENTARY AND A GLOSSARY OF SELECT TERMS.

BY

PESHOTUN DUSTOOR BEHRAMJEE SUNJANA.

18240

VOL. I.

PUBLISHED UNDER THE PATRONAGE

OF THE

SIR JAMSEDJI JIJIBHAI TRANSLATION FUND.

Bombay:

PRINTED AT THE DUFTUR ASHKARA PRESS

BY BEHRAMJEE FURDOONJEE & Co.

6 & 11 BEHRAMJI HORMASJI STREET, FORT.

IN THE YEAR 1243 OF YEJDAJARD AND 1874 OF CHRIST

ORE
Guj 295.5
San/Din
48240

To,

THE HONORABLE SIR JAMSETJI JIJEEBHOY BART., C.S.I.,
HIRJIBHOY HORMASJI SETT ESQUIRE,
MEHRWANJI FRAMJI PANDAY ESQUIRE,
CURSETJI FURDOONJI PARAKH ESQUIRE,
DINSHAWJI MANECKJI PETIT ESQUIRE,
Trustees of the Sir Jamsetji Jijeebhoy Translation Fund.

GENTLEMEN,

The Dinkard is an ancient and valuable work intimately connected with our holy religion; and I feel, I am doing myself honour in dedicating it to you in recognition of your religious zeal, and your praiseworthy desire to place the benefits of a translation thereof within the reach of the Zoroastrian public.

I remain,
Gentlemen,
Your well-wisher for ever

PESHOTUN DUSTOOR BEHRAMJEE SUNJANA.

દીન્‌કર્દ કેતાબ

તેહની

અસલ પેહલવી એબારત, ઉચ્ચાર, ગુજરાતી તથા ઈંગરેજી તરજુમો, શરેહ, અને અગતજોગ પેહલવી શબ્દોની ફરહંગ સાથે.

બનાવનાર,

પેશોતન દસતુર એહરામજી સંજાણા.

દફતર પેહલ્લું.

સર જમશેદજી જીજીભાઈ ટરાંસલેશન ફંડના આસરા હેઠલ છપાવી પરગટ કરીઉંછે.

મુંબઈ,

દફતર આશકારા છાપાખાનાંમાં

એહરામજી ફરદુનજીની કુંપનીએ છાપીઉંછે,

કોટ—એહરામજી હોરમજજી સ્ટીટ, ના૦ ૬ તથા ૧૧.

સને ૧૨૪૩ ઈસ્લિજદજરદી.

સને ૧૮૭૪ ઈસવી.

નેકનામ ધી આનરએબલ સર જમશેદજી જીજીભાઈ બારોનેટ
સી. એસ. આઈ.

શેઠજી સાહેબ હીરજીભાઈ હોરમજજી શેઠના,
શેઠજી સાહેબ મેહરવાંનજી પ્રરાંમજી પાંડે,
શેઠજી સાહેબ ખોરશેદજી પ્રરેકુનજી પારખ,
શેઠજી સાહેબ દીનશાહજી માંણેકજી પીંટીટ,
સર જમશેદજી જીજીભાઈ ટરાંસલેશન ફંડના તરસ્ટી સાહેબો જોગ.

માંનવન્ત સાહેબો,

આપણા પવીતર મજહબ સાથે સંબંધ રાખનારાં આએ કદીમ અને મોતેબર 'દીનકર્દ' નામનાં પુસતકનો તરજુમો કરાવીને તેહનો ફાએદો જરતોશતી આલમને પોંહચાડવાની તમો સાહેબોની ભલી ધારણા અને દીનદારીને લગતી નેક સોચનાની એક નોંધ તરીકે, આએ દફતર તમો સાહેબોને અરપણ કરવાને હું પોતાને ઈજજત ભરેલું સહમજું છેઊં.

નેકનામ સાહેબો,
હું છેઉં તમારો હમેશનો દુઆગો,
પેશોતન દસતુર બેહરામજી સંજાણાં.

بنام ایزد بخشاینده بخشایشگر مهربان

'દીનકર્દ' કેતાબ તેહના તરજુમા સાથે છાપવા વીશેના ખોલાસો.

સરવે સકતીવાન પાક દાદારનાં મોબારેક નાંમની ચદદથી, અને પેગમબર અશો જરતોશતનાં પાક રૂહની ઈમ્મારીથી, આમ્મે 'દીનકર્દ' નાંમની ભલી મનદીમ્મસની દીનને લગતી મોતેબર અને કદીમ પેહલવી કેતાબ તેહના તરજુમા સાથે છાપી પરગટ કરવા વીશેનો ટુક ખોલાસો આમ્મે પુસ્તક વાંચનારા ધરસ્થોની જાંણુને સારૂં હમો અતરે કરવાની રજા લઈએ છ.

પેહલવી 'દીનકર્દ' કેતાબ હાલમાં જરતોશતીઓ પાસે બચી રહેલાં પેહલવી પુસ્તકોની અંદર એક સરવેથી કદીમ, ભરોસો રાખવાજોગ અને મામારત કેતાબછે, અને તેહની અંદર મનદીમ્મસની દીનનાં મોતેબર ફરમાંનો, પેગમબર અશો જરતોશતના જનમારાનો એહવાલ, મનદીમ્મસની જરતોશતી દીનની તવારીખ, તથા આમ્મે ફાંની અને આવતી મીનોઇ દુનીઆંને લગતી ઘણીએક સારી અને ઉમદા સહમજો આપેલામાં આવેલીછે. આમ્મે પુસ્તકમાં સમાવેલી એકથી એક બાબત જરતોશતીઓને જાંણવા અને વાકેફ થવા જોગછે, પણ તેહનું લખાંણ બીજાં પેહલવી પુસ્તકોની માફક સલીસ અને સાદી એબારતમાં કરેલું નથી, તેમજ તેહમાં આવેલી બીનાબી સહમજવા અને જાંણવાને સારૂં તદન નવી હોવાને લીધે, તેહને જાતી અલિયાશથી ઉકલાવી તેહની મતલબ સહમજવાનું કાંમ ઘણું સક્ત હોવાથી, જોકે આમ્મે કેતાબને ઈરાંનથી આવેલાને નજદીક એક સદી થવા આવીછે, તોએપણ તેહમાંની એક બે બાબત શેવાએ બીજી સઘલી બાબતોનો તરજુમો કરવાની હીમ્મત હમણાં શુધી કોઇબી પેહલવી ભાષાના અલિયાશીએ કરી નથી; એજ વાત આમ્મે કેતાબનો તરજુમો કરવાનું કાંમ કેટલું મુશકેલછે તે જાંણવાને આપણને બસછે. આમ્મે કારણ ઉપર ફુરમ્મદેશીથી પેમ્માંન્ આપેલા પછી, આપણી જરતોશતી અનજુમનનાં ધરમખાતાંઓના હાલના માંનવન્ત તરસ્ટી સા-

હેબોને ઉપલાં પુસ્તકનો તરજુમો કરાવ્વા વીશેની સોચના અને ખાહેશ ઉતપન થાઇ, તે ઉપરથી એ દીનદાર સાહેબોએ 'સર જમશેદજી જીજીભાઇ તરાંસલેશન ફંડ' ના આસરા હેઠલ મજકુર કેતાબનો તરજુમો કરવાનું કાંમ હમોને સોંફી-ઉંછે, તે હમોએ માંન ભરેલું સહમજીને કબુલ રાખીઉંછે, અંને તરસટી સા-હેબોની ફરમાશ પરમાંણે નીચે લખી જણાવેલી વીગત મુજબ 'દીનકર્દ' કેતા-બના તરજુમાનું આએ પેહલ્લું દફ્તર હમોએ છપાવી પરગટ કીધુંછે.

૧ લું—અસલ પેહલવી એબારતના ૪૦ થી ૫૦ સફા.

૨ જું—તે એબારતનો જેમ બને તેમ જંદ અખ્શરે સુધ ઉચ્ચાર.

૩ જું—તેહનો ગુજરાતી તથા ઈંગરેજી તરજુમો.

૪ થું—તેહમાં આવેલા અગતજોગ પેહલવી શબદોનો કોષ.

ઉપલી વીગત મુજબ 'દીનકર્દ' કેતાબના તરજુમાનું આએ પેહલ્લું દફ્-તર હમોએ તઇઆર કરી વાંચનારી આલમની હજુરમાં મેલીઉંછે, અને તેહના બીજા ભાગો હવે પછી પરસીધ કરવાની ઉમેદ રાખીછે. હમારીથી બનતી ત-પાસ રાખવા અને મેહનત લેવા છતાં આએ કેતાબની ભાષાનાં બીકટ ઉક-લાંમણને લીધે આએ હમારૂં પુસ્તક તદન ખાંમી વગરનુંછે હેવું હમારીથી કેહવાઇ સકાતું નથી.

મારે જણાવ્વું જોઇએછે કે 'દીનકર્દ' કેતાબનું અસલ પેહલવી પુસ્તક સધલું એક વખતે અને એકજ લખનારની તરફથી લખાએલું દીશતું નથી, પણ તેહના જુદા જુદા ભાગો જુદે જુદે વખતે લખાએલા જોવામાં આવેછે; તેહમાં આએ કેતાબ પરથમમાં ઉપલાં નાંમથી કયાની પાદશાહ ગુશતાસ્પ એ-બને લોહરાસ્પના વખતમાં આપણા પેગમબર અશો જરતોશતના મુખ્ય શાગે-રદે અશો જરતોશતના ખાસ વીચારથી લખી હતી, તેહની નકલો પાદશાહ ગુશતાસ્પના હોકમથી લોકોમાં ફેલાવી હતી, અને અસલ કેતાબને પાદશાહી દફ્તરખાંનામાં અને તેહની એક નકલને 'દેજે નપેશતે'* માં બીજાં પુસ્તકોની સાથે જાલવીને રાખી હતી. તેહમાંથી પાદશાહી પુસ્તકખાંનામાં રાખેલી નકલ સેકંદર રૂમી ઈરાંનનાં પાએતખત ઉપર આવેએો તે વેલા તેહને મલી હતી, અને તેવાર પછી સાસાની એોલાદના પાદશાહ અરદેશેર બાબકાંને ઈરાંનનું રાજ પોતાનાં સવાધીનમાં લીધું તે વેલા ઉપલી કેતાબ તેહને છુટા પડેલા જુજે-

* 'દેજે નપેશતે' એ કયાની પાદશાહ ગુશતાસ્પે જરતોશતી મજહબને લગતાં પુસ્તકોને જાલવણીથી રાખ્વા માટે એસ્તખરમાં એક માકેજત ભરેલું મકાંન બંધાવીઉં હતું તેહને કેહેછે.

ના આકારમાં મલી હતી, તેહને તે પાદશાહે બીજાં દીનનાં પુસ્તકોની સાથે તોસરે નાંમના એક કાબેલ દસતુરની મારફતે કેટલીએક તપાસ અને ચોકસાઈથી તેહની અસલ હાલત પરમાણે એક જલદમાં કરાવી હતી, અને તેહની બીજી નકલોનો લોકોમાં ફેલાવો કરેએો હતો. તેઆર પછી દસતુરાંત દસતુર આદરફરોબગ એબને ફરોખજાદે બીજાં દીનનાં દફતરોને આધારે પોતાની તરફથી દીનને લગતું કેટલુંએક લખાંણ કરીને તેહમાં વધારો કીધો હતો.*

હાલમાં માહરે 'દીનકર્દ' કેતાબની સેવટે લખાએલાં લખાંણને આધારે આટલું જણાવવું જોઈએછે કે 'દીનકર્દ' કેતાબની દસતુરાંત દસતુર આદરફરોબગ ફરોખજાદ વાલી અસલ નકલ તે દસતુરની ઓલાદથી ઉતરતા આવેલા એક પેશવાની પાસેથી જરતોશતીઓ ઉપર પડેલા હાદેસાના વખતમાં (ઈમાને જરતોશતીઓની હકુમત ગીઆ પછી) ઘણી પુરાંણી હાલતમાં તે વખતના દસતુર આદરબાદ એબને આદમીતને મલી હતી, અને દસતુર આદરબાદ આદમીતે તે ઉપરથી ઘણો સંભાલ રાખીને એકનકલ કરી હતી તે નકલ ઉપરથી ઈઝદજરદીશને ૩૫૯ માં દસતુર માહવંદાદ રમીઆંને બેહરામે કરેલી 'દીનકર્દ' ની નકલ ઉપરથી એક પછી એક થતી આવેલી નકલો મધેની દસતુર રૂસ્તમ ગુશતાસ્પ અરદેશેરને હાથની છેલ્લી એક નકલ આસરે એકસો વરસની મુદત ઉપર યજદ શેહરનો રેહવાસી મુલ્લાં બેહમન એબને મુલ્લાં બેહરામ નાંમનો એક જરતોશતી સુરત ખાતે લાવેએો હતો, અને તેણે તે પુસ્તક સુરત ખાતે મરહુમ શેઠ અસ્પંદીઆરશાહ એબને રતનજીશાહને ભેટ દાખલ આપીઉં હતું.† તે ઉપરથી મરહુમ શેઠ અસ્પંદીઆરશાહે શને ૧૧૫૬ ઈઝદજરદીનાં સાલમાં એક નકલ કરાવીને મુંબઈ ખાતેના તે વખતના શેકીઆએો મરહુમ શેઠ નાંનાંભાઈ

---

* આએે એહવાલ 'દીનકર્દ' કેતાબના મધ્ય ભાગમાં આએે કેતાબ વીશે જાહેર કરેલાં વરણુન ઉપરથી હમોએે આપેએોછે.

† આએે ઈરાંનથી આવેલું પુસ્તક હમારા મરહુમ મીત્તર દસતુર અરદેશેરજી રૂસતમજી મુલ્લાં ફીરોજજીનાની મેહરબાંનગીથી આસરે એક વરસ મુધી હમારી પાસે રહીઉં હતું, તે અસલ પુસ્તક સાથે હમોએે હમારી પાસની હાલની દસતુરજી સાહેબ એદલજી દારાબજી મંજાંણાંનાં પુસ્તકખાંનાં ખાતેની 'દીનકર્દ' ની નકલને મેલવીછે. આએે કેતાબ સુરત ખાતે આવેઆ પછી તેહમાંથી જુદે જુદે કેકાંણેથી કેટલાએક જુજો કોઈ શખ્સે કાંઈ મતલબથી કાહાડી લીધા હતા, તે અસલ જુજો મલેના પાંચ જુજો તથા હમોએે નીચે જણાવેલી તરીજ નંમર વાલી 'દીનકર્દ' ની નકલ હમોને નોસારીના વડા દસતુરજી સાહેબ કેકોબાદજી રૂસતમજી મેહરજીરાંણાંવાલાનાં પુસ્તકખાંનાં ખાતેથી હમારા મીત્તર દસતુર રૂસતમજી કેકોબાદજીએે મેહરબાંનગીની રાહે આએે કાંમમાં વાપરવા સારૂં મોકલીછે, તેમજ બીજા જુજોની નકલ હમારા બીજા એક બે મેહરબાંન દોસ્તોની તરફથી હમોને મલીછે.

બેહરામજી, વાડીઆજી શેઠ માંણેકજી નવરોજજી તથા વાડીઆજી શેઠ બેહમનજી નવરોજજી અને શેઠ દાદાભાઈ નોશેરવાંનજી જોગ મોકલી હતી, તે અસલ નકલ હમણાં હમારા મરહુમ મુરબી દસતુરજી સાહેબ એદલજી દારાબજી શંજાંણાંનાં પુસતકખાંનાંમાં હમારી પાસેછે.

આએ દફતરમાં હમોએ 'દીનકર્દ' કેતાબનું અસલ લખાંણુ આએ નીચે જણાવેલી ચેઆર નકલોના આધાર ઉપરથી ચોકસ કરીને આપીઉંછે.

૧ લી—મુંબઈના શેહનશાહી જરતોશતીઓના વડા દસતુરજી સાહેબ એદલજી દારાબજી શંજાંણાંનાં પુસતકખાંનાં મધેની નકલ.

૨ જી—મરહુમ દસતુરજી સાહેબ ટેહમુલજી નવરોજજી શંજાંણાંને હાથની સુરત ખાતે કરેલી નકલ.

૩ જી—નોસારીના વડા દસતુરજી સાહેબ રૂસતમજી નોશેરવાંનજી મેહરજીરાંણાવાલાને હાથની લખેલી નકલ.

૪ થી—મોબદ મીનોચેહરજી જમાસ્પજી વાછાનાં પુસ્તકખાંનાં મધેની નકલ.*

આએ ઉપર જણાવેલી નકલોમાંની જેબી નકલમાં કોઇ ફેરફાર લખાંણુ અથવા એમલો હમોને મલેએોછે તે વીશે નીચે નોટમાં પેહલીને સારૂ દ. એ; બીજીને સારૂ દ. તે; તરીજીને સારૂ દ. રૂ; અને ચોથીને સારૂ મ. મ; ઇત્યાદી સંજ્ઞેપ નામોથી હમોએ ખોલાસો કરેએોછે.

વલી આએ દફતરમાં હમારી તરફથી પેહલવી શબદોના ઉચ્ચાર આપેઆમાં આવેઆછે, તેહમાં દરીએક સેમીટીક બોલનો ઉચ્ચાર તેહનાં અસલ ધાતુની સાથે સરખાવીને તેહને આધારે આપેઆમાં આવેએોછે, તે ઉચ્ચાર 'માલીકનામે અસુરી' માં પેહલવી અખ્શરે લખાએલા પેહલવી શબ્દોને મલતા આવેછે, પણ તેહની નીચે જંદ અખ્શરે લખાએલા ઉચ્ચારને તે મલતા આવતા નથી, અને તેહનું કારણ હમારી કરેલી હાલની શોધ ઉપરથી હમોને હેવું જણાએછે કે, આગલા વખતમાં આપણા લોકો પેહલવી લખાંણુમાં સેમીટીક બોલો

---

* આએ નકલ હમારા મીત્તર મોબદ મીનોચેહરજી જમાસ્પજી વાછાએ મેહરબાંનગીની રાહે હમોને વાપરવા સારૂ આપીછે, હમારી પોતાની તપાસ મુજબ આએ છેલ્લી નકલ મરહુમ મોબદ જમાસ્પજી ફરેદુનજી વાછાએ અસલ ઈરાંનથી આવેલી દસતુર રૂસતમ યુશ્તાસ્પવાલી નકલ ઉપરથી ઘણા સંભાલથી ચોકસ તપાસ રાખીને કરેલીછે. આએ અને બીજી તથા તરીજી નંબર વાલી 'દીનકર્દ' ની નકલ આસરે અરધી સદી અથવા તેથી વધારે વરસ ઉપર કરેઆમાં આવેલીછે.

લખવા છતાં તેહને તેહના અસલ ઉચ્ચારે વાંચતા નહી હતા, પણ તેહના એકસરખા અર્થવાલા બીજા ઈરાંની પેહલવી શબ્દથી તેહનો ઉચ્ચાર કરતા હતા; જેહની સાબેતી દસતુર નેરીઓસંગ ધવલે અને તેહની આગમચના બીજા પેહલવી વીદ્વીયાર્થીઓએ હાલ શુધીમાં જેજે પેહલવી પુસ્તકો તથા રેસાલાઓનો જંદ અખ્શરે ઉચ્ચાર આપવા સાથે તેહનો તરજુમો કરેઓછે, તે ઉપરથી આપણને મલેછે. આએ રીતે સેમીટીક શબ્દોને તેહના અસલ ઉચ્ચારથી વાંચવાનો મોહાવેરો આપણામાં ચાલુ નહી રેહવાના સબબથી, હાએસ્તે હાએસ્તે તે બોલોના અસલ ઉચ્ચારની યાદદાશત આપણા લોકો પાસેથી જતી રેહી હતી, અને 'માલીકનાંમે અસુરી' ના બનાવનારે પેહલવી ભાષામાં વપરાતા સેમીટીક બોલોની જેઆરે શબ્દકોષ આપી હતી તેઆરેતો તેણે અસલ બોલોને પેહલવી અખ્શરે લખેઆ હતા અને તેહનો ફારસી અર્થ તેહની નીચે જંદ અખ્શરે લખેઓ હતો; પણ ઉપર જણાવેઆ પરમાંણે સેમીટીક બોલોનું વંચાંણ તેહનીથી તદન જુદા બોલોએ કરવાનું કાંમ લાંમબી મુદતવેર એકસરખી રીતે ચાલુ રેહવાને લીધે તેહના અસલ ઉચ્ચારોની યાદદાસત આપણા લોકોમાંથી ઘણીખરી નીકલી ગીઆ પછી, ઉપલી કેતાબમાં છેક પછવાડેથી તેહના પેહલવી એમલાઓ પેહલવી અખ્શરની એકસરખી વલાંણને આધારે જેમ વંચાઇ સકેઆ તેમ વાંચીને તેહના ઉચ્ચારો આપેઆમાં આવેઆછે, અને તેહને આધારે હમણાં શુધી આપણા લોકો પેહલવી પુસ્તકમાં વપરાએલા સેમીટીક બોલોને વાંચતા આવેઆ છઈએ. માટે આએ વેલા તે ચાલતી આવેલી રીતીમાં ફેરફાર કરવાનું હમોએ ઘટતું જોયુંછે, અને તેહના શુધ ઉચ્ચાર આપવાની આએ પુસ્તકમાં હમોને જરૂર જણાઇછે.

યુરોપખંડના કાબેલ વીદ્વાંન ડાકટરો ફરેડરીક સ્પીગલ, મારટીન હાઉગ, યુસ્ટી અને બીજાઓએ પેહલવો પુસ્તકોમાં વપરાએલા સેમીટીક બોલોના ઉચ્ચાર પોતાની તરફની જાતી સોધથી ઘણી મેહનત લેઇને આપેઆછે, પણ તેઓ તે ઉચ્ચારો આપવામાં એકબીજાને મલતા ઉતરેઆ નથી; તેહમાં આપણી ટાપુમાં જાંણીતા વીદ્વાંન મારટીન હાઉગે આએ સેમીટીક બોલોના સુધ ઉચ્ચારો આપવાની તારીફ લાએક શોધ અને કુશેશ કરીછે, અને તેણે આપેલા ઉચ્ચારો ઘણેએક દરજ્જે સુધ અને સહીછે; તે છતાં હમોએ આએ વીદ્વાંનોની સોધને આધારે ઉચ્ચારો આપવાની હીમત કરી નથી, પણ આએ પુસ્તકમાં આવેલા દરએક સેમીટીક બોલને હમારી તરફથી જાતી મેહનત લેઇને તેહનેં લગતાં હીબરૂ, એઆલડી, સેમીરીટન, સીરીયાક, અને અરબી ધાતુઓ

તથા શબ્દોની સાથે તેહના એકમલતા અર્થ અને ઉચ્ચારમાં સરખાવીને તેહનો ઉચ્ચાર તથા અર્થ કરેઓછે, અને જે બોલનું ખાતેરી ભરેલું ધાતુ હમોને ઉપલી ભાષાઓમાં મલીઉં નથી, તેહનો ઉચ્ચાર ચાલુ ઉચ્ચારને આધારે મેલેઓછે. તેમજ કેટલાએક સેમીટીક ચોકસ અક્ષરોની પેહલવી લખાંણમાં તબદીલ થાએલીછે, તેહનો ઉચ્ચાર હમોએ તેજ હાલતમાં કરેલોછે. એ સેવાએ પેહલવી ભાષામાં વપરાએલા ઈરાંની શબ્દોની અંદર લખાએલા ℘ નો ઉચ્ચાર ℘, ℘, ૭ અને ℘ ઈત્યાદી થાએછે, તેહમાં ૭ ને બદલે હમોએ તેહનો ઉચ્ચાર ℘ નોજ કરેઓછે. ૭ નો ઉચ્ચાર જાંહાં ઉ–ઉ લખાએલોછે તાંહાંજ કરેઓછે. એ ઉપરાંત પેહલવી લખાંણની અંદરથી નકલ કરનારની ગફલતીને લીધે કોઈ બોલ અથવા અક્ષર હમોને નીકલી ગએલો જણાઓછે તેહને ( ) આએ આકારના વલાએઆની અંદર હમોએ મેલેઓછે. એ સેવાએ ઈરાંની શબ્દોના ઉચ્ચારમાં અક્ષરના એકસરખા આકારને લીધે કેટલાએક જંદ શબ્દો ઉપરથી નીકલેલાં પેહલવી લોગતોના ફેરવાએલા ઉચ્ચારને તેહના અસલ જંદ બોલની સાથે સરખાવીને તેહને ઘટતી હાલતમાં મેલેઆછે. આએ પુસ્તકને લગતી સેવટની તપાસ કરતાં હમોને જણાઈઉંછે કે શબ્દકોષની અંદર કાંઈએક સાધારણ સેમીટીક બોલો નજર ચુકને લીધે આપવાના રેહી ગીઆછે, તે હવે પછીનાં બીજાં દફતરમાં તેહની ઘટતી જગોએ આપીશું.

'દીનકર્દ' કેતાબની શરૂઆતના આગલા તરણ સફાઓ અસલ પુસ્તકમાંથી નીકલી જવાને લીધે ચોથા સફાથી તેહનું લખાંણ રહેલુંછે, તેજ મુજબ હમોએ આએ દફતરની શરૂઆત કરેલીછે, અને તેવાર પછીનાં નવ સફાનાં લખાંણની અંદર ઉધઈથી ખવાઇ ગએલી એબારતની જગોએ ઈરાંનથી શુરત ખાતે આવેલી નકલમાં તે વીશેની તેહનાં પરમાંણ મુજબ લખનારે જગા મેલેલી છે, અને તેજ પરમાંણે બતરેની સથલી નકલનું લખાંણ થાએલુંછે, તે મુજબ હમોએ પણ અસલ એબારતનું લખાંણ આપીઉંછે. 'દીનકર્દ' કેતાબની શરૂઆતમાં આવેલા તરીજ સવાલથી દરીએક બાબતને મથાલે એકથી ચહડતા ફારસી આંક મેલીને આએ પુસ્તકમાં આવેલી બાબતોની ચહડતી સંખ્યા હમોએ આપીછે, અને તેજ ફારસી આંક તે બાબતના ઉચ્ચાર અને તરજુમાને મથાલે પણ મેલેઆછે, કે તેથી આએ પુસ્તકના અભિયાસીઓને તે અસલ બાબતને લગતા ઉચ્ચાર અને તરજુમાનો અભિયાસ કરવાને સવલ પડે અને બની આવે. આએ કેતબનો તરજુમો હમોએ 'દીનકર્દ' ની સાતમી બાબતથી આપેઓછે, કારણ કે આગલી બાબતો મથેથી જગો જગોએથી ગએલી એબાર-

તને લીધે તેહનો તરજુમો સહમજ પડે તેહવી એબારતમાં થાઇ સકેએો નથી. આએ પુસ્તકમાં દરએેક બાબતને લગતા ફકરાએો ઉપર એેકથી ચહડતા ગુજરાતી તેમજ ઇંગરેજી આંક મેલેઆમાં આવેલાછે, તેજ પરમાંણે તેહના ઉચ્ચાર અને તરજુમાની અંદર ફકરો શરૂ થતી લીટીની સાંહાંમણે હાંશીઆ ઉપર તે આંકો મેલેઆમાં આવેલાછે. આએ દફતરમાં આવેલા શબ્દકોષની અંદર હમોએે દરએેક સેમીટીક બોલનો અર્થ આપેએોછે, અને ઇરાંની બોલોમાંનાં અગતજોગ અને ઘણા કમ વપરાતા શબ્દોનોજ અર્થ આપેએોછે.

'દીનકર્દ' કેતાબનો ગુજરાતી તરજુમો હમોએે અસલ પેહલવી લખાંણની રચના ઉપરથી કરેએોછે, અને તેહમાં દરએેક ફકરાનું લખાંણ જેમ અસલ એેબારતમાં થએેલું છે તે મુજબનો તેહનો તરજુમો હમોએે આપેએોછે; તેથી આએે તરજુમો સાધારણ વાંચનારને તુરત ધેયાનમાં આવે હેવો સેહલો દેખાસે નહી; પણ તેમ કરવામાં હમારી તરફથી પેહલવી ભાષાના અભિયાસીઓને તેઓના અભિયાશની અનદર આએે તરજુમો ઉપીયોગી થાએે હેવી ધારણા વધારે રાખેઆમાં આવેલીછે. હમારા ગુજરાતી તરજુમાં ઉપરથી મી૦ રતનશાહ એરચશાહ કોહિયારે તેહનો ઇંગ્રેજી તરજુમો કરેએોછે.

આએે બોલાસો પુરો કરતાં હમારા જે મેહરબાંન મીતરોએે આએે પુસ્તકને લગતાં આસપાસનાં કાંમમાં હમોને સાહેતા કરીછે, તથા જે ભલા ધરસ્થોએે આએે પુસ્તક ખરીદ કરીને તેહને ઘટતો આસરો આપેએોછે તે સાહેબોનો હમો ઘટતાં માંન સાથે અતરે ઉપકારૂ માંણીએેછ.

મુંબઇ, રોજ ૧૯ મેા માહ ૯ મેા સને ૧૨૪૩ ઇઅનદજરદી.

પેશોતન દસાતુર બેહરામજી સાંજાંણા.

સાંકલીઉં.

પાને.

માગ્રેની અંદર બતલાવેલી સહમજ દાદાર અહુરમજદથી અશો જરતોશતને મલી હતી ૧

આતશ ઉપર લીલી કાઠી બાલવાથી ગુનાહ લાગવાનું કારણ.. .. .. .. ૩

બેહદ દારૂ પીવાથી ગુનેહગાર થવાનો સબબ ૪

માગ્રેને હમેશાં પઢવા વીશેનાં ફરમાંનની સહમજ ૪

ગાથાને પઢવાથી હાંસેલ થયેલા સવાબને બલી દીનની બદગોઇ કરવાથી રદ થવાનું કારણ.. .. .. ૫

દાદાર અહુરમજદની તરફથી કીહાં મશી, અને મશીઆનેને દીનની બાબત જાહેર કરવા સારૂ જમશેદને ફરમાવેઆમાં આવીઉં હતું? ૬

'ગાડશ હુદાડ' સાથની બાજ ઇજનારને અને નાંધલી બાજ ઇજનારને ઓરાકબાવાના હક વીશે.. .. .. ૭

પતેત અથવા પસ્તાવો કરવાથી ગુનાહનું નીવારણ થવાનું તથા તેથી માણસને દોજખનું મકાંન નહી મલવાનું કારણ.. .. .. ૮

આદમીઓનાં કામો મધેનું કીહું કામ સરવેથી ચહડતે દરજ્જેનું છે? ૯

દીનના પેશવા દસતુરો તથા દીનઆગાહ લોકોએ આપેલાં દીનને લગતાં કોબ ફરમાંનમાં મતફેર પડેતો તેહનો નીવેરો કેમ લાવ્વો? ૧૦

દીનદાર, હાકમ અને વિદ્યાવાનને મોહટાબ સાથીછે?.. .. .. ૧૦

બરસમને ડાબા હાથમાં રાખ્વાનું કારણ તથા આધાર શું? ૧૧

પુરથવીના હરધા ગોલા ઉપર ઓરશેદને પરકાશવાનો સબબ.. .. .. .. ૧૨

ઝાડનાં મથાલાં ઉપર પડેલા નસાથી તે ઝાડનાં થડને અડકનાર આદમીને રીમની પોંહચે કે નહી? ૧૩

આદમી પોતાનાં કામથી ઇજદની બરાબરનું તથા દેવના જેવું કેમ બનેછે? .. ૧૩

ગોલાંમબારગી કરનાર તથા કરાવનાર અને આશમોગ આદમીનાં રવાંનને ગેબી દેવ તથા દેવરૂપી બનવા સારૂ અવસ્તામાં ફરમાવીઉંછે તેહનું કારણ. .. ૧૪

ગયોમરદને દોજખથી છુટકારો પાંમવા વીશે અવસ્તામાં જાહેર કરેલા બે તરેહના ઓલાસાની સહમજ.. .. .. ૧૫

ગયોમરદ વીશે બે દસતુરોએ આપેલાં જુદાં જુદાં મતને લગતો ખુલાસો.. .. ૧૬

'યથા અહુ વઇરીઓ' ના ૨૧ શબ્દ ઉપરથી ૨૧ નુસ્કે બનવાનું કારણ.. .. ૧૭

સફે.
ધાવ ચીજની ઉપર દશતાંનવાલી ઓરતની નજર પડવાથી તે વસ્તુની પવીતરાઇમાં
ખલલ થવાનો સભખ ૧૭
વખ્તની અંદર સારાં અને માઠાં કામથી માંણુસને મોહટાઇ મલવાએ કોણુને
કઉઅત મલેચ? ૧૮
મજદીઅસની દીનવાલા, તથા બીજી જાતવાલાના સંબંધ, બાસીઅત અને કઉ-
અતના ગુણ તથા દુરગુણ વીશે.. .. .. ૨૨
ઇરાંન દેશની બાહેરની સરહદવાલા લોકોની ઉતપત્તી વીશે. ૨૩
એલમ તથા હોનરવાલાં આદમીના હક તથા દરજ્જા વીશે.. .. .. .. ૨૪
સમારગે અને કમારગે ધનધો વેપાર કરનારાઓના ફાએદા તથા નોકસાંન વીશે.. ૨૫
ઇજદો કીહાં આદમીનો બુરાઇથી બચાવ કરેચ, અને કીહાં આદમીનો બચાવ
નથી કરતા તે વીશે.. .. .. ૨૫
ગુનાહથી દુર રેહનાર, અને સવાબમાં આગલ વધનાર તથા સવાબથી દુર રેહનાર
અને ગુનાહમાં આગળ વધનારાં આદમી વીશે.. .. .. ૨૬
ભલી દીનનો તરીકો ઇજદોની ઇચ્છાને લગતો અને બુરી દીનનો તરીકો દેવોની
ઇચ્છાને લગતોછે તે વીશે.. .. .. ૨૭
આએ દુનીઆંમાં ભલી દીનને પરથમ કોણે ચાલુ કરી હતી તે વીશે ૨૮
દેવપરસ્તો અને ઠગાઇ કરનાર આશમોગોના બવાસથી મજદીઅસનાંનોને દુર
રેહવા વીશે ૩૦
ઓદાના બંદાઓ મધેથી ચહડતી, મધ્યં, અને ઉતરતી પદવીના બંદા વીશે .. ૩૦
આએ ફાંની દુનીઆંને લગતાં સુખ વીશે ૩૧
આદમીને દોજખથી છુટકારો મેલવો બાથીછે, તથા કેહી ચીજ તેહને પસંદ ક-
રવી જોઇતી નથી તે વીશે.. .. .. ૩૧
પાક ઓદાએતાલા બલકને હયાતી તથા રૂપ આપનારછે તે વીશે.. .. .. ૩૨
પાક ઓદાએતાલા તેહની નીમબ્હલાલ પેદાએશને વગર ધાસ્તીની અંદર રાખ-
નારછે તે વીશે. ૩૩
અરથેશતાર અને વાસતરીઉશના ધંધાની ઉપર અથોરનાનના ધનધાની મોહટાઇ
તથા ચહડતા દરજ્જા વીશે. ૩૪
માંણુસ દીનનાં ફરમાંથી ચાલવાએ દુનીઆંની સધલી નેકીને મેલવનારૂં થા-
એચ તે વીશે.. .. .. ૩૬
આલમને નેક પેદાએશ તરીકે રેહી સકવા સાર તેહની આડે આવનારને મા-
રવાની તથા તેહનીથી છુપી ધાતને ટાલવાની ઇજદોની લડાઇ વીશે.. .. ૩૭
આએ દુનીઆંમાં આત્માને લગતી દીનની સમજ વગર આદમીએ પોતાને
લોભની અંદર ચલાવિઆથી, આકિબત તેહની ખરાબીછે તે વીશે.. .. ૩૭

સફે.
હાકમોની ફરજ આદમીઓથી કંગાલીઅત, હાજત, સંકટ, ગલીચી અને મરકીને
દુર કરવાનીછે તે વીશે ૩૯
અંધ્રમેનીઉશ અને તેહને લગતા બુરા ગુણો ધરાવનારી દેવ સકતીઓની સાથે
માંણુસે વેર રાખવું સજાવારછે તે વીશે. ૪૧
અહુરમજદની પેદાએશની સાંહમણે થનારી રીતવાલાઓને ટાલવાના ઉપાએ વીશે. ૪૧
મીનો ઈજદોની તરફ ધેઆંત આપવાએ, તથા દેવદરૂજોની બુરી આમેજશને
પોતાથી દુર રાખવાએ, માંણુસ બેહશતનાં સુખને સારૂ પોતાને સુધારી
સકેચ તે વીશે.. .. .. ૪૨
આદમી ભલી સકતીઓથી ભલું, અને બુરી સકતીઓથી બુરૂ થાઈ સકેચ તે વીશે. ૪૩
હયાતી ધરાવનારી પેદાએશ કેટલી જાતનીછે તે વીશે.. .. .. ૪૫
માંણુસને આએ દુનીઆંમાં દીનને લગતી સહમજથી ચાલવું સજાવારછે તે વીશે.. ૪૮
આદમીને પોતાના પેદા કરનારની તરફ વગર હગાધએ બરોબર રીતે ચાલવું
સજાવારછે તે વીશે.. .. .. ૪૯
દરીએક આદમી પોતાનાં રવાંનને દોજખથી છુટકારો કેમ આપી સકે તે વીશે.. ૫૦
આદમીને આએ દુનીઆંની દોલત, આત્માને લગતું સુખ, પાપથી દુરી, ચહડતે
દરજજેની અકલ, ઈજજતનો વધારો, માંણુસોની દોસ્તી, તનનો સુધારો
અને દોજખથી રવાંનનો છુટકારો કોણથીછે તે વીશે.. .. .. .. ૫૦
મજદયસની દીનની દાંનાઇ, મજદયસની દીન ધરાવનારાઓને સારૂછે તે વીશે.. ૫૧
રાજ અને ધરમની વચ્ચેના સંબંધ વીશે ૫૨
માંણુસને ભલું તથા બુરૂ બનવાના સબબ વીશે ૫૨
આદમીને લગતી હકુમત અને તે હકુમતને ચલાવનાર વીશે. ૫૩
માંણુસે પોતાની અંદર ધનામીનોની જાતને મેલવ્વા વીશે.. .. .. .. ૫૬
આદમીને દાંનાઇ તથા સુખ મલવાનો સબબ.. .. .. ૫૭
આએ દુનીઆંમાં માંણુસને સુખ પસંદ કરવાની સકતી વીશે ૫૭
માંણુસને માટે ફરેહબુત તથા એબેબુતને લગતી દાંનાઇવાલાં સુખ વીશે. .. ૫૯
ભલી દીનને લગતા તરીકાવાલાં આદમીઓ વીશે ૬૧

દીનકર્દ કેતાબનો તરજુમો.

૯ મો સવાલ. (V)

વલી આશમોગે* પુછીઉં કે: જે કાંઈ 'માગ્રે'† (ઈબાદત અવ- ૧
સ્તામાં લખાએલી એબાદત અથવા બંદગી) છે તે શું વારતા તરીકેછે? (કા-
રણ કે) તે સઘલી ફરશોસ્તર,‡ જામાસ્પ,‡ હોમ, અને ઈજદો, તથા જરતો- ૨

---

* આશમોગ—એ બોલ અવસ્તામાં વપરાએલા અશેમકુધ; શબ્દ ઉપરથી નીકલેલોછે, જેહનો અર્થ 'પવીતરાઈને ખલલ કરનાર' નો થાએછે, અને તે ઉપરથી આપણા લોકોમાં જે કોઈ દીનમાં ખલલ કરનાર, તથા ટોલામાં ફેસાદ ઉપજાવનાર અને એક બીજામાં અથરામણી કરાવનાર હોએ તેહવા શબ્દને એ નામ આપેઆમાં આવેલુંછે. જે શબ્દસે ઉપલો અને તે પછીના બીજા સવાલો કરેઆછે તે સવાલ કરનાર તેહના જવાબ આપનાર ધરમગુરૂને ઉપલી કેસમનો જ- ણાવાથી તેણે પોતાની તરફથી તેહને 'આશમોગ' ને નામે જણાવેલોછે.

† માગ્રે—એ આપણાં જરતોશતી ધરમ પુસ્તકને લગતા કુલે અવસ્તા 'ગાથા', 'દાતે' અને 'માગ્રે' ઈતીઆદી તરણ ભાગમાં રચાએલાછે, તે મધેના છેલ્લા ભા- ગને લગતા અવસ્તાછે. ગાથા—એ કવિતાની અંદર લખાએલા અવસ્તાછે, અને તેહની અંદર સઘલી મીનોઈ દુનીઆંને લગતી સહમજ તથા તેહને લગતાં કાંમનું વરણુન કરેલુંછે. 'દાતે'—એ ચાલુ એબારતમાં લખાએલા અવસ્તાછે, અને તે- હની અંદર આએ દુનીઆંમાં માંણુસે કાએદાસર કેમ ચાલવું અને શું કરવું તે બીશેની સહમજ આપેલીછે. અને અવસ્તાનો છેહલ્લો ભાગ જે 'માગ્રે' નોછે, તે બંધે જેહાંનની વચ્ચે માંણુસનો સંબંધ પાક ખોદાએતાલાંની તરફ જોડેલો રાખ- નારા વસીલા તરીકેછે; કારણ કે તે રાખેતા વાલી ઈબાદત અને બંદગી કરવાને લ- ગતો ભાગછે, અને તેહની અંદર પાક ખોદાએતાલા અને તેહની પેદા કરેલી કુદરત વાલી સકતી તથા ગુણોને લગતું બએઆંન અને શિકાંમણ આવેલીછે.

‡ ફરશોસ્તર અને જામાસ્પ, એ બંધે 'હબુબ' ના બેટા અને પેગમબર અશો જરતોશતના શાગેરદ તથા જમાઈ હતા; એબોમાંનો બીજો ભાઈ જામાસ્પ, કયાની પાદશાહ ગુશતાસ્પનો વજીર હતો, અને ફરશોસ્તર, પાદશાહ ગુશતાસ્પના હોકમથી તે વખતના અથોરનાંનોને ધરમી કેલવણી આપનારા વડા ઉસ્તાદ તરીકે ધરમની મદરેસાનો ગુરૂ હતો.

શતની આગમચના અને દાયુન* પછી પેદા થનારાઓની વાંનીમાં અહુરમનદે જરતોશતને કહેલીછે; (અને) તે ઉપરથી હમારૂં એ મતછે કે, અહુરમનદનું જરતોશતને કેહવું એ ગાથાના સરોદછે, અને બીજું જરતોશત અને તેહના શાગેરદોએ દુનીઆઇ કેહેવત ઉપરથી બનાવેલું છે; પણ તે સારો વીસવાસ રાખવાથી (લોકોમાં) ધરમને લગતું ગણાએલું છે.

જવાબ.

૩ જાંણવું કે: (ગાથા સેવાએ) બીજી 'માથ્રે' (જેમ તેહની ભાષાની રચનામાં) ગાથાથી જુદીછે, તેમજ તે અહડતે દરજેની ગવાહીની અંદરની (ગાથાથી) જુદીછે, તોએપણ તેહની ઉતપન્તી 'યથા અહૂ વએરીયો' ની કવિતા ઉપરથી થાએલીછે†, અને તેહની અંદર ખુદ અહુરમનદની હરવેસ્પ આગાહી વાલી સકતી તથા (પેદાએશને) પેદા કરવા વીશેની ગવાહીછે. માટે આદમીની દાંનાઇથી તેહનાં પ્રકરણમાંનું કોઇ પ્રકરણ ખચીત (બનેલું) નથી, અને ઘણીએક ફેલાવો પામેલી વારતા ઉપરથી તે બની સકે નહી. જો એ પરકારે વાતચીતના આકારમાં જરતોશતને કેહવાએલી 'માથ્રે' સઘલી અહુરમનદની નહી હોએ, તથા જુદા જુદા શખસોના આવાજમાં તે (માથ્રે) ને કેહવાથી તેહનો જાહેર કરનાર અહુરમનદ નહી થડેતો, આએ 'માથ્રે' ની અંદર જરતોશત તથા બીજા ભલા અને બુરા લોકો, તેમજ દેવો અને ગનાહમીનો લગીની જે કાંઇ ભવિષ્યવાંની અહુરમનદની તરફથી જરતોશતને કેહામાં આવેલીછે, તેબી ગનાહમીનો અને દેવોની

---

* દાયુન—આએ નામીચા ધરસ્થ વીશે આએ 'દીનૂકર્દ' કેતાબના પાછલા ભાગમાં વરણુન આવેલુંછે, તેહમાં જણાવીઉંછે કે પેગમબર જરતોશત પછી ૨૦૦) વરસની મુદતે તેહનો જનમ થયો હતો અને ૧૦૦) વરસ તેણે આએ દુનીઆમાં જીનદગી ગુજારી હતી.

† માથ્રે, ની ઉતપન્તી 'યથા અહૂ વએરીએો' ની કવિતા ઉપરથી થાએલીછે—તેહની મતલબ એેછેકે: આપણી જરતોશતી દીનનાં ફરમાંન મુજબ પાક દાદારે પરથમ 'અહુનવર' ઇમાને 'યથા અહૂ વએરીએો' ના અવસ્તાની ઉતપન્તી કીધી, કે જે અવસ્તાની રચના 'ગાથા' ઇમાને કવિતાનાં રૂપની અંદર થાએલીછે, અને 'અહુનવર' ના તરણ ફકરા ઉપરથી 'ગાથા' 'દાતે' અને 'માથ્રે' ને લગતા અવસ્તાના તરણ ભાગની તથા 'અહુનવર' ના દરએક ફકરાના એકેક શબ્દ ઉપરથી આએ તરંણે ભાગને લગતા સાત સાતને હેસાબે ૨૧ નુસ્કની રાચના કરેલીછે; તે ઉપરથી ઉપલી એેબારતમાં 'માથ્રે' ની ઉતપન્તી 'યથા અહૂ વએરીએો' ની કવિતા ઉપરથી થાએલીછે કરી જણાવેલું છે.

થડે અને 'માશ્રે' તથા 'દાતે' જે દેવને દુર કરનારાં (હથીઆર) છે,* તે દેવની તરફથી કેહવાએલાં ગણાએ. માંટે (જાંણવું કે) અહુરમજદે જરતોશતને ઘણા (જુદા જુદા શખ્સો) ના આવાજમાં 'માશ્રે' કહેલીછે તે, જરતોશતને અહુરમજદની તરફથી પુરતી સહમજ આપવા સારૂંછે, અને તે (કોઈબી પરકારે) વાંધો લેવાજોગ નથી. (કારણ કે) જેમ 'ગાથા' સઘલા અહુરમજદે જરતોશતને કહેલાછે, તે જરતોશત, અમેશાસ્પન્દો, ગેાશોરૂન અને બીજા ઈજદોના આવાજમાંછે, અને તે સઘલા અહુરમજદે જરતોશતને કહેલાછે, તે વીસે તમેાને મુતલક વાંધો નથી, (તેમ 'માશ્રે' વીસેબી વાંધો લેવેા નહી જોઈએ. પણ તે અહુરમજદની પાસબાંનીને લગતા (માશ્રેના) ૪
કલામ વીસે તેહને ખરાબ વીચાર આવ્વો અને ઉલટુ દેખાવું, (એ બાતરે) આશમેાગના (જાતી) ખવાસથીછે.

સવાલ ૧૦ મેા. (૮)

આશમેાગે (દસમેા) સવાલ (એ) કીધેા કે: આતશની ઉપર લીલી કા- ૧
ઠી બાલવી તેહને તમેા ગુનાહ તરીકે કેમ કેહવેાચ ? તે (કાંઈ ગુનાહ ત-
રીકે) નથી ?

જવાબ.

જાંણવું કે: આતશની ઉપર લીલી કાઠી મુકવાથી તેના બિનાસને ૨
લીધે આતશને બુજાવા તથા તે કાઠીને સુકવ્વાની અનઘટતી રીતે આતશ-
ને જેહમત પેાહચવાના કારણને લીધે હમેા તે (કામ)ને ગુનાહ તરીકે ક-
હીએ છઈએ. પણ આશમેાગોને તેનું કારંણ નકાંમુ અને ધુલ જેવું
દેખાવું તેઓની આદતથીછે.

---

* 'માશ્રે' અને 'દાતે' દેવને દુર કરનારૂં (હથીઆર) છે—તેહની મતલબ એછેકે 'માશ્રે' અને 'દાતે' ને લગતા અવસ્તાના ભાગની અંદર જે કાંઈ બદીને દુર કરવાની, બુરાં કામેા જે દેવને લગતાછે તેથી પરહેજ કરવાની અને બુરાઈને ઉતપન કરનારાં મુલ (જે દેવ દરજને નામે જાંણીતાં થએલાંછે તેહ) ને દુર કરવાની સહમજ અને સકતીછે.

સવાલ ૧૧ મો. (૧)

૧ આશમોગે (અગીઆરમો) સવાલ (એ) કીધો કેઃ બેહદ દારૂ (પીવા)ને તમો ગુનાહ તરીકે સા માટે કેહવો છેએા ? કેમકે દારૂ કાંઈ હદસર પીવાતો નથી.

જવાબ.

૨ જાણવું કેઃ બેહદ દારૂ પીવાને હમો ગુનાહ તરીકે કહીએ છઈએ તે વાજબીછે. કારણ કે (હમારી) દીનમાં ફરમાવેલું છે કે જે કોઈ પુષ્કલ દારૂ
૩ પીએેય તે પુષ્કલ ખોરાક ખાએેછે અને તેથી ગાથાનું ગાએેન કાએેદાસર નહી ગાવાને લીધે તે તકસીરવાર થાએેછે. પણ આશમોગોની આદત બીજાએોનો આવાજ તેએોનું ગલું સુકવીને ફેરવ્વાની તથા તેહને લગતી એેબને પસંદ કરવાનીછે તેથી (તેએોને તેહની મતલબ ઉલટી દેખાએેછે.)

સવાલ ૧૨ મો. (૧૦)

૧ આશમોગે (બારમો) સવાલ (એે) કીધો કેઃ આએે 'માઝ્રે' જે અહુરમજદના કલામછે, તેહને હમેશાં પઢવાએે તમોને (આએે દુનીઆમાં) ઘણી ચોકસી સાથે રેહવુંછે, પણ તેમ (હમેશાં) પઢવાએે (માંણસને) ઉદીએોગ કરવાથી અટકાવ્વા માટેનો તે (એેક) સબબછે; તેઆરે રવાંનને (આવતી દુનીઆમાં દોજખથી) છુટકારો મેલવ્વા સારૂ 'માઝ્રે' અને 'ગાથા' ને પસંદ કરવા બાબેનું અહુરમજદનું કેહવું વાજબી કેમ ગણાએે ?

જવાબ.

૨ જાંણવું કે હમારાં હમેશનાં 'માઝ્રે' ને લગતાં પઢાંણની મતલબ (હમારી તરફથી) અહુરમજદના મજહબને લગતું, આવતી દુનીઆંનો સંબંધ અને રવાંનને (દોજખથી) છુટકારો મલવા વીસે (આદમીએોને) કેહવાનીછે; કારણ કે આએે દુનીઆંનાં લોકોને (પોતાના) પેદા કરનારને પીછાંણવાની તથા તે સાહેબની મરજી મુજબનું કાંમ કરનાર થવાની સહમજ સકતી આપવાથી, તેએોને મીનો ઈજદો અને તેમજ દેવોને લગતી સહમ-

જનું ભલવું, ઇજદોની ઇચ્છાદ કરનાર તથા તેઓની મોહમત મેલવનાર થવું, અને દેવોની નહી ઇચ્છાદ કરનાર તથા તેઓને ઇજા દેનાર તરીકે રેહવું છે, અને જે કાંઇ 'દાતે', 'માન્ને' અને 'ગાથા' (ના અવસ્તા) ને લગતી સહમજ અને (તેહને લગતાં) કાંમોછે, તે કાંમને તેહના વખત ઉપર ધણું કરી શકવું છે. તેથી (માંણુસને) વખતને લગતી હકુમત, સરદારી, અને ઇનસાફને ચલાવ્વાની, પોતાની જાતમાં પેવસ થાએલા દરૂઝને હાંકી કાહડવાની, પેદાએશમાંથી તેહને દુર કરવાની, ખલકને છુટાપણાંએ ચલાવ્વાની, અને દુનીઆંનાં ધણાંએક આદમીઓને સુખ આપવાની વારેધડીએ મદદ તથા વકુફ મલતી રેહછે. અને વલી એથી જેબી ઠેકાંણે અને જેબી વખતે આશમોધ લોકો દીનને વાસ્તેનો ઝગડો કરવા સારૂ આવે તે વેલા તેહને લગતી દાંનાઇ, દાહપણ અને કઉઅતની મારફતે સધલા ઇજા દેનારા આશમોધોને તોડવા, ખોદાઇ દીનથી રદ કરવા અને દુનીઆનાં લોકોથી (તેઓનાં) નોકસાનને પાછું રાખવાનો ઉપાએ થાઇ સકેછે.

એક વિદયાર્થીએ પુછેલા ૧૬ સવાલ. (૧૧)

સવાલ ૧ લો.

પેહલ્લો સવાલ એ કીધો કે: જેહારે તે ઇશવરી ગાયન કરેલા ગા- ૧
થાને લીધે, સવાબનું ચાલુ થવું છે, તથા તે સવાબને રક્ષણ કરનારી કઉઅતને લીધે (તે કાંમને લગતા) ભલા (શખશ)ને આવતી દુનીઆને લગતી સકતોનું મલવું, અને એાતમ બેહશતનાં મકાંનમાં પોહચવું છે; તેઆરે તેહવી કઉઅત અને કાએદાથી મલેલા સવાબને, ભલી દીનની બદગોઇ કરવાથી તથા બીજા મરગરજનો (ઇચ્છાને મોતની સજાને લાએકના ગુનાહો)થી રદ થવાનું અને તેહનો બદલો નહી મલવાનું (દીનમાં) સાસારૂ જણાવેલું છે?

જવાબ.

જાંણવું કે: જે સવાબ સરંજામ પોહચેલો અને કઉઅતદાર થાએ- ૨
લો હોએબ, તે વગર હસ્તીનો અને રદ થતો નથી; પણ 'તંનેપસીન'

(ઇચ્છાને હેસાબ શુમારના વખત) માં (તેહના સવાબનો ગુનાહની સાથે તોલ કરતાં) ભલી દીનની બદગોઈ કરવાના તથા બીજા મરગરજાન ગુનાહોથી તે સવાબનો બદલો (તેહના ગુનાહની અંદર) ઢંકાઈ જવાને લીધે તે સવાબનું પુરવાઈ રેહવું છે. બાકી ભલી દીનની રાહે કરેલા સવાબને રદ થવું નથી. કારણ કે, જે સવાબ આરાધનાની અંદર રદ થાયા વગર રહેલો હોએચ તેહનું નાબુદ થવું, તે સવાબનાં ચહડતાં વજનને (તેહના ગુનાહના તોલની અંદર) સમાપ્ત થવાથીછે.

સવાલ ૨ જો. (૧૮)

૧ બીજો સવાલ એ કીધો કે: જે અહુરમજદનું (દીનને સારૂ) કહેલું (પરથમ) પેદા થએલા 'મશી' અને મશીઆંનેને * જાહેર કરવા માટે હોએ, તો (દીનને વાસ્તેની અહુરમજદ અને જમશેદ વચ્ચે થએલી) † એકબીજા સાથની પુછપરછ, મશી અને મશીઆંને પછીની કેટલીએક ઓલાદે થએલીછે, તેહને (અવસ્તામાં) પેહલવેહલી (પુછપરછ) તરીકે કાંએ જાહેર કરેલીછે?

જવાબ.

૨ એમછે કે: આદમીઓની અંદર પેહલવેહલાં જમશેદની સાથે (અહુરમજદને દીનને લગતી) પુછપરછ થવા સારૂ (દીનમાં) જાહેર કરેલું છે, તે જે-

---

* મશી-અને મશીઆને-એ ગયોમરદ પછી આએ દુનીઆમાં પરથમ જણમ પામેલા મરદ, તથા ઓરતને કેહેછે, આએ મરદ તથા ઓરતનાં એક જોડાંથી પુરથવીપરનાં શબલાં આદમીઓની ઉતપનતી થાઇછે. પાક અવસ્તામાં [illegible] મસ્ય, એ પુરૂષ, અને [illegible] મસ્યાનિ, એ સ્ત્રિને કેહેછે. 'બુન્દેહશને' નામની પેહલવી કેતાબની અંદર આદમીની ઉતપનતીનું બયાન કરેલું છે, તેહમાં લખેછે કે:—"મશ્ય અને મશ્યાનેને અહુરમજદે આએ પરમાણે કહીઉં હતું કે: દુનીઆંનાં માબાપ તરીકે તમો આદમીઓ જનમેઆં છેઓ, હું એ તમોને સરવેથી ચહડતી સંપુરંણ મનસકતી આપીછે, તેથી ઇનસાફને લગતું કામ સંપુરંણ વીચારથી કરજો, સારાં મતને લગતું વીચારજો, સારા વચનને લગતું બોલજો અને સારી કરણીને લગતાં કામ કરજો. દેવોની ઇચ્છાદ માં કરતાં."

† વંદીદાદની બીજી પરગરદમાં જણાવેલું છે કે પેગમબર અશો જરતોશતની આગમચ દાદાર અહુરમજદે પેહલાં પાદશાહ જમશેદને મજદીઅસની દીન જાહેર કરી હતી, અને દુનીઆંનાં આદમીઓમાં તે દીનનો રેવાજ આપવા સારૂ તેહને ફરમાવીઉં હતું, અને તે મુજબ મજદીઅસની દીનનો રેવાજ આદમીઓમાં પેહલાં પાદશાહ જમશેદે આપેઓ હતો.

ઓ વીસે વાંધોછે તે આગલાં 'મશી' અને 'મશીઆંને' ની પછીનાં આદમી-ઓને માટે (જમશેદની મારફતે) મશહુર થએલા મજહબ વીસેછે. (દીનની અંદર) અહુરમજદનું કહેલું 'મશી' અને 'મશીઆંને' ને જાહેર કરવા સારૂ જણાવેલુંછે તેહની મતલબ અસલ 'મશી' અને 'મશીઆંને' ને લગતી નથી; પણ જે ઔરત અને મરદો તથા જમશેદ પોતે (તે આગલાં) 'મશી' અને 'મશીઆંને' ની ઓલાદથી હતો તેઓને સારૂછે. અને તેહનો સબબ એછે કે, જો એક બીજા સાથે સવાલ જવાબ થાએતો તે, કમમાં કમ બે જણના બોલવામાં થાએ, (તે પરમાંણે) તે સવાલ જવાબના આકારનું બોલવું જેમ આપણે સારૂ અહુરમજદની તરફથી પેહલ્લાં જમશેદની સાથે થાએલું જણાવેલુંછે, તેમ (અહુરમજદની તરફથી) 'મશી' અને 'મશીઆંને' ની સાથે બોલવા તથા મતલાવ્વામાં થાએલું નથી.

સવાલ ૩ જો (૧૮)

તરીજો સવાલ એ કીધો કે: (દીનની અંદર) જે ફરમાવેલુંછે કે, જો (ઇએાનદાથરેગર મોબેદ) ગાઉશહુદાઉ* (સાથની બાજ) ઇંજતો (તેથી) સ- ૧
ઘલો બોરાક ખવાએ, તથા તે સેવાએ બીજું (નાઢલી બાજ ધરીને) ઇંજે તેજ ખવાએ અને પાંણી(બી) ઇંજે તે પીવાએ તેહનું કારણ શું ?

જવાબ.

જાંણવું કે: 'ગાઉશહુદાઉ' (સાથની બાજ ઇંજવા)ની અંદર વન- ૨
સ્પતી તથા પાંણી રાખેઆમાં આવેછે, તેહને લીધે જેહારે આપણ 'ગા-ઉશહુદાઉ' ની બાજ ઇંજીએ છઇએ તેઆરે (તેહમાં) વનસ્પતી અને પાં-

* ગાઉશહુદાઉ-એ બોલ પાક અવસ્તાનોછે, અને એનો અર્થ 'ખુખી આપનારી ગાએ' હેવો થાએછે; પંણ એ શબ્દો અગત કરીને બરશ્નુમવાલા મોહટી ખુબ સાથના ઇએાજદાથરેગર મોબદો પાવમેહલની અંદર બરશ્નમ બાંધીને બાંનું બાવાની આગમચ મોહટી બાજ ધરેછે તે બાજ ઇંજવાના અવસ્તાની અંદર પઢવામાં આવેછે, તે ઉપરથી આએ નામ આગલા વખતથી તે હમણાં શુધીના ઇએા-જદાથરેગર મોબદોનાં વપરાંણમાં ફોઇબી ઇજદ અમેશાસ્પંદ અથવા અશોફરોહર-ની બાજ ઇંજવાને લાગુ પડીગુંછે; માટે એ બોલનો અર્થ આએ જગોએ બરશ્નમ બાંધીને મોહટી બાજ ઇંજવાનો સહમજવો, અને તેથીઉતરતી બાંનાંની બાજમાં 'અમશેશપન્તે' તથા 'યથાદીયજમેદે' ની બાજને સહમજવી.

ણીનું ઈંજાણ થાએછે, અને તેથી તે (બાજ) ઈનનાર (ઈએોનદાથરેગર) સઘલો ખોરાક ખાવા તથા પાંણી પીવા સારૂ યોગીઅ થાએછે. માટે (જે કોઈ) દરૂન ઈંજે તેણે તે દરૂન (ઈંનતી વખતે તેહ) ની સાથે ચોખ્ખી વનસ્પતી (ઈઆને ફલફુલ) રાખવાં, કે તે દરૂન (ઈંનવા)ની ફીરીઆમાં ઝાહડનાં ફલ તથા (બીજી) વનસ્પતીની સાથે પાંણી એકઠું હોવાને લીધે તે સઘલી વનસ્પતી તથા ઝાડનાં ફલ અને પાંણી ઈંજેલું થાએ, (અને) તેથી (તે) આરાધના કરનારો (ઈએોનદાથરેગર) સઘલી વનસ્પતી તથા ઝાડનાં ફલ ખાવાને તથા પાંણી પીવાને યોગીઅ થાએ; પણ જો (તે ઈએોનદાથરેગર) દરૂન (ગાઉશહુદાઉની બાજ સાથે) નહી ઈંજે અને તે વનસ્પતીને લગતી ચીજને ઈંનવાની બીજી વસ્તુથી (ઈઆને નાઢલી બાજ ધરીને) ઈંજે કે જેહમાં વનસ્પતી તથા પાણીનું ઈંજાણ થાએલું હોએતો તે(હવી ફીરીઆ)થી તે ઈંનનારો (ઈએોનદાથરેગર) તેજ એારવરનો ખોરાક ખાવાને તથા પાંણી પીવાને ઈએોગીઅ થાએછે. જો પાંણીને (બાજ ધરવામાં) ઈંજે અને (તે) બાજ ભાગેતો તે ઈંજાએલું પાંણી તે (બાજ) ઈંનનાર (ઈએોનદાથરેગર)ને (પીવા) લાએકનું નથી, પણ તે (પાંણી ફરીને ઈંજેલી) બાજ સાથે વગર બાજે પીવા જેવું છે.

સવાલ ૪ થો. (૧૮)

૧ (ચોથો) સવાલ (એ) કીધો કે: (દીનની અંદર) ફરમાવેલું છે કે (ગુનાહનો) પસ્તાવો (ઈઆને પતેત) કરવાથી દોજખને માટેનો મારગ તદન રેહતો નથી તેહનું કારંણ શું ?

જવાબ.

૨ જાંણવું કે: ગુનાહથી રવાંન અપવીતર થવાએ, (તેહનો) મારગ દોજખને માટેનોછે; અને (તે) ગુનાહનું નીવારંણ તથા પવીતરાઈ મેલવવાનો ઉપાએ ભલી દીનને લગતી સહમજ ધરાવનારો દસતુર જે રવાંનની દવા કરી જાણનાર તથા રવાંનને ગુનાહથી ઘણું પાક કરનાર હોએ તેથીછે. કારંણ કે (જેમ) હકીમોનાં ધંધાની અંદર દવાઈ અને (તેહને લગતી) બીજી વસ્તુ, દરએક મરજ (નો ઉપાએ કરવા) ને સારૂં સમર્થવાનછે, અને તેહની

સહમજ બતલાવનારો શરીરનો હકીમ છે, અને તે દુખી કાયા તથા ખોડખાંપણ વાલાં શરીરની બીમારીનો એલાજ બતલાવનાર તથા (ઉપાએ) કરનાર હકીમ તથા હાડ વઈદની મારફતે તે બીમાર શરીરને આરામ થવો તથા તેહને પાછુ સુધરવું છે, તેમ ગુનાહે કરી અપવીતર તથા નજીસ થાએલાં રવાંનને, જો તે (રવાંન) પોતે ભલી દીનના દસતુરનાં ફરમાંનથી, (પોતાના) ગુનાહનો અન્તકરંણથી પસ્તાવો કરનાર, બોલવાથી (તેહની) માફી ચાહનાર અને કાંમથી પશ્ચાતાપ કરનાર હોએતો, તે રવાંનના હકીમ તરીકેના ભલી દીનના દશતુરથી (તેહના) કરેલા ગુનાહનું નીવારંણ થાએછે, તથા રવાંન ગુનાહની અપવીતરાઈ અને નજીસીથી પાક થાઈ સકેછે; અને તેથી દોજખનો રસ્તો કપાએછે.

સવાલ પમો. (૧૭)

પાંચમો સવાલ એ કીધો કે: આદમીઓનાં કામો મધેનુ કીહું કામ દુનીઆને ઘણો ફાએદો કરનારૂં, ઈજદોને વધારે ખુશી ઉપજાવનારૂં, દેવોને ઘણું દુઃખ પોહચાડનારૂં, અને સરવેથી બહડતે દરજેનું છે? ૧

જવાબ.

જાણવું કે: આદમીનાં કામો મધેનુ દુનીઆને વધારે ફાએદો પોહચાડનારૂં કામ, પોતાના ખુબીવન્તા માલેક તથા ઈનસાફી અને આલમના સુધારાને લગતું ફરમાન આપનાર પાદશાહની તાબેદારીમાં રેહવાનું છે. ઈજદોને વધારે ખુશી ઉપજાવનારૂં (અને દેવોને વધારે ઈજા દેનારૂં કાંમ) મજદીઅસની દીન ઉપર ચુસ્ત રેહવાનું તથા લોકોને સવાબકાર રાખવાનું છે. અને સરવેથી બહડતે દરજેનું કામ, સઘલાં પુનવન્તાં કામોને જનમ આપનારા લાએક વિદીઆર્થીઓને વીદીઆ સીખવવાનું છે. ૨ ૩

સવાલ ૬ ઠો. (૧૫)

૧ (છઠો) સવાલ (એ) કીધો કે : આગલા (ભલી દીનની સહમજ ધરાવનારા) લોકો તથા દીનના દશતુરોની તરફથી જે કાંઈ (દીનનાં) ફરમાંનો જાહેર કરેલાંછે, તે મધેનાં કોઈ ફરમાંનની અંદર તે આગલા લોકો તથા ભલી દીનના દશતુરોનું મતફેર હોવાને લીધે, કોઈ બેહદીન (પોતાના) કામ અને વીચારમાં આગલ વધવા સારૂ તે ફરમાંનને નહી માંનેતો, તેણે કીહા દશતુરનાં ફરમાંનને સાંભલવું અને (તે મુજબ) કામ કરવું ?

જવાબ.

૨ જાંણવું કે : (તે વખતે) લોકોમાં જે ભલી દીનનો પેશવા (ઈમાને વહો દશતુર) હોએ, અને બીજા ભલી દીનના લોકો તેહના તાબેદારમાં હોએ, તેહના હોકમને તે ભલી દીનવાળા શખસે માંનવો અને તેહનાં ફરમાંન મુજબ કામ કરવું સજાવારછે; કારણકે તે ફરમાંન વીસે (તે) ભલી દીનના શખસને વગર મોહતાજનો અને સંપુરણ વીચારનો બનાવ્વા સારૂ તે એક (દશતુર) નો ફતવોછે. (એ સેવાએ) તે આગલા દીનના આગેવાંનો તથા દીનના દશતુરોની તરફના જે બીજા બોલાસાએો રહેલા હોએ, તે દીનના દશતુરો તથા દીનના આગેવાંનોના બોલાસાએોને ધીકારની નજરે જોએેઆ વગર અંતકરણથી ચાહવા, માંનવા અંને તે મુજબ લોકોએે અમલ કરવા સારૂ તેહને તાબેબે રેહવું સારૂંછે.

સવાલ ૭ મો. (૧૪)

૧ (સાતમો) સવાલ (એ) કીધો કે: દીનના તાબેદારને દીનથી, હાકમને હકુમતથી, અને વીદવાંનને વીદીઆથી મોહટાઈનું કારણ શું ?

જવાબ.

૨ જાંણવું કે : દીનનું ચાલુ રેહવું એ દીનના તાબેદારની દાનાઈની મારફતેછે, (તેથી તે) દીનદારને દીનથી મોહટાઈ મેળવ્વાનો એક સબબછે.

હાકમને હકુમતથી * * . †(વીદવાંનને વીદીઆથી મોહટાઇ મલવાનું) એક કારણ વીદયાને લગતાઓને દરએક બાબતમાં જોમ આપવા જોગ દાનાઈથી જાતે સુધારવાં, અને પોતાને લગતાઓના ફાએદાને સારૂ ફાએદા સાથની દાનાઈથી (તેઓને) લાએક બનાવ્વાએછે.

સવાલ ૮ મો. (૮A)

(આઠમો) સવાલ (એ) કીધો કે: બરસમને લગતો જે ડાબો હાથછે, ૧
તે હાથમાં (ઈજશને, વંદીદાદ કરતી વખતે તથા બાજ ધરતી વખતે) તે
(બરસમ) ને પકડવાનું દીનમાં નસીહત તરીકે જણાવેલુંછે ‡ તેહનું કારણ
શું? અને જે આદમીઓ (તેહને) ડાબા હાથમાં રાખે તે સા (આધાર) ૨
ઉપરથી રાખે?

જવાબ.

જાંણવું કે: (જોમ) બરસમને ડાબા હાથમાં રાખવાની તથા તેથી ૪
યજદાંની આરાધના કરવાની ભલી દીનની નસીહતછે, તેમ જે આદમીઓ હમેશાં તેહને (પોતાના) હાથમાં રાખેછે તેઓ તે અહુરમજદને લગતા વીચારથી રેહવાએ બીજા લોકોમા સારા મારગ વાલી (બુરાઈની ઉપર) ફ-
તેહ મેલવ્વાથી બુલંદ દરજે પોહચનારી એક સારી પેદાએશ તરીકે કેહવાએછે. (અને તેહને ડાબા હાથમાં રાખવાની સહમજ એ ઉપરથી ૩
માલુમ પડેછે કે) બોરશેદ ઉગમન દસાએથી તલુ થતી વખતે આદમીઓને તે હેવી રીતે દેખાએછે કે (તેહની) મુગટ પસચમ દસાનો સાંહાંમણે તથા (તેહની) જમની કોશંને ઉત્તર અને ડાબી કોશને દક્ષિણ હોએછે, તે ઉ-

---

† આએ જગોએ નકલ કરનારની ભુલથી અસલ 'દીનકર્દ' કેતાબ મ-
થેથી નકલ કરતાં એબારત નીકલી ગએલીછે, તેથી સધલી નકલમાં એકસરખી રીતે હ-
કુમતને લગતા ખોલાસા વાળી એબારત મલતી નથી.

‡ બરસમ ડાબા હાથમાં પકડવાનું ફરમાન વંદીદાદની ૧૬ મી પરગરદની
અંદર ૧૯ મા ફેકરામાં આવેલુંછે.
જુઓ વેસ્ટર ગેઆરડે છપાવેલાં જેન્દ અવસ્તાનાં પુસ્તકની સફે ૪૭૦ મે ફ૦ ૧૯ મો.

પરથી જાંહાં તે (આદમી)ઓનું મોહડું પસ્ચિમ તરફ અને જમની બાજુની તરફ ઉત્તર અને ડાબી બાજુની તરફ દક્ષિણ હોએછે તાંહાં યજદાંની આરાધનાને માટે જે (હાથ)માં બરસમ પકડવાની ભલી દીનની નસીહતછે, તે ડાબો હાથ કીહો તે તેઓને જણાઈ આવેછે.

સવાલ ૯ મો. (૧૭)

૧ (નવમો) સવાલ (એ) કીધો કે: (દીનમાં) જાહેર કરેલું છે કે ખલકની બોહલી પેદાએશ વાલી (પુરથવી) ની અંદર ખોરશેદની સાંહાંમણે જે ૩૫ કેશવર* (ઇચ્યાને પુરથવીના હરધા ગોલાનો ભાગ) છે, તેહને રોશની આપવા સારૂ તે (ખોરશેદ)નું પરકાશવું છે, તેહની મતલબ શું ?

જવાબ.

૨ જાંણવું કે: પુરથવી (તેહની) આસપાસના ઉનચા પાહડ અને જગતના સંબંધ સાથનીછે, (તે) પુરથવીનો આકાર ગોલ હોવાને લીધે તે સાત કેશવરની પુરથવીનો જે હરધ ભાગછે તેહને દીનની અંદર ૩૫ કેશવરનો (ભાગ કરીને) જણાવેલોછે; અને પુરથવી ગોલ હોવાને લીધે ખોરશેદની ગતિને હમેશાં પુરથવીના અરધા ભાગની રોનક, ચલકાટ અને તેઝને સારૂ પરકાશવું છે.

---

* કેશવર—એ બોલ અવસ્તાના કેરેશવર અથવા કર્ષવર—શબ્દ ઉપરથી બનેલોછે અને તેહનો અર્થ 'હદવાળું' હેવો થાએછે. પાક અવસ્તામાં આપણી પુરથવી ઉપરની સઘલી વસતીને સાત 'કેશવર' અથવા સાત ખંડની અંદર વેહચી નાંખેલીછે, અને તે દરએક ખંડને અરેજહ—સવેહ—ફરદદફ્શ—વિદેદફ્શ—વઉરોબરેશત—વઉરોજરેશત અને ખનેરથ-બામી, ઇત્યાદી નામો આપેલાંછે. અને તે ઉપરથી પાક અવસ્તામાં હપ્ત-કર્ષવએરી જેમ—એ એબારત 'સાત કેશવરવાળી પુરથવી' ના અર્થને સારૂં વપરાએલીછે; જે ઉપરથી પેહલવીમાં અને ફારસીમાં અને હેવી એબારત ઉપલી મતલબને સારૂં વપરાએલીછે. પાછલથી બોલની જગોએ અરબી બોલ વપરાઇને હેવા શબ્દો પુરથવીના અર્થને સારૂં વપરાએઆછે.

સવાલ ૧૦ મો. (૧૦)

(દસમો) સવાલ (એ) કીધો કે: જો કોઇ શખ્સ એક ઝાડનાં થડને ૧
નીચેથી પાંણીએ કરી ધોતો હોએ અને તે ઝાડનાં માથાં ઉપર આદમી
ઇચ્છા સગનો નસો (પડેલો) નજર આવેતો, તે ઝાડની ઉપર જયા વગર
તે નસાનો સંબંધ તથા (તેથી) રીમન થવાની ધાસતી અને (તે) નસાને
હોલવાથી મરગરજાંન (ગુનેહગાર) થવું તે પાંણીએ ધોનાર (શખ્સ)ને છે કે
કેમ ? (અને જો તેમ હોએતો) તેહનો એલાજ શું ?

જવાબ.

જાંણવું કે: તેહને લગતો સારો ઉપાએ આએ પરકારનો છે કે, વગર ૨
વાદલની (યાને ખોલલી) હવાના દેખાવે કરી તે (ઝાડ)ના ઉપલા ભાગને પાક
થવું છે, અને તેહનાં લાકડાંના સોટાનો (યાને તે ઝાડનાં મથાલાં પછીનાં
તેહનાં આખાં શરીરનો) આપણી સાથનો સંબંધ આંખની ઇનદરી (યાને
દરસ્ટી) તરીકેછે.*

સવાલ ૧૧ મો. (૧૧)

(અગીઆરમો) સવાલ (એ) કીધો કે: આદમીઓ પોતાનાં કાંમનો ૧
મારફતે અહુરમજદનો સંબંધ ધરાવનારાં તથા અહુરમજદનો સંબંધ ધ-
રાવનારાઓ પુરતી શોભાવન્તા અને ઇનદોની બરોબરના કેમ થાઇ સકે ?
તથા તેઓ અહુરમજદના સંબંધથી દુર, વધારે વેગલા અને દેવની બરો-
બરના કેમ થાઇ સકે ?

---

* આએ જવાબને લગતી મતલબનો ખોલો સાર એછે કે, જેમ જમીન ઉ-
પર આફતાબની ખોલી રોશનીમાં પડેલો નશો ઉંચકી લઈ ગીઆ પછી તે જગો
રીમન ગણાતી નથી, તેમ તે ઝાડનાં મથાલાં ઉપરનો નશો ઉંચકાએઆ પછી તે
ઝાડનાં મથાલાંને પાક ગણવું; અને જેમ નસા ઉપર તરણ કદમ દુરથી આપણી નજર
પડવાએ આપણને કસ્સી રીમની પોહચતી નથી, તેમ તે ઝાડનાં થડને નીચેથી ધોના-
રને તે ઝાડના મથાલાં ઉપર નસા હોવા છતાં તે નસાની રીમની તેહને પોહચતી નથી.

જવાબ.

૨ જાંણવું કે: આદમીઓ ચહડતે દરજેની અકલની મારફતે ભલી દીન ઉપર ચુસ્ત રેહવાએ અહુરમજદનો સંબંધ મેલવનારાં, ભલી દીન ઉપર વધારે (ચુસ્ત) રેહવાએ અહુરમજદના સંબંધને માટે પુરતો સીનગાર પાં મેલાં અને ભલી દીન ઉપર ઘણાંજ (ચુસ્ત) રેહવાએ ઇજદોની બરોબરનાં થાએછે; અને (તે) ભલી દીન ઉપર ચુસ્ત નહી રેહવાએ અહુરમજદના સંબંધથી જુદાં, તથા બુરી દીન ઉપર ચુસ્ત રેહવાએ અહુરમજદથી ઘણાં દુર, અને બુરી દીન ઉપર ઘણાં ચુસ્ત રેહવાએ દેવની બરોબરનાં થાએછે.

સવાલ ૧૨ મો. (૧૨)

૧ (બારમો) સવાલ (એ) કીધો કે: જેઆરે આદમીનું રૂહ (યાને આત્મા) રોશનીવાળુ અને સદ્‌ગુણી હોએતો, તે ચળકાટ ભરેલાં અને ખુબીવન્તાં (રૂહ) થી, બુરાઇને માંટે બનેલા આતમા (ઇબ્લાને દેવ)ની હાલતમાં ફરી સકાએ નહી; તેઆરે (પાક) અવસ્તામાં ગેાલાંમબારગી કરનાર તથા કરાવનારને ગેબી દેવ (ના જેવા) થવા તથા આશમેાગેાનાં રવાંનને આએ પુરથવીની ઉપર તથા (પુરથવીનાં) ભીતરમાં દેવનાં કાલાં રૂપમાં દેાડવા સારૂ ફરમાવેળુંછે તેહનું શું કારણ!

જવાબ.

૨ જાંણવું કે: ગેાલાંમબારગી કરનાર તથા કરાવનાર દેવના જેવા થાએછે કરીને (પાક અવસ્તામાં) ફરમાવેલુંછે, તે અહુરમજદના તાબેદારેા (ઇબ્લાને મજદઇઅસની દીનનાં ફરમાંન મુજબ ચાલનારાએા) ને સારૂ નથી, પણ જે નાફરમાંન લેાકેાનાં રવાંન દેવની તરફ ઘણાં આગળ વધેલાં તથા દેવનુ કાંમ કરવું પસંદ કરવાને માંટેનાં (હેાએ) તેએાને સારૂછે, કારણ કે અશેાનાં રવાંનની સાથે ઇજદો હેાએછે, તેહને લીધે દેવેા તેથી દુર

† ચહડતે દરજેની અકલ તે આપણી ભલી મજદીઅસની જરતેાશતી દીનને લગતાં ધર્મ સંબંધી જ્ઞાનને જણાવવું.

રેહછે, તેમજ પાપીનાં રવાંનની સાથે કેવો રેહેછે ‡ તેહને લીધે ઈજદો તેથી દુર રેહછે; દોજખની અંદર પાપીનું રવાંન દેવો, કીડા, દેડકા, ૩
વિછુ, સાંપ અને નોલીઆના સંબંધમાં ઘણું હોવાને લીધે તેહને દેવ અવતારી જણાવેલું છે. અને તે ગેાલાંમબારગી કરનાર તથા કરાવનારનાં રવાંનને (દોજખની અંદર) દેવોની સાથના ઘણાજ સંબંધને લીધે તે (બીજા પાપીઓ)ના કરતાં વધારે બુરા દેવ તરીકે જણાવેલું છે. અને ઠગાઈ ૪
કરનારા આશમેાગનાં રવાંનને છેક ઉંડાં દોજખની અંદર દોડવાને લીધે તેહને દેવરૂપી કહેલું છે. બાકી ગેાલાંમબારગી કરનાર તથા કરાવનારનાં રવાંનને દેવોના ઘણાજ સંબંધમાં રેહવાએ તથા ઠગાઈ કરનારા આશમેાગનાં રવાંનને દેવ અવતારી થવાએ તેહના રવાંની ગુણમાં (યાને આતમાને લગતી રચનાની અંદર) ફરસેા ફેરફાર થતેા નથી.

સવાલ ૧૩ મેા. (૧૩)

(તેરમેા) સવાલ (એ) કીધેાકે: 'ગયેામરદ' ના (આએ દુનીઆંને લ- ૧
ગતી બદેાથી) છુટકારેા (મેલવ્વા)નાં કાંમ વીસે અવસ્તાની ગવાહીથી (એમ) કેહવામાં આવીઉંછે કે:—"તે ગયેામરદ સાચ્ચું બેાલવાના સબબને લીધે અમેશાસ્પન્દોની સારી સરદારીમાં (ઈઆને ગરેાથમાંનની અંદર કે જાંહાં અમેશાસ્પન્દોની હકુમતછે તાંહાં) તુરત ગીએા." અને વલી તેહને

‡ અશેાનાં રવાંનની સાથે ઈજદો, અને પાપીનાં રવાંનની સાથે દેવો હેાએછે—હેવું ઉપલી એબારતમાં આવેલું છે તેહની મતલબ એછે કે, આએ દુનીઆમાં પવીતરાઈ અને પરહેજગારીથી રેહનારાં આદમીના આતમાનેા સંબંધ ઈજદ અમેશાસ્પન્દોને નામે બેાલખાતી અહુરમજદની બેખી સકતીવાળી પેદાએશની સાથે રેહછે, તે પવીતર સકતીઓની મદદથી તે આદમીને સઘળા સારા વીચારેા શુજેછે, તેથી તે નેકી કરેછે, અને બુરાઈથી તેહનેા બચાવ થાએછે; પણ જો આદમી આએ દુનીઆમાં અપવીતરાઈ અને પાપી કાંમેાથી રેહછે, તેા તેહની સાથે તે ઈજદી સકતીનેા સંબંધ રેહતેા નથી, અને અંધરમેનીઉશની અંનદીઠ બુરી સકતીઓ જે દેવ દરૂજોને નામે બેાળખાએછે તેહનેા સંબંધ તેની સાથે થાએછે, તેથી તે આદમીને સઘળા બુરા વીચારેા શુજેછે, જેથી તે નેકીથી દુર રેહછે અને બુરાઈનેા વધારેા કરેછે. તેમજ આએ દુનીઆંથી ગુજરવા પછી અશેાનું રવાંનૂ બેહશતનાં મકાંનની અંદર ઈજદોની સાથે રેહનારૂંછે, અને પાપીનું રવાંન દોજખની અંદર દેવોની સાથે તેહના બુરાં કરતુકનાં પરમાંણુ પરમાંણે રેહનારૂંછે.

લગતું (અવસ્તાથી) જાહેર થાએલું બીજું એક કારંણ એમ જણાવેઆમાં આવીઉંછે કેઃ—"તેહની જાતને 'ગરોથમાંન' ને લગતી (ઈઆને ગરોથમાંન બેહશતના રેહવાસીઓને લાએકની) પેદા કરેલી હતી" તેઆરે આએ બેહુ (જુદા જુદા) અપાએલા ફતવાને દીનનાં ફરમાંન તરીકે કેમ કબુલ રાખવા ?

જવાબ.

૨ જાંણવું કેઃ આએ દુનીઆંની અંદર 'ગયોમરદ' ની જાત આએ દુનીઆંને લગતી બદી કરવાથી ગરોથમાંનના (રેહવાશીઓના) જેવી પવીત્તર રેહવાએ, તેહને ગરોથમાંનને લગતો પેદા કરેઓ હતો હેવું 'ગયોમરદ' વીસેનું બોલાવું તેહને લગતાં ફરમાનથી લોકો કબુલ રાખેછે; તથા ગયોમરદનો તેહનાં કામથી છુટકારો થાએઓ કરીને જણાવેલુંછે તે બદી કરનાર (થી છુટકારો પાંમવા) વીસેછે, તેથી વગર વાંધાએ આએ બેહુ તરેહનું બોલવું સચ્ચાઈ સાથનું, કબુલ રાખવા અને પસંદ કરવા જોગછે.

સવાલ ૧૪ મો. (૧૪)

૧ (ચઉદમો) સવાલ (એ) કીધો કેઃ 'ગયોમરદ' વીસે બે દશતુરો મધેથી એકનુ કેહવું (એમ) છે કે "(આએ દુનીઆંમાં) એબ આપનાર હોવા છતાં ૩૦ વરસ તે જીવેઓ." અને બીજાનુ કેહવું (એ) છે કે "એબ આપનાર (આએ દુનીઆંમાં) પોહચેઓ ને તે તુરત મરણ પાંમેઓ." જે (બોલવું) એક બીજાની સાંહાંમણે દેખઈતું વાંધા ભરેલુંછે, માટે બેહુ (ના મત) ને કેહવી રીતે કબુલ કરવાં અને પસંદ રાખવાં ?

જવાબ.

૨ જાંણવું કેઃ તે બોલવાનુ વજન (આપણ) માંણસ જાતને તે વીસે મલેલી સહમજના આધાર ઉપરછે, તેથી જે શખસની તરફથી તે વીસેની સહમજ આપવી અવસ્તાનો દલીલથી હોએતો સધળાઓએ પેગમબરના વચન તરીકે તે ઉપર વીસવાસ રાખવો જોઈએછે; અને તેમ કેહવામાં બેહુની મતલબ એક તરફવાલાને મલતી હોએ (ઈઆને બેહુની મતલબનો સાર એકજ હો-

એ) તો તે બોલવું વાંધા ભરેલુ નથી, પણ એકમળતા આધાર, મતલબ અને સંબંધવાલું છે. માટે હેવી રીતનાં તેઓનાં (એકમળતી) તરફેન અને સંબંધવાલાં બોળવાને, જેમ ઈમાંનને લગતી બીજી બાબતો અને ભલી દીનને લગતી વસ્તુની સહમજને દીનના દશતુરની તરફથી કેહવામાં આવેછે (અને તેહને માંનેઆમાં આવેછે) તેમ કબુલ રાખવું અને પસંદ કરવું.

સવાલ ૧૫ મો. (૧૫)

(પનદરમો) સવાલ (એ) કીધો કેઃ (પાક) અવસ્તાની અંદર જે કાંઇ અસલ (અવસ્તા) અને તેહની શરેહછે, તે દીનના સંધરહ તરીકે (ગણાએ) છે, તે સઘલું 'યથાઅહૂવેરીએો' ના સરવેથી પેહલા કલાંમ ઉપરથી બનેલું છે, કરીને કેહછે; પણ "યથાઅહૂવેરીએો" ના એક શબદની અંદરથી એક ભાગ (ઈઆને એક નુસક) કેમ બનેએો ? ૧

જવાબ.

જાંણવું કેઃ (પાક) અવસ્તાની અંદર અસલ (અવસ્તા) અને તેહની શરેહછે તે (સઘલું) દીનના સંધરહ (ઈઆને આપણી દીનનાં ધરમ પુસતક) તરીકે 'ઇઅથાઅહૂવએેરીએો' ઉપરથી બનેલું છે અને જેમ માંણુસનાં માથાં વગર (તેહને) જેબ આપનારા બાલનું બનવું નથી, તેમ 'યથાઅહૂવએેરીએો' વગર દીનને વધારે જેબ આપનારા (અવસ્તા અને તેહની) શરેહનું બનવું નથી માટે (યથાઅહુવએેરીએોના દરએેક શબદના આધાર ઉપરથી એકેક નુસ્કનું બનવું એ) એક બીજાને (કોઇબી પરકારે) વાંધા ભરેલું નથી. ૨

સવાલ ૧૬ મો. (૧૬)

(સોલમો) સવાલ (એ) કીધો કેઃ પાવચીજથી આદમી તથા સગના નસાને† ૩૦ દગલાં અને દસતાંનવાલી ઓરતને ૧૫ દગલાં દુર રાખવાનો શું ૧

† નસા—એ આદમી, સગ, અને બીજાં કેટલાંએક ચોપગાં જનવરો તથા પખ્શીઓની મુએલી લોથ અથવા તે લોથને લગતી વસ્તુને કેહછે.

સબબછે ! શું માંણસ અને સગના નસાની રીમની (ઈચ્યાને નજીસી) દસતાંન કરતાં વધારેછે ! (કારણ કે) ૩૦ દગલાંના વધારા ઉપરથી આદમી તથા સગના નસાની રીમની દસતાંન કરતાં વધારે (ગણાએછે). તેઆરે દસતાંન વાળી ઓરતની નજર, તે નેક પેદાએશ (ઈચ્યાને પાક દાદાર, તથા ઈજદ અમેશાસ્પન્દો અને અશો ફરોહરો)ને લગતી પાક કીરીઆ ઉપર પડવાથી તે કીરીઆને આદમી અને સગના નસા કરતાં વધારે (દુરી હોવા છતાં) અપવીત્તર થવા સારૂ (દીનમાં) જણાવીઉંછે તેહનું શું કારણ ?

જવાબ.

૨ જાંણવું કે : ૩૦ દગલાંની લંબાઇ ઉપરથી આદમી અને સગના નસાની વધારે રીમની દસતાંન કરતાં દેખઇતીછે; પણ પાવ વસ્તુ ઉપર દસ, તાંન વાળી ઓરતની નજર પડવાએ તે વસ્તુને ખરાબ કરવાનો સબબ નસસને દસતાંનવાળી ઓરત ઉપર ઘણા જોસ્સાથી દોડવાની કઉઅત મળવાને લીધે તથા તે ઓરતની નજરની મારફતે પેલી પાક વસ્તુની અંદર નસસનો મેલાપ થવાથીછે. અને જેમ કુનને લગતા પવનની છુપી ઈજા કરનારી બદબોઇ નાખની અંદર જવાથી, તે ગલીચ માદાને લગતી બદબોઇ જાનદાર પેદાએશને ખરાબ કરનારીછે, તેમ પેલી (દસતાંનવાળી ઓરત)નું પવીત્તર કીરીઆને લગતી વસ્તુની તરફ જોવું તે વસ્તુને નીરઉપીઓગી કરનારૂંછે.

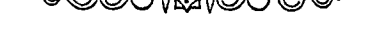

૧ (૨૪) **વખતને લગતી મોહટાઇ, તથા તે મોહટાઇને લગતી વસ્તુ અને (તે) મોહટાઇએ પોહચવાથી કઉઅત કોણનેછે તે વીસે ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.**

૨ જાંણવું કે : (આદમીને) વખતને લગતી મોહટાઇ, ભલાઇ અને બુરાઇએ કરીછે; તેહમાં સ્પેનામીનો * ને લગતા જાતી ગુણથી (તેહને) ભલા-

* સ્પેનામીનો—એ અહુરમજદની ભલી મકતીનું નાંમછે, અને તે ભલાઇનું મુલ તથા ધનાહમીનોની સાંહમણે થનારા હરીફ તરીકેછે. પાક અવસ્તામાં સ્પેનામીનોને ... સ્પેન્ત-મઙ્ન્યુ; અને ધનાહમીનોને ... અંધ્ર મઙ્ન્યુ; હેવાં નાંમથી જણાવેલાછે. જે મથેનાં પેહલ્લાં નાંમનો અર્થ 'વરચી કરનારો

ઇછે, અને ધનાખીનોને લગતો ઉલટો ગુણ (તેહની અંદર) પોહચવાએ બુરાઇછે.

વખતને લગતી દરએક ભલાઇ તથા બુરાઇની મુખ્ય સહમજ ૩
૮ (તરેહની) છે, જેઓનાં નાંમ—સ્પેનાકી, ધનાકી, વાદી, વરૂની, બગી, દદાંની, વહુયાતી, અને 'દૂશનેયાતી' છે; અને (દુનીઆંમાં ભલાઇ અને બુરાઇનું) પોહચવું તેહને લીધેછે.

સ્પેનાકી,—એ દીનને લગતી દાંનાઇ, તાબેદારી, સચાઇ અને તેહને ૪
સારૂં સેહન કરવાની સહમજને લગતું ગણેઆંનછે; અને તે વસ્તુ જેઓ ભલી દીનને લગતી સાચ્ચી હકીકતને (દુનીઆંમાં) ફેલાવ્વા અને ધરમ ગુરૂપણું ચલાવ્વા સારૂં પરખીઆત હોએ તેઓને વાસ્તેનીછે.

ધનાકી—એ (માંણસને) અથેારનાંન (ઇમાને ધરમઆચારી) ટોલાંનો ૫
સાંહમણે થનારી બુરી દીનને લગતી (અહુરમજદની) નાંફરમાંની, ભલી દીનને લગતું નહી જોઇ તથા નહી સાંભલી સકવું, ગુનાહ અને નીમખ હરાંમી કરવા સીખવ્વાની સહમજને લગતું ગણેઆંનછે; અને એ વસ્તુ જેઓ ભલી દીનને ખરાબ કરવામાં મશહુર હોએ તેઓને લગતીછે.

વાદી—એ ધરમઆચારી ટોલાને અરથેશતાર (ઇમાને રાજઅધી- ૬
કારી) ટોલાની તરફથી કઉઅત, બુલંદી, હકુમત અને ઇનસાફની મદદ આપવાની સહમજને લગતું ગણેઆંનછે, અને એ વસ્તુ જેઓ હકુમત અને અમલ ચલાવવામાં નામવરછે તેઓને લગતીછે.

વરૂની—એ ધરમઆચારી ટોલાને હાંની પોહચાડવાની આપમતલ- ૭
બ, બરાતુરૂત † ને લગતી કેલવણીને મદદ કરનારી સબલી ફરેબબાજી, બુરી

મીનો' અને બીજનો અર્થ 'હાંણી પોહચાડનારો મીનો' હોવો થાએછે, જેહની મતલબ માંણસને આએ દુનીઆમાં આવતી દુનીઆને સારૂ ચહડતે દરજેનુ તથા હાંણી સાથનુ કરનારી ગેબી સકતીનીછે; જે ઉપરથી પાક અવસ્તામાં સારી ચાલ ચલણથી ચાલનારી પેદાએશને 'સ્પેનામીનોની પેદાએશ' અને બુરી ચાલચલણથી ચાલનારી પેદાએશને 'ધનાહમીનોની પેદાએશ' નું નાંમ આપેઆમાં આવેલુ છે. અને આએ બે ભલાઇ તથા બુરાઇનાં મુલને આધારે પાક અવસ્તાની અંદર સબલી ભલી તથા બુરી વસ્તુઓની ઉતપંત્તી તથા તેહનાં કાંમને લગતું વરણુન કરેલુંછે.

† બરાતુરૂત—એ તુરકી પાદશાહ અરજાસ્પના એક સપેહસાલારનું નામછે, આએ મુજી સરદારે બલખ શેહરની અંદર જાઇને આપણા પાક પેગમબર અશો જરતોશતને અને બીજા પરહેજગારોને તલવારના જખમથી મારેઆ હતા, તેથી આએ તુરકીને આપણા મજહબને લગતી કેતાબોમાં ઘણુજ પાપી અને અતીથી

બુદ્ધી, અને અનીતીની સહમનને લગતું ગણેઆંતછે; અને એ વસતુ જે-ઓ તે (ધરમઆચારી) ટોલાને નોકસાંન તથા ખરાબ કરવામાં મશહુરછે તેઓને લગતીછે.

૮ બગી—એ દુનીઆંને સારૂ ખેતીવાડી કરવાને લગતી સહમનછે; અને એ વસતુ જેઓ પરમાંણીકપણાંથી રેહી, ખોરાકને એકઠો કરી, ઉ-મદા બદલો મેલવવા સારૂ તેહની (લોકોમાં) સખાવત કરવાએ, ધરમઆ-ચારી (તથા) રાઝદરબારી ટોલાની મદદમાં વધારો કરનાર તરીકે મશહુર હોએ તેઓને લગતીછે.

૯ દદાંની—એ, ચોરો તથા જુલમગારોને દુનીઆંની અંદર ઘાત કરવા-નું, તથા બેરેહેમી, જુદાઇ, બખીલી અને નીચ વદેઆ કરવાથી દુનીઆંની આબાદીને નોકસાંન કરવાનું અને (ખોરાકની) તંગી તથા ખુટ પાડવાથી આલમને હાંણી પોંહચાડવાને લગતું ગણેઆંનછે, અને એ ચીજ જે લોકો બુરજીગરીના ધંધાને ખરાબ કરનારાછે તેઓને લગતીછે.

૧૦ વહૂયાતી—એ, હુતુખ્શ (ઇચ્છાને સારો વેપાર ધનધો કરનાર) ટોળાને લગતી સહમનછે, જે ટોળો (ધરમઆચારી, રાઝદુઆરી અને ખેડુત) એ તરણે ધંધાદારીઓને મદદ કરનારો છે, અને તે 'હુતુખ્શ' નો પેશો ક-રનારના રવાંનનેં અશોઇનું મેલવવું હુમત, હુખ્ત, અને હવરશત, (ઇચ્છા-ને સારા વીચાર, સારા વચન અને સારાં કાંમ) ની મારફતેછે.

૧૧ દુશનેયાતી—એ બુરો ઉદ્યોગ કરનારા લોકોને લગતી સહમનછે, બુરો ઉદ્યોગ કરનારનાં રવાંનને (તેહના ધંધાને લગતા) બુરા વીચાર, બુ-રા વચન અને બુરાં કાંમની મારફતે તકસીરવાર થવુંછે; અને તે (ધરમ-આચારી, રાઝદુઆરી અને ખેડુત એ) તરણે ધંધાવાલાઓને નોકસાંન કર-નારછે.

બદકારનુ નાંમ આપેલુંછે. જેમકે દશતુર શેહમરદ મલિકશાહે બનાવેલી મદદરે નજમના ૯ મા બાબમાં લખેછે કે :—

كه اين فعل زشت غلامبارگان مقابل بافعال دبوست آن
چو افراسياب و چو ضحاک دون چو تورىراتروش زشت حزون
كه او كشت در دين زرتشت را كزو بود گرمي دل و پشت را

કારણ કે આએ ગોલાંમબારગીને લગતું બુરૂં કાંમ અફરાસીઆબ, કમીનો જોહાક અને ગમગીની ઉપજાવનારા બુરા બરાતરશ જેવા દેવનાં કાંમોની બરાબર-નું છે, કે તેણે (ઇમાને બરાતરશે) જેહનીથી (આપણું) દેલ અને પીઠને ગરમી હતી તે દીનના નગીના જરતોશતને મારી નાંખેઓ.

આએ (ઉપર જણાવેલી) સહમજ ધરાંવનારા જુદા જુદા ધંધાદારીનું ૧૨
બનવું તેહને લગતાં (સ્પેનામીનો તથા ગનામીનોનાં) મુલની અસરથીછે, અ-
ને તે (દરીએક મુલ)ની (અસર) તે ઉપર હોવાથી તે તેહનો તાબેદાર (થાએ)છે.

'સ્પેનાકી' ને લગતી સારી સહમજ 'વાદી' ને સારૂં તથા 'વાદી' ૧૩
ને લગતી સહમજ 'બગી' ને સારૂ, અને 'બગી' ને લગતો સહમજ
'વહયાતી' ને સારૂછે.

'ધનાકી' ને લગતી બુરી સહમજ 'વરૂની' ને સારૂ, તથા 'વ- ૧૪
રૂની' ને લગતી સહમજ 'દદાંની' ને સારૂ અને 'દદાંની' ને લગતી
સહમજ 'દૂશનેયાતી' ને સારૂંછે. અને આદમીને તેહની તરેહવાર ૧૫
નીયાઈ તથા ભલાઈની અંદર જાહેર થવું તે (સહમજો)ને લીધેછે.

બુરાઈ (એ) જુલમને લીધેછે, અને જુલમનુ દુનીઆંમાં ઘણીએક ૧૬
તરેહથી ફાવ્યુંછે. તેમજ જુદાં જુદાં આદમીઓને નેકોને લીધે ભલાઈ-
ની અંદર ફાવ્યુંછે. જે વખત બુરા (અંધરમેનીઉશ) ને લગતો હોએચ
તે (વખત) નો અંદર ઘણું કરીને ઉંચની ઉપર નીચનું કઉઅત (વધારે)
સંબંધ ધરાવેચ, (ઈઆને ભલી વસ્તુની અંદર બુરી અસર થાએછે), તેઆરે
જુલમની મારફતે વધારે બુરાઈનું આદમીને જણાવુંછે; જેમકે તે વીસે
(આપણી) પાક દીનની અંદર જણાવેલુંછે કે 'આદમીનું સારી આએપત
મેલવવાનું કાંમ (તેહની અંદર) ઈનદોની કઉઅતનો સંબંધ હોવાથીછે,
તથા બુરી આએપત મેલવવાનું કાંમ (તેહની અંદર) દેવોની કઉઅતનો
સંબંધ હોવાથીછે.'

પેદાના કરનાર અહુરમજદને લગતી મોહટાઈ (ઈઆને માણુસોને તે ૧૭
સાહેબની રાહ ઉપર ચાલવા) ને વાસતે આવનારો વખત ભલાઈએ ક-
રીછે, જે (વખત) લોકોને ભલાઈથી ચહડતે દરજ્જેની જાતવાળા બનવવા-
ના સબબ તરીકેછે, અને તેહને લીધે બુરાં મુળથી જે બુરાઈને લગતો
બુરો આપ તથા (માણુસને) બુરૂં બનવાનો સબબછે, તેહને હાંણી પો-
હચેછે. તથા વધારે બુરાઈને લગતો જે બુરો આપ ખરાબી કરનારની
તરફથી લોકોમાં પોહચનારોછે, તેહનું શરૂઆતથી તે સેવટના વખત શુ-
ધી તુટવું, એ તેહનો ખલકમાંથી એકદમ ઘટકાવ કરનારી (ભલાઈની)
સકતીથીછે. પેદાએશની અંદર ફરશોકન્ત† ને માટેની સકતીઓનું સં-

† ફરશોકન્ત—એ લોગત અવસ્તાના [illegible] ફ્રશોકેરેતી—શબ્દ
ઉપરથી બનેલોછે, જેહનો અર્થ પેદાએશને લગતી 'ચહડતે દરજ્જેની બનાવટ', એટ-
લેજે આલમને 'ચહડતે દરજ્જેની બનાવવાનું કાંમ' હેવો થાએછે, અને તે નાંમ
કેઆંમતના વખતના શુધારાનાં કાંમને આપેઆમાં આવેલુંછે.

મતોલ રેહવું તથા (તેહને લગતી) કઉઅત અને સંબંધતું (આદમી-
ની અંદર) વધારે પોહચવું, બુરાઈને વગર તેજની કરવાનું જે ભલું બળ
તેહમાં ચાલુછે તેણે કરીછે.

૧૮ વલી જે વખત બુરાઈને લગતું વધારે મોહટપણ ધરાવેચ તે, તે
(વખત) ની અંદર ભલાઈનાં કરતાં બુરાઈ ઘણીજ હોવાને લીધેછે, અને
આએ વખતમાં પેલા દરવંદ (અંધરમેનીઉશ) ની ઠગાઈની મારફતે સ-
ઘલા લોકોને હાંણી થાએછે. આએ પરમાંણે લોકોમાં ભલી અને બુરી
કઉઅત ચાલુ રેહવાને લીધે ફરશોકન્તના વખતવેર (તેઓમાં એકથી બી-
જાને) હાંણો પોહચસે. (પણ સેવટે) તે ફરશોકન્તના વખતમાં (સઘલા-
ઓને) ભલાઈએ કરી (બદી વગર) ખાલેસીથી રેહવું છે; અને તેથી ખલક-
ને નોકસાંન કરવાની ધનામીનોને ખુટ થસે. અને સઘલા ભલા લો-
કોને પેદાના કરનાર સાહેબની સેવટની ધારણાને લગતી ઈછાવાલી સક-
તીની મારફતે અમરગી અને કાએદાસરની છેલ્લી કાએઆ મલશે.

૧ (૧૮) ઈરાંનના દેશી (ઈઆને મજદીઅસની દીન ધરા-વનાર) નો સંબંધ, ખાસીઅત અને કઉઅ-તને લગતી મોહટાઈ વીસે ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.

૨ જાંણવું કે: ઈરાંનના દેશીની (અહુરમજદના) સંબંધને લગતી જે
મોહટાઈછે, તે મજદીઅસની દીન અને તેહના કાએદાની મારફતે તે
૩ (અહુરમજદનો) તાબેદારછે તેહને લીધેછે. અને તેહની ખાસીઅત
તથા કઉઅતનો ચહડતો દરજ્જો (અહુરમજદની) તાબેદારીને લગતા
(તેહના) કેટલીએક તરેહના ખવાસ તથા ચાલચલણથીછે. ઈ-
રાંનીઓનો તરીકો એ મજદીઅસની દીનનો તરીકોછે, તેથી જે
કોઈ ઈરાંનનો વતનીછે તે હમેશાં ઘાટકી રવઈઆને તોડનારછે.
ઈરાંનનો વતની મજદીઅસની દીનનો તરીકો ધરાવેચ અને પો-
તાની સાથે ભલા મીનો (ના સંબંધ) રાખેચ તેથી તેહને મોહટાઈછે, અને
બુરી સકતી તેહનીથી ઈજ્જ પાંમતી રેહચ. અને તે, શુધરેલા, પરમાંણીક, અ

ને એકસરખા ખોરાકને લીધે તનદરૂસ્ત, સમરેલો, સુધરેલો, સુખી અવસ્થા-
વાલો, પાક, શુનદર, સુધનધીવાલો અને ખુશી સાથનો રેહછે. અને જે ૪
(બીજી) કેટલીએક જાતછે તેહને તેહના ખવાસ તથા કઉમતને લગતી મો-
હટાઇ તે પોતે (અહુરમજદની) નાંફરમાંનીને લગતો ખવાસ તથા ધનામીનોને
લગતા મનજહબની ચાલણુ ધરાવેચ, તથા પોતાની સાથે બુરા મીનો (નો
સંબંધ) રાખેચ તેથીછે. અને તેથી ભલી સકતી તેહનીથી ઇજા પાંમેલી
થાએચ. તથા તે અપરમાંણીક, બીગડેલા, અતોશે એકસરખા ખોરાકને લીધે
બીમાર, બદકાર, ખરાબ થાએલો, કંગાલ, નાપાક, ધનધાતો, કરૂપી અને
સંતાપવાલો રેહછે.*

(૧૧) ઈરાંન દેશની બાહેરની સરહદવાલા લોકોને બન- ૧
વાના સબબ વીસે ભલી દીનને લગતો
ખોલાસો.

જાંણવું કે: જેઓનું અસલ વતન ઈરાંનછે, તે સરહદવાલા લોકોની ૨
દીન તથા રવઇઆનું બનવું'લી તેઓનાં ઈરાંની વડીઅલના અસલ ધરમ
અને દીન ઉપરથીછે. માટે એજ દીન અને તરીકાની પુછપરછ કરવાથી (યા-
ને તેહનાં ફરમાન મુજબ ચાલવાથી) તેઓને ભલાઇ, ફાએદો અને વધારે
કઉમતછે. સબબ કે તેઓ જે હકુમતે પુગેલાછે તે ઈરાંની મનજહબની (ખુબી) ૩
થીછે, અને જેઓ (હાલમાં) પુરથવીના અને તેમા વલી જે ખુનેરસના
(ઇમાને ઈરાંનના) માલેક થએઆછે તેઓ 'હોશંગ' તેહમુરસ્પ, જમશેદ,
ફરેદુન, અને એરચ, ઈતીઆદી ઈરાંની (પાદશાહ) ઓથીછે, અને તેઓને
જે કાંઇ તેઓના રાજની મોહટાઇ મલીછે તે મોહટાઇ રઇઅતને છુટાપણું
તથા શુખ આપવાએછે, અને તેથી તેઓને હમેશનો ફાએદોછે. માટે જે
બીજા હાકમો જોલમને સારૂ ખોટું બોલનારને, મનજહબની અંદર ફેતનો

* આએ ઉપલી બાબતનો સાર એછે કે મજદીઅસની ધરમ પાલનારો શ-
ખ્સ અહુરમજદી મારગ ઉપર ચાલનારોછે, તેથી તેહનામાં અહુરમજદની તરફની
કુદરતી સારી સહમજો ઉતરેછે, અને તેથી તે ઉપર જણાવેલા સારા ગુણવાલો રેહ
છે; અને તેથી ઉલટો મારગ જે દેવપરસ્તીનોછે તે મારગે ચાલનારો શખ્સ ધનાહ-
મીનોના ચેલા તરીકેછે, તેથી તેહનામાં ધનાહમીનોની તરફની બુરી સહમજો ઉતરેછે,
અને તેહને લીધે તે આએ દુનીઆમા ઉપર જણાવેલા બુરા મુનવાલો રેહછે.

ઉભો કરનારને, ખુનીને અને વાટપાડાઓને નહી પસંદ કરનારા હોએ તેઓના ચુકાદાને અહુરમજદના તાબેદારોએ હમેશાં કબુલ રાખવો તથા (તેઓને) બચાવ કરનારા પાદશાહ તરીકે ગણવા, અને તેઓની તરફ (પોતાને) વગર બલવાએ ધારાથી આધીન રાખવા તથા (તેઓની) હકુમતને વધારવી. પણ જો તાંહાં કોઇ, (બીજી) દીનને ચાલુ કરવા સારૂં મજદીઅસની દીનની મોહટાઇ, કીરતી અને ખ્વારેહને અટકાવેતો, તેહવા ધાતકીઓથી જેમ તેઓને ફાએદ્દો અને શુખ જણાએ તેમ (પોતાને) શુધરેલા રાખવા. અને જેઓ તે દીનથી પદલશટ અને દોજખી થાએલા હોએ તેઓને તેથી પાછા ફરવાની સહમજ આપવી. (અને) વલી રૂમ (ઇઆને યુનાંન) ને લગતી 'યહુદ' નો દીન તથા ખાવર (યાને પસચમ) ને લગતી 'મસહીઆ' ની દીન અને તુરકસ્તાંનને લગતી 'માની' ની દીનછે, તેહની આગલ વધેલી કઉઅત તથા ગલબાનો (આપણા) અમદીન દોસતોમાં તેહની બદી તથા હીનપસ્તી પેવસ થાએ તે સારૂ તથા આપણી રૂમનાં કરતાં પુરાંણી દીનની પાકીને જાંખ લાગે તેહને માટે અટકાવ કરવો.

૧ (૮૦) ચહડતો (ઊતરતો) હક આપવાજોગ રીતવાલા લોકો વીસે ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.

૨ જાંણવું કે, ચહડતો ઉતરતો હક આપવાજોગ રીતવાલા લોકોમાં આએ (નીચે જણાવેલી) તરેહના લોકો ઘણાછે; તેમાં મોહટી ઉમરવાલો હુનરમંદ પેહલ્લો દરજ્જે ધરાવનારોછે, અને બીજો તેથી ઉતરતો જવાંન કલાવાલોછે. ઉમરે પોહોચેલા હુનરમંદને જવાંન હુનરમંદનાં કરતાં ચહડતો થવાનાં ઘણાંએક કારણોછે, (તેહમાંનું મુખ્ય કારણ એછે કે) ઉમરે પોહચેલો (હુનરમંદ) તેહની વિદયા સાથે તે વિદયાની અજમાએશ મેલવેલોછે, તેથી (લોકોનો) તે ઉપર ઘણો વીસવાસ રેહછે, તથા કોઇબી જાતની બદી (ઇઆને ખાપણ) તેહની મારફતે દુર થાએછે, અને પેલો જવાંન હુનરમંદ તેહની વિદયા સાથે તે (ઉમરે પોહચેલા) હુનરમંદની કમાલીઅતમાં તેહની મોહટી ઉમર થાએ તાંહાંવેર પોહચતો નથી. (વળી) તે (બીજા) નાં કરતાં ઉતરતે દરજ્જેનો તરીજો હુનર વગરનો જવાંનછે, અને તેથી ઉતરતો છેલ્લો હુનર વગરનો બુઢો (પુરૂષ)છે. વગર હુનરવાલા જવાંન (પુરૂષ) ને હુનર

વગરના બુદ્ધાની ઉપર સરસ થવાના ઘણાં કારણછે, (તેમાંનું મુખ્ય કારણ) હુનર વગરના જવાંન પુરૂષને તેહની ચહડતો કઉઅતથી અને એકસરખાં જોરથી હુનરમંદીએ પોહચવા વીસેની ઉમેદવારીછે.

(૮૧) **સમારગે ધંધો કરનારાઓ સંતોશીછે, અને કમારગનો ધનધો કરનારાઓ વગર સંતોશનાછે, તે વીસે ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.** ૧

જાંણવું કે, જે કોઈ કાએદાસર (ઈઆને પરમાંણીકપણાંથી) ધનધો કરનારછે તેહનો ધનધો પાએદાર દોલતને મેલવ્વાનો અને નાપાએદાર દોલત * ને નહી મેલવ્વાનોછે; અને તે સમારગે ધંધો કરનારો ખોદાનો આભાર માંનનાર, ખુશી સાથનો અને સંતોષી રેહછે. જેહનો ધનધો નાપાએદાર દોલતને મેલવ્વા વીસેનો અને વલી પાએદાર દોલતને પડતી મેલવાનોછે, તે કમારગે ધનધો કરનારો ફરીઆદ ઉઠાવનાર, નાખુશ, બેચેન અને વગર સંતોષનો રેહછે. બદનને પરમાણીક અને આતમાને કઉવ- ૩
તદાર રાખનારી પાએદાર દોલત સારી ચાલચલણથીછે, અને (તેહને લગતી) નાપાએદાર દોલતનો વધારો તે (સારી ચાલચલણ) વગરની તેહની બુરી ચાલચલણેછે; (કારણ કે) રવાંનને દરએક તરેહનો છુટકારો આપનારી અને (તેહના) સધલા ગુનાહને ફેરવનારી જે વસ્તુછે, તે સવાબછે.

(૮૨) **(ઈજદો આદમીઓનો) સંભાલ કરેચ, તથા સંભાલ કરવાથી (તેઓને) છોડી દીએચ, તે વીસે ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.** ૧

જાંણવું કે, ઈજદોની તરફથી બેહદ રીતે અને જુદી જુદી પરકારે ૨
(માંણસનો) સંભાલ કરવો, એ માંણસને ગુનાહ કરવાથી દુર રેહવાએ અને સવાબકાર હોવાએછે. ઈજદો ભલાં (આદમી)નો સંબંધ રાખનારા જાંહાંવેર (આદમી) ભલુ હોએ તાંહાંવેરછે, અને જે (આદમી) પાપ કરવા પ-

* આએ જગોએ પાએદાર દોલતની મતલબ, ઈમાનદારીથીઉદ્યોગ કરવાએ મેલવેલો સવાબ તથા નાપાએદાર દોલતની મતલબ, ધનધાની અંદર કાવાદાવાથી મેલવેલા પઈસાને લગતો ગુનાહ સમજવો.

ડેય તેહને સંભાલ કરવાથી તેઓ છોડી દીએછે. જેઆરે હુવુંછે કે ગુનાહ કરવાએ અને સવાબને માટે બુરૂ વીચારવાએ (માંણસ) ઈનદોના સંબંધમાંથી હંકેરાએલું થાએછે, તેઆરે ખચીત એ ઉપરથી ભલા લોકોએ (પુનના બદલાની) ઉમેદ, તથા બદકારોએ (પાપનાં કામની સજા વીસેની) ધાસ્તી, હમેશાં રાખવી (સજાવારછે). જો કબુ આએ દુનીઆંને લગતાં મકાંનમાં ગુનાહની આમેજશની અંદર ચાલનારો બદકાર, ગુનાહને લગતાં કામના વધારા સાથે, આલમની અંદર સારો બદલો મેલવેલો તથા સચવાએ લો રેહતો હોએ, અને ભલો શખ્સ સંભાલથી બેનસીબ રેહેતો હોએતો (તે વીસે) ખચીત (દીનમાં) જણાવેલુંછે કે: બીનોઈ જેહાંનમાં તે ભલાને છુટકારો, તથા ચહડતો દરજો હોવાને લીધે આખેરશને લગતી સારી હાલતનું મલવુંછે, અને તે બુરાને (તાંહાં) બંદીવાંનપણું, તથા હીનપસ્તી ભોગવ્વાને લીધે આખેરશને લગતી બુરી અવસ્થાનું મલવુંછે.

૩ (માટે) જો (સાચ્ચું બોલવું) કોઈ ઠેકાણે અશો લોકોને ઘણું નોકસાંન કરનારૂં તથા ઈજા દેનારૂં જણાએ, તોપણ (તેઓએ) હમેશાં તે (સાચ્ચું)

૪ બોલવું. અને જુઠું જો કે કોઈ ઠેકાંણે અશો લોકોને ઘણું ફરાગત અને ફાએદા સાથનું જણાએ, તોપણ (તેઓએ) તે કોઈબી વખતે હરગેજ બો-

૫ લવું નહી. સાચ્ચું બોલનાર શખ્સને સારૂ ભલી દીનને લગતો સીખાંમણછે કે: જો કોઈ વખતે તે સાચ્ચું બોલનારની એક ખરી ખબર આપવાએ તેહનીથી અશો લોકોને કાંઈ નોકસાંન પોંહચે, તોએપણ તે ઉપર આધાર નહી રાખીને તેહનાં સાચ્ચાં બોલવાને લીધે તેહને વખાંણવો, અને તેમજ જો કોઈ વખતે જુઠું બોલવાએ તે (જુઠું બોલનાર) ની તરફથી ખોટી ખબર આપવામાં અશો લોકોને ફાએદો પોંહચે, તોએપણ તેહને કબુલ રાખવું નહી; અને તેહનાં જુઠાં બોલવાને લીધે તેહનો ધીકાર કરવો.

૧ (૮૮) ગુનાહથી પાછું રેહનાર અને સવાબમાં આગલ વધનાર તથા સવાબથી પાછું રેહનાર અને ગુનાહમાં આગલ વધનાર આદમી વીશે ભલી દીનને લગતો બોલાશો.

૨ જાણવું કે, જો (આદમી)નાં દીલની અંદર મેહમાંન તરીકે બેહમન (ઈમાને ભલા વીચારવાંલી સકતી) હોએ, અને તેહની ઈછાની ઉપર હકુ-

મત કરનાર અહુરમજદ હોએ (એટલેજે જે કોઇ પોતાનાં દીલમાં અશો અહુરમજદને લગતો ભલો વીચાર રાખે અને અહુરમજદની મરજીને તાબેએ રેહીને ચાલે) તો, તેહનું ધર (ઇઆને શરીર) શલાહ સંપન્ન ભરેલું, વીચાર—મીનોઇ મકાંન (ઇઆને બેહશત) ની સબાઇવાલો, બોલવું—અકલના તરીકાવાલું અને કાંમ—ગુનાહથી પાછું રેહવાનું અને સવાબમાં આગલ વધવાનુંછે. અને જેહનાં દીલની અંદર (મેહમાંન તરીકે) અકોમન (એટલે જે બદ ખવાસને લગતી વીચાર સકતી) હોએ, તથા તેહની ઇછાની ઉપર હકુમત કરનાર વરૂન (ઇઆને બુરો હવસ) હોએતો, તે (હનું સરીર) ગોસ્સાનું ઘરછે, અને. તેહનાં મન ઉપર હોકમ કરનાર ગુનાહની ગેબી સકતી, તથા (તેહની) જબાંનને ફતવો આપનારી આપમતલબછે; તેથી તેહનું કાંમ સવાબથી પાછું રેહવાનું અને ગુનાહમાં આગલ વધવાનુંછે.

(૮૮) **ભલી દીનનો તરીકો ઇજદોની ઇછાને લગતો અને બુરી દીનનો તરીકો દેવોની ઇછાને લગતોછે તે વીસે ભલી દીનને લગતો બોલાસો.** ૧

જાણવું કે: ભલી દીનના તરીકાને લગતો વીચાર ઇજદને એટલા સારૂં પસંદછે કે, તે (તરીકો) પોતે (માંણુસને) સારી સકતી (મેલવવા)ને માંટેનો, અને બુરી સકતી (ની તરફ) થી (તેહને) પાછું ફેરવનારોછે; તેથી જે કોઇ જાતે સારી સકતી મેલવવાને માંટેનોછે, તે સવાબને ખાતર બુરી સકતીથી પોતાને પાછો ફેરવનારછે, અને સવાબ એ ઇજદોની ઇછાછે. બુરી દીનના તરીકાને લગતો વીચાર દેવને એટલા સારૂં પસંદછે કે, તે (તરીકો) પોતે (માંણુસને) બુરો સકતી (મેલવ્વા)ને માંટેનો અને સારી સકતીથી (માંણુસને) પાછું ફેરવનારોછે, તેથી જે કોઇ જાતે બુરી સકતી (મેલવ્વા) ને માંટેનોછે, તે સારી સકતીથી પોતાને પાછો ફેરવનારછે, અને વલી જે કોઇ બુરી સકતીવાલોછે, તે (પણ) ગુનાહને ખાતર સારી સકતીથી પોતાને પાછો ફેરવનારછે, અને ગુનાહ એ દેવોની ઇછાછે. ૨

૧ (૯૦) ભલી દીનને પરથમ ચલાવનાર વીસે (નો ખોલાસો).

૨ જાણવું કે: ખલકને (આવતી દુનીઆંને માટે) ચહડતે દરજેનું કાંમ કરનાર થવાનું કારણ દીનથીછે, અને તેહનેજ લીધે પેદા કરનારની તરફથી (તેહને) આબાદ રેહવુંછે. લોકોને ગુનાહની અંદર આમેજ થવાથી પાછા ફેરવ્વા અને નવા કરવા સારૂ હમેશાં દર વખતે તે (દીન) ને (દાદારની તરફથી) મોકલવાની જરૂરછે. પેદાના કરનાર (અહુરમજદ) થી પરથમ તે દીનને કબુલ કરનાર 'ગયોમરદ' હતો, કે જે આદમીનું મુલ, (અને) પૃથ્વીનો પેહલ્લો રાજા હતો. અને દાદારની તરફથી આલમને સારૂ છેલ્લો દીનને લાવનાર તથા દીનને લગતી કરણીએ દુનીઆંને સીનગારનાર તથા આલમને શુધ હાલતમાં ચલાવનાર 'સોશીએાસ' છેલ્લાં આદમીએાનો સરદાર અને માલેકછે; જે (સોશીએાસ) પેદાના કરનારની ઈછા અને ખાહેશ મુજબ આખેરના વખતમાં તેહની દીનને લાવનાર તથા દુનીઆંને નીરમલ, વગર ઈજાવાલી અને બેહસ્તને લગતી કરવાનું જે કાંમ (પરથમ) ગયોમરદની મારફતે (શરૂ) થયેલું હતું, તેહને સંપુરંણ રીતે રોનક આપનારછે. આલમને શુધારનારા સઘલા (પેગમબરો) તે (દીન) વીસેની મતલબને લગતા ગણાએછે, અને ભલી દીનને લાવનારા બેહસ્તને લગતા ફરેસતાએા સારા મજહબને લગતા પેગમબરોના વસીલાછે; પણ તે (સોશીએાસ) ની પછી જે કાંઇ દુનીઆંને લગતો (પેદાએશ) છે તેહને સારૂ પેગમબરની મારફતે
૩ દીનને મોકલવાની જરૂર રેહસે નહી. જે ધરમગુરૂએા—ઘણાંજ ગુનાહ ભરેલાં કાંમવાલા તથા ખરાબ થાએલા તરીકાવાલા વખતની અંદર અને આદમીએાને દીનથી અતીશે ગુનાહ ભરેલાં તથા ભલા મજહબને સારૂ શકમંદ કરનારા તથા લોકોને અંધારાં તરફ જવાને ઘણી ઉમેદ આપનારા મજહબ ધરાવનારા (દીનદુશમન) ના દોરની અંદર, દીનને ચલાવનાર, દુનીઆંને રોશનીવાલી બનાવનાર અને પેહલ્લી દુનીઆંને લગતી ઉમેદ રાખ્વાની તેહને સહમજ આપવાથી (દુનીઆંને) ચહડતે દરજેનાં ગનેઆંત વાલી કરનારા હોએ, તથા લોકો તેએાની દીનને તે પેગાંમ લાવનારાએાએ જાહેર કરેલી મતલબ ઉપરથી પસંદ કરેતો તે પેગમબરોને તેએાના ભલા મજહબને લીધે પેગમબર તરીકે લોકોએ કબુલ રાખવા; પણ જો તે (દીન) ની અંદર

દુનીઆંનાં લોકોના નહી છુટકારાને લગતું (એટલેજે તેઓને પાપ કરવા વીસે) કહેલું હોએતો, લોકોએ તે (દીન) ને તપાસેંઆ વગર છોડી દેવી. *

---

* દાદાર અહુરમજદની મજદયસ્નની દીનને પરથમ આએ દુનીઆંમાં લાવનાર તરીકે ગઇએામરદ હતો, તે વીસેની શાહદત ફરવરદીન યશતના પાક અવસ્તામાં નીચે જણાવેઆ પરમાણે આવેલીછે.

[illegible]

'અશેા ગઇએામરદનાં ફરેાહરની હમેા ઇમ્માદ કરીએ છુઇએ, કે જેણે પરથમ અહુરમજદના વીચાર અને તેહનાં ફરમાનેાને સાંભલેઆં (હતાં).'

મજદીઅસ્નની દીનને લગતેા છેલ્લેા પેગમબર સેાશીએાશછે, તે મજદીઅસ્નની દીન સેવટને વખતે દાદાર હુરમજદનાં ફરમાનથી આએ દુનીઆંનાં લેાકેામાં પુરતી રીતે ફેલાવસે, અને તે દીનની રાહ રસ્મથી તે વખતનાં સઘલાં આદમીઓને સુધારશે. તે વીસેની ગવાહી 'જમીઆદ' યશતના ૧૫ મા કરદાની અંદર પાક અવસ્તાથી નીચે જણાવેઆ પરમાંણે આપણને જણાએલીછે.

[illegible]

'હમેા ઇમ્માદ કરીએ છઇએ અહુરમજદનાં પેદા કરેલાં ગાલેબ કેઆંન ખેારેહની. જે (નુર) ફતેહમંદ સેાશીએાશને, તેમજ તેહના બીજા દેાસ્તેાને (હવે પછી) મલસે; જે (હની મદદ)થી તે (સેાશીએાશ) દુનીઆંને અહડતે દરજેની, વગર જરૂરીની, વગર મેાહતની, વગર સરાવાલી, વગર કેાહેાવાટની, હમેશની જીનદગીવાલી, હમેશના ફાએદા સાથની અને મેારાદ પામેલી કરસે. અને તે વખતે મરણ પામેલાં પાછાં ઉઠસે (એટલેજે રીસ્તાએજ થશે), જીવતાંઓને અમરગી મલસે, અને તેઓને (અહુરમજદ) અહડતે દરજેની ઇછાવાલી જીનદગી આપસે. જે લેાકેા (પેાતાને આએ દુનીઆંમાં) પવીતરાઇનું ગણેઆંન આપનારાછે તેઓ બેમરગ થાસે, અને જે દરૂજ અશેા (લેાકેા) ને હાંણી પેાંહચાડવા સારૂ (આએ દુનીઆંમાં તેઓની) આસપાસ ફરી વલેલેાછે તે, તે વખતે નાસ પામસે અને તેમજ તેહનાં સેંકડેા તેાખમેાનેા તે વખતથી અંત આવસે.'

ઉપલા અવસ્તામાં સેાશીએાસની સાથે તેહના બીજા દેાસ્તેાને કેઆંન ખેારેહ મલવા વીસે જણાવીકેછે તે દોસ્તેાનાં નાંમની વીગત 'દાદસ્તાને દીની' નાંમની પેહલવી કેતાબમાં આએ રીતે જણાવેલીછે. [illegible] ખુર ચશમ, [illegible] ફરાદત ગદમન, [illegible] વન્દદ ગદમત, [illegible] કાએ વખ્શાન, [illegible] કાએ સુત, અને [illegible] સુશીએાસ. ફરવરદીન યશતના ૧૨૮ મા ફેકરાની અંદર પેગમબર સેાશીએાશ અને તેહના મદદગાર દોસ્તેાનાં ફરેાહરેાની ઇમ્માદ કરેઆમાં આવેલીછે, તેહમાં ઉપલાં નાંમેા ઉપરાંત 'ઉખ્શીઅદ એરેત', અને 'ઉખ્શીઅદ નેમંધ' એહવાં બે નાંમેા વધારે આવેલાંછે. જુઓ બ્રેસ્ટરગારડના છપાવેલા જેન્દ અવસ્તાનાં પુસ્તકને સફે ૨૪૩ મે.

૧ (૮૫) મજદીઅસનાંનોને, ખોદાની તાબેદારી વગરના દેવ-
પરસ્તો તથા ઠગાઈ કરનારા આશમોગોનાં
ખવાસથી દુર રેહવા વીસે ભલી દીનને
લગતો ખોલાસો.

૨ જાણવું કે, દેવપરસ્તો તથા ઠગારા આશમોગોનું રવાંન (પોતાનાં) જીવતાં બદનની અંદર તેહના રીમન ખવાસને લીધે (મજદીઅસની) દીનની રાહે મુએલાં શરીર સાથનું છે, અને તે જીવ સાથનું શરીર દોજખને માટેનું ગણાયછે; એટલા સારૂ મજદીઅસનાંનોને તેઓની તે રીમની તથા ખરાબ ખાસીઅતો, તેહને લગતા અરસ પરસના મેલાબથી પોહચવાની ધાસ્તીછે, માટે તેઓનાં જીવતાં શરોરને અડકવાથી (તેઓએ) દુર રેહવું; કારણ કે તેઓનું શરીર શબલી નગોએ સરેલા નસા તરોકેનું છે.

૩ વલી (બીજું) એમ જાહેર કરેલું છે કે, તેઓની મીતરાચારી તથા નજદીકીના સંબંધની લાગણીથી (મજદીઅસનાંનોની) અશોઈનો ઘટારો, (તેઓના) સારા ખવાસને આલુદગી તથા આદતને હાંણી પોહચવી અને (તેઓની) ખોરેહનું ઘટવું છે. (અને) તે લોકો (પોતાની) દોસ્તી તથા સાથે ખાવા પીવાના તરીકાથી (મજદીઅસનાંનોને) ઈજદોથી જુદાગી તથા અપવીતરાઈનો સંબંધ આપનારાછે, અને (તેથી તેઓની) બુઢી હીન થાએછે; માટે બને તાંહશુધી તેઓને અડકવાથી દુર અને એહલાએદા રેહવું, અને તે સાથે એમ પણ કરવું કે, જે થારી તથા ખાવાનાં વાસંણ તેઓ વાપરે તેહને તરણ મરતબે ગરમ પાંણીએ કરી ધોવાં અને તેહમાં ખાવા પીવાથી મજદીઅસનાંનોએ દુર રેહવું.

૧ (૮૬) ખોદાના બંદા મધેથી ચહડતી, મધેઅમ અને
ઊતરતી પદવીના બંદા વીસે ભલી
દીનને લગતો ખોલાસો.

૨ જાણવું કે, ખોદાના બંદાઓની અંદર જે કોઈ પોતાને વાસતેની બંદા તરીકેની સહમજથી જાતે સહમજદાર (હોએ); અને તેહને લગતા

ચલકાટ, નુર, અકલ અને ગુણની અંદર શુધારો કરવાજોગ સકતીની મા-
રફતે પોતાને ચલાવે, તે બોદાનો ચહડતે દરજ્જેનો બંદોછે. અને જે કોઇ ૩
તે શુધરેલા બોદાના બંદાની બરોબર નકલ કરવાથી પોતાને શુધારે, તથા
તેહને લગતી સકતીઓને જેમ ચલાવવી ઘટે તેમ ચલાવે, તે બોદાનો મધે-
અમ દરજાવાલો બંદોછે. અને જે કોઇ સંપુરણ અકલવાલા ગુણી શખસની ૪
મારફતે તેહના જેવી સકતોને સુધારનારી નસીહતથી પોતે સુધારાની સહમજ
સાથનો (હોયે), તે બોદાના બંદાની અંદર ઉતરતા દરજાવાલો બંદોછે.*

(૮૯) (આએ દુનીઆંને લગતું) અતીશય શુખ, અતીશય ૧
દુઃખ, શુખ સાથનું દુઃખ, અને દુઃખ સાંથનું
શુખ કેહવી રીતનુંછે તે વીશે ભલી
દીનને લગતો બોલાસો.

જાણવું કે: આએ દુનીઆંનાં લોકોનું અતીશય શુખ અને દુઃખ, ૨
શુખ સાથનું દુઃખ, અને દુઃખ સાથનું શુખ (હમેશ રેહનારૂ નથી, પણ)
તુરત જતું રેહનારૂંછે. અને આએ દુનીઆંને લગતાં દુઃખના જવાએ શુ-
ખનો શંબંધ અને શુખના જવાએ દુઃખનો સંબંધછે.

(૯૧) જે (ચીજ) થી આદમીને છુટકારો મેલવવોછે તથા ૧
જે વરતુ તેહને પસંદ કરવાજોગ નથી તે
વીશેની નસીહત તથા ભલી દીનને
લગતો બોલાસો.

જાણવું કે, આદમીને (ભલી દીનને લગતી) નસીહતછે કે, તેણે (દો- ૨
જખથી) છુટકારો મેલવવો—(એ) ભલી દીનની રાહે અહુરમજદની ઇછાને
લગતી બાહેશ તથા પુછપરછ કરીને તે સાહેબની મરજી મુજબ (આએ દુ-

* આએ ઉપલી બાબતમાં બોદાના તરણુ તરેહના તાસ્બેદારોનું વરણુન કરે-
લુંછે, તેહમાં જેઓ બંદા તરીકેની કુદરતી સહમજ ધરાવનારા પેગમબરી દરજાવાલા
બંદાઓછે તેઓને પેહલો દરજો આપેઓછે, તથા જેઓ પેગમબરોની નકલ કરના-
રાછે તેઓને બીજો દરજો આપેઓછે, અને જેઓ ધરમગુરૂઓથી કેલવણી લેઇને
પોતાને બોદાના બંદા તરીકે ચલાવનારછે તેઓને તરીજો દરજો આપેલોછે.

નીઆંમાં) બરોબર રેહવાએ, અથવા ભલી દીનની અંદર આપેલી સહમ-
નથી તેહને લગતું કાંમ કરવાએ, અને હાંણી પોહચાડનારાં તથા પસતાવાને
લગતાં પરહેજ કરવાજોગ કાંમથી દુર રેહવાએછે. જેહનું અંન્તકરણ તે-
હને ચહડતે દરજેનો મારગ બતલાવનારૂં તથા અકલ તેહની ઉપર હોકમ
કરનારી હોએ, તે આદમી અહુરમજદની ઈછાવાલું છે; પણ જે (આદમી)
પોતાને લગતા ઉપાએની સહમજ મેલવવાથી પાછું રહેનારૂં તથા પોતાને
સાચવટની અંદર જાલવાની ખાહેશ વગરનું અને સંતોષી અકલને પ-
સંદ નહી કરનારૂંછે, તે (પોતાની) મરજી મુજબ ચાલનારૂં, ઉલટા વીચા-
રનાં અંન્તકરણવાલું અને આપમતલબી વસ્તુને લગતું છે.

૧ (૯૦) હસ્તીવાલો સાહેબ (ખલકની) હસ્તી* અને પે-દાએશને* પેદા કરનારછે તે વીસે ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.

૨ જાંણવું કે, હસ્તીવાલો સાહેબ પોતે, જે કાંઇ તેહને લગતી દરએક
હસ્તી તથા પેદાએશછે, તે ઉપરથી જણાએલોછે. પોદાએતાલા ચહડતે
દરજેની દાંનાઈની સકતીવાલોછે. અને તે સાહેબને માંટેનું જે કાંઇ કાંમ
સ્પેનામીનોથી જાહેર થાઇઉં તેહની આગમચ તે પોતે હતો. અને પોદા-
૩ એતાલાથી સઘલાએોની હસ્તીછે. વલી આદમીની અંદર તે હસ્તીના
સાહેબનું તેહની હસ્તીની મારફતે જણાવું છેલ્લે વખતે (થઇઉં) છે.† કારણ કે (પરથમ) બેહમનને હયાતી આપનાર તરીકે અહુરમજદનું જાહેર થવું તે બેહમનને જનમ આપેલાં કાંમની પછી થાએલુંછે. તેમજ પેદા-એશને સારૂ દીનને લગતી દાનાઈની જરૂર તથા બેહમનની જાતની મારફતે તે (દાનાઈ લોકોમાં) પખરાવવાની અગત હોવાને લીધે દાદારની મારફતે

* હસ્તી, તથા પેદાએશ—એ બેહુ બોલોની મતલબ આએ જગોએ ખલકની હયાતી તથા તેહનાં રૂપને સહમજવું.

† જાણવું કે ઉપલાં લખાંણની અંદર હેવું જણાવેલુંછે કે : "આદમીની અંદર તે હસ્તીના સાહેબનું તેહની હસ્તીની મારફતે જણાવું છેલ્લે વખતે થઇઉંછે" તેહની સહમજ ઈજશનેના ૧૯ મા હા, પેહલવી 'બુન્દેહશને' અને 'ગાહંબારની આફરીન' ઉપરથી આપણને હેવી રીતે મલેછે કે પાક દાદારે આએ દુનીઆંની પે-દાએશમાં પરથમ આસમાંન, પછી પાંણી, પછી જમીન, પછી ગોસપંદ, પછી જાડપાંણ, પછી આતશ પેદા કરીને તેવાર પછી આદમીને જનમ આપેએો હતો.

ફ્તે બેહમન પેદા થવાથી તે (દાદારની) પેહેલ્લી પેદાએશ તરીકેછે. અને પેદાના કરનાર (દાદાર) ની મારફતે બેહમન સરજવાએ તેહને દાદારના બેટા તરીકે તથા બેહમનને લીધે દાદારને બાપ તરીકે દીનને લગતા બોલાસામાં જણાવેલોછે. તેમારે એ ઉપરથી સાબેત થાએછે કે દાદાર પોતે બેહમનની પેદાએશની આગમચ જાહેર થાએલો હતો. અને બેહમનને તેહને લગતી જેટલી સહમજ મલીછે, તેટલી સહમજ વાલો તેહને દાદારે કરેલોછે. માંટે તે ઉપરથી જણાએચ કે દાદાર પોતાની સંપુરણ સહમજ, પુરતી સકતી, અને સંપુરણ હકુમતથી જેટલી જોઈએ તેટલી હાંસેલ વાલી પેદાએશ બનાવ્વાને સકતીવાંનછે. અને તેહની મારફક દાનાઈમાં ચહડતે દરજેનો, અતીશય ગણેઆંનવાલો અને અતીઅંત મરતબાવાલી આએપત ધરાવનારો કોઈ નથી. તેમારે ધરમગુરૂઓ મધેનો જે ધરમગુરૂ (ઈમાને પેગમબર) ૪
પોતે પેદાનો કરનાર તેમજ બાપ દીકરા તરીકે (ગણાએચ) તે બનવાજોગ નથી; (કારણ કે) દીકરાની આગમચ બાપ અને બાપની પછી દીકરો બનેલો, એ બેહુ (વાત) સધલા મજહબની અંદર કાએદાસરછે. વલી બોદાએતાલા પોતે એકછે, અને તેણે એખલાએ (સધલી પેદાએશને) પેદા કરેલીછે, તે પોતાને પછવાડે કેમ બનાવે ? વસ્તુને લગતી બોલાદના તરીકાની અંદર બેમાં એક આગલ હોવું જોઈએ, તેથી (જો) બે આગલ અને બે પાછલ (પેદા થાએલા) હોએતો તેહમા બીજાની આગમચના એકને બાપ તથા બીજાને દીકરો કેહવો સજાવારછે, (કેમકે) તે આગલ અને પછવાડે (પેદા થાએલા) બંધેની અંદર બીજાના બાપ તરીકે પેહલેલોછે, અને બીજો દીકરા તરીકેછે. પણ દીકરાની આગમચ પેદા થાએલો બુજોરગ બાપ દીકરો અને બાપની પછી પેદા થાએલો દીકરો બાપ નહી હોએ.

(૯) પેદાએશનો પેદા કરનાર તેહની જે પેદાએશ પોતાના પેદા ૧
કરનારને ઈજા દેવાથી દુરછે, તેહવી પેદાએશને વગર
ધારતીની અંદર રાખવાને કબુલનારછે, તે
વીશે ભલી દીનને લગતો બોલાસો.

જાણવું કે, પેદાએશને પેદા કરનાર (પાક બોદાએતાલા) પોતાની પેદા- ૨
એશને તેહની પેદાએશ તરીકે ઘટતી રીતે કબુલ રાખનાર, જે પેદાએશને તેણે પેદા કરેલીછે તે પેદાએશનો તેહની સાથે સંબંધ રેહવાને લીધેછે. અને તે પેદાએશને તે (હનો પેદા કરનાર) કીમતરી ગણનાર, તે પેદાએશના

ચહડતે દરજ્જેના સંબંધની મારફતેછે. તથા દાદાર પોતે તેહની પેદાએશને સારૂ કીમતી ગણનાર, તે (પેદાએશ) ની સાથે એક મલવાએછે. એટલેજે તે (દાદાર) પોતે, તેહને લગતા (બેદાઈ) વીચારને માટેની કીમતી સખાવત તે પેદાએશની અંદર કરનાર તથા તેહને વગર ધાસ્તીવાલી રાખનાર, તે (પેદાએશને પોતાના) પેદા કરનારને બેહલી રીતે * આજેરદેહ નહી કરવાએછે ; કારણ કે તે સાહેબ તેહની જાત ઉપર પાદશાહ તરીકેછે. વલી તે દાદારની મખલકની અંદર જે કોઈ શખ્સ (પોતાના) પેદા કરનારને માટેની દાનાઈએ ચાલનાર તથા (તેહની) સખાવત (બીજાઓને) કરનારછે, તે વગર શકે ગુનાહનાં કામોનો મારફતે પોતાને ઈજા કરનાર નથી. જે ધરમગુરૂઓ (ઈમાને પેગમબરો) દાદારની તરફનાછે, તેઓનો મજહબ જે, તે (દાદાર) ની પેદા કરેલી પેદાએશને ગુનાહનાં કામોથી મુતલક ઈજા નહી દેનારો તથા રાજની અંદર (કોઇને) વગર કારણે દુઃખ નહી આપનારો કેહવાએચ, તે તેહને લગતી (એટલેજે તે મજહબની) દાનાઇથી કરેલી સખાવતે (ઈમાને કામે) તથા (તેથી) અપાએલા પવીત્તર ઈનસાફે કરીછે. અને તે (ધરમને લગતી દાનાઈ) વગરના તથા તેથી પછાત રહેલા (લોકો) મ્યચીત વગર વીચારવાલા કેહવાએછે.

૧ (૬૧) અરથેશતાર† અને વાસ્તરીઓશ†ના ધનધાની ઉપર અથોરનાંન†ના ધનધાની મોહટાઈ તથા ચહડતા દરજા વીશે ભલી દીનને લગતો બોલારો.

૨ જાણવું કે, અરથેશતાર અને વાસ્તરીઓશના ધનધા કરતાં અથોરનાંનના ધનધાની મોહટાઈ તથા ચહડતો દરજ્જે ઘણાએક સબબ ઉપરથી જાણાએલોછે. અને તેહમાંનો એક (સબબ) એછેકે, સેપાહગરી, અને કુનબીપણું એ બેહુ એલકાબ અથોરનાંનપણાંની અંદરછે, સાથી કે એક અથોરનાંનની પેહલવાંનગરી ગેબી દરજ્જને મારવામાં, તથા કુનબીપણું (પોતાને) ઈમ્મજદાંની આરાધના કરનારો બનાવ્વામાંછે.‡ અને વલી આ-

---

* બોલ્વી રીતે—એટલેજે જાણીજોઇને, તે વીશેની પોતાને સહમજ હોવા છતાં.

† અરથેશતાર—એટલે સેપાહ અથવા રાજઅમલદારી; વાસ્તરીઓશ—એટલે ઝમુત અથવા કુનબી અને અથોરનાંન—એટલે ધરમઆચારી અથવા દસતુર મોબદના ટોલાને સમજવો.

‡ કુનબીપણું ઈમ્મજદાંની આરાધના કરનારો બનાવ્વામછે—તેહની મતલબ એછે કે, ઈમ્મજદાંની આરાધના એ આતમાને લગતો બોરાકછે, માટે આરાધના કરનારો એ બોએમ્મા રવાંનને પુનને લગતો બોરાક પોહચાડનારો કુનબીછે.

તમાને તેહના પેદા કરનારનો હજુરમાં પોહચાડવાનું જે કાંઈ કામછે, તે અથોરનાંનના ધનધાથીછે.

બીજું કારંણ એ છે કે, દરએક આદમીને (તેહની) ફરજને લગતું કાં- ૩
મ કરવાની સહજ મેલવ્વો, જેવોકે (પોતાના) પેદા કરનારને ઓલખવો તથા ઘણુંએક સવાબ અને ગુનાહ (નાં કામ) ને પીછાંણવાં—એ અથોરનાંન ટોલાથીછે; તેમજ તેઓ પોતાના આતમાને લગતાં સઘલાં કામની અંદર વધારે તથા વીગતવાર હદવાલા (એટલેજે હદથી જીઆદા તથા ગણુતરીવાલાં કામ કરનાર) અથોરનાંન ટોલાથીછે.

તરીજું—સેપાહગરી તથા કુનબીપણાંનાં કરતાં અથોરનાંનપણાંનો ચ- ૪
હડતો મરતબો તે અથોરનાનનાં ધરમને લગતાં સમરંણ; ખવાસ અને મકાંનને લગતી મોહટાઈને લીવેછે.

ચોથું—(મોહટાઈનું કારણ એછે કે:) આદમીનાં શરીરની અંદર ૫
માંથાંનો દરજ્જો અથોરનાંનનાં ધનધાને, હાથનો દરજો અરથેશતારના ધનધાને, પેટનો દરજો વાસ્તરીઓશના ધનધાને અને પગનો દરજો હુતોખ્શના ધનધાને લગતો (દીનમાં જણાવેલો) છે; તે ઉપરથી (આપણને) ઈ- ધાંનીનું બતલાવ્વું છે કે, અથોરનાંનનો ધનધો દરજ્જા અને મરતબાની અંદર દુનીઆંનાં માંથાં તરીકે, અરથેશતારનો ધનધો દુનીઆંના હાથ તરીકે, વાસ્તરીઓશનો ધનધો દુનીઆંનાં પેટ તરીકે અને હુતોખ્શનો ધનધો દુનીઆંના પગ તરીકેછે.*

---

* આએ ઉપલા ફકરાની અંદર અથોરનાંનને દુનીઆંનાં માથાંની, અરથેશતારને હાથની, વાસ્તરીઓશને પેટની અને હુતોખ્શને પગની નીસબત આપેલીછે, તેહની મતલબ એછેકે, દુનીઆંનાં લોકોને આએ દુનીઆંની અંદર આવતી દુનીઆંને સારૂ ચડઉતે દરજ્જેનું બનવું, એ અથોરનાંન ટોલાની તરફથી તેઓને મલેલી ધરમ સંબંધી સફમજને લીધે તેહને લગતાં કામો કરવાએછે, અને આદમીને આએ દુનીઆંમાં જનમ લેવાની મુખ્ય મતલબ આએજ કારણુસરછે. અરથેશતારને દુનીઆંના હાથની નીસબત આપવાની મતલબ એછેકે, જેમ હાથે કરી માંણુસ પોતાનાં બદનનો બચાવ કરેછે, તેમ રાજદરબારી ટોલો આએ દુનીઆંમાં લોકોના જાંન માલનો બચાવ કરનાર અને જાલેમોની બુરાઈ તથા પીડાને લોકોથી અટકાવનાર અને ઇનસાફ આપવાથી વાજબી તરીકા ઉપર ચાલવાની આલમને મદદ કરનારછે. વાસ્તરીઓશને દુનીઆંનાં પેટને લગતી નીસબત આપવાની મતલબ એછેકે, આએ દુનીઆંમાં પેટ એ ખોરાકને માટેનો ભાગછે, અને આએ દુનીઆમાં દરએક જાંનદારને હયાત રેહવું તથા જીનદગી ગુજારવી એ પેટની અંદર ખોરાક પોહચવાથી છે, તે ખોરાક બનાવીને દુનીઆને આધખોરાકીની મદદ આપનાર વાસ્તરીઓશ (ઇન્સાને એકુત)છે. હુતોખ્શને દુનીઆંના પગની નીસબત આપીછે, તેહની મતલબ એછેકે, જેમ દુનીઆંની સઘલી જાંનદાર પેદાએશને પગે કરી હીલચાલ કરવીછે, તેમ સઘલી જાતના ઉદીઓગ અને ધનધાદારીથી દુનીઆંના કારોબારનું ચાલવું છે.

૬ પાંચમું—અથોરનાંનપણાંની મોહટાઇ (ને લગતું કારણ), તે (તરંગે પેશેવરો) ના આતમાને લગતાં કાંમની ઉપર તે (અથોરનાંન) છે તેહને લીધેછે ; કારણ કે જે કોઇ અથોરનાંનના પેશાની અંદરછે તે હમેશાં ૭ લોકોને તેહનાં રવાંનને લગતું બેહદ (ગણેઆંન) બતલાવનારછે. ભલી દીનની અંદર અથોરનાંન ટોલાને અહુરમજદનાં મકાંનને† સરવેથી સરસ સીનગાર આપનાર તરીકે જણાવ્યું—એ, અરથેશતાર અને વાસ્તરીઓશના ટોલાથી વધારે મોહટાઇ અથોરનાંન ટોલાનેછે તે વીસેની કબુલ રાખવાજોગ દલીલછે.

૧ (૮૮) માંણસને લગતાં દીનના પુરમાનથી તેહને ચલાવવાએ, તે, દુનીઆંને લગતી સઘલી નેકીના સંબંધવાલું થાએછે, તે વીસે ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.

૨ જાણવું કે, અગરજો કોઇ શખસ ભલી દીનને લગતી દાનાઇની (માંણુસોને) સહમજ આપવા સારૂ—દોલત, સંપુરણુતા, અને વીદીઆમાં સકતીવાંન (હોએતો) તે વીદીઆ અને દોલતની અંદર સકતી ધરાવનારે (દોલત અને વીદીઆમાં) વગર સંપુરણુતાવાલી સકતીવાલાને દાનાઇ તથા દોલતને માંટેની ઉલટથી મદદ આપવી, કે (જેથી) તે (બીજાને) સકતી આપનારો તેહને સકતીવાંન કરનારા ખોદાએતાલાની તરફથી બંધે જેહાંનમાં ઘટતા મરતબાનો બદલો મેલવનાર તથા ઇંઅનદાંની સકતીએ કરી બંધે જેહાંનમાં પુરતો સંભાલ પાંમનાર થાએ, અને તેમજ (તેહનીથી સકતીવાંન થાએલા) લોકો બંધે જેહાંનની નેકીનો પુરતો સંબંધ ધરાવનાર તરીકે બંધાએલા રેહ અને તેથી દુનીઆં શુધરેલી, સમરેલી અને સનગાર પાંમેલી થાએ, તથા

† અહુરમજદનાં મકાંનને સરવેથી સરસ સીનગાર આપનાર તરીકે અથોરનાંન ટોલોછે—હેવું ઉપલાં લખાંણુમાં જણાવીઉંછે, તેહની મતલબ એછે કે, માંણુસને આએ દુનીઆંમાં નીતી અને ધરમને લગતી સહમજ આપવાથી બંધે જેહાંનને સારૂં તેહને શુધારનાર તરીકે અથોરનાંન ટોલોછે, અને આએ દુનીઆંમાં તથા મીનોઈ આલમમાં શુધરેલા લોકોનું રેઠાંણ ખરેખર અહુરમજદે પેદા કરેલાં ગેતી અને મીનોનાં મકાંનને જેબ આપનારૂંછે. જો ઉપલી એબારતની મતલબ એ સેવાએ બીજી કેવા માંગીએતો તે અહુરમજદને લગતાં આતશકદેહ તથા દરેમેહરનાં મકાંનનેબી લાગુ પડેછે, કારણ કે દરેમેહર અને આતશબ્યાંનાંનિ ચહડતે દરજેનો સીનગાર અશોઈ અને પરહેજગારીથી ધરમની કીરીઆ કરનારા અથોરનાનોને લીધેછે.

ભલી જાતવાલાઓનો વધારો થાએ અને આદમીઓ (દોજખથી) છુટકારો પાંમે અને (બેહશતની) બુનોરગી મેલવે.

(૯૯) આલમને નેક પેદાએશ તરીકે રેહવા સારૂં (તેહની) સાહમણે થનારને મારવાની તથા (તેહનીથી) અંધારી ઘાતને દાબી દેવાની ઈજદોની લડાઈ વીસે ભલી દીનને લગતો ખોલાસો. ૧

જાણવું કે, દાદારનાં ફરમાંનથી ઈજદો (પેદાએશને માટે) દર વખતે પોહચેલી બેહદ ઘાતો મધેની દરએક ઘાતને ટાલવા તથા પાછી હટાવ્વા સારૂ છે; અને જેમ એક ડાહપણ ધરાવનારો વઈદ શરીરની બીમારીને પાછી હટાવ્વાના (તથા) અસલ જાતની અંદર શુધારો કરવાના ઉપાએને જાણનાર, તથા અનાજથી (તેહને લગતી) બુરાઈને દુર કરનારો ખેડુત તે નાસકારક બુરાઈ સાથના અનાજનો ઉપાએ કરનારછે, તેમ (તે ઈજદો) તે ઘાતને વખતે તેહને લગતું નોકસાંન પેદાએશને નહી થવા દેવા તથા (પેદાએશથી તેહને) પાછું હટાડવા સારૂંછે. અને તેઓ તે પોહચેલી (ઘાત)ને જાહેર થતાંવાર દાદારનાં ફરમાંનથી તુરત આવેછે, અને (તે ઘાતને લગતો) હરીફ પાછો નહી ઉઠી સકે તેહવી રીતે બલતવારીથી તેહને મારેછે. તેઓ દુનીઆંને હરીફની વગર ધાસ્તીએ શુખથી રેહવાનો, તથા લોકોને લાંબની મુદતવેર આસાએશ આપવાનો, અને દીન તથા ખોરેહનો દુનીઆમાં ફેલાવો કરવાનો ફાએદો બખશનારા પેહલવાંન તરીકેછે. ૨

(૯૦) તનને લગતી દોલતને સારૂં આતમાની મારપ્રતે પોતાને ચલાવ્વાએ આદમીની ખરાબીછે, તે વીસે ભલી દીનનેલગતો ખોલાસો. ૧

જાણવું કે, (આદમીએ પોતાના) પેદા કરનારની તાબેદારીમાં રેહવું, એ તેહની દીનને લગતી દરએક સહમજથીછે. (કારણ કે) એક લાએકી- ૨

વાલું આદમી (પોતાના) આતમા અને શરીરને લગતી વસ્તુએ કરી પોતાના પેદા કરનારની તરફ ખરાબી, ઈજા અને એબ વગર (પોતાને) ચલાવનારૂં, તે (દીનને લગતી સહમજ) થી થાએછે. અને આદમીએાને એબવન્તું થવું આતમાને વાસ્તેની દાનાઈના ઘટાડા અને નાસથીછે, અને તેથી (આદમીનેા) આતમા તકસીરવાર થાએછે. જેમ શરીરની અંદર આમેજશેાથી મરજ ઉતપન થાએછે, તેમ આતમાને પાપથી બીમારી, મેાતને લગતી ઈજા
૩ અને દુઃખ થાએછે. આતમાને લગતી દેાલતને (ઈઆને સવાબને) હાંની પેાહચાડનારી કંગાલીઅતથી, તથા ફરેહબુત* ને લગતા અપ્રમાંણીક અને અઇબીબુત† ને લગતા થાર મારનારા નાસકારક તરીકાથી, પેદાના કરનારની જે સંપુરણ પેદાએેશછે તેહની હુયેઆતીનું ઘટવું અને (તેહને) નેાકસાંન થવુંછે. દાદારની પેદાએેશને ઈજા દેનારની ઉપર (મીનેા ઈનદેાની) ભલી પેદાએેશ કેટલેએેક દરજજે સકતીવાંન, જેઆરે આદમી આતમાને લગતી દાનાઈ તથા શરીરની સલાંમતી અને આબાદીને લગતી દેાલતથી કાએેદાસર પેાતાને ચલાવેચ તેઆરે થાએેચ. અને દાદારની તરફની તેહની (ઈઆને આદમીની) ચહડતી કઉઅતથી તથા જાલવણીથી તેહની

---

* ફરેહબુત—એે શબ્દ અસલમાં   છે અને તેહનેા અર્થ 'હદ ઉપરાંત બનેલું' અથવા 'હદની બાહેર ગએેલું' હેવેા થાએેછે, અને તેહની મતલબ અપ્રમાણિક અથવા પ્રમાંણ વગરનાં માંણુસનીછે. પાદશાહ નેાશેરવાંન આદેલનેા વજીર વજોરગમેહર (ઈમ્માને અમ્બુજરચમેહર) પેાતાનાં બનાવેલાં 'ગન્જેશાયગાન' નામનાં પેહલવી પુસ્તકમાં ઉપલા બેાલનેા અર્થ આએે રીતે કરેછે:—

'ફરેહબુતની મતલબ એેછે કે: જે કેાઈ આએે દુનીઆને તેહનાં ચહડતે દરજેનાં મકાંન તરીકે સહમજે તથા મીનેાઈ જેહાંનને સંકટ ભરેલું (મકાંન) ગણે, અને જે ચીજથી આએેરશ (પેાતાની) જાતને નેાકસાંન તથા રવાંનને મેહનત અને રંજ થાએે તેહને પસંદ કરે.'

† અઇબીબુત—નેા અર્થ 'એેબીઅત અથવા તકસીરવાર થાએેલું' હેવેા થાએેછે. અઇબીબુતનાં કાંમને લગતેા બેાલાસેા ખુરદેહ અવસ્તાના પેહલવી તરજુમા મધે નીચે જણાવેઆ પરમાણે કરેએેાછે:—

"અઇબીબુતનું કાંમ લેાકેાને કમ ખેારાકે તથા મેાહધે ખેારાકે રાખવાનુંછે" એે ઉપરથી અઇબીબુતનેા અર્થ બાધખેારાકીને લગતી વસ્તુની આમદાંની છતાં તેહને એેક હાથ કરી લેાકેાને ભારી કીમતે વેચનારનેા થાએેછે. અને હેવું કરવાથી તેહવેા શખ્સ બરેબર અનીતીવાલેા તથા અહુરમજદનાં પેદા કરેલાં માંણુસેા ઉપર જસ્તી અને જુલમ ગુજારનારેા થએેછે.

ઉપર જે હમેશાં (માંણસને) ઈજા દેવાને માટેનો આજર દેનાર (અંધર મેનીઉશ) છે તેહની કઉઅત ફાવ્વાની નથી. આદમી (દુઆએ દુનીઆંમાં) પોતાની તથા પોતાના ખેશીઓની જીનદગી ઘટતી રીતે ગુજારનારૂં નેકીએ કરીછે. અને અનઘટતી રીતે (જીનદગી ગુજારનારૂં આદમી લોકોને) ઈજા દેવાએછે. એટલા સારૂં નેકીના બંદોબસ્તને ઈજા દેનારો ખવાસ ધરાવનારથી (પોતાને) જાલવ્વું, અને ઈજા પોહચાડનારા તરીકાવાલી જાતથી દુર રેહવું. જે ધરમગુરૂઓછે તેઓ પોતે પેદાના કરનારની પેદાએશને ઈજા ૪
દેનારા નથી, પણ જેઓનો મજહબ દાદારને આજુરદેહ કરનારા ગુનાહ, જુઠાઈ, ખરાબી અને હલાકીનાં કારણને લગતી ઈછા (લોકોને) આપવાનો હોએતો તે (મજહબ) નાંલાએકછે. તેહવો મજહબ દાદારની તરફથી કેહવાએલો ગણાએ નહી તથા ભલો કેહવાએ નહી.

(૯૧) હકુમત કરનારાઓની ફરજ જેમ બને તેમ આદમીઓથી કંગાલીઅત, હાજત, સંકટ, ગલીચી અને મરકીને દુર કરવાનીછે, તે વીસે ભલી દીનને લગતો બોલાશો. ૧

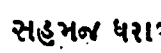

જાંણવું કે, દીનને લગતી સહમજ ધરાવનારા હાકમોની જાતી ફર- ૨
જ. જેમ તેઓના નાફરમાંન શતરૂઓને દોલત અને હશમત ધરાવનારા શેહરના લોકોથી અટકાવ કરવાનીછે, તેમજ તેઓથી કંગાલીઅત, સંકટ, હાજત, રોગ અને મરકીને દાબી નાંખવાની અને હાંકી કાહડવાની, અને જેમ બને તેમ દુનીઆંમાં કઉઅત રેહ તેહવા ઉપાએ શોધવા તથા કરવાનીછે. હાકમોની અંદર વધારે ચહડતે દરજેનો તે છે, કે જે, શેહરનાં આદમીઓથી કંગાલીઅત અને બીમારીનો કેટલોએક ઉપાએ હેવી રીતે કરતો રેહ, કે તેહની હકુમતની અંદર દુઃખ અને બીમારીનો એલાજ નહી કરવાની એકબી ફરીઆદ જણાએ નહી. પણ દીનને લગતી સહમજ અને સીખાંમણ વગર, ઉલટા વીચારને લગતી આલસાઈથી તથા વગર સંતોશને લગતા ઉદીઓગથી પોતાને ચલાવ્વાને લીધે, (હાકમોની તરફથી) દરએક દરદની ઉતપનતીના ઉપાએનું વધારવું, અને તેથી લડાઈના ધન-

ધાને કઉઅત આપવીછે. માટે (દરએક હાકમને સજાવારછે કે) તેહની રઇઅતમાં જે કોઇ પોતાના ઉદીએોગને લગતાં હથીઆર વગર તેહને લગતો ઉદીએોગ કરવામાં અશકત હોએ, જેમકે બુરજીગર ખેતીના બલદ અને બીજાં ખેતી કરવાને લગતાં હથીઆર (વગર), તથા બીજા ધનધાદારીએો તેએોના ધનધાને લગતાં હથીઆર વગર, તો તેહવા લોકોને તેહને લગતાં કામને ચલાવનારાં હથીઆરો આપવાં, અને તેથી (લોકોને) એબ વગરનાં (ઇઆને બેમોહતાજ) કરવાં. તથા સધલી ધણીધોરી વગરની એારત અને બચાંએો જે નઇફી અથવા હીલચાલ કરવાની વગર સકતીને લીધે, જે લોકો લુટફાંટ કરનારાછે તેહનો અટકાવ કરનારો સકતીવાંન પુરૂષ નહી હોવાને લીધે, (મદદનાં) ઉમેદવાર હોએતો, તેએોને મદદ આપવી. આએ પરકારની કંગાલીઅતને ટુકડેથી દાબી નાખનારી (દીનની) રોશનીછે. માટે દીનને લગતાં (કામો કરવા) ઉપર (હાકમોએ) પોતાને ચલાવ્વા અને (તેહવાં કામો) ચાલુ કરવાનો હોકમ આપવો; કે જેથી દરદીને બંદીખાંનું (ઇઆને સંકટ) પસંદ કરવાની હાજત નહી રેહ. બીમારી તથા મરકીનો ઉપાએ કરવા સારૂ શેહરોની અંદર અને કસબાએોમાં દરએક જાણીતા અને આતમાનું શુખ પસંદ કરનારા હકીમનાં ઉપરીપણું હેઠલ તેહને લગતી ચોકસ દવા તથા મરજને સાફ કરવાના બીજા એલાજો સાથની ઇસ્પિતાલો બનાવ્વાને ફરમાવ્વું, અને તાંહાં સધલા લોકોનાં દરદનું નીવારણ કરવાની પુછપરછ તથા કાલજી રાખવી. અને શેહરોની અંદર સંધલી પરકારનો (હેવો) બંદોબસત રાખવો કે જેથી શેહર આબાદી ભરેલું અને ઉદીએોગી રેહ, અને ધણુંએક આદમીએોથી દુકાલ, કંગાલીઅત, અને હાનતનો તુરત નાસ થતો જાએ. તેમજ આતશ, પાંણી અને જમીનને ખુશબો સાથની રાખવી, તથા હવાને જે કાંઇ નાસકારક અને કોહવા જોગ વસ્તુ હોએ તેથી સાફ રાખવી, કે તેહના સબબથી આદમીએોમાં બીમારી અને મરકીનો ઉપદરવ નહી થાએ. બલકે આએ પરકારની ભલી દીનની નસીહત મુજબનાં પાદશાહોનાં ફરમાંનથી દુનીઆંમાં લોકોએ આતશ, પાંણી અને જમીનથી (તેહવી વસ્તુને) દુર રાખવી.

(૮૪) વેરીની* સાથે વેર રાખવું સજાવારછે, તે વીસે ૧
ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.

જાંણવું કે, ભલી દીનને લગતી સહમજથી જેહનો સંબંધ તોડવા ૨
જોગ હોએ તેહની સાથે વેર રાખવું; કારણ કે, આદમીને નોકસાંન કરવાથી તથા (તેહનાં સારાં કામમાં) આડે આવ્વાથી જે કાંઈ સંબંધનું તુટવું છે તે વાજબીછે. જેઓ આદમીના આતમાને, (તેહને) મદદ આપનાર (દાદાર તથા તેહના પેદા કરેલા ઈજદ અમેશાસ્પન્દો) થી ફેરવનારછે, તે દેવોછે. અને તે બુરાઓના સંબંધને લીધે જેની આદમીને મદદછે, તેની મદદ તેહને મલતી નથી. માટે દેવની મદદ આદમીની મદદ કરનારનારાં દર-એક ઈનશાંનને આડે આવ્વા થકી જાંણીતીછે; તેથી ભલી દીનનો પસંદ કરેલો દશતુર જે ભલાં આદમીને બુરાના સંબંધથી ભલાની (ઈચ્છાને અશો અહુરમજદની) તરફ ફેરવ્વાને સકતીવાંન હોએતો, (તેહની સાથે) જગડો કરવો—એ દાનાઈ નથી, પણ તેહની સાથે ભલાઈ કરવી અને પેચ્યાર બતલાવ્વો તથા તેહની સાથે સારો સલુક કરવો, અને જે બુરૂં (આદમી હોએ) તેહને દાનાઈથી ભલાઈની તરફ ફેરવ્વું.

(૮૫) અહુરમજદની પેદાએશની સાંહમણે થનારી રીત- ૧
ભાંત વાલાઓને ટાલવાના ઊપાએ વીસે
ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.

જાણવું કે, ધારીને જોતાં અહુરમજદી પેદાએશની સાંહમણે થવાની ૨
રીતભાંતવાલાઓ ૩) તરેહનાછે. તેહમાં એક છુપી રીતે, એક જોસ્સાની મારફતે અને એક બદનનાં રૂપમાં ધાતને સારૂં દોડનારછે. ધાતને સારૂં છુપી રીતે ૩
દોડનારં જેબી દેવ તથા દરૂજછે, અને તેઓને ટાલવું ભલી દીનને લગતી ઈજશનેની કીરીઆથીછે, તથા બીજી સારી ચાલચલણ સાથના ઉપાએઓ કરવાથી, બુરી દીનને લગતી દેવપરસ્તી અને બીજી બુરી ચાલચલણોને ટાલવુંછે. અને જે જોસ્સાની મારફતે (ધાતને સારૂ) દોડનારછે, તે લોભ, ૪
અદેખાઈ અને બીજા (બુરા) જોસ્સાઓછે, અને તેઓની ધાતને ટાલવું તેહને

* વેરી—આએ જગોએ વેરીની મતલબ અંધરઐનીઉસ અને તેહને લગતા બુરા ગુણો ધરાવનારી દેવ સકતીને સમજવી.

લગતી જાતી બુદ્ધિના ગુણથી, તથા (રવાંનને લગતા) આજારને ટાલનારા, સારી ઇજતવાલા મદદગારો† ની અને તેઓની સકતીઓની મારફતે પોતાને ચલાવ્વાએછે. જોસ્સાની મારફતે બીજા દરૂજોને સકતીવાંન થવું એ વરૂન‡ થીછે. અને જે કાંઇ બદનનાં રૂપમાં (ધાતને સારૂં) દોડનારછે, તે દુનીઆંને ખરાબ કરનાર દેવપરસ્ત હાકમ, વરૂ અને બ્રફસ્તરછે; તેઓને ટાલવું ધણુંકરીને ગરૂજ, બેડી, અને તેહને પકડવાની બેડી રાખનાર પાક પુરૂષ§ ની મારફતેછે. વરૂ તથા બ્રફસ્તરનાં કરતાં દેવની પરસ્તેશ કરનારો$ ઠગારો (હાકમ) હકુમતને લગતાં બલથી દુનીઆંને વધારે બુરૂં કરનારોછે.

૧ (૯૧) (માંણસે) ખાલેસ મીનો ઇજદોની તરપ ધેઆંન આપવાથી, (બેહશતના) શુખને સારૂં પોતાને શુધારવા તથા જેઓ જખમ અને દુઃખ દેવાની ધારણા રાખનારાછે, તેઓની આજેજશને પોતાની અંદરથી કાપવા વીસે, ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.

૨ જાણવું કે, (માંણુસે પોતાને) બેહેશતનાં શુખને માટે શુધારવું—એ ખાલેસ મીનો ઇજદોના સંબંધની તરફ નજર રાખવાથી, તથા જેઓ

† સારી ઇજ્જતવાલા મદદગારો—તે રવાંનને સારી સોચના કરવાની મદદ આપનારી આદમીનાં બદનની અંદરની ૧૧ ગેબી સકતીઓને સહમજવી. જેઓનાં નાંમ ... આસ્ને ખેરત—જાતી બુદ્ધિ; ... ગોશઓસરૂત ખેરત—વિંદીઆ અથવા અનુભવ; ... વીર—તર્ક સકતી; ... હુશ—સમજ સકતી; ... ખેમ—ભલો ખ્વાસ; ... ખુરસન્દીય—સંતોષ; ... દીન—દીન; ... ઉમેદ—બેહશતને લગતી ઉમેદ; ... અખ્વો—પરહેજગારી સાથનું દીલ; ... બુદ—સાહવચેતી; અને ... ફરોહર—ફરવશી.

‡ ... વરૂન—એ શબ્દ અવસ્તાના ... વરેનીઅ-દએવ-ના તરજુમા દાખલ પેહલવીમાં વપરાએલોછે. અનૂ તેહનો અર્થ 'બુરો હવસ' અથવા 'બુરા હવસવાલી ગેબી સકતી' નો થાએછે.

§ પકડવાની બેડી રાખનાર પાક પુરૂષ—ની મતલબ અફસુન અને નીરંગ જાણુનારા ચમતકારી પુરૂષની સહમજવી, કે જે પોતાની પરહેજગારીની મારફતે મેલવેલી બેદાઈ રીઆજતની કતમતથી, નીરંગ પઢીને ઉપર જણાવેલી બુરી પેદાએશને કેદ કરી સકે.

$ દેવની પરસ્તેશ કરનાર—તે જે આદમી શેતાનના ખ્વાસનું અને અંધરમનીઉના દેવ-દરૂજોની તાબેદારી કરનારૂં તથા તેઓના તરીકા ઉપર ચાલનારૂં હોએ તેહને જાણવું.

(તેહને) નખમ અને દુઃખ કરવાની ધારણા રાખનારા અને તેહને લગતો ખવાસ ધરાવનારાછે, તેઓને પોતાની અંદર આમેજ થવા વીસેનો જગડો કરવાથીછે. તે (બુરા) ઓને જોતાંવાર તેઓની સાથે જગડો કરવો— એ અહુરમજદની ઇજદોના ખવાસવાલો પેદાએશને, દેવો તથા દરૂજોની આએ દુનીઆંને લગતી તારીકી (એટલેજે ગુમરાહી) ની ઉપર, અને રોશની વગરના બુરાઇ પોહચાડનારા (ધનાહમીનો) ના તરીકા ઉપર, સેવટને માટેની ફતેહ મેલવ્વા સારૂંછે. ખલકની અંદર ઇજદોનો ખવાસ ધરાવનારાઓ— હમેશને માટે પોતાને શુધારનાર સઘલી તરાંહની નેકીથી, તથા નાલાએક શુખને માટેના તેઓના વીચારને (પોતાથી) પાછો ખેંચવાએછે. જે ધરમ- ૩
ગુરૂઓ આએ દુનીઆંને લગતી સહમજ*થી ઘણાએક માંણસોને બુરાં કાંમમાં ચલાવનારા અને તેથી (તેઓને) જાવેદાંત સુધી વગર છુટકારાના કરનારછે, તેઓ હમેશની હલાકીવાલાં દોજખનાં મકાંનની પેદાએશ તરીકેછે; કારણ કે તેઓનો મજહબ પેદાના કરનાર (દાદાર) ને લગતાં કાંમ, બુદ્ધિ, ઓતમ શુખ અને આખેરશને માટેની સહમજ ધરાવનારા ખાલેસ મીનો ઇજદોને સારૂં (આદમીઓને) બુરી સહમજ આપનારોછે. એટલા સારૂં જેઓનો મજહબ બેહશતને લગતોછે, તેઓમાંનો કોઇ શખસ, જેઓનો મજહબ આએ તરેહનો (બુરો) છે, તેઓની સાથે ખાવા અને કરવાથી બુરાં સેવટને માટેનો અને દેવના તરીકાવાલો કેહવાએછે.

(૭૦) (માંણસ) ભલાઓને લીધે વધારે ભલું, અને બુરાઓને લીધે વધારે બુરૂં (થાએચ), તે વીસે ભલી દીનને લગતો બોલાસો. ૧

જાંણવું કે, જીનદગી ધરાવનારૂં (ઇનશાંન) જો પોતે ભલું હોએતો, ૨
સકતીવાંન અને ઘણા જોરાવર ઇજદોનાં મવકલપણાં હેઠલ નેકીનો ઘણો વધારો કરવાને લીધે, તે વધારે ભલા દરજાવાલું થાએછે, તથા બહુડતે દર-

* આએ દુનીઆંને લગતી સહમજ—ની મતલબ એછે કે, જેઓને બોદાતાલાના પેગમબર તરીકેનો ખરો હક નહી મલેલો હોએ, એટલેજે જે કુદરતી સહમજ અને સકતી બોદાના ખરા પેગમબરમાં હોવી જોઇએ તે સકતી તેઓમાં નહી હોએ, તે છતાં તેઓ આએ દુનીઆંને લગતી પોતાની ખાંમીવાલી સહમજથી મજહબ ઉભો કરીને તેહનો લોકોમાં બોદાના ખરા મજહબ તરીકે રેવાજ આપે.

જેની નેકીએ કરી સરવેથી ચહડતો દરજો મેલવનારૂં બનેછે. અને તેહનીથી દરએક જગોએ વધારે ફાએદો થાએછે. કારણ કે તે પોતે નેકી કરવાને સારૂં ઠેકાંણે ઠેકાંણે (બીજાએાને) ઘણો ઉલટ આપનારૂંછે, તેથી (આદમીએાના) જે આતમાએા બદનની અંદરછે, તેએા દરએક ઠેકાંણે (પોતાના) આતમાને સારૂં વધારે ફાએદા ભરેલું કાંમ કરનારા થાએછે; જેમકે દરએક ઠેકાંણે ઘરની અંદરનાં લોકો ઉપર ઘર ધણી, ગાંમની અંદર ગાંમના લોકો ઉપર તે ગાંમનો હાકમ, શેહરની અંદર શેહરનાં લોકો ઉપર રાજા અને દીનની અંદર (દીનદારો ઉપર) ધરમગુરૂછે, અને તેએાની તરેહવાર રીતની સરદારી હેઠલ દુનીઆંનાં લોકોને રેહવુંછે. તેમજ તે (એા)ની મારફતે, સઘલી ભલી પેદાએશ—સરવે સકતીવાંન અને સરવેથી ચહડતા દરજાવાલા દાદારને લગતી ભલાઈથી, શુધરેલી બનેછે, અને તે (પેદાએશ)ની ચાલુ નેકીને લીધે, ભલા ઈજદો દાદારને લગતી ભલાઈથી વધારે ભલાઈવાલાછે.†

૩ જીનદગી ધરાવનારૂં (આદમી) જો પોતે બુરૂં હોએતો તે, તેહના (શેતાંની ખવાસના) વધારે બુરી કઉઅત ધરાવનારા સકતીવાંન મવકલોની મારફતે (લોકોને) હાંણી પોંહચાડવાને માટેનું, દુનીઆંને નોકસાંન કરનારૂં, બુરી કીરતી વાલું, અને વલી જે કાંઈ વધારે હલાકીને લગતાં કાંમોછે, તેહની મારફતે સરવેથી ચહડતો (બુરાઈનો) દરજો મેલવનારૂં થાએછે. અને (લોકોને) તેહનીથી ઘણું નોકસાંન (પોહચે) છે. કારણ કે તે પોતે દરએક ઠેકાંણે બીજાએાને તેહવો (એટલેજે બુરાઈ કરવાનો) ઉલટ આપનારછે, જે (ઉલટ)થી (આદમીએાના) જે આતમાએા બદનની અંદરછે, તેએા દરએક ઠેકાંણે પોતાના આતમાને સારૂં વધારે નોકસાંન કરનાર થાએછે; જેમકે ઘરની અંદર ઘરનાં લોકોનો ધરધણી, ગાંમની અંદર ગાંમનાં લોકોનો હાકમ, શેહરની અંદર શેહરના લોકોનો રાજા અને દીનની અંદર ધરમગુરૂછે, જેએાની સરદારી હેઠલ ઘણાંએક લોકોને વધારે નીરઉપીએાગી, ઘણી સખ્ત ઉપજાવનાર અને અતીશે નોકસાંન કરનાર તરીકે રેહવુંછે. (અને) જેહને લીધે દુનીઆંનાં લોકો ઈછા મેલવ્વા, તથા (ગુનાહથી) પોતાને અટકાવ્વા, અને પોતાને (સવાબની) સકતી આપવા સારૂં અસકત રેહછે. (કારણ કે) જે બુરી વસતુછે

† પેદાએશની ચાલુ નેકીને લીધે ભલા ઈજદો દાદારને લગતી ભલાઈથી વધારે ભલાછે—તેહની મતલબ એ સમજવી કે, ઈજદોને દાદારની તરફથી ભલી સકતી મલેલીછે, તે સકતીની મારફતે તેએા અંધારમેનીઉશ તથા તેહની દેવદૂજોને લગતી ગેબી સકતીની ઉપર વધારે ફાવી સકનારા, જેમારે માંણસો હમેશાં નેકીવાલાં હોએચ તેમારેછે.

તે સઘલી પેદાએશનાં સરવેથી ચહડતે દરજ્જેનાં મુલ દાદારને મલવાને માટેની (વસતુ) કેમ કેહવાએ ? તેમજ (આદમીઓને) ભલાઈ બતલાવેઆ વગર, બુરાઈ કરવાનો ઉલટ આપનારા ધરમગુરૂઓનો મજહબ, તથા (તેઓના) ભલાઈના સંબંધને ટોડનારા, ભલાઈનો ઘટાડો કરનારા, (માંણુસને) સખતી ઉપજાવનારા અને ભારી નોકસાંન કરનારા વચનો, દાદારને લગનો સંબંધ આપવાને માટેના કેમ કેહવાએ ? (એટલા વાસ્તે કે) જેહની મારફતે બદીછે, તે દરએક બદીથી અને સઘલા બદકારોથી બુરો કેહવાએછે.

(૭।) હયાતી ધરાવનારાઓની કેમમ વીસે ભલી દીનને લગતો ખોલાસો. ૧

જાણવું કે, હયાતો ધરાવનારાઓ અગત કરીને આએ (નીચે જણાવેલી) તરણ તરેહનાછે. (તેહમાં) એક તરેહ જે છે તે જાતે મોત વગરનીછે, તેહનો પેહરવાસ (ઈઆને કાએેઆ) સુખને લગતીછે. બીજી (તરેહ) જે છે તે જાતે મોતવાલીછે, અને તેહનો પોશાક (ઈઆને કાએેઆ) નાસ પાંમનારીછે. જે અમેશાસ્પન્દો અને ઈજદોછે તેઓ જાતે મોત વગરના અને આએ દુનીઆંનાં લોકોને અનદિસતાછે. જેઓનો પોશાક (ઈઆને શરીર) નાસ પાંમનારૂંછે તેઓ જાતે મોતને લગતા જણાએલાછે; પણ તેહમાંથી જેઓ વગર મોતની અને ચહડતે દરજ્જેનાં શુખ સાથની હયાતી ધરાવનારની પખ્શવાલાછે, અને જેઓનો પોશાક અહુરમજદને લગતા ભલા વીચારૂ અને આમ્રેસ્પન્દને લગતોછે (ઈઆને જેઓ આએ દુનીઆંમાં અહુરમજદને લગતા ભલા વીચારથી અને તેહની દીનને લગતી ઈબાદત તથા બંદગીના તરીકાથી રેહનારછે), તેઓ પોતાનાં રવાંનને શુખ આપનાર તથા બદનની જલવણી કરનાર તરીકે આમ્રેસ્પન્દ (ના સંબંધ) થી જણાએલાછે. વલી બીજાં (આદમીઓ) અમેશાસ્પન્દોની મીશાલે અમરગીને વાસ્તેનાં સુખવાલો જાતી પોશાક ધરાવનારાં કેહવાએછે, તે ભલા વીચારવાલા અમેશાસ્પન્દોને લગતી ચાલચલણ તથા તેઓનાં જાતી પોશાકનો (તેઓ સાથે) સંબંધ હોવાને લીધેછે. આએ દુનીઆંમાં અમેશાસ્પન્દો તેમજ બીજા મીનોઈજદો ભલી દીન ધરાવનારા લોકોને કોરતી અને ખોરેહ બખ્શેછે. આએ દુનીઆંનાં લોકોને દેખાઈતી વસતુ

૨ ૩ ૪ ૫ ૬

બધે જે અમરગ હયાતીવાલી (વસતુ) છે તે ગુરીઅછે; અને તે પોતે આએ દુનીઆંને શુખ આપનારા પોશાક (ઈઆને જાત) તરીકે હયાતી ધરાવનારછે. અને જે કાંઈ ચંદર, તથા (બીજા) સેતારાએા એકસરખી ગોઠવણથી પરકાશનારાછે, તે તેહની (ઈઆને સુરયની) રોશનીએછે. તથા (તેએા) જાતી સુખવાલેા વગર મેાતનેા પોશાક ધરાવનારા, સુરયને લગતી હીલચાલે કરીછે.* અને તે (સુરય) ના સંબંધને લીધે તેએા (રોશન) પોશાક (એટલેજે ચલકતી જાત) વાલા ગણાએછે. સુરય, ચંદર, અને સેતારાએા દુનીઆંને રોશની આપેછે, (લેાકેાની) જાતેાને કઉવ્વત બખ્શેછે, અને ખલકને વધારેછે.

૭ જે આદમીએા તેએાનાં અમરજાતવાલાં રવાંન અને તનની આમેખ્ષગીવાલા પોશાક (ઈઆને આએ દુનીઆંને લગતી કાએેઆ) ની અંદરછે, તેએા જે કેાઈ જાતે વગર મેાહતનેાછે તેહનેા (ઈઆને ઈજદ અમેશાસ્પન્દનેા) શુખ આપનારેા પોશાક તરેહવાર રીતે મેલવેછે, અને તે આદમીએા એક બીજા સાથના (ઈઆને ઈજદ અમેશાસ્પન્દના) સંબંધને લીધે આએ દુનીઆં-

૮ નાં લેાકેામાં ચહડતે દરજેનાં ગણાએેછે. આએ દુનીઆંતી અંદર આએ દુનીઆંને લગતા લેાકેાને અમરગીને લગતા જાતી પોશાકનું મલવું દીનને લગતી સહમજ તથા ગોસ્પંદને લગતી ચાલચલણથીછે. અને આદમી તથા ગેતીને લગતી બીજી પેંદાએેશ તેહવી હાલતને મેલવનાર, જેએા જાતે અમરગ હયાતીવાલા ગેબી અમેશાસ્પન્દછે, તેએાની મારફતે તથા તેએાની બખ્શેશે કરોછે. આએ બાબતમાં આદમીની ચાલચલણ ગોસ્પન્દના જેવી રાખવાની મતલબ એે ઉપરથીછે કે, તે પોશાકવાલા લેાકેા જાતે બેહમનની મીશાલે દરએેક આદમીનાં બદનનેા સંભાલ કરનાર તથા

૯ આતમાને સુખી રાખનારછે. આગ્રેસ્પન્દનેા પોશાક† ધરાવનારૂં (આદમી) પોતે અહુરમજદના સંબંધ અને તેહના ભલા વીચારની સકતીવાલું છે, અને એેહવાં રવાંનને સુખ આપવાવાલાં આદમીની જાતનેા મારફતે, લેાકેા (આએે દુનીઆંમાં) દાદારની તરફની રોશની અને ચલકાટ મેલવનારાંછે.

---

* ચંદર અને બીજા સેતારાએા સુરયને લગતી હીલચાલે કરી સુખવાલા—વગર મેાતનેા પોશાક ધરાવનારાછે—તેહની મતલબ એેછે કે, તે ચંદર તથા સેતારાએાને રોશનીનું મલવું તથા તેએાના ફરવાના દોરની અંદર ટકી રેહવું, એે સુરયને લીધેછે. જો સુરયના અકરશણમાં તેએા નહી હેાએેતેા તેએા જાતે દુનીઆંને પરકાશ આપવાને તથા આસમાંનના દોરની અંદર હાલની રીતે રેહવાને સકતીવાંન થાઇ નહી સકે.

† પોશાક—આએે બાબતમાં વપરાએેલા 'પોશાક' બોલની મતલબ કાએેઆ, ખવાસ, માએેએેા અને હલિતની સહમજથી.

વલી જેઓ જાતે મોત*ને લાગેકનાંછે, તેઓ. દેવ, વરૂ અને ઋફસ્તરનો પો- ૧૦
શાક ધારણ કારનારાંછે. તેહમાંનાં દેવનાં કાલબુદને—આરાધના કરવાજોગ
ફરોહરનાં જરતોશતે ભલી દીનને લગતી કઉઅતથી, અને તેહનાં પેહલ્લાં
ગાએનની મારફતે (ઈઆને અહુનવરનાં ગાએનરૂપી પઢાંણે કરી) તોડેઆં
હતાં.¶ તથા તેમજ તે (દીનની કઉઅતે) કરી વરૂનાં કાલબુદને તોડવા સારૂ

---

* મોત—આએ શબ્દનો અર્થ આએ દુનીઆંથી મરણ પાંમવાનો તથા આએ અને આવતી દુનીઆંમાં સજા અને હલાકી પાંમવાનો જાણવો.

¶ દેવોનાં કાલબુદને પેગમબર જરતોશતે તોડેઆં હતાં—હેવું ઉપલાં લખાંણુમાં જણાવીઉંછે, તેહને લગતું વરણુન ઈજશનેના ૯ મા હાના પાક અવસ્તામાં આવે- લુંછે. આ પાક અવસ્તામાં હોમઈજદ અને અશો જરતોશત વચે થાએલી વાતચી- તને લગતાં બયાંનમાં હોમઈજદ અશો જરતોશતને નીચે જણાવેઆ મુજબ કેહેછે:—

'પોરોશસ્પનાં ઘર મધે તું દેવોની સાંહમણે થનારો, અહુરમજદી ધરમવાલો, ખાલેસી સાથનો જરતોશત જનમેઓ. અને વખનાએલાં ઈરાંનવેજામાં તું જરતો- શત પોતે પેહલવેલ્લો (દેવોને) દુર કરવાવાલા ચેમ્માર અહુનવરને ગાએનરૂપી આ- વાજે પઢેઓ.‡ અને તે (અહુનવરનાં) બુલંદ આવાજનાં ગાએણ પછી, જે દેવો તે (વખત)ની આગમચ આદમીને રૂપે આએ પુરથવી ઉપર આવતા હતા, તેઓને તું એ જમીનની અંદર છુપેઆ કીધા. ઓ જરતોશત ! તું પોતે મીનોઈ પેદાએશની અંદર ઘણોજ ચહડતે દરજેનો, ઘણોજ કઉઅતદાર, ઘણીજ કુશેશવાલો, ઘણીજ જડપવાલો અને ઘણીજ ફતેહવાલોછે.'

† ઈરાંનવેજ—એ અશો અહુરમજદે જે સરજમીન ઉપર પરથમ ગયોમરદ તથા મશિ અને મશીયાને—ને જનમ આપેઓ હતો તથા દુનીઆંનાં આદમીઓની વસતીથી જે પેહલ્લું શેહેર વસીઉં હતું, તેહને કેહેછે. અને તે વીસેની સાંમેતી વંદી- દાદની પેહલ્લી પરગરદના પાક અવસ્તા ઉપરથી આપણને આએ રીતે મલેછે:—

'હું અહુરમજદે સઘલી જગા અને શેહરોની અંદર પેહલ્લું ભલી પેદાએશ વાલું ઓત્તમ ઈરાંનવેજ પેદા કીધું.'

‡ આએ ચેમ્માર અહુનવર—અશો જરતોશત પઢેઓ, તેની મતલબ ફકત ચેમ્માર અહુનવર પઢવાની નહી સહમજવી, પણ પેગમબર જરતોશતે મીનો નાવરની ઈજશને કીધી હતી, તે ઈજશનેની અંદર ૬૭ કરફ્યોનાં હામાં જે ચેમ્માર 'યથા અહુ વઐરીઓ' હોમ કુટવાની કીરીઆ સાથે પઢેઆમાં આવેછે તેહને સહમજવી.

હોશેદર, અને ઍફસ્તરનાં કાલબુદને તોડવા સારૂ 'હોશેદરમાહ' છે. અને ફરશકન્તને લગતું બલવાંન કાંમ કરનાર ફતેહમંદ સોસીઍોશનું આવ્વું તેઍોના જેવી સઘલી ધાતનો નાસ કરવા સારૂછે. અને તે સઘલાંઍોનો અંન્ત આવેઆ પછી, આદમીઍોને આતમાને લગતી વગર મોતની જાતી કાઍેઆ, તથા દરઍેકને સેવટનો ગોસ્પન્દને લગતો પોશાક* મલસે. અને જે કોઈ પસ્ત દરજેનો નથી તે પોતાનાં અમરગ રવાંન, અને પુરતી ખુશી સાથનાં નીરમલપણાંની અંદર ધાતને પાંમવાનો નથી. અને દુનીઆં હમેશના શુધારાવાલી થાસે. પેદાના કરનારની તરફથી પેદાઍેશને પાછી નવી કરવા સારૂ જણાવેલું છે, તેહની મતલબ તે પેદાઍેશને શુખી કરવા સારૂં શુધારવાનીછે.

૧ (૧૮) દીનને લગતા વીચારથી (માંણસે) પોતાને (આઍે દુનીઆંમાં) ચલાવ્વા વીસે (ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.)

૨ જાણવું કે, જાતી અકલ (ઈઆને કુદરતી દાનાઈ) ની મારફતે ઉતપન થનારો જે વીચાર ભલી દીનની સાથે ભાઈ તરીકે ઍેકમલતો હોઍે, તેહવા વીચારને (માંણસે) માંનવો, કબુલ રાખવો અને ચાલુ કરવો. જે આદમીની અંદર હમેશાં તેહવી કુદરતી અકલને લગતો વીચાર મલેલો હોઍેચ, તે આદમી તેથી (આવતી દુનીઆંને માટે) સઘલી રીતનો સનગાર

* સેવટનો ગોસ્પન્દને લગતો પોશાક મલસે—તેહની મતલબ ઍેછેકે આખેરશ સઘલા લોકો ભલા વીચારવાલા ગોસ્પન્દી ખવાસના બનસે. કારણ કે જેઍો અશો અહુરમજદની આરાધના અને બંદગી કરવાને લાઍેકનાછે, તેઍોની હાલત હમેશાં ગોસ્પન્દી હોવી જોઇઍે. જેમકે ઇજિશનેના ૩૭ મા હા અને હફ્તંગ યસ્તના ૩ જા કરદાની અંદર તે આરાધના કરનારો શખ્સ પોતે ઉપલી હાલતથી દાદાર અહુરમજદની બંદગી અને આરાધના કરવા વીસે નીચે જણાવેઆ મુજબની કબુલાત આપેછેઃ—

'તે (અહુરમજદ) ની હકુમત, મોહટાઈ અને સારી પાસબાંનીને ખાતર (ઍેટલેજે અશો અહુરમજદની હકુમતને તાબેજે હમો રેહી સકીઍે—તેહની મોહટાઈ મેલવીઍે અને તે સાહેબ હમારો સારી રીતે બચાવ કરે તે સારૂ), જેમ તેહની આરાધના કરનારાઍોમાં જેઍો ગોસ્પન્દી હાલતથી રેહછે, તેહવી આગેવાંન ચાલથી હમો તેહની આરાધના કરીઍે છઇઍે.'

પાંમેછે. અને બુરી દીનવાલાએાનેા જે કાંઇ વીચારછે, તે મમત, ચેારી અને ઠગાઈને માટેનેાછે. તે બુરી દીનને રેવાજ આપનારાએા, જેમ પઈસાનું ચલણ પાડનારા શુંનાંનો જગેાએ શીસાંને અથવા શીસાંનો સાથે શુંનું ભેરીને લેાકેામાં ચલાવેછે, તેહવી ખરાબી કરેછે; પણ જેહારે તે બુરી દીનના ઉલટા મારગેાની પીછાંણ કરનારાએાને તેહના અસલ મુલની સહમજ મલેછે, તેઆરે એકસરખા વીચારના તેાલે કરી તેહનેા (બુરેા વીચાર લેાકેામાંથી) તુટેછે. જે ઉલટા તરીકાએાછે તે ભલી દીનના તરીકાની સાથે સરખાવેઆથી (આદમીએાના) વેચાંનમાં આવેછે. અને તેએાને (એટલે જે આદમીએાને) તેમ જણાવું—અહુરમજદને લગતી કુદરતી અકલની ઉતપનતીની સાથે તેએાને એકમલતા થવાને લીધેછે.

(૭૮) જેહનીથી આદમીનેા છુટકારેાછે તેહની તરફ વગર ઠગાઈએ બરેાબર રીતે ચાલવા વીસે ભલી દીનને લગતેા બેાલાસેા. ૧

જાણવું કે, આદમીએે (આવતી દુનીઆંમાં) પેાતાનેા છુટકારેા મેલવા સારૂ (અતરે) ચાલવું—એ અહુરમજદની ઈચ્છામાં બરેાબર રેહવાએે, તથા અહુરમજદની ઈચ્છાને લગતી સેાધ અને બેાલ ભલી દીનની અંદર કરવાએે અને ભલી દીનની અંદરનો સહમજથી તેહને સારૂ જે ચીજ કરવાજોગ હેાએે તે કરવાએે અને જે ચીજ નેાકસાંનકારક તથા પરહેજ કરવાજોગ હેાએે તે કરવાથી દુર રેહવાએેછે; કારણ કે જેહારે આદમી અહુરમજદના ચહડતે દરજેના તરીકાથી પેાતાને શુધારેય અને અકલના હેાકમ પરમાંણે રહેય, તેઆરે તે અહુરમજદની મરજી મુજબની વસતુ તરીકે બનેછે. અને તે સહમજ તેહને મલવાએે, તે આદમી પેાતાને લગતી સાચી વસતુને જાલવવાના ઉપાએેને સારૂ પુરતી રીતે લાએેક થાએેછે. પણ સંતેાષ અને અકલ એે બેને લગતી ખાહેશ નહી કરવાથી (આદમીનું કાંમ) બુરા હવસનાં કરમાંનને લગતી તથા આપમતલબી દીલને લગતી વસતુને પસંદ કરવાનુંછે.

૨

૩

૪

૧ (૭૯) આદમીને ધેઆંન આપવાજોગ ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.

૨ જાણવું કે, દરએક આદમીએ (પોતાનાં) રવાંનને છુટકારો આપવાનો અંદેશો રાખવો જોઈએછે; તેહમાં હાકમો (પોતાનાં રવાંનને છુટકારો મેલવ્વા સારૂં) વધારે કીરતીવાંન કરનાર—દુનીઆંનાં જુદા જુદા લોકોને સુધારવાએ, આરાસ્તગી આપવાએ, જીનત બખ્શવાએ અને (તેઓ ઉપર) સારી રીતની હકુમત ચલાવ્વાએછે. દીનદારો (પોતાનાં રવાંનને) વધારે કીરતીવાંન કરનાર—(લોકોમાં) મજદીઅસની દીનનો રેવાજ આપવાએ, તેહને લગતો વીસવાસ બેસાડવાએ અને (તેહનો) સાચ્ચો સંબંધ આપવાએછે. અને એ સેવાએ બીજાં સઘલાં માંણુસો (પોતાનાં રવાંનને) વધારે કીરતીવાંન કરનાર—તેઓના ધનધાને લગતા જુદા જુદા ઉદીઓગમાં (મજદીઅસની દીનનાં) તાબેદાર રેહવાએછે.

૧ (૭૭) એક વીદીઆર્થીએ (પોતાના) ઊસ્તાદથી ચાહેલા ૭ ખોલાસા.

૨,૩ (સવાલ)—દોલતની અંદર તાજું રેહવું કોણનેછે? આતમાને લગતું
૪,૫ શુખ કોણનેછે? પાપથી દુર રાખનાર કોણછે? ચહડતે દરજેની અકલવાલો
૬,૭ કોણછે? કીરતીને વધારનાર કોણછે? જે આદમીને ઘણાંએક માંણુસોની
૮ દોસ્તીછે તે કોણથીછે? કોણથી તનનો શુધારો અને તેહનાં રવાંનને (દોજખથી) છુટકારો પાંમવોછે?

---

૧ (૭૧) (ઊપલા સવાલોનો) ઊસ્તાદે ભલી દીનની સહમજથી વાલેલો જવાબ.

૨ જાંણવું કે, જે કોઈ જાતી ઉલટ અને મેહનતથી ઉદીઓગ કરનાર
૩ હોએચ, તે દોલતની અંદર તાજો રેહછે. જેહની નજર (આએ) ફાંનો દુનીઆંની અંદર-હયાતી આપનારની તરફછે, તેહના આતમાને દાદારની તરફથી

શુખ અને કરારછે. (જેહનાં દીલની અંદર) હરવેસ્ત આગાહીવાલા દા- ૪
દારનું રેહઠાંણછે, તે પોતાને ગુનાહથી દુર રાખનારછે. (ચેહારૂમની) ૫
હોશબાંમને લગતા અંદેશાની ઘણી સહમજ ધરાવનારો* શખ્સ અકલની
અંદર ચહડતે દરજ્જેનોછે. લોકોને સારો નજરે જોવાથી તાહરી કીરતીનું ૬
વધવુંછે. આદમીઓની સાથે મોહબતથી રેહવાએ અને તેઓની તરફ દે- ૭
ખરેખ રાખવાએ, આદમીઓ તાહરી તરફ ઘણું હેતવનતાં રેહસે. ખોટા- ૮
રાંને તું બદનમાંથી બાહેર કાહાડસે તો તાહારૂં બદન શુધરેલું અને રવાંન
(દોજખથી) છુટકારો પાંમેલું થાસે.

(૭૫) મજદીઅસની દીનને લગતી દાનાઈ—સઘલા મજદીઅસની દીન ધરાવનારાઓને સારૂંછે, તે વીસે ભલી દીનને લગતો ખોલાસો. ૧

જાણવું કે, મજદીઅસની દીનને લગતો દાનાઈ—તે દીન ધરાવનારા ૨
લોકોને સારૂછે. અને જેઓ ફરેહબુત તથા એબેબુતછે, તેઓને તેથી
નોકસાંનછે. (કારણ કે) તે દીનનો સંબંધ પોતે, ફરેહબુતની ગુનાહને
લગતો અને એબેબુતની (માંણસને) નડ કરનારી ઘાતકી દાનાઈની સાંહમ-
ણે થનારછે. વલી ભલી દીન ઉપર ઘણો વધારે વીસવાસ રાખવાથી, તે
ભલી દીનવાલા (શખ્સ) ને સારી દાનાઈથી પુરતી રીતે સુધારનારા (મીનો
ઈજદો તેહનાં દીલમાં) ઘણું રેઠાંણ કરનારાછે, અને તેથી તે ભલી દીન ધ-
રાવનારાઓનું વીચારવું, બોલવું અને કરવું, હમેશાં મજદીઅસની દી-
નને લગતી દાનાઈ સાથનું છે. મજદીઅસની દીન ધરાવનારાઓને માંટેની
જે દાનાઈછે—તે દરએક દાનાઈ (માંણસની) વીચાર સકતીથી મલેલી નથી,
પણ તે મજદીઅસની દીનને હઆતી આપનાર તથા તેહને જાહેર કરનાર
(અશો અહુરમજદ) ની તરફથી જાહેર થાએલીછે.

---

* ચેહારૂમની હોશબાંમને લગતા અંદેશાની ઘણી સહમજ ધરાવનાર—હેની
એબારત ઉપલાં લખાંણમાં આવીછે તેહની મતલબ એછેકે, માંણસ આએ દુની-
આની અંદર જે કાંઈ સારાં નરસાં કામો કરેછે તે વીસેની તપાસ તે આદમીને આએ
દુનીઆંથી ગુજરી ગીઆ પછી તેહની ચેહારૂમની બાંમદાદે થાએછે, અને તે વખતે
તેહની નેકી અને બદીનાં પરમાંણુ પરમાણે તેહને હમેશનું સુખ તથા સજા ભોગવ્વાને
લગતું મકાંન મલેછે. માટે ઉપલા ઠેકાણવને લગતા અંદેશાની સહમજ ધરાવનારો
શખ્સ જે નેકી સેવાએ બદી કરવાની બાહેશ મુતલક રાખે નહી, તે ચહડતે દરજ્જેની
અકલવાલોછે.

૧ (૭૮) રાજ અને ધરમ વીસે ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.

૨ જાણવું કે, શેહરનાં લોકોની જીન્દગી દીનને લગતાં રાજ અને રાજને લગતી દીને કરીછે. અને તે વીસે ભલી દીનને લગતી સહમજથી એમ ખોલાસોછે કે:—જેએાનું રાજ દીનને વાસ્તેનું અને દીન રાજને શુધારવાને માટેની હોએતો, ખચીત મજહબ ધરાવનારા લોકોએ તે (રાજ) ને મલતા વીચારથી રેહવું; કારણ કે તે (રાજ) ને લગતો ધારો, ભલી દીનને લગતી સખાવત (ઈઆને કાંમ) કરનારાએાને અહુરમજદની તાબેદારીમાં એાસ્તવાર રેહવા સારૂ તથા (તેહની) દીનને મોહટાઈ આપવા થકી, એક ખોહલા આધાર તરીકેછે. એકે બીજાનો નાસ નહી કરવો, રાજની તાબેદારી કરવી અને તેહને મોહટાઈ આપવી, એ અહુરમજદી દીનને તાબેબે રેહવાથીછે. દીનને ઘણીજ મોહટાઈ રાજથીછે. યજદાંની તરફથી ખલકનાં લોકોને ઘણી દીપક તથા ફાએદો દીનને લગતો ચાલચલણની અસરને લીધેછે. સાચ્ચું રાજ, ભલી દીન સાથનું રાજ હોવાને લીધેછે. ભલી દીનને લગતું રાજ (તેહની સાથે) ભલી દીનનો પુરેપુરો સંબંધ હોવાથીછે. અને એ ઉપરથી રાજ તે દીન અને દીન તે શેહરનાં લોકોનું રાજછે, તે મતલબ ખોલી રીતે (આપણને) જણાએછે. એજ પરમાંણે બુરૂં રાજ તેહની બુરી દીનને લીધે અને બુરી દીન તેહને લગતાં બુરાં રાજને લીધેછે.

૧ (૭૯) આદમીની અંદર સારાં, વધારે સારાં, અને ઘણાંજ સારાં તથા બુરાં, ઘણાં બુરાં અને અતીશય બુરાં (માંણસ) વીસે ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.

૨ જાણવું કે, (માંણસ) ભલું ઘણીએક તરેહથી બનેછે. તેમાં ઘણુંકરીને અહુરમજદની દીન ઉપર વીસવાસ રાખવાથી (તે ભલું થાએ) છે, અને તેથી પેદાના કરનાર અહુરમજદનો તે સંબંધ ધરાવનારૂં (બને) છે. આદમી વધારે તથા અતીશય ભલું અહુરમજદની દીન ઉપર વધારે અને અતીશય વીસવાસ રાખવાએછે. અને તેથી તે (માંણસ) સઘલી ભલાઈનું મુલ જે પેદાનો કરનાર અહુરમજદછે તેહનો વધારે તથા અતીશય સંબંધ ધરાવનારૂંછે.

તેમજ (માંણુસ) બુરૂં ઘણીએક તરેહથી બનેછે. તેહમાં ઘણું ખરૂં બુરી દીન ૩
ઉપર વીસવાસ રાખવાથી (તે બુરૂં થાએ) છે. અને તેથી ધનામીનોને
લગતો તે સંબંધ ધરાવનારૂં (બને) છે; અને તે વધારે અને અતીશય બુરૂં,
બુરી દીન ઉપર વધારે અને અતીશય વીસવાસ રાખવાએછે. અને તેથી તે
સધલી બુરાઈને વાસ્તેનું મુલ જે ધનામીનોછે, તેહનો વધારે તથા અતીશય
સંબંધ ધરાવનારૂંછે. માટે જે બુરા ધરમગુરૂઓછે, તેઓનું ભલાઈનાં ૪
મુલને લગતા મજહબની અંદર ભેલાવું કેમ હોએ ! એટલેજે જેઓનો
મજહબ બુરા તરીકાવાલોછે, તેઓનું ભેલાંણ ઈજદના સંબંધવાલી ભલી
દીનની સાથે સી રીતે હોએ ! (અને) જેમ ભલાઓ ભલાઈનો મારફતે ઈ-
જદનો સંબંધ ધરાવનારા કેહવાએછે, તેમ બુરાઓ બુરાઈથી (ઈજદનો સં
બંધ ધરાવનારા) કેમ કેહવાએ !

(૧૰) આદમીને લગતી હકુમત અને તે (હકુમત) ને ચલા- ૧
વનાર વીસે ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.

જાણવું કે, બેહદ પેદાએશને પેદા કરનાર દાદારનો તરફથી આ- ૨
દમીને જે કાએઆ આપેઆમાં આવેલીછે, તેહનો ઉપર હકુમત કરનાર
તેહનો પોતાનો આતમાછે. (માંણુસનાં) બદનની અંદર ઈજદોની મદ-
દનું મલવું 'બુદ'* (ઈચ્છાને સાહવચેતી) થીછે. અને તેહની માર-

* બુદ—ગા—આએ શબ્દ અવસ્તાના [illegible] બોલ ઉપરથી બનેલોછે, અને પાજંદ અથવા ફારસીમાં તે [illegible]—بوذ ને નામે વપરાએલોછે. બુદ—એ બોલનો અર્થ માંણુસનાં બદનની અંદર રેહનારી 'સાહવચેતી' નામની બેખી સકતીનો આ-પણે સહમજવો જોઇએછે; કારણ કે તેહનું કામ 'સાહવચેતી' ને લગતું છે. જેમકે પાદશાહ નોશેરવાંન આદેલનો વજીર અબુજરચમેહર પોતાનાં બનાવેલાં 'ગંજે શા-ઇગાંન' નામનાં પુસ્તકમાં લખેછે કે :— [illegible] ગા એટલેજે બુદ—એ 'સાહવચેતી આપનારી સકતીછે'. તેમજ આએ 'દીનકર્દ' નાં પુસ્તકની અંદર ગા—બુદ—શબ્દનો અર્થ આએ રીતે કરેએોછે કે :—

[illegible] ગા

[illegible]

'જેમ દુનીઆં અને ઘરની અંદર (લોકોને) વગર હલાકીએ રાખનારી સુરજ અને ચેરાગની વગર હલાકીવાલી રોશનીછે, તેમ (માંણુસનાં) શરીર તથા આતમાને રોશન રાખનારી અને બદનની અંદર આતમાને વગર હલાકીને લગતી નીરનજન સહમજ બતલાવનારી બુદ—(સકતી) છે.'

ફતે 'તર્ક સકતી' (ઇન્દ્રીથી) કઉઅતને ચાહનાર અને (તેહને) મેલવનારછે. 'હોશ' ની મારફતે, (આદમી) બલ ધરાવનાર અને પોતાને પાએદાર રાખનારછે. અકલ † ની મારફતે (ઇનસાંન) ખોટારાંને જોનાર (ખરાં ખોટાંની) પીછાંણ કરનાર અને દરએક કાંમ કરનારછે. ઇન્દ્રીનો ઘણોજ સંબંધ હોવાને લીધે 'અખો' (નાંમની ગેબી સકતી) થી (માંણુસનાં) મનની અંદર મીનોને લગતો આંખવાલી (ઇચ્છાને આવતી દુનીઆંને લગતી સહમજ ધરાવનારી) દાનાઇ, પવીતરાઇ અને ખુશીને મારગ
૩ મલેછે. વલી (માંણુસનાં) બદનને બાહેરથી પુરતો સીનગાર આપનારી બીજી અંદામી ૭ ‡ વસતુ પેદા કરેલોછે, તેહમાંની પાંચ ઇન્દ્રો (ઇચ્છાને લાગણી ની સકતી) ઓછે. આએ (સકતીઓ) ને જે લોકો તેહની સહમજ ધરાવનારાછે તેઓ જોવાની, શાંભલવાની, સવાદ લેવાની, શુંગવાની અને લાગવાનો સકતીને નાંમે બોલેછે. જેહને લગતી બારી (ઇચ્છાને શુરાખ) બદનની બાહેરથી મેલેલાંછે, અને ઘરના માલેકને (ઇચ્છાને આતમાને) તેહને લગતો સંદેસો ઘટતી રીતે પોહચાડનારો તે મકાંન (ઇચ્છાને સુરાખ) નો અંદરની નેસોછે. વલી એક (સઘલો બાબતનું) બચ્ચાંન કરનારો ઇન્દ્રો—જબાંનછે, તે બદનની અંદરથી બદનના માલેકને લગતી (સઘલી) સહમજને બાહેર લાવનાર અને જે કાંઇ તેહની ઇચ્છા અને વીચાર હોએચ તેહને જાહેર કરનારછે. આએ પરકારે (પાક ખોદાએતાલાએ) દરએક માંણુસને તેહનાં બદનની ઉપર તેહને લગતો ઇચ્છાનાં છુટાપણાંને સારૂં જાતે હકુમત કરવા થકી બનાવેલુંછે. તેથી જેમ દુનીઆંના રાજાઓ પોતાની મરજી મુજબ લોકોની ઉપર અમલ ચલાવના-

† અકલ—એ તરાંહનીછે, એક જાતી અને બીજી એલમ તથા અનુભવથી મેલવેલી. 'ગંજે શાઇગાંન' નાંમનાં પેહલવી પુસ્તકમાં લખેછે કે :—"જાતી અકલનું કાંમ—પોતાની જાતને ગુનાહનાં કાંમની ધાસ્તીને લીધે તપાસવાનું, તથા તેહને નકામી મેહનતથી જાલવ્વાનું, આએ દુનીઆંની નાંપાએદાર દોલતને તેહને લગતાં આએશરશનાં કાંમમાં વાપરવાનું અને તેથી ફરશકન્તને લગતી પોતાની દોલતને (ઇચ્છાને સવાબકારીને) નહી ધરાડવાનું અને બદકારીનો વંચારો નહી કરવાનુંછે. બીજી એલમ તથા અનુભવથી મેલવેલી અકલનું કાંમ—શારા મારગને પીછાંણવાનું અને તે ઉપર કાએમ રેહવાનુંછે, જે ચીજ (પોતાને સારૂ) આએ દુનીઆંથી ગુજરવા પછી ચહડતે દરજેની હોએ તેહને સોધવાનું અને જે નીચ વસતુ હોએ તેથી ખબરદાર રેહવાનું, જે કાંમ નહી બની સકે તેહની ખાહેશ નહી કરવાનું અને જે કાંમ પુરૂં નહી થઈ સકે તેહને હાથ નહી ધરવાનુંછે."

‡ જો કે અસલ પેહલવી નકલોમાં ઇન્દ્રીઓની સંખ્યાનો આંક એકસરખી રીતે ૭ નો મલેછે, પણ લખાંણની મતલબ ઉપરથી જણાએછે કે તે આંક ૬ ને બદલે ૭ નો થએલોછે.

રાછે, અને પોતાની સકતીઓનાં સારાં વપરાંણુની મારફતે (પોતાનાં) રાજને દાહપણથી ચલાવ્વાએ ખલકની જાત ઉપર સારા રાજકરતા તરીકે ગણાએછે, તથા (તેઓની) એ પરકારની હકુમત ઘણાં નાલાએક લોકોને રોશનીવાલાં રાજનો (એટલેજે ખોદાઈ હકુમતનો) સંબંધ આપેછે, અને તેથી તેહવો રાજા (આવતી) મીનોઈ જેહાંનમાં સુખી અને ઈજ્જત ભોગવનારો થાએછે. પણ જો તે (રાજા પોતાની) સકતીઓને ખરાબ રોતે વાપરનારો, બુરી બુદ્ધિ ૪
વાલો અને (ખલકને) નોકસાંન કરનારો હોએચતો, તેથી તેહનું રાજ એકદમ ઉધું વલેછે, અને તે રાજા હમેશની હલાકીવાલાં દોજખની અંદર ધીકાર પાંમેલો તથા બુરા બદલાવાલો રેહછે, (તેહવી હાલત માંણુસનીછે). આએ દુનીઆંનાં લોકોની અંદર જે જાત પોતે પેદાના કરનાર અહુરમજદનો જાત તરીકેની (એટલેજે સઘલો પરકારે અશો અહુરમજદનો સંબંધ ધરાવનારી) છે, તે 'અખો'ની અંદર ભલા વીચારની સકતીને રાખનારા, દેલની અંદર રપેનામીનોની તાબેદારીને જગો આપનારા, મનમાં સરોશ (ઈઆને અહુરમજદનાં ફરમાંનોને રાખનારા, પુરતી રીતે સેહન કરનારા, અને ખોદાના બંદા તથા કાએદાસર ચાલનારા લોકોને દીનનો ફતવો આપનારા—અશો મરદની જાતછે.* જેહના અચએ બદનની અંદર આતમાને લગતી સકતોવાલા હોએતો, તે અશોનું અંદાંમ 'હોશ'ની મારફતે આલમનાં લોકોને યજદાંને લગતી ખબર (આપવા) સારૂ આસમાંની તરીકાનો સંબંધ ધરાવનાર (ઈજદ) ના જેવુંછે. તથા 'તર્ક સકતી'ની મારફતે સાચ્ચી દાનાઈ મેલવ્વામાં ગોએઆ આતશની મીસાલની તેજી વાલુંછે. અકલની મારફતે દાનાઈ સાથનાં કાંમો તથા વસતુઓને સારૂ (લોકોને) ઘણી સીખાંમણ આપનારૂં, તેમજ ભલી દીનને લગતી સહમજ આપવાએ (લોકોને) ચહડતે દરજેનાં બનાવનારૂં, અને તે (દીન) ને લગતી વધારે પવીતરાઈ તથા સંપુરણ વીચારને વાસ્તેની વાત કેહવા અને કરવા સારૂં ઉલટવાંનછે. અને તે (અશોનું અંદાંમ) દીલની અંદરની ઘણી ચહડતે દરજેની તાકતને લીધે સઘલા જોનારા (ઈઆને તપાસ રાખનારા) ઓની અંદર હીમતવાંન, કોઈથી નહી બીહનારૂં અને (બુરાઈને) ટાલનારૂંછે. વલી (તે અશોનું અંદાંમ) આંખની મારફતે સારો નજર ૬
રાખવાએ ખોરશેદના જેવું, કાંનની મારફતે સારૂં સાંભલવાએ સરોશના જેવું, જબાંનની મારફતે સાચ્ચું બોલનાર હોવાને લીધે રશનેની બરા-

* આએ સેફત ખોદાએતાલાના ખરા પેગમબરોને લગતી સહમજવી.

બરનું, અને હાથે કરી સારૂં કાંમ કરવાએ તથા પગે કરી પુનને સારૂ હીલચાલ કરનાર હોવાને લીધે, હમેશગીને લગતો ઉદ્યોગ કરનારૂં, તેમજ આતમા અને બદનને લગતી બીજી સકતીઓની મારફતે ખરાબો વગરનું છે.

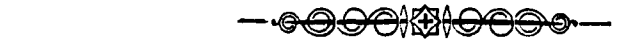

૧ (૫૧) ધનામીનોની પોતાની જાતને (માંણસે પોતાની અંદર) મેલવ્વા વીસે ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.

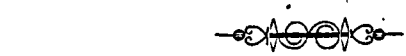

૨ જાણવું કે, 'અખો' ની અંદર બુરાં મનની મારફતે પોહચેલા વીચારે તથા હાંણી પોહચાડનારી સહમજવાલાં ખરાબ દીલે અને મનની અંદર પડેલા ગોસ્સાના બુરા ખવાસે કરી (માંણસે પોતાની અંદર) અંધરમેનીઉની જાતને મેલવ્વીછે. અને તેથી (માંણસ) ઉલટી ચાલચલણ વાલું, મોહત*ને મેલવનાર, મોહતને લગતું લોકોને ફરમાવનાર, ભલા લોકોને ઈજા દેનાર અને પાપીઓના સરદાર તરીકેછે. અને તેહનું જે અંદાંમછે તે, બદન તથા આતમાને લગતા અચ્યઓની સકતોની મારફતે
૩ દરવંદ (ધનામીનો) ને વાસ્તેનું છે. જેથી તે (આદમી) 'તર્ક સકતો'ની મારફતે (લોકોને) તીખ્શન તથા પીદા કરનારૂ, 'હોશ' ની મારફતે વેરને નહી વીસરનારૂ, વીચારની મારફતે ભલી વસતુને સદા હલાક કરનારૂ, ઈચ્છાની મારફતે દરએક આદમીને હલાક કરવા જોગ જાતનું, લોભની મારફતે એક બુરી જુમએશે (ઈચ્છાને લોકોને ધુજાવનારા આંચકાએ) કરી દુનીઆંને ગલી જવાની એબ ધરાવનારૂં, હવસની મારફતે બુરી દીનના ઉલટા તરીકાના સંબંધને લગતો ખલકને ઈજા દેનાર ધુઓ (આલમમાં) ફુકવા સારૂ સલગેલું, તથા સરકશીના વીચારની મારફતે ખોદાની તાબેદારીને લગતો વીચાર જે (માંણસને) કાએદાસર ચલાવનારછે, તેહને (આદમીની આંખની અંદર) ઉલટો બતલાવનારૂછે. અને તે (આદમી) આશમોગીની મારફતે ઘાતકી રીતે કાંમ કરનારૂ તથા ધનાહમીનોને લગતા આપવાલું, આતમાની મારફતે અફરાસીઆબની બરાબર સધલી ભલી પેદાએશની અદેખાઈ કરનારૂ, જોહાકી દીલની મારફતે ભલી દીનની નેકીને ખરાબ કરનારૂ, અને બેહુ હાથે કરી બુરૂં કાંમ કરવાએ, અને બેહુ પગે કરી બુરી બદદને સારૂં દોડવાએ દુનીઆંને ચોર અને વરૂની માફક ખરાબ કરનારૂછે.

---

* આએ જગોએ મોહતનો અર્થ પોતાને માટેની હલાકી તથા ઈજાને સહમજવી.

(૫૧) (માંણસને) દાનાઈ તથા સુખ મલવાના સબબ વીસે ભલી દીનને લગતો ખોલાસો. ૧

જાણવું કે, (આદમીને) જે કાંઇ દાનાઈ (અને) સુખ—એ બંધે હમ- ૨
ણાંછે તે, દાનાઈની કઉઅત અને શુખનું બલ આપનારી સકતીઓથીછે. તેહમાં આતમાને લગતી લાએક કઉઅત*થી દાનાઈને મેલવનાર (આદમી) નાં મનની અંદર અહુરમજદ, તથા શુખને મેલવનાર (આદમી) નાં મનની અંદર ઈચ્છાને મેલવનારી સકતી† પોહચેછે. અને મનની અંદર તે દાનાઈને પોહચતાંવાર, જે (માણસનું) મન અહુરમજદનું તાબેદાર અને પવીતરાઇવાલું છે, તેહને બીનાને લગતું જોવા (અથવા જાણવા) નો એક રસતો મલેછે: અને તેથી તે (આદમી) તાજું અને ઉમદા શુખ‡ને લાએકનું થાએછે.

(૫૨) આએ ધારતી ભરેલી દુનીઆંની અંદર માંણસને શુખ પસંદ કરવાની સકતી વીસે ભલી દીનને લગતો ખોલાસો. ૧

જાણવું કે, (માંણસે) રવાંનને લગતાં શુખને ચાહવું બે તરેહથીછે. ૨
(તેમાં) એક આતમાને લગતી જાતી અકલનો કઉઅત (ઈઆને સમજ) થીછે, કે જે—આતમાને ચહડતે દરજ્જેનો કરવા સારૂ (બદનની) અંદરની હીલચાલને (ઈઆને વીચારને) બાહેર મોકલનારો (સકતી) છે. (અને બીજું આતમાને લગતી) સીખેલી અકલ (નો કઉઅત) થોછે, કે જે—(આતમાને ચહડતે દરજ્જેનો કરવા સારૂં બદનની) બાહેરની હીલચાલને તેહની અંદર મોકલનારી (સકતી) છે. તેમજ (રવાંનને લગતી દોનજખની) ધારતીને ૩

---

* આતમાને લગતી લાએક કઉઅત—હેવી એબારત ઉપલાં લખાંણુમાં આવેલીછે તેહનો અર્થ આતમાને આવતી દુનીઆંનું સુખ આપનારી અશો અહુરમજદના સંબંધને લગતી સકતીને સમજવી.

† ઇચ્છાને મેલવનારી સકતી—એટલેજે દાદારની મરજી મુજબની ઇચ્છાને માંણુસના દીલમાં ઉતપન કરનારી અને તેહવી મોરાદ મેલવનારી સકતીને સમજવી.

‡ તાજાં સુખની મોરાદ હમેશનાં અખુટ સુખની સમજવી.

બે રીતે પસંદ કરવીછે. એક વગર સંતોશની હાજતનાં કારણ (ઈચ્છાને બુરા હવસ) ને અંદરથી ઉડવાએ, અને (બીજું) નીચ વસતુને લગતી કંગાલી-
૪ તનો સબબ (ઈચ્છાને બદકારીનો ખેઆલ) બાહેરથી અંદર આવ્વાએછે. ભલો વીચાર આતમાંનાં શુખનો સબબ તથા જાતી (ઈચ્છાને બેહશતને લગતી) અકલનો મલેકછે. અને બુરો વીચાર ધાસ્તીનો સબબ તથા બુરા હવસને વધારના-
૫ રછે. આદમીની અંદર ભલા વીચારનું પોહચવું—એ રપેના (મીનો) ની
૬ તરફથીછે. તથા બુરા વીચારનું દોડવું ધનાહ (મીનો) ની તરફથીછે. માંણુસની અંદર ભલા વીચારનું તેમજ બુરા વીચારનું રેહઠાંણુછે, તેહમાંથી કોણુનાં રેહઠાંણુની (માણુસે પોતામાં) જગો કરવી, અને કોણુને આવ્વાથી અટકાવ્વો ? (જાણુવું કે) આદમી જેટલે દરજે ભલા વીચારવાલું હોએચ, તેટલે દરજે ચહડતાં, મધેઅમ અને ઉતરતે દરજેનાં સુખનું મકાંન તેહને (આવતી દુનીઆંમાં) મલેછે. અને ભલા વીચારની જાતી અકલથી (માંણુસ) વગર હલાકીવાલું અને નેક વીચારવાલું થાએછે. તેમજ (માંણુસ) નો અંદર જેટલે દરજે બુરો વીચાર હોએચ, તેટલે દરજે (ચહડતાં, મધેઅમ અને ઉતરતે દરજેનાં) બએવાલું મકાંન તેહને મલેછે. બુરા વીચારથી (માંણુસ) નોકસાંનકારક વીચારવાલું બનેછે. અને તેહને લગતી ઈજા દેવાની જાતી અકલથી (ઈનસાંન) તેહનાં શરીરની અંદર જુદે જુદે દરજેનાં પરમાંણુ પરમાંણે શુખ અને બએ વાલુંછે. આદમીની અંદર ભલા વીચારના સંબંધને લીધે કેલવણી લીધેલી અકલથી જાતી અકલને જેટલી આબાદી તથા મેારાદનું મલવુંછે, તેટલું તેહનું (બેહશતનું) શુખ (દોજખની) ધાસ્તી ઉપર કઉમતદારછે.* અને બુરા વીચારની અસરને લીધે (માંણુસની અંદર) જેટલી બુરી સહમજ, કંગાલીમત અને નોસકલતાછે, તેટલી (દોજખની) ધાસ્તીની કઉમત (બેહશતનાં) શુખનો ઉપરછે; † જેથી હુશીઆરીવાલું પાક આદમી આએ દુનીઆંમાં ભલા વીચારે રેહછે, અને બુરા વીચારથી કંટાલેછે. જે શખ્સ બુરી સહમજ ધરાવનારો તથા લુડા વીચારથી ભરેલો હોએચ, તે વગર અકલનો અને ભલા વીચારથી હંકેરાએલોછે. હવે

---

* (બેહશતનું) શુખ (દોજખ) ની ધાસ્તી ઉપર કઉમતદારછે—એટલેજે તેહનું પુંણ પાપની ઉપર સકતીવાંન થાએછે. અથવા બેહશતનું શુખ દોજખની ધાસ્તીને હટાડનારૂંછે.

† (દોજખની) ધાસ્તીની કઉમત (બેહશતનાં) શુખની ઉપરછે—એટલેજે તેહનો ગુનાહ સવાબની ઉપર સકતીવાંન થાએછે. અથવા દોજખની ધાસ્તીને લગતી કરણી બેહશતને લગતાં શુખને પાછું હટાડેછે.

જેઆરે હેવી રીતે હમેશાં (દોનખની) ધાસ્તીને લગતી બુરી વકુફથી (બેહશંતને લગતાં) શુખની તથા (તેહને લગતી) અકલની ખરાબી થાએછે. (તેમજ બેહશતને લગતાં) શુખવાલી અકલથી હમેશાં (દોનખની) ધાસ્તી તથા (તેહને લગતી) બુરી સહમજને હાંણી પોંહચેછે. તેઆરે (આતમાને લગતાં) શુખ અને અકલની અંદર સરવેથી ચહડતે દરજેનું માંણુસ પુરતાં ડાહપણ સાથે (દોનખની) ધાસ્તી વગરનું મુતલક નહી હોએ હેવું નથી. તેમજ ધાસ્તી અને બુરી સહમજની અંદર સરવેથી આગલ વધેલું આદમી (બેહશતને લગતાં) શુખની ઉતપન્તી વગરનું નહી હોએ તેવું બી નથી.

(૫૮) માંણુસને માટેની ફરેહબુત તથા એબેબુતને લગતી દાનાઈવાલાં શુખ વીસે ભલી દીનને લગતો ખોલાસો. ૧

જાણવું કે, દીનની રાહે 'ફરેહબુત' અને 'એબેબુત' ને લગતી દા- ૨
નાઈનાં શુખને વીસે દીનની અંદર આએ રીતનો ખોલાસો કરેલોછે કે: માંણુસની સાથે તે (ફરેહબુત તથા એબેબુત) નો સંબંધ સારો રીતે જોડાએલો હોવાથી (તેહને લગતી) દાનાઈનાં શુખનું તેહને પોહચવું છે. અને તેથી (માંણુસ) ગુનાહને લગતાં મુરદાલ સુખની દાનાઈથી (આએ દુનીઆંમાં) રેહી સકેછે. ગુનાહને લગતી જે દાનાઈછે, તે દાનાઈ (માંણુસની અંદર) ચોરી અને દીનની નાવાકેફીથી ઉતપન થનારાં શુખને સારૂ કાએમ રેહછે. પણ આએ (ફરેહબુત તથા અઈબેબુતની દાનાઈ) ના સંબંધ વગર વાનબી પ્રમાંણુથી આદમીની અંદર જે કાંઈ ભલી (દાનાઈને) લગતું શુખછે, તેથી (માંણુસ) શુખનાં પ્રમાંણુ વાલું થાએછે. અને (તે પોતાના) જોસ્સામાં, ખવાસમાં, અને ચાલચલણમાં પસંદ કરવાજોગ—બરદાશત કરનાર, હીમતવાંન અને આતમાને લગતી ખુશીથી (પોતાને) રાજી રાખનારૂં બનેછે. અને જેટલાં પ્રમાંણુ પરમાંણે તે (સારી) દાનાઈનાં સંબંધવાલું સુખ (તેહનીથી) ઘટેછે, તેટલાં પ્રમાંણુ પરમાંણે ગુનાહને લગતી દાનાઈની ઉતપન્તી તે સારી) દાનાઈ ઉપર ફાવેછે. અને તેથી જે કાંઈ બદકારીને લગતી દાનાઈછે

તેહને તે (માંણુસને સારૂ) ખોહલી કરેછે. અને જે શખસ તે ગુનાહને લગતા સંબંધવાલી દાનાઈની આગેવાંનીની અંદર વધારે હોએચ, તે સંભાલ વગરના વીચારવાલો, સચ્ચાઈ વગરનું બોલનારો અને વધારે વગર કીરતીનાં શુખની ઘણી ફતેહને જનમ આપનારો, અને ઘણાં ઉલટાં કામ કરનારોછે. અને બદકારીની સહમજને લીધે તે શખસ બુરી દીનની ખસલતનો, દુઃખી દેલનો, ભયે ભરેલું બોલનારો અને તરક કરવાલેગ વસતુને પસંદ કરનારોછે.

૩. આતમાને લગતા ખવાસવાલાં ચાલુ શુખને લીધે (ઈઆને હમેશની સવાબકારીથી) એબેબુતને લગતી જે બદકારીની દાનાઈછે તેહનો (માંણુસથી) અટકાવ થાએછે. અને તે શખસ ફરેહબુતને લગતી દાનાઈ તથા એબેબુતને લગતાં શુખના વધારાને હાંણી પોહચાડનારો, સ્વાંની ખવાસનો અને ભલી બુદ્ધીવાલો રેહછે. અને તે શુખના સંબંધને લગતું જેટલું ગણેઆંન માંણુસમાં (હોએચ), તેટલું ગુનાહને લગતું નાપાએદાર શુખ (તેથી) ઘટેછે. અને (જેઆરે) ચહડતે દરજેનું શુખ તે (ફરેહબુતને લગતાં શુખ) ની ઉપર ફાવેછે, તેઆરે આતમાના સંબંધને લગતી બદકારીનું શુખ, જે ગુનાહને માટેનુંછે, તેહનો તે અટકાવ કરેછે. પણ જેઆરે (માંણુસની અંદર) તે ગુનાહને લગતો સંબંધ ધરાવનારાં શુખની વધારે આગેવાંણી હોએચ, તેઆરે તે આદમી પવીતર ગાએનનાં પરમાંણ (ઈઆને ગાથાવાણીનાં પદાંણ) ને હાંણી પોહચાડનારૂં તથા તાજી ખુશીને ખરાબ કરનારૂં અને નીચ દાનાઈવાલું થાએછે, વધારે વગર તેજીવાલી દાનાઈએ મુરદાલ શુખનું (આદમીની ઉપર) વધારે ફાવ્વું અને ઈજદી બોરહનું (તેહનીથી) અટકવું થાએછે, તેથી તે આદમી સારી દીઆનતને નહી પસંદ કરનારૂં અને જુલમગાર રેહછે. હમેશની વગર તેજીવાલી દાનાઇએ તથા સફાઈનો અટકાવ થવાએ, (માંણુસને) બદકારીને લગતુ મુરદાલ શુખછે. અને તેથી માંણુસ ફરેહબુતનાં શુખવાલું, એબેબુતની દાનાઇવાલું, દુનીઆંને ઈજા દેનારૂં અને બેશરમ બનેછે.

(૧૦) ભલી દીનને લગતા તરીકાવાલાં આદમીઓ વીસે. ૧

આએ (તરીકાવાલાં આદમીઓ) પાંચ તરેહનાંછે. તેહમાં એક, જે ૨
અશો (મરદ) ભલી દીનને (પોતાના) વચને કરી મદદ કરનાર, કરણીની મા-
ફતે તેહને કઉઅત આપનાર, દીનને ચાહનારાઓને તે (દીન) નો ફતવો આ-
પનાર અને પવોતરાઈને જોબ આપનાર (હોએ). બીજો જે ભલી દી- ૩
નની (પોતાના) વચને કરી સ્તુતી કરનાર અને કાંમની મારફતે તેહને ન-
ભલી કરનાર (હોએ). તરીજો જે ઠગારા, પાપી આશમોગને તે ભલી ૪
દીનનાં ફરમાંનની મારફતે દીનની દોસ્તી આપનારો (હોએ). ચોથો જે ૫
(જાહેરમાં) પોતાના વચનની મારફતે ભલી દીનને ધીકારનાર, પણ કાંમની
મારફતે તેહને કઉઅત આપનાર તથા પાપીઓનો અંદર તેહને લગતો
ફતવો આપનાર અને વગર ફોજે તે (દીન) ને ચહડતે દરજ્જની કરનાર
તથા ઈમાનદાંની તરફ ઈમાંન રાખનાર અને અશોઈની ઉમેદવાલા દીન-
દોસ્તોને ચહડતે દરજ્જના વીચારથી ચલાવનાર (હોએ). પાંચમો (તે શ- ૬
ખસ કે) જે ભલી દીનને (પોતાના) વચનની મારફતે ધીકારનાર, પણ
જલેમ, દરવંદ હાકમને તે (દીન) ને લગતો (લોકોમાં) ફતવો આપવા તથા
(તેહને લગતું) કાંમ કરવા વીસેની હીલચાલ કરાવનાર (હોએ).

આએ પુસ્તકને છપાતાં થાએલી ભુલને લગતું ગુજરાતી શુદ્ધી પંતરક.

શફે.	સતર.	અશુદ્ધ.	શુદ્ધ.
૯	૧૩	દેવોને ધણું દુઃખ પોહચાડનારૂં,	દુનીઆંમાં ધણું વધારે,
૯	૧૯	(અને દેવોને વધારે ઈજા દેનારૂં કાંમ)	(કાંન)
૨૮	૧	ચલાવનાર	લાવનાર
૩૦	૧૭	ખુઢી	ખુદ્ધિ
૪૨	૨૧	એમ	હીમ
૫૫	૧૪	ફરમાંનો	ફરમાંનો)

TRANSLATION OF GUJRÁTI PREFACE.

THE Dinkard is one of the oldest, most reliable and valuable of the Péhlwi works that have been preserved by the Zoroastrian community. It contains some of the most exalted precepts of the Mazdiasni religion; as also a life of Zoroaster, a history of the Zoroastrian religion, and much valuable instruction regarding this and the next world. Each and all of the subjects comprised in it are worthy the attention of Zoroastrians. But the style in which it is written is neither so smooth nor so simple as that of other Péhlwi works. Moreover, the subjects treated of are uncommon and difficult to understand. The task, therefore, of deciphering and understanding the work, is one of no ordinary difficulty; especially when one has to depend upon what his own individual efforts can accomplish. To give some idea of the difficulties that have had to be faced in carrying out the present undertaking it is enough to state that although a century nearly has elapsed since the Dinkard was brought to this country from Persia, no Péhlwi scholar has as yet ventured to translate the work, with the exception of one or two of the subjects included in it.

The present respected Trustees of the religious and charitable funds of the Zoroastrian community of Bombay having highly approved of a suggestion made to them for publishing a translation of the Dinkard, I was requested to undertake the work, under the patronage and support of the "Sir Jamsetjee Jijeebhoy Translation Fund." The present volume is the result of this arrangement, and is one of a number of similar

other volumes which it is hoped will be published hereafter. This first instalment is, with the approval of the Trustees, divided into the four following parts:—

1. The original Péhlwi text.
2. The same transliterated in Zend characters.
3. Gújráti and English translation of same.
4. A glossary of select terms.

Although every possible effort has been made to avoid errors and defects, yet looking to the great difficulty of translating the work, I cannot venture to hope that it is entirely free from them.

I may mention that the Dinkard does not appear to have been written either at one time or by one person: the different parts bear evidence of having been written at different times. The work appears to have been first composed, under its present name, in the time of the Kyanian King Gúshtasp, the son of Lohrasp, by the principal desciple of our prophet, the holy Zoroaster; and, under his particular direction; and copies of it were, by the orders of King Gúshtasp, distributed among the people, while the original work was placed in the royal library, and a copy of it was preserved in the "Ḍéjé napésṭé"* The original work was found in the royal library by Alexander the Great when he invaded the capital of Persia. When King Ardés'ir Bábékán of the Sássánid dynasty came to rule over Persia, he collected the scattered fragments of the work, and entrusted them, along with other religious works, to a learned Dastúr, named Tosré, by whom they were, after examination and enquiries, arranged in the original order. Copies of this work

* This was the name of a magnificent building erected at Istkhar by King Gúshtasp for preserving works relating to the Zoroastrian religion.

were then, by the royal command, distributed among the people. Subsequently, additions were made to it by the light of other religious works, by Dastúr A'darfarobag the son of Farokhjád.*

From the account given at the end of the Dinkard, it appears that the original Ms. of the High Priest A'derfarobag Farokhjád was obtained, at the time of the fall of the Zoroastrian empire, from a decendant of his, by Dastúr A'darbád, the son of A'dmit. Dastúr A'darbád A'dmit seems to have carefully copied out the Ms. A copy of this copy was in the year 359 of Yejdajard taken by Dastúr Mahávandád Ramiáné Béhrám. Copies in succesSsion of this last mentioned copy were made till one of them made by Dastúr Rústam Gúshásp Ardésar was, about a hundred years ago brought to Surat, by Mulla Béhman the son of Múlla Béhrám, and, by him presented to Shet Aspandiársháh the son of Ratanjisháh of that place.† A copy of this Ms. was caused to be made by Shét Aspandiársháh in the year 1156 of Yejdajard and by him sent to Messrs. Náuábhái Béhrámji, Mánékji Navrozji Wádiáji, Béhrámji Navrozji Wádiáji and Dádábhái Nos'érwánji, the then elders of the Pársi community of Bombay. This copy is now in my possession in the library of Dastúr E'dalji Dárábji Sanjáná.

* This account of the Dinkard is taken from the history of the book which is to be found about the middle of it.

† This copy was, through the kindness of my late friend Dastúr Ardésarji Rústamji Mulla Firozeji, in my possession for about a year. I have compared it with the one in the library of Dastúr E'dalji Dárábji Sanjáná which is now in my possession. Portions of the Surat copy were found to be abstracted by some designing person. Five of such portions, together with Ms. No. 3, hereafter mentioned, have been kindly sent to me, for use in the present undertaking, by my friend Dastúr Rústomji Kékobádji from the library of Kékobádji Rústamji Méharjiráná, late Head Priest of Nowsári. Copies of the other portions also have been obtained by me through the kindness of one or two other friends.

The text of the present edition has been published after carefully collating the four following Mss. :—

1. Ms. found in the library of Dastúr E'dalji Dárábji Sanjáná, late Head priest of the Sens'áhi Zoroastrians of Bombay.
2. Ms. copy in the handwriting of the late Dastúr Témúlji Navrozji Sanjáná made at Surat.
3. Ms. copy in the handwriting of Rústamji Nos'érwánji Méharjiráná, Head Priest of Nowsári.
4. Ms. copy found in the library of Mobéd Minochéhrji Jámáspji Wáchhchhá.*

Where different lections occur, the first of these Mss. is referred to by the initials D. E., (Dastúr E'dalji); the second by D. T. (Dastúr Témúlji); the third by D. R. (Dastúr Rústamji) and the fourth by M. M. (Mobéd Minochéhrji).

In giving the pronunciation of Péhlwi words, every word of Semitic origin has been compared with its root and the pronunciation based thereupon. These pronunciations resemble those of the Péhlwi words written in Péhlwi characters in the Máliknámé Asúri, but do not resemble the corresponding Péhlwi words written underneath in Zend characters. The reason of this, I now think to be that, in former times our people, although they used Semitic words in Péhlwi writings, yet in reading them they did not pronounce them as in the original, but instead, read as if the corresponding Iranian Péhlwi words had been written. In proof of this assertion the Péhlwi works and essays which have been translated by

* This copy has been kindly lent to me by my friend Mobéd Minochéhrji Jámáspji Wáchhchhá. It appears to me to be a careful transcript of the Ms. of Dastúr Rústam Gústasp made by the late Mobéd Jámáspji Faredúnji Wáchhchhá. The second and third Mss. appear to have been transcribed about half a century ago or upwards.

Nériosang Dhawal and his predecessors, giving the pronunciation of the text in Zend characters, may be cited. Thus the practice of reading Semitic words as pronounced originally being discontinued, the recollection of the proper pronunciation gradually faded away. The author of the Máliknámé Asúri in compiling a glossary of words of Semitic origin used in the Péhlwi language, attempted to restore the original pronunciation, by writing the words correctly in Péhlwi characters and giving their meanings in Persian equivalents. But as the correct pronunciation was generally forgotten and as Péhlwi characters glide into, and are mistaken for, one another, an attempt was made, at a date long subsequent, to fix the pronunciation, by writing down under the words in Péhlwi characters in the Máliknámé Asúri, their pronunciation in Zend characters. The same reasons, however, that rendered the transliteration necessary, affected its accuracy; but, the pronunciation having been thus fixed, has been adopted up to the present time. The necessity, under the circumstances, of a return to the correct mode being obvious, I have endeavoured in this work to give the proper pronunciation.

Drs. Frederick Spiegel, Martin Haug, Ferdinand Justi, and other learned scholars of Europe have, after much research and labour, given the pronunciation of Semitic words employed in Péhlwi writings: but they do not agree with each other. The labours and researches in this direction of Dr. Haug, who is well known in Bombay for his learning, are deserving of high commendation, and the pronunciations given by him are to a great extent correct and accurate. Still in giving the pronunciation of Semitic words in this work, I have not ventured to depend upon the labours of

these learned men; but have fixed both the pronunciation and the meaning of each Semitic word after a careful comparison of it with cognate Hebrew, Chaldiac, Samaritan, Syriac and Arabic roots. Where, however, I failed to discover a reliable root in any of the above languages, I have based the pronunciation on the current mode. Again, certain Semitic letters have undergone a change in Péhlwi: these are pronounced in the form in which they are found. Of the Iranian words used in Péhlwi, the pronunciation of ﻫ is represented by ﻫ, ﻩ, ﻭ and ﻉ and others: of these, instead of ﻭ I have invariably substituted ﻫ: the pronunciation ﻭ being only used to represent ﺍ—ﺍ. Where any word or phrase, or letter, has appeared to me to have been left out in transcription I have supplied it, putting it in brackets thus :— ( ). As regards the pronunciation of words of Iranian origin, where the pronunciation of Péhlwi words derived from the Zend is altered from the original owing to mistakes arising from the similarity of form of the letters of the alphabet, I have restored the correct pronunciation, after comparing the word with its original Zend root. On finally looking over the proofs I find that some of the more common words of Semitic origin have from oversight been omitted from the glossary: these will be inserted in the next volume.

The first three pages of the Dinkard have been lost. The present work, therefore, commences with the fourth. The next nine pages of the original Ms. having been in places eaten away by moths, suitable places have been left in the Ms. which was brought to Surat from Persia, and in the other Mss. which have been copied therefrom. Similar spaces have been left in the text published in this volume. For facility of reference I have numbered each succeeding

subject in the book, commencing from the third question, in Persian numerals; the same numerals being affixed to the transliteration and the translations. The translation commences with the seventh subject numbered as above; as, owing to the portions of the preceding text being lost for the reason mentioned above, it was impossible to translate it in an intelligible manner. The figures in Gújráti and English on the margin of, the text, the transliteration, and the translations, represent the paragraphs or sections into which the text is divided. All the Semitic words occurring in the text, are inserted in the Glossary: of words of Iranian origin, the most important and unusual only are introduced.

In the Gújráti translation I have followed the structure of the Péhlwi language, so as to reproduce, as far as possible, the style of the original text. This will, no doubt, render the translation rather difficult reading; but my object has been to make it useful to those engaged in the study of the Péhlwi language. The English translation has been made by Mr. Ratanshâh Erachshâh Kohiyár from the Gújráti.

In conclusion I beg to tender my thanks to those of my friends who have assisted me in carrying out this undertaking; as also to those who have supported it by subscribing for copies of the work.

PESHOTUN DUSTOOR BEHRAMJEE SUNJANA.

Bombay, the 19*th day of the* 9*th month of the year* 1243 *of Yéjdajard.*

PREFACE TO THE ENGLISH TRANSLATION.

The English translation is a version of the Gújrati. It is strictly literal as regards the text, but the preface and the notes hâve been more freely rendered. A less severe rendering of the text, while it would have lessened the difficulty of the task, would also have enabled the translator to avoid the inelegance, and, in places, perhaps, the uncouthness, of language so disagreeable to the general reader. But it was feared that such a translation would not have suited the requirements of the student of Péhlwi: nor would it have brought out prominently peculiarities of thought and language.

The translator has been assured that the Gújráti version is strictly literal.

RATANSHÁH E. KOHIYÁR.

CONTENTS.

	PAGE.
The knowledge contained in the Máthré communicated to Zartos't by Ahúrmazd	1
The reason why it is a sin to burn green wood on fire	3
The reason why it is sinful to drink liquor to excess	3
Exposition regarding the command for the constant recitation of Máthré	4
How righteousness resulting from the recitation of the Gáthás is cancelled by slandering the good religion	5
To which Mas'i and Mas'iáné was Jams'ed commanded by Ahúrmazd to publish the religion ?...	6
Regarding the food that can be eaten by persons reciting the 'Gáo S'ahúdáo Báj' and the small 'Baj.'	7
Regarding the annihilation of sin through repentance and the consequent deliverance from hell	8
Which of the deeds of men is the highest in rank ?	9
Regarding differences in the decisions of Dastúrs and other religious persons	10
In what does the greatness of religious persons, of kings and of learned men consist	10
The reasons for holding the Bérésma in the left hand	11
The reason why the sun shines on one half of the terrestrial globe	12
Does a man become unclean by reason of touching the stock of a tree on the top of which Naso has fallen..	12
How does a man become, through his work, the equal of Ijads and of the Dévas ?	13
The reason why it is said in the Avestá that the souls of sodomists and of A's'moghs are turned into invisible Dévas and Deva-shaped beings	14
The two different statements in the Avestá regarding the deliverance of Gayomard from hell explained	15
Decision in respect of the different opinions regarding Gayomard given by two Dastúrs	16

PAGE.

How the twenty-one Núsks came to be composed from the twenty-one words of the 'Yathá ahú vaeriyo' 17

The reason why a sacred thing becomes defiled by being looked upon by a woman who is menstruating 17

To whom does strength accrue by men's attaining to greatness through good or evil deeds done in time? 18

The relations, dispositions and strength of the followers of the Mazdiasni religion and of other religions 22

The origin of the people living on the borders of Irán 23

The rank and privileges of learned men and men versed in the arts 25

The advantages or disadvantages to those who carry on their business honestly or dishonestly 25

Who are protected from evil by the Ijads and who are not ... 26

Those who abstain from sin and advance in righteousness and those who abstain from righteousness and advance in sin... 27

The ways of the good religion have reference to the wishes of the Ijads and the ways of the bad religion have reference to the wishes of the Dévas 28

The first promulgator of the good religion 29

Mazdiasnians should remain aloof from worshippers of the Dévas and from A'sémoghs 31

Those among God's servants who hold the superior, the middle and the inferior rank 32

Of happiness in this perishable world 32

How to obtain deliverance from hell and what things should not be approved of 33

God is the Creator and the fashioner of the world 33

That God will keep the grateful part of his creation free from dread 35

Regarding the superiority of Athornáns over Arthéstárs and Vástariús'es 36

Regarding man's attaining all the virtues by observing the commands of religion 38

Of the warring of the Ijads to smite the Opposer and to suppress the invisible danger arising from him, in order that people may live as good creation 38

PAGE.

Regarding the ultimate misery of man from ambition and from disregard of the commands of religion regarding the soul... 31
Regarding the duty of Rulers to remove misery, want, hardship, filth and pestilence from the world 49
Regarding the duty of bearing enmity to Angharémeniús and to other evil powers 42
Regarding the means of destroying those who oppose the creation of Ahúrmazd 43
That men become fitted for the happiness of paradise by directing their attention to the invisible Ijads and by keeping themselves from admixture with the Dévas 44
Regarding men's becoming good through good powers and bad through bad powers 45
Regarding the different kinds of men 47
Regarding the duty of man to conduct himself in this world in accordance with the precepts of religion 50
Regarding the duty of man to behave properly and without deceit towards his Creator 51
Regarding the manner in which men may obtain deliverance from hell for their souls 52
Who are truly wealthy, happy as regards the soul, free from sin, of superior understanding, of increasing honour, friends with men, healthy, and delivered from hell 52
Regarding the wisdom of the Mazdiasni religion being for the professors of that religion 53
Regarding the relation of state to religion 54
Regarding the causes of men's becoming good or bad 55
Regarding the government and the governors of men 56
Regarding the admixture of the nature of the Ghanámino in man's nature 58
How men obtain wisdom and happiness... 59
Regarding the power of man to choose happiness in this world.. 60
Regarding the wisdom and the happiness of a Faréhbút and a Aibébut 62
Regarding men whose ways are those of the good religion ... 63

A

TRANSLATION OF THE DINKARD.

QUESTION 9.

Again A's'mogh* asked:—Are what are (called) Máthré† in the nature of traditions‡? (because) they are all told by Ahúramazda to Zartos't in the words§ of Fars'ostar,‖ Jámásp,‖ Hom and the Ijads, and in those of persons born before Zartos't and after Dáyún:¶ hence, our opinion is, that the speaking of Ahúrmazd to Zartos't is the hymns of the *Gáthás*, and that the rest is composed by Zartos't and his disciples 1 2

---

* A's'mogh,—this word is derived from the word As'émogh, frequently used in the Avestá, which means "hinderer of purity." Hence, it is applied, among the followers of Zaráthústrá to persons who throw obstructions in the way of religion and create dissensions in the community and between individuals. The individual putting the above and other questions is called A's'mogh by the High priest to whom they were addressed.

† The Avesta are divided into three parts:—Gáthá, Dáté and Mathré. The Gáthás are written in verse, and treat of the invisible world. The Dáté are written in prose and contain rules for the conduct of men in this world. In the Mathré are comprised the ordinary prayers, which are the means by which men commune with their Maker. They contain an account of the Creator and of the forces of nature created by Him: as also, moral and religious precepts.

‡ Meaning, human compositions, as opposed to divine revelations.

§ *i. e.* using these several individuals as his mouth pieces.

‖ Fars'ostar and Jámásp were the sons of Habúb and the disciples and sons-in-law of Zartos't. The latter was also prime minister to Gústásp, while the former was the head of a college for imparting religious instruction to priests, established by Gústásp.

¶ Some account of this famous person occurs in a subsequent portion of the Dinkard, where it is said that he was born two hundred years after Zartos't, and lived one hundred years.

48240

from traditions, but that by good faith having been placed therein it has been considered as appertaining to religion.

ANSWER.

3 Be it known (that other)* Máthré as they are different from the Gáthás, (in structure of language) so they also differ from them in testimony as to higher (things): still, they are founded upon the hymn of Yathá ahú vaériyo,† and, in them mention is made of the power of omniscience of God himself and of the Creation. Therefore, no portion of them is (composed) by the wisdom of man and they could not be composed from a number of current traditions. If, the Máthré, communicated to Zartos't in this manner in the form of a dialogue, be not all from Ahúrmazd, and, by their being communicated in the voice of different persons, Ahúrmazd is concluded not to be their promulgator, then, it would follow, that whatever revelations have been made in them, by Ahúrmazd to Zartos't, about Zartos't and other good and evil persons, as also about the Dévas and even the Ganámino, must have been made by the Ganámino and the Dévas; and Máthré and Daté, which are removers-away of the Dévas,‡ must be considered as declared by the Dévas. Therefore, the communicating of the Máthré, by Ahúrmazd to Zartos't, in the voice of many (persons) is, for the purpose that complete

* *i. e.* other than the *Gáthás*. Besides its restricted meaning, Máthré is used in a general sense, as including all the three divisions mentioned before.

† According to the tenets of the Zoroastrian religion God first made the Ahúnavar' or 'Yathá ahu vaeriyo,' which is in the form of a Gáthá or hymn. From the three clauses or sentences of the 'Ahúnavar' have originated the scriptures or Avesta comprised respectively in Gáthá, Dáté and Máthré; and from the twenty-one words composing the Ahúnavar, seven to each sentence, have originated the twenty-one Núsks. Hence the meaning of what is said above,—that Máthré are founded upon the Yáthá Ahú Vaériyo.

‡ *i. e.* Máthr' and Dáté point out the way in which impurity and sin may be removed and evil deeds, which have relation to Devas, may be abstained from.

knowledge might be conveyed from Ahúrmazd to Zartos't: and that is not fit to take objection to. Just as the Gáthá are all told by Ahúrmazd to Zartos't, and are in the voices of Zartos't, the Ames'aspands, the Gos'orún and other Ijads: and, that they are all told by Ahúrmazd to Zartos't, about that, you have no objection to take. But it is owing to the (natural) disposition of an A's'mogh that he should have evil thoughts about and inverted vision of, scriptures, that have reference to protection by Ahúrmazd. 4

QUESTION 10.

A's'mogh put the question: Why do you call it a sin to burn green wood on the fire? It is not (a sin). 1

ANSWER.

Be it known that, by green wood being placed upon the fire, by reason of the fire becoming extinguished owing to its moisture and of its (the fire's) being improperly put to the hardship of drying that wood, we call it a sin. But that the reason of it should appear worthless and like dust to A's'moghs is owing to their habit. 2

QUESTION 11.

A's'mogh put the question: Why do you call (drinking) liquor to excess a sin? since liquor cannot be drunk in moderation. 1

ANSWER.

Be it known that, it is just, our calling immoderate drinking of liquor a sin. Because, it is said in the religion that 2

whoever drinks much liquor, eats much food, and, consequently, owing to not having sung the hymns of the Gáthá
3 according to the law, he becomes guilty. But it is the habit of A'sˊmoghs to change the voice of others by rendering their throats dry and to prefer the consequent vice.

QUESTION 12.

1 A'sˊmogh put the question: By always reciting these Máthré, which are the word of Ahúrmazd, you have to live with great circumspection; but by being so recited, they become a cause of hindrance to industry: then, how can the command of Ahúrmazd in respect of the preference of Máthré and Gáthá for the purpose of obtaining salvation for the soul be considered just?

ANSWER.

2 Be it known that, the object of our constant recitation of the Máthré is to inform (men) about the religion of Ahúrmazd in respect of the relations with the next world and of the salvation of souls; because, by giving to the people of this world the understanding-power to know their Maker and to be the doers of deeds according with the will of the Lord, they acquire knowledge with respect to the invisible Ijads, as also the Dévas, become rememberers of the Ijads and the acquirers of their love, and remain non-rememberers of the Dévas and givers of pain to them, and understand, whatever there may be to understand regarding Daté, Máthré and Gáthá, and are enabled to do, at the (proper) time, much of the work relating to them. Through it, is frequently obtained aid and knowledge in exercising dominion, chiefship and justice

in accordance with the times, in driving away the Darújas that may have entered into one's body, in removing them from creation, in making mankind walk in freedom and in imparting happiness to a great many men in the world. And, moreover, wherever and at what time soever A'sˊmoghs come to raise a contest about religion, at those times, through the sagacity, wisdom and strength appertaining to it, means are found to break down all trouble-giving A'sˊmoghs, to refute (them) by God's religion, and to keep back harm from mankind.

THE 16 QUESTIONS ASKED BY A STUDENT.

QUESTION 1.

The first question put was this: Since owing to the 1
singing of those heavenly Gáthá, righteousness begins to accrue, and, by reason of the power that cherishes righteousness, the good acquire the strength that has reference to the next world, and go into the place of the highest heaven; then, why is it said that righteousness, acquired by such power and in accordance with law, is cancelled and the reward for it not obtained by reviling the good religion and committing other sins punishable with death?

ANSWER.

Be it known, that righteousness that has been completed 2
and strengthened does not become non-existent or cancelled; but at the time of the last judgment, owing to the sin of reviling the good religion and other sins punishable with

death, the reward of righteousness being covered up, the righteousness remains buried. Otherwise, there is no cancellation of righteousness done according to the good religion. For, the annihilation of righteousness which has remained uncancelled during worship is owing to the greater weight of that righteousness being at an end.

QUESTION 2.

1 The second question put was this: If what Ahúrmazd has said was for making it known to the (first) created Mas'i and Mas'iáné,* then, why is the dialogue, which took place some generations after Mas'i and Mas'iáné, declared to be the first dialogue† ?

THE ANSWER,

2 Is in this way: What is said about the dialogue held, for the first time among men, with Jamshid has reference to the religion promulgated among the men who lived after the time of the original Mas'i and Mas'iáné in question. The pro-

* Mas'i and Mas'iáné were, after Gayomard, the first man and woman born in this world: from this pair have sprung the rest of mankind. In the Avesta, 𐬨𐬀𐬯𐬌𐬎𐬀 Mas'ya, means a man and 𐬨𐬀𐬯𐬌𐬎𐬌𐬀𐬈𐬌 Mas'yáné, a woman. The Pehlvi work, Búndéhs'né contains an account of the origin of man; it says,—"Ahúrmazd had spoken thus to Mas'ya and Mas'yáné:—As the parents of the world, you are born human beings; I have given you the highest and most perfect mental power; therefore, do the work of justice with mature deliberation, think good thoughts, speak good words, and do good deeds. Remember not the Devas."

† There is here a reference to the second Fargard of Véndidád, where it is said that before the time of Zartos't, Ahúrmazd had for the first time communicated the Mazdias'ní religion to king Jamshid, and had ordered him to spread it among men, and that Jamshid had accordingly introduced the religion into the world.

The object of this question seems to be to point out a contradiction in the religious books of the Zoroastrians, one of which asserts that the Mazdias'ni religion was for the first time communicated to Mas'i and Mas'iáné and another that it was so communicated to Jamshid, who lived some generations after the first pair of men.

mulgation, directed to be made to Mas'i and Mas'iáné of what Ahúrmazd had said, is not intended for the original Mas'i and Mas'iáné; but for those men and women, and for Jamshid himself, who were the descendants of Mas'i and Mas'iáné. And the reason of it is this; if there are questions and answers, one with another, they can be in the conversation of at least two persons, and this conversation in the form of questions and answers, as it is mentioned as having taken place, in our behalf, for the first time, between Ahúrmazd and Jamshid, so (no such conversation) has been reported to have taken place, or is shown to have taken place with Mas'i and Mas'iáné.

QUESTION 3.

The third question put was this: If Gáosahúdáo* (prayer) is recited, all food can be eaten; and without it whatever is consecrated that alone can be eaten, and water that has been consecrated can alone be drunk: what is the reason of this? 1

ANSWER.

Be it known that in the Gáosahúdáo, vegetables and water are placed (before the reciter), so that, when the Gáosahúdáo prayer is recited, vegetables and water are conse- 2

* There are two descriptions of prayers for the consecration of food before being eaten; one, called the *Gáosahúdáo* prayer, from one of the words used in it, and the other *Ams'espantê* and *Yathádiyezmêdê*, from these words having been employed in them. The former is commonly called the big *Khúb* and the latter the small *Khúb*. These prayers are recited by Mobeds who have undergone the consecrating ceremony of Bérésma, before eating any thing; and according as the prayer is the big *Khúb* or the small *Khúb*, they are allowed to eat food of all kinds, or the particular food that was placed before them at the time the prayer was said. *Gáosahúdáo*, means literally, the excellence or merit-giving cow.

crated and thus the reciter becomes fit to eat all food and drink water. Therefore, (he who) consecrates *darún*,* should have some pure vegetables with the *darún*, so that in the consecration of the *darún*, the fruit of trees and (other) vegetables and water, being together, all vegetables and fruits of trees and water become consecrated and consequently the reciter of the prayer becomes fit to eat all vegetables and fruits of trees and to drink water: but, if the darún be not consecrated (with the Gáosahúdáo prayer) and the thing belonging to vegetables is consecrated by means of the other thing (prayer) for consecration, in which vegetables and water are consecrated, then through that (prayer), the sayer of the prayer becomes fit to eat the food of the (particular) tree and to drink the (particular) water. If water is consecrated and (during the consecration) the prayer is broken, the water becomes unfit (for drinking) for the consecrator: and, if drunk with a prayer, is, as if drunk without a prayer.

QUESTION 4.

1 The question was put: It is declared that by repentance the path to hell does not remain at all: what is the reason of this?

ANSWER.

2 Be it known, that, by the soul becoming impure through sin, the road (for it) is to hell; and the remedy for the remission of sin and for obtaining purity is through the Dastúr possessing a knowledge of the good religion, who

* Small, round, wheaten cakes, placed before the Mobed for consecration.

knows to prescribe medicine for the soul and is a great purifier of it from sin. For, as in the profession of the physician medicine and other things are potent in each disease, and the giver of explanation about them is the physician of the body, and the ailing body is relieved and renovated through the instrumentality of the physician and the surgeon who are the pointers out and doers of remedies for the ailments of the diseased constitution and the deformed body; so, for the soul that is rendered unholy and polluted by sin, if, by the injunction of the Dastúr of the good religion, it be a hearty repenter for sin, a seeker of pardon by speech, and repenter by deed, there is remission of committed sin through the physician of the soul,-the Dastúr of the good religion,-and the soul becomes purified of the unholiness and pollution of sin, and thus the road to hell is cut off.

QUESTION 5.

The fifth question put was this: Which among the 1
deeds of men is most beneficial to the world, the causer of much pleasure to the Ijads, the giver of much pain to the Dévas, and is the highest in rank of all?

ANSWER.

Be it known, that among the deeds of men, the deed 2
that is highly beneficial to the world is the remaining in submission to one's meritorious master and just king, who is a giver of commands for the improvement of the people: (the deed that is) the producer of pleasure to the Ijads is the remaining firm in the Mazdiasni religion and the keeping people righteous. And the deed that is highest in rank of 3

all is the imparting of knowledge to worthy students, the originators of all righteous deeds.

QUESTION 6.

1 The question put was: Of the commandments published by former people and Dastúrs of the religion, if, owing to a difference of opinion of former people and the Dastúrs of the good religion regarding some commandment, some layman, with intent to move forward in his deeds and thoughts, should not obey that commandment, then, the commandment of which Dastúr ought he to listen to and act upon.

ANSWER.

2 Know (you) that, it behoves the person belonging to the good religion to obey the command and to act in accordance with the command of him, who among the people is the head Dastúr and has under his power other people of the good religion; for, to render the person of the good religion without a want and of perfect thought, there is the dicision of that one (Dastúr). Whatever other expositions there may remain (given) by previous religious leaders and Dastúrs of the religion,—those expositions of the Dastúrs of the religion and of the leading men of the religion, it is good to love heartily, believe in, and, that people may act in accordance with them, to obey, without looking (at them) with an eye of scorn.

QUESTION. 7.

1 The question put was: What is the reason of the great-

ness to the servant of religion from religion, to the ruler from rule, and to the learned from learning?

ANSWER.

Know (you) that, the continuance of religion is through 2
the wisdom of the servants of the religion; (therefore) that is a reason for a religious person to obtain greatness from religion. To the ruler from rule* * * * one reason is, the improvement of the learned themselves in all matters by means of wisdom that embellishes and the rendering worthy by means of profitable wisdom those belonging to them, for their benefit.

QUESTION 8.

The question put was: What is the reason of the admo- 1
nition contained in the religion† for holding the Bérésma in that hand which is the left and is appropriated to Bérésma? And those persons who may keep (it) in the left hand, on 2
what (ground) may they keep it?

ANSWER.

Know (you) that, those persons who keep the Bérésma 4
in (their) hands, in accordance with the admonition of the good religion about keeping the Bérésma in the left hand and thus praying to God, are considered exalted-station-reaching, good created-beings, by reason of obtaining victory in the good path over other persons, by living with those thoughts that appertain to Ahúrmazd. At the time when 3

* In all the extant manuscripts, the portion marked by asterisks is wanting, having been omitted by the original transcriber.

† Vennidad, Fargard 19, clause 19. See Westergaard's edition of the Zend Avesta, p 470, cl. 19.

the sun rises in the east, he appears to men in such a manner that his face is opposite to the west, and (on) his right side is the north and on (his) left side is the south: from this, where the faces of men are towards the west, and on the right side is the north, and on the left side is the south, there, it becomes manifest to them, which is the left hand, for holding the Beresma in which, for worshipping God, there is an admonition in the good religion.

QUESTION 9.

1 The question was asked: It is mentioned, that in the widely peopled (earth), the sun shines on the 3½ *Kés'vars** which are opposite to it, for the purpose of giving them light: what is the object of this?

ANSWER.

2 Know (you), that the earth has relation to the high mountains which surround it and to the universe: the figure of the earth being round, the half of that earth of seven *Kés'vars* is said tó be 3½ Kés'vars in the religion; and owing to the earth being round the sun in his motion always shines for the beauty, the refulgence and the lustre of half the earth.

QUESTION 10.

1 The question was asked: If a man be washing the trunk of a tree from below with water and there appear on

---

* *Kés'var* is derived from 𐬑𐬌𐬱𐬀𐬭 *Kérés'var* or 𐬑𐬌𐬯𐬀𐬭 *Kars'var* used in the Avestá, and means 'that which is bounded.' In the Avesta the earth is divided into seven *Kés'vars* or continents, called respectively, Aréjah, Savéh, Fardadafas', Vidédafas', Vaúrobares'at, Vaúrojarés'at, and Khanérath-bámí.

the top of the tree (some) unclean* matter belonging to man or dog, then, for the washer with water, is any connection established with that unclean matter without going up the tree, to the danger of (his) becoming polluted; and, by the shaking of that unclean thing, does he become punishable with death? and what is the remedy for that?

ANSWER.

Know (you) that, a good remedy for that is of this kind: 2
the upper part of the tree becomes purified by exposure to a cloudless atmosphere and the connection of the wooden trunk with us is like that of the sense of sight.†

QUESTION 11.

The question was asked: How can men, through their 1
deeds, become holders of relation with Ahúrmazd, and holders of relation with Ahúrmazd become perfectly beautiful and equal to the Ijads? And how can they become distant from relationship to Ahúrmazd, how more distant and equal to the Dévas?

ANSWER.

Know (you) that men by being devoted to the good 2
religion, through wisdom of a high kind,‡ become the acquirers of relations with Ahúrmazd; by being more (devoted) to the good religion, become perfectly advanced for relationship

---

* *Naso*, which has been here translated by "unlcean matter" means any thing cast off by man or beast, as hair, nails, &c., or any dead matter.

† The meaning is, that as there is no pollution merely from looking at an unclean thing, so no pollution arises from the connection with the unclean thing on the top of the tree by means of the body of the tree.

‡ *i. e.* wisdom derived from a knowledge of the Mazdiyes'ni religion.

with Ahúrmazd; and by being most (devoted) become the equals of the Ijads: and, by being not devoted to the good religion become distant from relationship with Ahúrmazd; and by being devoted to the bad religion become more distant from Ahúrmazd; and by being much devoted to the bad religion become equal to the Devas.

QUESTION 12.

1 The question was asked: Since the soul of man is bright and virtuous, that refulgent and virtuous (soul) cannot be transformed into the condition of souls formed for vice;* what, then, is the reason of the dictum contained in the Avesta about the becoming of a committer of sodomy and of him who causes it to be committed, an invisible Deva, and, of the running on this earth and in its interior of the souls of A'sémoghs in the black form of Dévas?

ANSWER.

2 Know that, what is stated about the becoming like a Déva of a committer of sodomy and of him who causes it to be committed, is not about those who are obedient to Ahúrmazd, but about the souls of those disobedient persons who have advanced far in the direction of the Dévas and are for approving the actions of the Dévas; because, with the souls of the pure are the Ijads,—owing to that the Dévas keep aloof from them: similarly the Dévas remain with the souls of sinners,—owing to that the 3 Ijads keep aloof from them: the soul of the sinner is stated to be of the nature of Dévas, owing to its remaining

* *i. e.* evil spirits; the Dévas.

much in contact with Dévas, worms, frogs, scorpions, snakes and ichneumons. And the soul of the committer of sodomy and of him who causes it to be committed is stated to be a more vicious Déva than that of other (sinners) owing to its greater connection with Dévas. And the soul of a deceitful A's'mogh is stated to be of the shape of a Deva, owing to its running in the deepest hell. Otherwise, no change takes place in the nature of the souls of those who commit sodomy or cause it to be committed, by reason of their living in close relations with the Devas; and, in that of the soul of a deceitful A's'mogh by reason of its assuming the shape of a Deva. 4

QUESTION 13.

The question was asked: About the deeds of salvation of Gayomard, it has been said, on the testimony of the Avesta that, "Gayomard, by reason of his speaking the truth, went at once under the supremacy of the Amés'aspands."* Again, another known opinion regarding him has been stated in this manner: "His nature was created for Garothmán:"† How then are these two (differently) given decisions to be accepted as dicta of religion? 1

ANSWER.

Know (you) that, what is said about Gayomard having been created for Garothmán, because of his nature having remained, in this world, as pure as Garothman, (by abstaining) from the vices of this world, is admitted by people on 2

* *i. e.* in the highest heaven.
† *i. e.* the highest heaven.

(the authority of) the dictum regarding it; and, what is mentioned about Gayomard having been saved by his deeds, has reference to the Evil-doer: therefore, these two different statements are truthful and worthy of being assented to and approved, without objection.

QUESTION 14.

1 The question was asked: One of two Dastúrs says about Gayomard that, "notwithstanding the presence (in this world) of the Blemish-giver,* he lived thirty years"; and the other says that "no sooner the Blemish-giver reached (this world) than immediately he died"; which (statements) are opposed to each other (and) obviously objectionable: therefore, how are the two to be assented to and approved.

ANSWER.

2 Know, that, the weight of these statements depends upon the explanation obtained regarding them by men; therefore, if any one give an explanation regarding them with proofs from the Avestá, that (explanation) is to be believed in by all as the word of the prophet: and if, in such explanation, the purport of the two agrees with that of the person on the one side, then, that explanation is not objectionable, but of similar authority, purpose and relation. Therefore, such explanation of theirs, of (similar) tendency and relation, must be accepted and approved similarly with other matters of faith and explanations of things relating to the good religion declared by the Dastúr of the religion.

---

* Satan.

QUESTION 15.

The question was asked: In the Avéstá, what is original (text) and what is commentary on it, are (treated) as the scriptures; all these are said to be composed from the very first Word, *Yathá ahú vaériyo;* but, how was one part* formed from one word of *Yathá ahú vaériyo.* ? 1

ANSWER.

Know (you) that, in the Avéstá, the original (text) and the commentary upon it, are, as scriptures, founded on the *Yathá ahú vaériyo;* and, as without a man's head the hair that give (it) beauty cannot exist, so without the *Yathá ahú vaériyo* the commentaries that give additional beauty to the religion cannot exist: therefore, there is nothing objectionable (taken) one with another.† 2

QUESTION 16.

The question was asked: What is the reason for keeping the Naso of men and dogs at a distance of thirty paces, and a woman who is menstruating at a distance of fifteen paces, from anything pure? Is the pollution arising from the Naso of men and dogs greater than that from the menses? (for) from the overplus in the thirty paces, the defilement from the Naso of men and dogs (seems to be) greater. What, then, is the reason of the mention made (in the religion) about the holy ceremonies for the Good Creation‡ becoming more impure than the Naso of men and dogs, by being looked upon by a woman who is menstruating? 1

---

* *i. e.* Núsk, or book of commentary. See note † p. 2.

† *i. e.* nothing contradictory in the statement that the text and the commentaries together form the Scriptures.

‡ *i. e.* God, the Ijads, the Amés'aspands and the Faronars.

ANSWER.

2 Know (you) that, the greater pollution of the Naso of men and dogs than that of menses is apparent from the distance of thirty paces; but the cause of a pure thing being defiled by being seen by a woman who is menstruating is owing to the Nasas* acquiring power to run with great force on a woman who is menstruating, and, to the penetration of the Nasas into the pure thing through the sight of that woman. And, as the secretly injurious stink of the wind of the posteriors by going into the nose,—(as) that stink of a foul stomach,—is injurious to living created-things, so her looking at the things appertaining to holy ceremonies, renders those things useless.

---

1 **Exposition in the good religion about the greatness of times, about the things appertaining to greatness, and as to whom power accrues by attaining to greatness.** (۴۷)

2 Know (you) that, the greatness of time depends upon good and evil: in it there is goodness through the inherent attributes of the Spénámino,† and evil through the opposite attributes of the Ghanámino.

---

* *Nasas*, is that which decomposes or destroys; *Naso*, is the decomposed or destroyed thing. Both these words are derived from the root Nas=destruction, decomposition.

† Spénámino is the name of the good principle in Ahúrmazd and is the origin of all that is good: it is the opposite principle to the Ghanámino. In the Avésta, Spénámino is designated Spénta-mainyú and Ghanámino, Anghra-mainyú. The former means "the mino that furthers," the latter, "the mino that harms;" that is, the one is an invisible principle that elevates man and makes him worthy of the next world; the other is an invisible principle that makes him unworthy of it. Hence, in the Avesta, those creatures who live virtuously are called "the creatures of Spénámino"; and those who walk in evil ways, are called" the creatures of Ghanámino." All good and evil is, in the Avesta, traced to these two principles of good and evil.

There are eight principal (heads of) knowledge of every good and evil (that happens) in time: their names are:— Spénáki, Ghanáki, Vádi, Varúni, Bagi, Daḍáni, Vahúyáti and Dús'néyáti: and the access (of good and evil) is owing to them. 3

Spénaki,—is knowledge regarding the (right) understanding of wisdom, obedience and truthfulness in religion, and regarding suffering (persecution) for its (religion's) sake; and it is intended for those who are celebrated for spreading true accounts of the good religion and for religious teachership. 4

Ghanáki,—is knowledge regarding the (right) understanding of the disobedience pertaining to the bad religion which opposes the Athornán class;* of the inability to see and hear what pertains to the good religion; (and) of the teaching to commit sin and to be ungrateful; and, it has reference to those who are well-known for doing injury to the good religion. 5

Vádi,—is knowledge regarding the (right) understanding about the giving by the Arthéstár class† of the assistance arising from (giving) power, elevated station, authority and justice to the priestly class; and it has reference to those who are renowned for dominion and authority. 6

Varúni,—is knowledge regarding the (right) understanding of selfishness that injures the priestly class, of all deceitfulness that helps (such) education (as that) of Barátúrút‡ and of evil disposition and immorality; and it has reference to those who are well-known for doing harm and injury to the (priestly) class. 7

---

* *i. e.* the priestly class.

† *i. e.* the governing class.

‡ Barátúrút, was one of the generals of Arjásp, king of Túrkestán. This general went into Balkh, and there put to the sword Zartos't and other holy men: hence, he is spoken of as a very sinful and wicked person in the reli-

8 *Bagi*,—is knowledge regarding agriculture for (the benefit of) the world; and it has reference to those who, by living conscientiously, collecting food, and bestowing it (upon people) for the sake of a rich reward, are well-known as increasers of help to the priestly and the governing classes.

9 *Ḍaḍáni*,—is knowledge regarding destruction by robbers and oppressors in the world; the injury done to the prosperity of the world through want of mercy, want of sympathy, miserliness, and, meanness; and the harm done to mankind by causing scarcity (of food) and dearth: and has reference to those persons who are injurers of the profession of agriculture.

10 *Vahúyáṭi*,—is knowledge regarding the Hútúkhs'* class, which class is an helper of the (above) three classes: and, to the soul of the follower of this profession, there is acquisition of holiness, through good thoughts, good words and good deeds.

11 *Dus'néyáṭi*,—is knowledge regarding people following evil professions: the soul of him who follows evil professions becomes guilty through evil thoughts, evil words, and evil deeds; and, it is a doer of injury to those who follow the three professions.†

12 The formation of the members of the different professions possessing the above knowledge, depends upon the influence

---

gious books of the Zoroastrians. In the Saḍḍaré Najam, ch. 9, Dastúr S'ehmard Malékshán thus alludes to Baráṭúrút:—

که این فعل زشت غلامبارکان مقابل بافعال دیوست آن
چو افراسیاب و چو ضحاک دون چو تورِبراتروش زشت حزون
که او کشت در دین زرتشترا کزو بود گرمی دل و پشترا

i. e. For, this wicked deed of sodomy is like to the deeds of such Devas as Afrásiáb, the miscreant Johák and the sorrow-producing wicked Baráṭúrúṭ who slew Zartos't, the jewel of our religion, from whom our hearts and backs, derived warmth.

* *i. e.* the trading class.

† Namely, those of priest, ruler, and husbandman.

of the respective principles;* and he, over whom (either of the principles) prevails becomes subject to it.

The good knowledge comprised in Spénáki is (intended) 13
for Vádi; and the knowledge comprised in Vádi is (intended) for Bagi; and, the knowledge comprised in Bagi is (intended) for Vahúyáti.

The evil knowledge comprised in Ghanáki is (intended) 14
for Varúni; and the knowledge comprised in Varúni is (intended) for Ḍaḍáni, and the knowledge comprised in Ḍaḍáni is (intended) for Dús'néyáti. And, the manifestation 15
of men in their various meannesses and goodnesses, is owing to them.

Evil arises from oppression, and oppression prevails in 16
the world in various ways. Similarly, various persons prevail in goodness through virtue. In times pertaining to the Evil One† the low, generally, have power over the high: at that time much wickedness becomes manifest through oppression, as is said in the holy religion:—"Man's deeds for obtaining good acquisitions are owing to the strength of the Ijads, and (his) deeds for obtaining evil acquisitions are owing to the strength of the Devas."

Times that come for the greatness of Ahúrmazd, the 17
Creator, are owing to goodness, and are the cause of making people of a higher nature through goodness; and, owing to them, injury is done to the evil-giving of wickedness and to (men's) becoming wicked through the Evil Principle. And the destruction, from the beginning to the end of time, of the evil-imparting of greater wickedness, which is to happen to mankind through the Evil-doer, is owing to the Principle

* *i. e.* of Spénámino and Ghanámino; of Good and Evil.
† Anghrémainyús.

(of Good) which at once puts a stop to it among mankind. The equibalancing of the powers intended for the Fars'okant,* and the greater access of the strength and connection (pertaining to them), in the creation, is owing to the prevalence in it of the Good Power which renders Evil lustreless.

18 Again, the times that possess great prë-eminence in evil, are (such), owing to there being much more evil than good in them; and, during these times, harm is done to all people through the deceitfulness of the Deceiver. In this manner, owing to the continuance of the Good and the Evil Principle among mankind, harm will be done till the time of the Fars'okant. In the time of the Fars'okant, by means of goodness, there is living with purity; and, owing to that, to the Ghanámino, there will be a want (of occasions) to do harm. And all good persons will obtain immortality and a final well-regulated constitution through the instrumentality of the Will of the Lord Creator having reference to His final intentions.

---

1 **Exposition in the good religion regarding the greatness of the relations, disposition and strength of natives of Ira'n. (٢٨)**

---

2 Be it known that, the greatness of the relations of a countryman of Irán is owing to the Mazdias'ni religion and to his being obedient (to Ahúrmazd) through the laws of the
3 Mazdias'ni religion. And the superiority of his disposition and strength is owing to certain qualities and demeanour pertaining to obedience (to Ahúrmazd.) The ways of Irá-

* Fars'okant,—this word is derived from the word 𐬐𐬭𐬀𐬵𐬎𐬀𐬑𐬌𐬑𐬀𐬌 Fras'okéréti used in the Avesta, and means "the higher formation" of creation, *i. e.* the work of making mankind better. This word is applied to the work of regeneration which is to take place at the Last Day.

nians are the ways of the Mazdias'ni religion; therefore, whoever is a native of Iran is always a breaker of cruel customs. Because a native of Irán has the ways of the Mazdias'ni religion and keeps the good Mino* with him, he has greatness, and the Evil Principle is (constantly) harassed by him. And, owing to well-made, (justly) proportioned and well-regulated food, he keeps healthy, well-mended, improved, happy, pure, beautiful, fragrant and cheerful. And as to 4
certain (other religious) communities, their prë-eminence of disposition and of strength is owing to their quality of disobedience (to Ahúrmazd) and to their possessing the ways of the religion of the Ghanámino, and to their keeping the Evil Principle with them. And so, the Good Principle is hurt by them. And, owing to badly proportioned, corrupted and extremely uniform food, they remain ill, evil-doers, corrupted, miserable, impure, stinking, ill-shaped, and distressed.

Exposition in the good religion regarding the origin of the formation of the peoples (living) on the outskirts of Ira'n. (۴۹) 1

Know, that, the formation also of the religion and customs of the people of the borders, whose original country was Iran, is (derived) from the original religion and faith of their Iránian ancestors. Therefore, to them there is (accrual of) good, profit, and increased strength by inquiries concerning this same religion and system. For, the power they 3
have attained is owing to the Iránian religion; and those

* *i. e.* Spirit, principle.

who have become lords of the world, inclusive even of Khúnéras,* are(descended) from Hos'ang, Tehmúrasp, Jams'éd, Farédún, E'rach, and other Iránians; and, whatever greatness their sovereignty has acquired, that greatness is owing to giving freedom and happiness to (their) subjects; and owing to that there is perpetual advantage to them. Therefore, the decisions of other rulers,† who are not approvers of those who tell lies for the sake of oppression, of those who raise up dissensions in religion, of murderers and highwaymen, must always be acknowledged by the servants of Ahúrmazd, and, they (the rulers) must be recokned as protecting kings, and (the servants of Ahúrmazd) must keep (themselves) obedient to them according to the laws, without revolting, and promote their rule. But, if any one there,‡ should arrest the greatness, the glory and the splendour of the Mazdias'ni religion for the sake of introducing (another) religion, then, (the servants of Ahúrmazd) should keep (themselves) in the right from such cruel persons in the manner in which advantage and happiness may appear to them. And those who may have fallen from that religion and become damned should be persuaded to turn back. Again, a check should be given to the advancing strength and the attack of the "Yahúd" religion of Rúm and "the Masahiyá"§ religion of Khávar,‖ and the "Máni" religion of Túrkestan, lest their wickedness and degradation should enter into (our) co-religionist friends and the purity of our religion, which is older than that of Rúm, should be dimmed.

---

* Another name for Irán.

† *i. e.* other than those of Irán and professing the Zoroastrian religion.

‡ *i. e.* in the dominions of border sovereigns.

§ The Messiah of the Jewish scriptures.

‖ *i. e.* the west.

Exposition in the good religion regarding persons whose ways are deserving of superior privileges being bestowed upon them. (۴۰) 1

Be it known that, among persons whose ways are deserving of higher or lower privileges being bestowed upon them, are many persons of this kind: among them the first rank is held by a person of advanced age, skilled in the arts, and the second and lower, by a skilled youth. There are many reasons for the elderly man-of-art being superior to the youthful man-of-art: He who is advanced in age has acquired, with his knowledge, experience regarding that knowledge; so, much faith is reposed in him and evil of any kind is removed through him; and the youthful man-of-art, with his knowledge, does not attain to the proficiency of the (elderly) man-of-art until he becomes of advanced age. Lower in rank than him, the third, is the young man without (knowledge of) art; and lower than him—the last, is the old man without (knowledge of) art. There are many reasons for the superiority of the young man without (knowledge of) art over the old man without (knowlege of) art: there is hope of a young man attaining to (a knowledge of) the arts through his superior and uniform strength. 2

Exposition in the good religion regarding the contentedness of those who carry on their business in the right way and the discontentedness of those who carry on their business in the wrong way. (۴۱) 1

Be it known that, whosoever pursues his calling according to the law,—his profession is one for acquiring enduring wealth 2

and not for acquiring transitory wealth;* and that pursuer of his calling by the good path (and) acknowledger of God's obligations, lives cheerfully and contented. He whose calling is to acquire transitory wealth and to avoid enduring wealth,—that pursuer of his calling by the wrong path, lives
3 a grumbler, morose, restless and discontented. The enduring wealth that keeps the body in order and the soul strengthened is owing to good behaviour; and the increase of transitory wealth is owing to the absence of it (good behaviour) (and) to evil behaviour. The thing that gives to the soul deliverance of every kind and turns away all sin is righteousness.

---

1 **Exposition in the good religion about protection and the leaving off of protection. (٢٢)**

2 Be it known that, the protection (of man) by the Ijads in boundless ways and in various modes is owing to man's remaining aloof from the commission of sin and his being righteous. As long as there is goodness, so long the Ijads are keepers of relations with the good; and they leave off protecting those who take to committing sin. Since it is so, that, by committing sin and thinking evil of righteousness, (men) become driven from relations with the Ijads, then, surely, from this, good people should always entertain hopes (of reward) and evil-doers, terror (of punish-

* The expressions "enduring wealth" and "transitory wealth" are figurative and mean moral merit and demerit acquired by pursuing one's calling honestly or dishonestly.

ment). If ever in this earthly habitation, an evil-doer, who wallows in sin, with an increase of sinful deeds, live, among mankind as one who has obtained good reward and is protected; and, if a good man live without the (good) fortune to be protected, then, it is positively said (in the religion) that :— in the invisible world, owing to deliverance and superior position, the good attain to a happy state at the end, and the bad, owing to suffering imprisonment and disgrace, attain to an unhappy state at the end. (Therefore) if at any place 3
holy men find it very injurious and hurtful (to speak the truth), still it (the truth) must be spoken. And, if at any 4
place, holy men should find untruth very convenient and beneficial still, it must never, at any time, be spoken. There 5
is an admonition in the good religion about truthful persons that, if owing to true information being given by a truthful person, he should injure holy men, still, not looking to that, he should be praised for his truth-speaking: and, similarly, if at any time, by telling an untruth, his (the untruthful person's) false information should do a benefit to holy men, still, that ought not to be admitted, and he should be despised for his falsehood.

Exposition in the good religion about the man who abstains from sin and advances in righteousness, and the man who abstains from righteousness and advances in sin. (٣٣) 1

Be it known that, if Béhman* live as a guest in the 2
heart of any (man), and Ahúrmazd be the ruler over his will,

* *i. e.* the principle of good thoughts.

then, his house (*i. e.* body) is peaceful; his thoughts possess the truthfulness of the Invisible Abode; his speech is conformable to reason; and, his deeds, are (calculated) to abstain from sin and to move forward in righteousness. And if Akoman* be in the heart of any (man) and Varúnt be the ruler over his will, then, he is the abode of anger and the rulers over his mind are the invisible Principle of Sin, and, selfishness that gives commands to (his) tongue; hence, his deeds are (calculated) to abstain from righteousness and to advance in sin.

---

1 **Exposition in the good religion about the ways of the good religion having reference to the wishes of the Ijads and the ways of the bad religion having reference to the wishes of the Devas.** (۳۴)

---

2 Be it known that, the Ijads approve of the thoughts relating to the ways of the good religion for the reason that, they (*i. e.* the ways) themselves are for (securing) the Good Principle and for turning back from the Evil Principle: therefore, he who is for securing the Good Principle, is a turner away of himself from the Evil Principle, for the sake of righteousness; and righteousness is the wish of the Ijads. The Devas approve the thoughts relating to the ways of the bad religion for the reason that, they (*i. e.* the ways) themselves are for the Evil Principle and for turning back from the Good Principle; and, again, whoever possesses the Evil Principle, is a turner away of himself from the Good Principle, for the sake of sin; and, sin is the wish of the Devas.

---

* *i. e.* the principle of evil thoughts. † *i. e.* evil passions.

Of the first promulgator of the good religion. (۲۰) 1

Be it known that, the reason for mankind becoming 2
doers of work of a superior kind is religion ; and it is owing to it only that there is a living in prosperity through the Creator. It is always necessary to send it (religion) from time to time to keep men back from being mixed up with sin and to regenerate them. Gayomard, who was the origin of mankind and the first king of the world, was the first to accept the religion from the Creator. And, Sos'ios,—the last bringer of religion for mankind from God and the embellisher of the world through religious deeds,—he, who will make mankind walk in purity,—is the chief and lord of the last men ; he, in accordance with the will and desire of the Creator, will be the bringer of His religion at the time of the End, and will be the giver of perfect beauty to the work of rendering the world pure, free from harm and fit for paradise,—which work was (first commenced) through Gayomard. All the reformers of mankind (*i. e.* prophets) are considered as connected with its (religion's) design ; and the heavenly angels,—the bringers of the good relgion, are the mediators of the prophets of the good religion ; but there will be no necessity for sending religion, through a prophet, for the (benefit of) Creatures of the world who will be in existence after him (Sos'ios). Religious 3
teachers who,—in times of exceedingly sinful deeds and depraved manners, and during the predominance of those who make men exceedingly sinful in respect of religion and make them sceptical regarding the good religion, and of those who profess a religion which encourages men to go towards

darkness,—are the promoters of religion, illumìners and superior-knowledge-possessing-renderers of the world by means of imparting to it knowledge regarding the entertaining of hopes about the first world ;—if people should approve, from its published design, the religion of such messengers (*i. e.* the religious teachers), then, they (the people) should acknowledge those messengers as prophets, for the sake of their good religion : but if in that religion mention is made about the non-deliverance of the inhabitants of this world, then, they should abandon it without examination.*

---

* The following testimony is contained in the Farvardin Yas't about Gayomard being the first bearer of the Mazdiasni religion of Ahúrmazd into the world :—

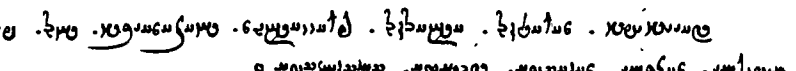

i. e. We praise the Farohar of the holy Gayomard, who first heard the thoughts of Ahúrmazd and his commands.

The testimony as to Sos'ios being the last prophet of the Mazdiasni religion and that he will, in the time of the End, spread it completely among the people of this world, under the command of God, and reform all the people of thát time by means of that religion, is contained in the 15th chapter of Jamiyád Yas't, as follows :—

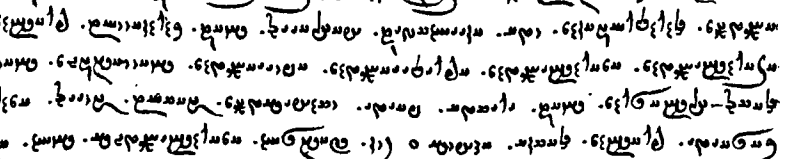

i. e. We praise the over-powering Kéyán Khoréh created by Ahúrmazd, which will be obtained by the victorious Sos'ios, as also his other comrades ; by means of which he will make the world of a superior grade, without old age, deathless, without rottenness, without putrefaction, possessed with perpetual life, perpetually benefitting, and of satisfied hopes. And at that time the dead will rise again, the living will obtain immortality and they will be given a life of higher desires. Those persons who are givers of knowledge of purity, will become immortal, and the Drúja that has spread himself round about to do harm to the

Exposition in the good religion for Mazdiasnians to remain aloof from the worshippers of the Devas who disobey God and from the nature of deceitful A'sˊmoghs. (۳۹)

1

Be it known that, the souls of worshippers of Dévas and of deceitful A'sˊmoghs, owing to their impure nature, although (located) in a living body, are, according to the religion, (as if) possessing a dead body; and that body with life is considered as (fit) for hell; hence there is a danger of their pollution and bad qualities reaching Mazdiasnians through mutual intercourse with them; therefore, (the Mazdiasnians) must remain aloof from touching their living bodies, for their bodies are in all places like decayed Naso.

2

Again, it is made known thus, that owing to their friendship and the touch of close relations with them, there is diminution of purity, alloying of good qualities, (with bad ones) and harm to habits, and lessening of glory. These people are through friendship and the practice of eating and drinking with them, givers of separation from the Ijads and of relations of impurity; and (therby) the understanding becomes debased; therefore, as far as possible, (we) must remain, aloof from contact with and separate from them, and with that, do also this, (we) must wash three times with hot water those plates and eating vessels which they use, and Mazdiasnians must avoid eating and drinking from out of them.

3

pure,—he will be destroyed at that time, and, similarly, hundreds of his progeny will be at an end from that time.

The names of the comrades of Sos'ios who, it is said in the above extract from the Avesta, will with him obtain the Kéyán Khoréh, are given in the Péhlvi work Ḍádastáné Ḍini as follows :— Rus'n Chas'm, Khúr Chas'm, Farádat Gadman, Vandad Gadman, Kámé Vakhs'án, Kámé Súṭ and Sús'ios. In the 128th verse of the Farvardin Yas't, where the Farohars of Sos'ios and his comrades are invoked, the names of two more comrades are given, viz. U'khs'iad éréṭ and U'khs'iad Némangh. See Westergaard's Zend Avesta p. 243.

1 Exposition in the good religion about those among God's servants who hold the superior, the middle, and the inferior rank. (٣٧)

2 Be it known that among the servants of God, he, who is self-informed with knowledge about himself as a servant (of God) and guides himself by means of a likely-to-improve principle, in the brightness, majesty, wisdom and (good) qualities pertaining to him, is a superior servant of God.
3 And he, who improves himself by exactly imitating that improved servant of God, and guides his powers, in the way they should be guided, is a servant of God of the middle rank.
4 And he, who,—through an accomplished person possessed of perfect wisdom—by means of such powers-improving advice as his,—is himself (possessed) with knowledge regarding improvement, is, among the servants of God, a servant of inferior rank.*

1 Exposition in the good religion as to the nature of very great happiness, very great misery, happiness accompanied by misery, and misery accompanied by happiness. (٣٨)

2 Be it known that, very great happiness and misery, happiness accompanied by misery and misery accompanied by happiness, of men of this world, are quickly-vanishing. And with the going away of misery of this world, happiness is connected, and with the going away of happiness, misery is connected.

* Here, the highest rank is given to those who, naturally and without being taught, know all about their duties as God's creatures, *i. e.* to prophets ; the next in rank are those who model their behaviour on that of the prophets ; and the lowest rank is allotted to those who learn their duties towards God from religious teachers or priests.

Admonition and exposition in the good religion about that from which men have to obtain deliverance and about those things which are not fit to be approved of by them. (۴۹) 1

Be it known that, there is an admonition to man that his obtaining deliverance (from hell) is by wishing in accordance with and by inquiring about, the will of Ahúrmazd, and, by living properly in accordance with the will of the Lord through the way (pointed out) in the good religion; or, by doing, by means of the directions given in the good religion, the work relating to it; and by remaining aloof from deeds, hurtful and relating to repentance, (which) should be abstained from. He whose conscience is the pointer out to him of the higher path and whom reason governs is the man who has found Ahúrmazd's wish; but he, who abstains from obtaining knowledge regarding means for himself and is without the desire to preserve himself in truthfulness and is not an approver of reason that counsels contentment,* is self-willed, of a perverse conscience, and pertains to selfish things. 2

Exposition in the good religion regarding the Lord of Existence being the Creator of Being and the creation. (۵۰) 1

Be it known that, the Lord of Existence is manifest through every existent and created thing pertaining to him. The Self-existent is possessed of a faculty of superior wisdom. And, before the work of the Lord was promulgated through 2

* Lit. contented reason.

the Spénámino, He Himself existed. And the existence of all
3 is owing to the Self-existent. Again, the manifestation, among men, of the Lord of Existence, through what he has brought into existence, happened last.* For, the manifestation of Ahúrmazd as the existence-giver of Béhman was after the work of creating Béhman. So, the wisdom pertaining to the religion being necessary for the creation, and, it being necessary that it (the religion) should be spread by means of the personality of Béhman,—Béhman, having been created by the Creator, is, as the first creation. And, Béhman having been created by the Creator, he is, in expositions of the religion, mentioned as the son of the Creator, and the Creator, in respect of Béhman, is mentioned as the father. Then, it is proved from this that, the Creator must have manifested himself, before the creation of Béhman. And whatever knowledge regarding Him Béhman has obtained,—he is made the possessor of
4 that knowledge by the Creator. Therefore, it appears from this that, the creator is able, through His perfect knowledge, all-sufficient power and entire control, to create as much profitable creation as is wanted. And there is no one who is high in wisdom, possessed of most knowledge, and holder of most dignified advantages, like Him. Therefore, (as regards) the religious teacher among religious teachers who is (considered) as himself the Creator, also, as (both) father and son,—that is impossible;—(for) that the father is made before the son and the son after the father—these two (propositions) are (considered) regular in all religions. Again,

* This is explained by the statement in Ijas'ne, Há 19, in Búndehs'né and in the A'farin of Gáhambár that, God created first the heavens, next the waters, then land, then the lower animals, then vegetables, next fire, and lastly, man.

the Self-existent himself is One, and he has alone created (the creation): how could he, (then) create himself after? According to the law of descent of things, one, among two, must precede; therefore, if two precede, and two follow, it is proper, that the one that precedes the other among them, should be called the father and the other the son. (For) among the two, (created, the one) before and (the other) after (the other), the first is the father of the second, and the second is the son. But the aged father born before the son, cannot be the son; and, the son born after the father, cannot be the father.

Exposition in the good religion as to the Creator of the creation having promised to keep free from dread that (part) of His creation which abstains from giving pain to its Creator. (१ ।) 1

Be it known that, the Creator of the creation is an acknowledger of His creation, as His creation, because of relations being maintained, by the creation which He has created, with Him. And He is an esteemer of the creation (as) valuable, because of higher relations (maintained) by the creation. And God Himself becomes an esteemer of His creation (as) valuable, by identifying Himself with it. That is, He Himself becomes a bestower among the creation of the precious gift of thoughts regarding Himself, and a keeper of it (the creation) free from dread, by reason of (the creation) not displeasing the Creator openly:* for, the Lord is like a King 2

* *i. e.* purposely, consciously.

over his people. Again, whoever guides himself, among the people of the Lord, by the wisdom of the Creator, and is generous, he, undoubtedly, is not an injurer of himself through deeds of sin. The religion of those religious preceptors,* who are of the side of God, is said to be one that does not at all harm His creation by deeds of sin and does not without reason cause suffering in the Kingdom, owing to the generous deeds, done through the wisdom pertaining to, and of the sacred justice administered by it (the religion). And those who have remained without and behind it (*i. e.* the wisdom pertaining to the religion) are said to be positively thoughtless.

---

1 **Exposition in the good religion regarding the Superiority and superior dignity of Athorna'nship† over Arthesta'r-ship† and Va'stariu's'ship.† (Fr)**

---

2 Be it known that, the superiority and the superior dignity of Athornánship over Arthéstárship and Vástariúsship are known from many reasons. And one (reason) among them is, that the two titles, soldiership and peasantship are included in priestship; for, the warriorship of an Athornán consists in smiting the invisible Darújs and, his peasantship in making (himself) a worshipper of God.‡ And again, the work of conveying the soul in the presence of its Creator is (done) by Athornáns.

3 Another reason is, that to every man the acquisition of

---

* *i. e.* Prophets.

† Athornan = a priest; Arthestar = a warrior Vás'tariús' = a husbandman.

‡ In providing spiritual food.

knowledge respecting (his) duties—such as, to know the creator, and to distinguish numerous (deeds of) righteousness and sin—is through the Athornán class: as also, every man is, in all deeds relating to his soul, of extended and detailed boundary, through the Athornán class.

Third,—The higher rank of priesthood than that of soldiership and peasantship is owing to its religious communing, disposition and the superiority of (religious) places. 4

Fourth,—The dignity of the head in the human body is (allotted) to the profession of Athornán; of the hand, to the profession Arthéstár; of the belly, to the profession of Vástarius'; and of feet, to the profession of Hútokhsh: thus, it is symbolically shown, that in rank and dignity, the profession of Athornán is as the head of the world; the profession of Arthéstár is as the hands of the world; the profession of Vástariús' is as the belly of the world; and, the profession of Hútokhsh is as the feet of the world. 5

Fifth.—The superiority of priestship is owing to the (priest) being (set) over the work relating to their (*i. e.* of the members of the three other professions) souls; for, whoever is in the profession of Athornán, is always a pointer out to people of boundless (knowledge) regarding their souls. The Athornán class being mentioned in the good religion as the best adorner of the mansions of Ahúrmazd*—this is a proof, fit to be admitted, of the greater superiority of the Athornán class than that of the Arthéstár and Vástariús' classes. 6 7

* The mansions of Ahúrmazd may be taken to refer, either, to the heavenly mansions or to God's places on the earth, namely, A'tas'kadéhs and other sacred places.

1 **Exposition in the good religion regarding man's becoming virtuous in all the virtues of the world by means of his being made to observe the commands of the religion regarding him. (۴۳)**

2 Be it known that, if a person (be) able, in respect of wealth, fulness and learning, to impart instruction in the wisdom pertaining to the good religion, (then) that person, having the power of learning and wealth, ought to give zealous assistance in respect of wisdom and wealth to those not fully able; so that, the enabler (of others) may become, through the God who enabled him, an acquirer of the reward of fitting dignity in both the worlds, and may, through the power of the Ijads become the receiver of full protection in both the worlds; and also that, people may remain bound, as holders of full relations, in respect of the virtues of both the worlds, and the world may thence become improved, mended and beautified, and the good tribe may increase, and men obtain deliverance (from hell) and (the) exaltation (of heaven.)

1 **Exposition in the good religion regarding the warring of the Ijads to smite the Opposer and to suppress the dark danger (arising through him), for (enabling) the people to live as good creation. (۴۴)**

2 Be it known that, the Ijads are, by the command of God, for the purpose of removing and driving back each of the numerous dangers that have approached at different times: and as a wise physician knows the remedies for driving back the ailments of the body and for making improvements in the original constitution; and (as) the culti-

vator, who removes evil from corn, is the person to apply remedies to corn affected with destructive evil; so they (the Ijads) are for the purpose of not allowing harm to happen to the creation at the time of danger and for driving it back. And they come, by the command of God, immediately upon the appearance of approaching (danger), and smite the enemy powerfully in a way that he may not rise up again. They are like heroes who bestow the advantage upon the world of living in happiness without the fear of enemies, of affording rest to people for a long period, and of spreading in the world the religion and (its) glory.

Exposition in the good religion regarding evil to man, arising from his conducting himself, by means of the soul, for (obtaining) the riches appertaining to the body. (۴۹) 1

Be it known that (for man) to remain in obedience to the 2
Creator, depends upon his knowledge, in every particular, regarding religion. (For), owing to it (religion), a worthy man becomes a conductor (of himself) towards his Creator without evil, harm or vice, by means of the things appertaining to the spirit and the body. And the becoming vicious of men is owing to the diminution and destruction of the wisdom pertaining to the soul; and hence the soul becomes guilty. As, owing to admixture, disease is engendered in the body, so, owing to sin, illness, the pain of death and misery happen to the soul. Through the miserliness that causes injury to the 3
riches of the soul and through the dishonest practices of a Faréhbúṭ* and the murderous destructive practices of an

* Faréhbúṭ—in the original فرهبوذ which means, "that which is done, or, which has gone, beyond bounds." It is applied to dishonest or illregulated

Aibibút,* there is a diminution of the life of, and a happening of harm to, the perfect creation of the Creator. When man regulates his conduct by means of the wisdom relating to the soul and by means which secure the riches of safety of body and of prosperity, then the Good creation† prevail to some extent over those who do harm to the creation of the Creator. And owing to the greater strength derived by him (man) through, and the care taken of him, by the Creator, the strength of the Injurer‡ who always hovers over him to do him harm, will not pevail. Men pass their own and their kindred's lives in a proper manner through virtue; and in an improper manner through doing injury. Therefore, arrangements (made) by virtue, ought to be protected from persons possessing a disposition to do harm; and communities whose practises are calculated to cause harm ought to be avoided. Those who are religious teachers, are not causers of harm to the Creator, but those whose religion is such as to instil (into people) a desire for sins that give pain to the Creator, for falsehood, for mischief, and for harm-causing means, their (religion) is worthless. Such a religion cannot be considered to be from the Creator and cannot be called good.

---

men. Vajoragméhar (or, Abújarachmehar), vizier to Noshérwán the Just, in his Pehlwi work, called Ganjés'áigán, thus defines this word :—

שלשיוש שיטשט יש שיי שיו שיטשט שיו ש ו שיוי שיו שיטשט שיטשט ש
שיטשט שיוושש שיטשט שיו שלשש ש שיו שיטשט שיוו ו שוש שיטשט לעש שיטשט שיוושש

i. e. Faréhbút, means, one who considers this world as his highest abode and considers the invisible world to be full of dangers, and prefers that which in the end injures him and brings trouble and punishment to his soul.

* *i. e.* One who is vicious: an offender. The following explanation occurs in the Pehlwi translation of the Khordéh Avésta, regarding the deeds of an Aibibút :—

שעשיוש שלשיו שי שעשיו שעשיוו—ושש שיטשט

i. e. "The practice of an Aibibút is to keep people on little or dear food."

† *i. e.* the invisible Ijads. ‡ Angharméniús.

Exposition in the good religion about the duty of rulers being, as far as practicable, to remove misery, want, hardships, filth and pestilence from men. (९५) 1

Be it known that, as it is the personal duty of rulers having a knowledge of the religion to prevent their disobedient enemies from (approaching) wealthy and influential citizens, so it is their duty to drive away from them and suppress, misery, hardship, want, disease and pestilence; and, as far as practicable, to discover and adopt such measures as would keep up prowess in the world. Among rulers he occupies a high position who adopts several measures for removing misery and disease from the citizens in such a manner that there may not be a single complaint under his rule of no measures having been taken against hardship and disease. But being without a knowledge of religion and of its precepts, owing to the idleness resulting from perverse thoughts, and owing to their exerting themselves in occupations pertaining to discontentedness, (they, the rulers,) promote the causes which generate each disease; and, there is thus a strengthening of the profession of arms. Therefore, if any among their subjects should be unable to pursue their occupation owing to their being without the implements of their occupation,—(if), for instance, a husbandman should be without bullocks and other implements of agriculture, or, (if) members of other professions be without the implements of their profession,—then they should provide such persons with the implements for carrying on their business and thus render them defectless. And they should protect defenceless women and children, who, owing to old age or to their inability to move about, and owing to there being no person able to keep off 2

plunderers, seek their assistance. The light to crush misery of this description before it has made any advance is the light (of religion). Therefore, rulers should conduct themselves in (the path of works) appertaining to religion and should give orders to commence (such works), that thereby the person suffering from disease may not have to prefer a dungeon (to his misery). For remedying disease and pestilence, orders should be given for erecting in cities and towns hospitals placed under the superintendence of every well-known physician approving of the happiness of the soul, and provided with appropriate medicines and other appliances for removing disease; and there, enquiries should be made and care taken for curing the diseases of all persons. And measures of all kinds should be taken in cities whereby the city may flourish and be industrious, and famine, misery and want may go on being at once annihilated from (among) most men. Similarly, fire, water and the earth shoud be kept fragrant, and the air should be kept pure from all noxious substances and things liable to decay, that owing to them men may not suffer from disease and pestilence. On the contrary, men should keep (such things) aloof, in the world, from fire, water and the earth in obedience to the commands of kings (who act) in accordance with such admonitions in the good religion.

---

1 **Exposition in the good religion regarding the duty of bearing enmity to the Enemy.*** (ſv)

---

2 Be it known that, enmitys hould be borne to those with whom (all) relations ought, according to the good religion, to be broken; for, the breaking of relations, brought about

* i. e. 'Angharmeniús' or Satan, and other evil powers.

by harm done to man and by coming in his way, (so as to prevent him from doing what is good) is just. Those who are turners away of the soul of man from the helper, are Dévas. And owing to relations with these evil beings, the help of him from whom there is assistance to man, is not obtained by him. For, the assistance of Dévas is wellknown for coming in the way of every person who assists men; therefore, if an approved Dastúr of the good religion be able to turn a good man from (having) relations with evil persons, towards the good, then it is not wisdom to quarrel (with him), but good should be done to him, and love should be shown (to him), and good offices should be done to him, and he who is wicked should be turned to what is good by means of wisdom.

Exposition in the good religion regarding the means of getting rid of those whose ways are to oppose the creation of Ahu'rmazd. (۴۸) F

Be it known that, looking carefully, those whose ways 2
are to oppose the creation of Ahúrmazd are of three kinds. Of these one (kind) advances unperceived, one through the passions, and one in bodily form, to do harm. Those who 3
advance unperceived to do harm are invisible Dévas and Darújs; and, the riddance of them is by means of the ceremony of Ijas'né of the good religion: and, owing to the adoption of measures of other good-doing, there is a riddance of the Déva-worship of the bad religion and of other evil practices. And those who advance (to do harm) through the 4
passions, are (possessed of) covetousness, envy and other passions; and the riddance of the danger from them is by

means of the correlated attributes of inherent wisdom, and by means of conducting ourselves through the instrumentality of well-reputed helpers,* who are the averters of (spiritual) disease, and their powers. The acquisition of strength by
5 the Darújs, through the passions, is owing to Varún.† And those who advance in bodily form (to do harm) are Déva-worshipping rulers, wolves and monsters, who are the destroyers of the world: they are got rid of generally, by means of the battleaxe, fetters, and the holy persons who are the possessors of the fetters for catching them.‡ A Déva-worshipping, deceitful (ruler) causes greater evil to the world than wolves and monsters, owing to the power appertaining to rule.

---

1 **Exposition in the good religion regarding (men's) improving themselves for happiness by directing (their) attention towards the pure (and) invisible Ijads and by cutting off from among them the admixture of those whose intentions are to wound and to give pain. (49)**

---

2 Be it known that, the improvement (of men) for the happiness of heaven is by keeping an eye towards relations with

---

* These "helpers" must be understood to refer to the eleven invisible principles or affections in man which constantly suggest what is good to him. Their names are Osné Khérat=native or inherent wisdom; Gos'osarúj Khérat=knowledge or experience; Vir=faculty of reasoning; Hús'=power of understanding; E'm=good disposition; Khúrasndiya=contentment; Din=religion; U'méd=the hope of heaven; Akho=a pure heart; Búd=vigilance; and Farohar=farvas'i.

† This word is used in Péhlvi as a translation or equivalent of the expression Varénia daéva used in the Avésta, and denotes, "evil passion," or, "the invisible principle of evil passion."

‡ The reference here is to those holy persons who were supposed, by means of certain prayers and other incantations, to have the power of controlling and harassing evil spirits.

the pure (and) invisible Ijads, and by opposing the association with themselves of those who have the intention of wounding and giving pain (to the Ijads) and are of a like disposition. To join battle with them (*i. e.* such wicked persons) immediately upon seeing them, is, for the creation of Ahûrmazd possessing the disposition of the Ijads, to secure Final Victory over the darkness of this world caused by Dévas and Darújas, and over the practices of the lightless Evil-doer.* In the world, the possessors of the disposition of the Ijads, become improvers of themselves for eternity, by means of righteousness of all kinds and by restraining their inclinations for improper happiness. Those religious teachers who, by means of 3
knowledge derived from this world,† cause numerous men to walk in evil ways and so render them deliveranceless for eternity, are like the creatures of the ever-painful abode of hell: for, their religion imparts evil knowlege respecting the works of the Creator, (respecting) wisdom, highest happiness and the pure invisible Ijads possessed of knowledge regarding the End. Consequently, any one of those whose religion is one pertaining to paradise is said to be for the Evil End and to have the ways of the Dévas by eating and acting with those whose religion is of this (evil) character.

Exposition in the good religion regarding (man's) becoming better owing to the Good, and worse, owing to the Bad. (9•) 1

Be it known that, if a possessor of life‡ be good him- 2
self, he becomes possessed of a better rank, owing to making

* *i. e.* the Ghanámino.

† As opposed to the knowledge derived from the other world, by inspiration; imperfect and worldly as opposed to perfect and heavenly knowledge.

‡ *i. e.* Man.

great additions of righteousness under the tutelage of able and very powerful Ijads; and, owing to superior righteousness (he) becomes the acquirer of the highest rank. And through him additional advantage is derived at every place. For, he is a great encourager, at every place, of the doing of righteousness; hence, those souls that are (located) in bodies, become doers, at every place of more profitable work for the soul. As, in every place, over the members of a household, is the householder; in a village, over the people in the village is the ruler of the village; in a city, over the people in the city, is the king; and, in religion there is the religious teacher; and as the people of the world live under the different kinds of supremacy of these (persons): So, through them (*i. e.* the Ijads) the whole of the good creation, owing to the goodness of the Almighty and All-High Creator, becomes improved; and, owing to its (of the good creation) continuous righteousness, the good Ijads, through the goodness of the Creator, become (capable of) more good.

3 If a possessor of life be evil himself, he becomes an acquirer of the highest rank (in evil), through strong protectors more powerful (than himself) in evil, by (doing) deeds of injury, of harm to the world, of evil fame, and other more injurious deeds. And great harm is done through him. For, in every place, he is an encourager of others (in evil); so that, those souls that are (located) in bodies become, at every place, doers of greater injury to the soul. Just as in a household there is the head of the members of the household; in a village there is the ruler of the people of the village; in a city there is the King of the people of the city; and in religion there is the religious teacher, under the supremacy of whom (all) many men live very uselessly, the causers of much

pain and doers of much injury: owing to which the people of the world are unable to obtain their wishes, to keep themselves (from Sin) and strengthen themselves (with righteousness),—for, how can what is evil be said to be meant to meet the Creator, the highest source of all creation?—So how can the religion of religious teachers who encourage the doing of evil, not pointing out what is good; and, precepts that break relations of goodness, diminish goodness, cause hardship and do immense harm, be said to be meant for forming relations with the Creator? He through whom evil exists is worse than evil (itself) and all evil doers.

Exposition in the good religion regarding the kinds of possessors of life. (91) 1

Be it known that, possessors of life are mainly of these 2
three kinds. One kind is constitutionally immortal: its 3
vesture (*i. e.* body) is (formed) for happiness. Another is 4
constitutionally mortal, and its vesture is perishable. The Amés'áspands and Ijads are constitutionally immortal, and are invisible to the people of this world. Those whose vesture 5
is perishable are known as constitutionally mortal: but from among these those who are of the side of those possessors of deathless and highly happy life, and whose vesture is related to the good thoughts of Ahúrmazd and to Máthréspand,*—they are known as givers of happpiness to their souls and as preservers of (their) bodies, through Máthréspand. Again, others are said to be possessors, like the Amés'áspands, of bodily vestures intended for the happiness of immortality:

* *i. e.* those who live in this world thinking the good thoughts that please Ahúrmazd, and offering the prayers and worship enjoined by religion.

that, is owing to behaviour like that of the good-thoughted Amés'áspands and to the relation of their bodily vesture. The Amés'áspands, as also other invisible Ijads, are bestowers, in this world, upon holders of the good religion, of glory and
6 splendour. Among things visible to the people of this world, that which is immortal is the Sun; and he is a possessor of life, with a vesture that gives happiness to this world. And as to the moon and stars which shine in uniform arrangement,—they shine owing to his (the sun's) light. And (they) are possessors of innately happy (and) immortal vesture owing to the motions of the sun.* And owing to the relation with him, they are considered as having a (shining) vesture. The sun, the moon and the stars give light to the world, bestow strength on (the) bodies (of people) and increse mankind.

7 Those men whose immortal souls are within the bodily vesture belonging to this world, obtain the happiness-giving vesture of him who is by constitution without death,† in various ways; and such men owing to intercourse, one with another,‡ are considered to be of a superior rank among the
8 people of this world. In this world, the obtaining of the constitutional vesture of immortality, by the people of this world, is by means of knowledge regarding the religion, and, behaviour like that of cattle. And men and other creation of the visible world become the acquirers of such a state through the instrumentality and owing to the gift of those invisible Amés'áspands who are by constitution immortal. In this matter, the object of having the behaviour of men like that of cattle is (based) upon this, that people with that

* *i. e.* The moon and the stars receive their light from and are kept in their respective positions by the Sun.

† *i. e.* the Ijads and Ahmés'áspands.

‡ *i. e.* with the Ijads and Ahmés'áspands.

vesture are, like Béhman, by nature the protectors of the body of every man and keep the soul happy. The possessor 9
of the vesture* of Máthréspand has relation with Ahúrmazd and is possessed of the power of His good thoughts; and people become the acquirers of the light and splendour (emanating) from the Creator through the instrumentality of the personality of men who are givers of happiness to such souls. Again, those who are deserving of death† are wearers 10
of the vesture of Dévas, wolves and monsters. Of these, the bodies of Dévas were broken (up) by Zartos't of the adorable Farohar, by means of the power of the good religion and of his first hymn.‡ So, for breaking, (by means of the power of the religion), the bodies of wolves, is Hos'édar; and for breaking the bodies of monsters is Hos'édarmáh. And the coming of victorious Sosios', the doer of the mighty work

* Vesture in the whole of this passage means, according to the context, either body, nature, disposition, state or condition.

† This word includes the notion of punishment in the next world.

‡ *i. e.* the Ahúnwar. The reference to the bodies of Dévas is explained by the following dialogue between Zartos't and Haoma Ijad occurring in the 9th Há of the Ijas'né :—

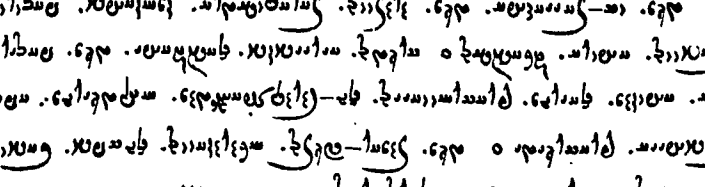

i. e. "Thou O pure Zartos't, opposer of the Dévas, of the religion of Ahúrmazd, wert born in the house of Poros'asp. And in renowned Iránvéj,[a] thou O Zartos't first recited, in the voice of song, four (Deva) removing Ahúnwars.[b] And after the laud-voiced song, thou madest those Dévas, that before that time came upon this world in the shape of men, hide (themselves) in the earth. O Zartos't! thou art thyself the highest in rank, the strongest, the most enterprising, the swiftest and the most victorious amongst the invisible creation."

a Iránvéj is the name given to the land on which Gayomard and Mas'i and Mas'iyané were born, and to the first city that was formed by men in this

relating to Fras'okant, is for destroying all dangers like these. And after an end has come to them all men will obtain the immortal body pertaining to the soul; and every one (will obtain) the final vesture of cattle.* And whoever is not of the meanest rank will, in his immortal soul and in his perfectly joyous purity, suffer from no danger. And the world will be (possessed) of everlasting improvement. The meaning of what is made known by the Creator about the renewal of the creation is that that creation will be improved for being made happy.

About guiding oneself with thoughts connected with religion. (۵۲)

Be it known, that any thought, originating in innate reason, that resembles the good religion like as a brother,—such a thought ought to be believed in, accepted, and made

---

world. The evidence on this point is furnished by the following passage from the first Fargard of Véndidad :—

.ﻫﻮﻣﺮﺩ .ﺍﻳﺮﻳﻨﻪ .ﻭﻳﺠﻮ .ﻓﺮﺍﺳﻮﻛﺮﺕ .ﺍﻫﻮﻣﺰﺩ .ﻣﻦ .ﺍﻭﻫﻤﺎ .ﺍﻳﺮﻳﺎﻧﺎﻡ .ﻭﻳﺠﻮ

current. Any man in whom thoughts connected with such innate reason are always found,—that man, owing to that, obtains embellishments of all kinds. And the thoughts of those who belong to the bad religion are for obstinacy, robbery and deceit. Those who promulgate the bad religion cause such evil as is caused by coiners of money by uttering among people lead in place of gold, or, by alloying gold with lead; but when those who can distinguish the perverse ways of the bad religion obtain a knowledge of its origin, then, by being weighed by right thoughts, it is broken. Perverse ways are understood by being compared with the ways of the good religion. And (their) being so understood is owing to their resembling the product of the natural understanding connected with Ahúrmazd.

Exposition in the good religion regarding deceitless (and) proper behaviour towards Him from whom there is deliverance to men. (٥٢)

1

Be it known that, for a man to act so as to obtain his deliverance,—this, consists in living properly within the wishes of Ahúrmazd, and in making enquiries and search in the good religion regarding the wishes of Ahúrmazd, and in doing, for (obtaining) it, (*i. e.* deliverance,) what may be fit to be done according to the knowledge (found) in the good religion, and in keeping aloof from doing anything that is injurious and is fit to be abstained from: for, when man improves himself by means of the superior ways of Ahúrmazd and lives in accordance with the commands of reason, he becomes like to a thing in accordance with the wishes of

2

3 Ahúrmazd. And it is owing to his obtaining that knowledge
that man becomes fully fit for (adopting) means for preserv-
4 ing true things connected with himself. But having no
desires in regard to these two,—contentment and reason—
there is an approval of things pertaining to the commands
of evil passions and to a selfish heart.

---

1 Exposition in the good religion worthy of man's attention. (٥٩)

---

2 Be it known that, every man ought to take thought regarding the giving of deliverance to (his) soul: in this matter, rulers, by improving the different peoples of the world, by conferring splendour, by bestowing gladness and by governing well, make (their souls) more glorious (for the purposes of deliverance). Religious men make (their souls) more glorious by imparting the practices of the Mazdiasní religion, by impressing belief respecting it and by imparting true relations. And all other men besides these make (their souls) more glorious by remaining obedient (to the Mazdiasní religion) in the business of their professions.

---

1 Seven explanations sought by a scholar of (his) teacher. (٥٥)

2, 3 Who remains fresh in wealth? Who possesses happi-
4 ness pertaining to the soul? Who is the keeper-aloof from
5, 6 sin? Who possesses superior wisdom? Who is an increaser
7 of glory? A man possessing the friendship of many men—
8 to what is that owing? Through whom is improvement of
the body, and deliverance to its soul?

Replies given by the teacher from a knowledge of the good religion. (٥٩) 1

Be it known that, whoever is industrious with personal zeal and labour, he remains fresh in wealth. He whose look, in (this) perishable world is towards the Giver of Life,—to his soul there is happiness and tranquility from the Creator. (He in whose heart) is the abode of the omniscient Creator,— he is a keeper of himself aloof from sin. The man who has much knowledge of the apprehensions regarding the Hos'bám (of Chéhárúm)* is of high rank in wisdom. By looking at people with a good eye, there is an increase of your glory. Men will be very affectionate towards you by your living with them in friendship and looking after them. If you force out falsehood from (your) body, your body will be improved and your soul delivered (from hell.) 2 3 4 5 6 7 8

Exposition in the good religion regarding the wisdom of the Mazdiasni religion being for all professors of that religion. (٥٧) 1

Be it known that, the wisdom of the Mazdiasni religion is for the people professing that religion. And those who are Faréhbúṭs and Aibébúṭs,—to them there is harm from it. (For) the connection itself of that religion is an opposer of the sinful wisdom of Faréhbúṭ and of the obstructive, cruel wisdom of Aibébúṭ. Again, by much faith being reposed in 2

* On the morning of the fourth day (chéhárúm) after death an account is taken of the good and evil deeds done by men in the flesh, and, according as the former or the latter predominate, their souls enjoy the everlasting happiness of heaven or suffer the punishments of hell. He, therefore, who in his actions in this world bears in mind the day of account is emphatically a wise man.

the good religion, the Perfect Improvers* by means of good wisdom, of the believer in the good religion, become frequent residents (in his heart); and owing to that, the thoughts, the speech, and the deeds of these professors of the good religion, are always accompanied with the wisdom of the Mazdiasni religion. The wisdom intended for the professors of the Mazdiasni religion,—every (portion) of that wisdom,—is not obtained by the reasoning faculty (of man), but it is made known by the Giver of existence to the Mazdiasni religion and its Revealer.

---

1 **Exposition in the good religion regarding state and religion.** (٥٨)

2 Be it known that, the life of citizens consists in (civil) government (being) connected with religion and religion (being) connected with (civil) government. And the exposition, based on a knowledge of the good religion, regarding it is thus:—(If there be) those whose government is for (the purposes of) religion and whose religion is for the improvement of government,—then, the faithful must assuredly live in accord with them: for, the rule of such a state is like a manifest support, to the doers of generous deeds of the good religion, for remaining firm in the service of Ahúrmazd and for conferring greatness on the religion. For one not to destroy another, to render obedience to the state and to confer greatness upon it,—(all) these are owing to the remaining in obedience to the religion of Ahúrmazd. The highest greatness to religion is from (civil) government. There is great splendour and profit to the people of the world,

* *i. e.* The invisible Ijads.

from God, owing to the influence of religious behaviour. A government is truthful, owing to its being a government accompanied with the good religion. A government is related to the good religion owing to there being a complete connection with the good religion. And from this, the proposition that, government is (identical with) religion and that religion is the goveanment of citizens, is clearly apparent. Similarly, an evil government is owing to its evil religion, and an evil religion is owing to its correlated evil government.

Exposition in the good religion regarding the good, the more good and the most good; the bad, the very bad and the most bad among men. (٥٩) 1

Be it know that, (a man) becomes good in many ways: 2 especially by putting faith in the religion of Ahúrmazd; and thereby he becomes a holder of relations with the Creator, Ahúrmazd. A man becomes more and most good by putting more and most faith in the religion of Ahúrmazd. And thereby he becomes a holder of greater and greatest relations with, the Creator, Ahúrmazd, the source of all good. Similarly, man becomes bad in various ways. Especially by putting 3 faith in a bad religion. And thereby he becomes a holder of relations with the Ghanámino: and he becomes more and most bad by putting more and most faith in the bad religion. And thereby he becomes a holder of greater and greatest relations with the source of all evil, the Ghanámino. Therefore, 4 how can there be a mingling of wicked religious teachers in a religion which is the source of good? That is, in what way can there be a mingling of those whose religion is of evil ways, with the good religion connected with the Ijads?

As the good are said to be holders of relations with the Ijads, through goodness; so, how can the wicked, through wickedness?

1 Exposition in the good religion regarding the government of men and the governors. (۴۰)

2 Be it known that, the governor, over the body which the Creator of unbounded creation, God, has given to man, is his own soul. In the body, the obtaining of the assistance of the Ijads, is through Búd.* And through it the reasoning faculty becomes a wisher for, and obtainer of, strength. (Man) is a possessor of strength and a keeper-of-himself-durable through *Hos'*.† Through reason‡ man is a finder-out of

* Búd,—بوذ is derived from the word بوذ in the Avesta: it is used in Pájand and Persian in the forms بوذ and بوي Búd, must be understood to refer to the principle or faculty in us which gives us warning, puts us on our guard. Thus, Abújarchaméhér, the vizier of Nos'érwán the Just, in his Ganjés'áigán says بوذ هوشيار *i. e.* "Búd is the principle that gives warning." Again in this work, the Dinkard, Búd بوذ is thus defined:—

بوذ اپتيرا ستيهيتن وهو ا وهو اپوستو ستيهنا ستيا اپوستوستن وهو

i. e. "As the harmless light of the sun and the lamp keeps (the people), in the world and in (their) dwellings, unharmed, so Búd is (the power) that keeps the body and soul illuminated and gives to the soul, in the body, unobscured knowledge regarding freedom from harm."

† *i. e.* Reason, sense.

‡ Reason is of two kinds, innate and acquired through knowledge and experience. In the Ganjés'áigán it is said:—"The business of innate reason is the examination of oneself, for fear of sinful deeds, and the saving of oneself from useless labour; the using of the perishable wealth of this world in the work relating to its End and thereby not diminishing ones wealth relating to the Far s'okant and not increasing wickedness. The business of the other reason, acquired through knowledge or experiance, is to know the good path and to remain fixed upon it, to search for those things that may prove of higher rank after death in this world, to keep on guard against whatever is mean, not to desire to do that which cannot be done and not to taken in hand that work which cannot be finished."

falsehood, a distinguisher, and a doer of every deed. Owing to much connection with the Ijads, through (the faculty named) *Akho*, a path is found to the mind by wisdom, purity and gladness that have an eye for the Invisible. Again, 3
seven* other bodily things have been created, giving complete embellishment to the body from without; among these are the five senses. These are spoken of, by those who have knowledge regarding them, as the senses of sight, hearing, taste, smell and touch, the windows connected with which are placed outside the body; and, the nerves in the dwelling are the proper carriers of his messages to the owner† of the dwelling-house.‡ Again, there is a description-giving sense—the tongue, which is the bringer out of knowledge regarding the owner of the body from within the body and is the publisher of whatever may be his wishes and thoughts. In this manner every man is made to personally govern his body, for the freedom of his wishes. Hence, (this is) like the kings of the world who are rulers according to their will over people, and, are considered good rulers over the body of the people, by managing the kingdom with wisdom, through the good use of their powers; and, such rule gives to many unworthy persons relations with the Kingdom of Light; and, consequently, such a king becomes happy and respected in the invisible world: but if he be a misuser of 4
his powers, of evil understanding, and an injurer, then, owing to that, his kingdom is at once subverted, and he remains despised and possessed of evil reward, in the ever-harassing hell. 5
Among the people of this world, the nature which is in itself like to the nature of the Creator Ahúrmazd, is the nature of holy

* All the Pehlevi Mss. give seven as the number of the senses; but it would appear from the context that six is the correct figure.

† *i. e.* the Soul. ‡ *i. e.* the Body.

men, who are keepers of the principle of good thought in *Akho*, givers of place in their hearts to the service of the Spénámino, keepers in their minds of the commands of Saros', sufferers in a sufficient manner, and givers of authoritative decisions to God's creatures and obeyers of the law.* The nature of that holy man, whose senses possess, in the body, the powers of the soul, is,—for the purpose of (giving) to the people of the world, through Hos', knowledge regarding God,—like to that of the holders† of relations with heavenly ways; and is,—in obtaining true wisdom by means of the faculty of reason,—as if possessing the brilliancy of fire; (and) is, through the understanding a giver of much admonition for (the doing of) wise deeds and things; as also a raiser to superior rank by imparting knowledge regarding the good religion, and eager to tell and do things calculated for its (religion's) greater purity, and for fuller thought regarding it; and is,—owing to the higher power (residing) in his body,—courageous, not afraid of any
6 one, and a remover (of evil), in the midst of all beholders. Again, (the nature of that holy man) is,—owing to keeping a benignant outlook through the eyes,—like that of Khors'ed;—owing to hearing what is good through the ears,—like that of Saros';—owing to being a truth-teller through the tongue,—like that of Ras'né; and, owing to doing good work with the hands and being a mover-about with the feet for righteousness,—a worker for eternity; as also, without evil, by means of the soul and other powers of the body.

---

1 **Exposition in the good religion regarding the obtaining of the nature‡ of the Ghana'mino himself.** (٩١)

2 Be it known that, there is an obtaining of the nature

* This description is applicable to those who are true prophets of God.
† *i. e.* the Ijads. ‡ Lit. body; hence, personality or nature.

of Angharaméniyús by means of thoughts which have reached into *Akho* through an evil mind, and, of the evil heart possessing the knowledge that causes harm, and, of the evil nature of the anger that has fallen into the mind. And hence (man) is of perverse behaviour, an acquirer of death, an instructor of men in (what leads to) death, an injurer of good men, and like a chief of sinners. And his nature is, through the powers of the members pertaining to the body and the soul, calculated for infidels. Owing to which, he is, through reason, piercing 3
and hurtful; through *Hos'*, unforgetful of vengeance; through thought, a perpetual harasser of good things; through (his) will, of a nature fit to harass every man; through ambition, a possessor of the vice of swallowing up the world, by means of an evil tumult; through the passions, fired up to blow the smoke of relation with the perverse ways of the evil religion that causes harm to the world; and, through headstrong thoughts, pointer-out, in an inverted order, of thoughts relating to subjection to God which make (a man) to walk in accordance with the law. And he is, through the qualities of an A's'mogh, a doer of deeds, in a cruel manner, and a giver of (things pertaining to) the Ghanámino; through the soul, envious, like Afrásiáb, of all good creation; through Zohák-like heart, an injurer of virtue; and through doing evil deeds with both the hands and running about for evil help with both the feet, hurtful to the world like thieves and wolves.

Exposition in the good religion regarding the causes of obtaining wisdom and happiness. (٩٢) 1

Be it known that, whatever wisdom (and) happiness— 2
these two—exist now, are owing to the principles that give

the strength of wisdom and the power of happiness. Among these, by means of the proper power appertaining to the soul, Ahúrmazd reaches into the heart of the acquirer of wisdom, and the power of obtaining the wishes,* reaches into the heart of the acquirer of wisdom. And on that wisdom reaching into the mind, a path is found by the mind that is obedient to Ahúrmazd and is pure, to see what relates to the invisible; and so (man) becomes worthy of fresht and superior happiness.

---

1 **Exposition in the good religion regarding the power possessed by man, of chosing happiness in this aweful world.** (٩٣)

---

2 Be it known that, the happiness of the soul is desired in two ways. One, by means of the power of innate reason pertaining to the soul, which is (a principle) for sending out the inner movements‡ to the effect to raise the soul to a higher rank. (Another), by means of educated reason, which is (a principle) for sending the outer movements
3 within. Similarly, fear (of hell) is chosen in two ways. One by the rising from within of the causes for discontented wants: another, by the coming in from without of the
4 causes for miserliness regarding mean objects. Good thoughts are the cause of the happiness of the soul and the lords of innate reason. And evil thoughts are the cause of danger
5 and the increasers of evil passions. The reaching of good
6 thoughts into men is from the Spénámino: and the running of evil thoughts is from the Ghanámino. In man there is a

---

* *i. e.* Such as are approved by Ahúrmazd.

† *i. e.* Ever fresh; everlasting.

‡ *i. e.* Thoughts.

residence of good thoughts as well as of bad thoughts: from among these, for whose residence should a place be made, and who should be prevented from coming? In the proportion in which a man possesses good thoughts, in that proportion he obtains a high, a middling, or a low abode of happiness. And, he becomes unharassed and of good thoughts by means of innate reason which has good thoughts. Similarly, in the proportion in which there is evil thought in him, in that proportion he obtains the abode of fear. By evil thoughts, (a man) has injurious thoughts. And by means of his innate capacity for causing harm, (a man) is, possessed, in his body, of proportionately different degrees of happiness and fear. In man, in the proportion in which there is an acquisition, of prosperity and of wishes, to innate reason, by means of cultivated reason, through the relation of good thoughts; in that proportion is his happiness, (in heaven) powerful over (his) fear (of hell). And, owing to the effect of evil thoughts, just as much of evil understanding, of misery, of disappointment there is, just so much does the power of fear (of hell) prevail over happiness: therefore, a vigilant, holy man lives in this world with good thoughts and is disgusted with evil thoughts. He who is of evil understanding and full of evil thoughts, that man is irrational and driven from good thoughts. Now when, in this manner, there is always a distruction of happiness and of reason, owing to the evil understanding pertaining to fear (of hell); (and) when there is always detriment accruing, to fear (of hell) and to evil understanding, from happiness-giving understanding; then, it is not that there may not at all be a man, of the highest rank in happiness and in understanding, who is, with sufficient wisdom, without the fear (of hell). Nor,

similarly, is it that the most advanced man, in fear and in evil understanding, may not be without the germ of happiness.

---

1 Exposition in the good religion regarding happiness arising from (such) wisdom in man (as that) of Fare'hbu'ṭ and Aibe'bu'ṭ. (٩٣)

---

2 Be it known that, the exposition made, in accordance with the religion, of the happiness arising from the wisdom pertaining to Faréhbúṭ and Aibébúṭ, is of this kind :—owing to their* connection with man being well cemented, there is an accrual to him of the happiness of wisdom. And, owing to that, he, lives with the wisdom of the lifeless happiness of sin. The wisdom of sin remains for ever for (the sake of) the happiness that arises from robbery and ignorance of the religion. But, whatever happiness pertaining to good (wisdom) is (found) in just proportion in men, without this relation,†—owing to it, (man) becomes proportioned in happiness; and becomes fit to be approved of in (his) passions, disposition, and conduct; (becomes) one who takes care (of others); brave, and one who pleases with the joys pertaining to the soul. And in the proportion in which the happiness connected with (good) wisdom diminishes, in that proportion the production of the wisdom pertaining to sin prevails over that (good) wisdom. And hence, whatever wisdom pertains to wickedness, that he lays bare. And the person who is much (concerned) in the promotion of the wisdom connected with sin, he is of careless thoughts, a speaker of what is without truth, a giver of birth to the greater success of much inglorious happiness, and a doer of many perverted deeds. And, owing

* Of Farehbúṭ and Aibébúṭ. † *i. e.* With Faréhbúṭ and Aibébúṭ.

to a wicked understanding that person is (possessed) of habits belonging to the bad religion, is a speaker of what is dreadful and an approver of things that are fit to be given up.

Owing to continued happiness of the nature pertaining 3
to the soul, there is a prevention of the wicked wisdom pertaining to Aibébúṭ. And that person* is a harmer of the increase of the wisdom pertaining to Faréhbúṭ and of the happiness pertaining to Aibébúṭ; is of the nature of spirits, and, of good understanding. And in the proportion in which the knowledge connected with happiness is (found) in man, in that proportion the unenduring happiness of sin diminishes. And (when) the superior happiness prevails over it† then, the happiness of the wickedness connected with the soul, which (happiness) is for (purposes of) sin, is put a stop to. But when the happiness connected with sin is much in advance, then, the man becomes a hurter of the harmony of holy hymns, and a damager of fresh pleasure; and, of mean wisdom. Owing to much unillumined wisdom, there is a greater prevalence of lifeless happiness and a stoppage of the glory (coming) from the Ijads; hence, man remains a disapprover of good conscience and a tyrant. Owing to continued unillumined wisdom, and to the stoppage of cleanliness, there is the lifeless happiness of wickedness. And by it, man becomes possessed of the happiness of Farébúṭ, of the wisdom of Aibébúṭ, an injurer of the world, and, shameless.

About men having the ways of the good religion. (٩٥) 1

These are of five kinds. One, of these, (consists of) holy 2
(men) who help the good religion by words, strengthen it by

* Who puts a stop to wicked wisdom.

† *i. e.* Over the happiness pertaining to Faréhbúṭ.

deeds, are givers of authoritative decisions to the lovers of
3 the religion, and embellishers of purity. Another, of those
who praise the good religion in words and weaken it by
4 deeds. The third, of those who extend the friendship of the
religion to deceitful, sinning A's'moghs, through the precepts
5 of the good religion. The fourth, of those who contemn
the good religion in words, but strengthen it by deeds, and
give decisions regarding it among sinners; and raise it,
without an army, to a higher rank; and keep faith towards
God; and guide co-religionist friends hoping for holiness, by
6 higher thoughts. The fifth, of those who despise the good
religion in words, but who give decisions regarding it to
tyrannous, infidel rulers, and make them move in deeds
(relating to it).

ERRATA.

Page 3 *line* 14 *for* by green wood *read* green wood.
„ 7 *note* * *for* Khúb *read* Báj.
„ 9 *line* 19 *for* the giver of much pain to the Dévas *read* the causer of much pain in the world.
„ 13 *note* * *for* beast *read* by certain beasts.
„ 27 *line* 3 put a comma *after* mankind.
„ 29 *line* 1 *for* promulgator *read* bearer.
„ 44 *line* 3 *dele* comma *after* helpers.
„ 44 *note* * *line* 5 *for* E'm *read* Him.
„ 52 *line* 5 from bottom, *for* Who is the, *read* Who is a.
„ 55 *line* 13 *for* Know *read* Known.
„ 58 *line* 3 *for* the commands of *read* (the commands of).

દીનકર્દ કેતાબનાં પેહલ્લાં દફ્તરના અગતજોગ લોગતોની શબ્દકોષ.

GLOSSARY OF SELECT TERMS.

ـــ

ﻋﺎﻟﻢ=ઘરમ અથવા ઘરમ્ ના. જગત, દુનીઆ, આલમ, ખલકત. (Hib. Chald. ﻋﻠﻡ, Syr. ﻋﻠﻡ, A. ﻋﺎﻟﻢ people, subjects, the whole human race.) *n.* The world, the universe, the people, mankind, subjects, populace.

ﻣﻔﺴﺪ ﻋﺎﻟﻢ=ઘરમ-ઘરમ વિ. આલમને ખરાબ કરનાર, ખલકનો નાસ કરનાર. (ﻣﻔﺴﺪ+ઘરમ Semitic ﻋﻠﻡ ને અવ. ઘરમ) *a.* A destroyer of the world—of mankind, one who harms or injures the world—the people—the human race.

ﺣﻴﻮﺍﻥ=ઘરમ વિ. હયાતીવાલું, મોજુદ, જીવતું. ૨. ખાલેક, ઓદાએતાલા. (Chald. ﺣﻴﻮﺍ, living, existing, alive. Syr. ﺣﻴﻮﺍ, being, nature.) *a.* That exists, living, extant. 2. The self-existent; God.

ﺣﻴﻮﺍﻧﻴﺖ=ઘરમ ના. હસ્તી, હયાતી, જીંદગી. ૨. ખલક, ખલકત; ક્રિ. હોવું, થવું, બનવું. (ઘરમ+ઘ) *n.* Existence, being, life. 2. Mankind, the human race, the people, populace. *v.* To be, to exist, to live.

ﻣﻌﻴﻮﺏ=ઘરમ વિ. ઐબિયલ થાએલું, ઐબદાર બનેલું, બીગડેલું. (ﻋ Syr. ﻏﻴﺐ અથવા ﻏﻮﺏ, to obscure, contemn. Chald. ﻏﻴﺐ, A. ﻋﻴﺐ ને વિશેષણની ، તથા અવ૦ ﻣـ ઉપરથી ઘરમ લાગીને ﻋ+ ، +ઘરમ) *a.* Deformed, having a blemish, defective, corrupt, tainted.

ﺍﻳﻦ=ઘરમ સર્વ. આ, આએ, એ. (અવ૦ ﻫـ ઉપરથી બનેલાં ﻫﺬﺍ ને બદલે ફા૦ ﺍﻳﻦ) *pron.* This, that which is present or near in time or place.

ﻣﻄﻴﻊ=ઘરમ વિ. તાબે રેહવું, આધીન રેહવું. (અવ૦ ﻃﻮﻉ ઉપરથી ﻃ અને ﻫ ને બદલે ﻉ પ્રત્યને બદલે ﻉ પ્રત્ય લાગેલોછે.) *v.* To obey, to remain

in subjection, to live under authority.

ખબરદારી=ખબરદારી ભા. નાં. તાબેદારી, આધીની, ફરમાંબરદારી. ૨. ઇમાનદારી, વીસવાસુપણું. (અવ૦ ખબરદાર, ફા૦ خبردار) *n.* Obedience, subjection, dependence, submission. 2. Fidelity, faithfulness.

બાજ=બેબાજ ક્રિ. વિ. વગર બાજે, બાજ ધરે આ વગર. (ઉપ. બે+બાજ, અવ૦ બે+બાજ ઉપરથી) ના. આવાજ, સાદ. વિ. શોહરત પામેલું, ફેલાએલું. (અવ૦ બેબાજ+બાજ, ફા૦ بآواز) *ad.* Without saying báj or prayer; without reciting or repeating prayer. *n.* Sound, noise, voice. *a.* Known far, generally known, public, published far and wide.

બંદો=બંદો ના. આદમી, પુરૂષ, શખ્સ. (Hib. בן Chald. בר a man) *n.* Man, person, individual.

બળ, જોર=બળ, બેબળ ભા. ના. કઉઅત, સકતી, તાકાત. ૨. મોહટાઈ, બુજોરગી. (અવ૦ બળવંત કઉઅત, જોર. ઉ, ઉનચાઈ, મોહટાઈ.) *n.* Strength, vigour, energy, power. 2. Greatness, venerableness.

વખત=બેવખત ના. વખત, હીંગામ. (અવ૦ બે+બખત, ફા૦ بیخ) *n.* Time, times, season, age, epoch.

બળજોરી=બળબંદો-બળ ભા. નાં. કઉઅતમંદી, બાહદુરી, ચહડતી કલા. (બળ+જોર+ઈ, અવ૦ બળવંત+બંદો) *n.* Strength, bravery, valour, courage, ascendency, that is getting more powerful.

બાબરચો=બાબરચો ના. જાડનું ફલ, ઓરવરથી બનેલી વસ્તુ. (અવ૦ બાબરચો, અને બાબ to render ઉપરથી ફા૦ بار) *n.* Fruit, any vegetable substance.

બે=બેબાજ વિ. એક, કોઇએક. (અવ૦ બેબાજ ઉપરથી) *a.* One, some one, any.

બાબત=બાબત-બેબાજ નાં. આએ બાબત, આએ વિષય. (અવ૦ બેબાજ ઉપરથી ઈ અને Hib. Chald. בבא Aram. בבא A. بَاب door, gate, opening.) *n.* This matter, this subject, the subject in hand.

બગાડ=બગાડ ભા. નાં. બીગાડ, બરાબી, નકામાંપણું. ક્રિ. નકામું કરવું, બીગાડવું, બરાબ કરવું. (બ+ગાડ+ઓ જોડાઇને આએ ક્રિ૦ ને લગતા ઓ ય, પ્રત્યને અવસ્તાના સામાન્ય રૂપના બાવ પ્રત્ય ઉપરથી બનેલો સહમજવો. ફા૦ بگاڑ) *n.* Damage, injury, corruption; uselessness. *v.* To render useless, to damage, to spoil, to corrupt.

બાબરચો-બાબરચો=બાબરચો નાં. બુરા વીચારવાલો દેવ. ૨. બુરાં મનવાલી સકતી; બુરા વીચારની સકતી. ૩. બુરો વીચાર, બુરૂં મન, બરાબ અંદેશો. વિ. બુરા વીચારવાલું, બરાબ મનવાલું. (અવ૦ બાબરચો દેવ- પા૦ બાબરચો) *n.* A Dév having

evil thoughts. 2. The principle, power or dæmon of evil-mindedness, an evil thoughted spirit. 3. Evil thought, evil mind, evil-imagining. *a.* Having evil thoughts, evil minded.

ખોટો ધર્મ=ખોટ્ટો ધર્મ નાં. ખુરી દીન, ખરાબ મજહબ, ઉલ્ટો ધર્મ. વિ. ખુરી દીન વાલું, ખરાબ મજહબવાલું, ઉલ્ટો ધર્મ પાલનાર. (અવ૦ ખોટ્ટો-ધર્મ ઉપરથી) *n.* Bad or evil religion, heresey, heterodoxy. *a.* Belonging to the bad or evil religion, heretical.

ખોટપ=ખોટ્ટપ ભા. નાં. નાપાકી, ગલીચી, અપવીતરાઈ, નસુગાઈ. (અવ૦ ખોટું ૧-૧ ખોટપ ઉપરથી) *n.* Impurity, pollution, filth, uncleanliness.

ખોય=ખોય નાં. દુનીઆં, જેહાંન. ૨. મકાન, રેહઠાણ. ૩. અંતકરણ. (અવ૦ ખોયણું અથવા ખોય ઉપરથી ફા૦ خانه) *n.* The world, the earth. 2. Dwelling, habitation. 3. Conscience, the heart.

ખોયથી=ખોયથી ક્રિ. વિ. અંતઃકરણથી, અંતકરણે કરી, દેલોજાંણથી. (ખોય + થી, ખોય નો સંક્ષેપ આકાર) *ad.* Conscientiously, heartily, cordially.

ખોટરાજ=ખોટ્ટરાજ નાં. ખુરૂં રાજ, ખુરી સલતનત, (ટ ને બદલે ર + જ) *n.* A kingdom where evil prevails, an evil sovereignty.

ખોટમાજી=ખોટ્ટમાજી વિ. વગર સંતોષનું, અસંતોષી, નારાજી. (ઉપ. ખોટ + માજી, આએ શબ્દ અવ૦ માજવું ખોલ ઉપરથી બનેલા પેહલવી માજીદન લોગતનો અક્ષરોની તબદીલ થાઈને બનેલો બીજો એમલીછે. હેને મલતો પા૦ માજીતન અને ફા૦ خرسند બોલ મલેછે.) *a.* Discontented, dissatisfied.

ખોયદ=ખોયદ નાં. અંતકરણ, અંતઃકરણ, દીલ, હઈડું. ૨. દીલને આવતી દુનીઆંને લગતી ચેતવણી આપનારી ગેબી સકતી. (અવ૦ ખોય અથવા ખોયણું) *n.* Conscience, the heart. 2. The invisible power that gives a presentiment to the heart about the world to come.

ખોટપસંદ=ખોટ્ટપસંદ વિ. નાપસંદ, અણગમતું, નહી પસંદ કરવાજોગ. ભા. નાં. નાપસંદગી, રંજદગી; (ઉપ. ખોટ + પસંદ, અવ૦ ખોટ + પસંદ કરવું, ફા૦ ناپسند) *a.* Unacceptable, unpleasant, disagreeable; fit to be disapproved. *n.* Displeasure, troublesomeness, disagreeableness.

ખોટવીજ=ખોટ્ટવીજ ક્રિ. ખરાબી કરવી, ખરાબી કરવી. ભા. નાં. ખુરો આપ, ખુરાઈને લગતી આપ લે. (ખોટ + વીજ અવ૦ વીજવું + વું ને સા. ૩. પ્રત્ય વું અથવા નામને લગતી ણ પ્રત્યને બદલે પેહલવીમાં વપરાતો વ પ્રત્ય જોડાઈને.) *v.* To do evil, To do harm, ill-doing. *n.* Evil-impartiveness, communication of evil, influencing to evil.

ક્રિયા=દુષ્કર્મ-કર્તા વિ. બદી કરનાર, બુરાઇવાલો. ૨. ઘાતકી, ઘાત કરનાર. *a.* One who does evil, an evil-doer. 2. Cruel, hurtful, injurious.

ક્રિયાવિશેષ=દુષ્કર્મ-ભય ભા. ના. બુરો કંપારાટ, ખરાબ જુમ્બેશ. (દુ+ક્રિયાવિશેષ) *n.* Tremor-giving evil, overpowering evil, surging evil.

ક્રિયાવિશેષણ=દુષ્કર્મ-ભય વિ. ખરાબ દીનને લગતું, બુરા મજહબ વાલું. *a.* Pertaining to the evil religion, heretical.

ક્રિયાવિશેષણ=દુષ્કર્મ-ભય વિ. ખરાબ કરનાર, નોકસાંન આપનાર. *a.* That which causes harm, evil-doing, harmful, injurious.

ક્રિયા=દુષ્ક ઉપ. થી, થકી, પાસેથી, કણેથી, માંથી. ૨. ઉભ. અ. અથવા ક્રિ. વિ. કરતાં, થી. (અવ૦ ક્રિયાવિશેષણ, ફા૦ از) *prep.* By, with, by means of, from, from near, through. *conj.* Than.

ક્રિયાવિશેષણ=દુષ્કર્મ-ભય ના. પગ, (અવ૦ ક્રિયાવિશેષણ પગ, ઉપરથી) *n.* Foot, leg.

ક્રિયાવિશેષણ=દુષ્કર્મ-ભય વિ. ભએ વગરનું, વગર ધાસ્તીવાલું, નીરભએ. (અવ૦ ઉપ. દુ+ક્રિયાવિશેષણ, ફા૦ ترس) *a.* Without fear, without dread, fearless.

ક્રિયા=દુષ્કર્મ-ભય વિ. અસકત, વગર સકતીવાલું, તાકત વગરનું. (અવ૦ ઉપ. દુ+ક્રિયા) *a.* Weak, without strength, feeble.

ક્રિયાવિશેષણ=દુષ્કર્મ-ભય ક્રિ. વિ. વગર ઠગાઇએ, ભા. નાં. સચ્ચાઈ, સાચવટ. (દુ+ક્રિયાવિશેષણ+ભય; અવ૦ દુ+ક્રિયાવિશેષણ+ભય, ફા૦ بي دروگي) *ad.* Without deceit. *n.* Truth, truthfulness.

ક્રિયાવિશેષણ=દુષ્કર્મ-ભય વિ. વગર વીચારનું, અવીચારી. ૨. ઉલટી ચાલચલણવાલું, આડે મારગે ચાલનાર. *a.* Thoughtless, heedless. 2. Perverse, going the wrong way.

ક્રિયાવિશેષણ=દુષ્કર્મ-ભય ક્રિ. વિ. અણઘટતી રીતે, બેકાએદે. (ઉપ. દુ+ક્રિયાવિશેષણ અવ૦ ક્રિયાવિશેષણ, ફા૦ بي داد) *ad.* Improperly, irregularly, lawlessly.

ક્રિયા=દુષ્ક ઉભ. અ. તો, તેઆરે. (Chald. Sam. דְּךָ, then) *conj.* Then, in that case, in consequence.

ક્રિયા=દુષ્ક ઉભ. અ. તોપણ, તોએપણ, જો, અગર. (અવ૦ ક્રિયાવિશેષણ) *conj.* Notwithstanding, nevertheless, still, if, since, in case.

ક્રિયા-ક્રિયા=દુષ્ક-દુષ્ક વિ. સરકસ, નાફરમાંન, જે ઓદાની તાબેદારીમાં નહી હોએ તે. (ઉપ. દુ+ક્રિયા, અવ૦ ક્રિયાવિશેષણ; ફા૦ نافرمان એનું ભાવ વાચકનાંમ ક્રિયાવિશેષણ નાફરમાંની, સરકશી.) *a.* Rebellious, headstrong, disobedient, one who is disobedient to God.

ક્રિયાવિશેષણ=દુષ્કર્મ-ભય વિ. વાદલ વગરનું, નહી વાદલવાલું, અભ્ર વગરનું.

(ઉપ. ૫+ઽ૭+૭, અવ૦ ૫+ઽ૭૬+૭૭) *a.* Cloudless.

૫૭૭૭૫=ઽ૫૭૫ઽ૭૭૫ વિ. વીનાસ વગરનું, નહી નાસ કરનારૂં. (ઉપ. ૭+૫૭૭૭, અવ૦ ૭+૭૫ ઉપરથી.) *a.* Indestructible, not destroying, imperishable.

૭૭૭૫=૭૭૭૭૭૫ઽ૫ ક્રિ. ખોટી ખબર આપવી, ખોટું સહમજાવ્વું. (ઉપ. ૫+૭૭૫+૭, અવ૦ ૭૫+૭૭૫+૭૭ ઉપરથી, ફા૦ ﻛﺞﺑﻴﻦ) *v.* To give false information or explanation, to misrepresent.

૭૭૫=૭૭૭૫ ભા. નાં. હાની, હલાકી, ઈજા. (૫૫+૭, સં૦ हन, to hunt, to injure, to strike. અવ૦ ૫૬ અથવા ૫૬ મારવું, હલાક કરવું.) *n.* Injury, damage, harassment, hurt.

૫૫=૬૫ઽ૫ નાં. લોક, ખલકત. ૨. બદન, અંદામ, જાત, કાયા. ૩. અવ્યય, શરીરનો ભાગ. (૫૫ ની અંદરથી ૬ ૬, નીકલી જાઇને બનેલો સંજ્ઞારૂપ આકાર. અવ૦ ૫૫+૭૫૭, ફા૦ ﺎﻀﺎ) *n.* People, subjects, mankind. 2. Body, person constitution, nature. 3. A limb, a member of animal body.

૭૭૭૫-૫૭૭૫=ઽ૫૭૫ઽ૭૭૫-ઽ૫ અથવા ૭૭૭ઽ૫૭૫ઽ૭૭૫-ઽ૫ વિ. રોશની વગરનું; તેજ વગરનું, જાંખું, વગર તેજીવાલું. ૨. કીરતી વગરનું, બેઇજતીવાલું. (અવ૦ ૫+૭૫૫, ફા૦ ﺑﻲ آﺑﻲ) *a.* Lustreless, dim, not bright. 2. Without glory, inglorious, disreputable.

૭૭૫૭૭૫=૭૭૭૭ઽ૫૭૫ઽ૭૭૫-ઽ૫ ક્રિ. વગર તેજનું કરવું, જાંખું બનાવ્વું. (ઉપ. ૫+૭૭૭૫ ને સામાન્ય રૂપનું પ્રત્યય ૭=૭૭, અવ૦ ૭૭૭૭) *v.* To render lustreless, to dim.

૭૭૭૫૭૫૭૫=-૭૭૫૭૫૭૫૫૫-ઽ૫ ૭૫૭૭૭ઽ૫ ક્રિ. વિ. અણઘટતી રીતે, કમા રંગે, ગેરવાજબીપણે. (ઉપ. ૫+૭૭૫૭૫ ને ક્રિ. વિ. નો પ્રત્યય ૭૭ લાગીને) *ad.* Improperly, in an evil way, unjustly.

૭૭૭૫=ઽ૫૭૫ઽ૭૭૫-ઽ૫ ક્રિ. જાંખ લાગવો, કજલાવું, વગર તેજનું બનવું. (ઉપ. ૫+૭૭૭૫ ને બદલે ૫ નીકલી જાઇને ૭૭૫) *v.* To be dimmed, to be darkaned, to become lustreless.

૭૭૭૫૭૫૭૫=૭૭૭૭૫૭૫૭૫-ઽ૫ ભા. નાં. જુદાઇ, જુદાગી, અમિત્રાચારી, દુશ્મની. (ઉપ. ૫+૭૭૭૫૭૫, અવ૦ ૫+૭૭૭૫૭૫, ફા૦ ﺟﺪﺍﻳﻲ) *n.* Separation, estrangement, strangeness, unfriendliness, enmity.

૬૫=ઽ૫૭૫ વિ. નાફરમાન, મજદીઅસ્નની દીનને નહી માનનાર, ખોદાને નહી માનનાર, કાફર. (જુઓ ૬૫=ઽ૫૭૫-૫૫) *a.* Adisobedient person, a disbeliever in the Mazdias'ni religion, an infidel, an atheist.

૭૭૫૭=ઽ૫૭૫ઽ૭૫-ઽ૫ વિ. ઈજા વગરનું, અમર. ૨. ઈજા—દુઃખ વગરનું. ૩. સુખી, ખપ્પતીવર. (ઉપ. ૫+૭૭૫, અવ૦

+, ફા૦ انوشه) *a.* Deathless, immortal. 2. Painless. 3. Happy, fortunate, lucky.

=ના. નસીહત, સીખામણ. ૨. વસીયત, ઉઇલ. Advice, admonition. 2. A will, a testament.

=નાં. હવા, વાતાવરણ, પૃથ્વીની આસપાસ વિટરાએલો હવાનો જથ્થો. (એવ૦ +, ફા૦ هوا) *n.* Air, the atmosphere, the mass of air surrounding the earth.

=ભા. નાં. વીચાર, ધારણા, તમીજ. ક્રિ. ૨. સરખાવવું, ધારણા પોંહચાડવી, મગજમાં તોલવું. *n.* Contemplation, intention, design, purpose. 2. *v.* To compare, to contemplate, to weigh or balance in the mind.

=ક્રિ. વીચારવું, અંદેશો કરવો. *v.* To think, to consider, to be concerned, to be thoughtful.

=ક્રિ. વિ. હમેશાં, સદા, દર વખતે. (+, અવ૦ ઉપરથી) *ad.* Always, ever, every time.

=ભા. નાં. નીમખ્હરામી, નગુણપણું. ક્રિ. નીમખ્હરામ થવું, નગુણું થવું, લુણહરામ કરવું. (ઉપ. +, ફા૦ ناسپاسی) *n.* Ingratitude, unthankfulness. *v.* To be ungrateful, to return evil for good.

=અથવા વિ. બેહદ, હદ વગરનું. (ઉપ. +) *a.* Limitless, illimitable, boundless.

=વિ. અપ્રમાણીક, બેરવાજબી, અનઘટતું. (ઉપ. +) *a.* Dishonest, unjust, improper, wrong.

=વિ. દૂર, દુર. ૨. રદ, નકામું, બાતેલ. *a.* Distant, aloof. 2. Rejected, cancelled, useless.

=નાં. બચ્ચું, બાલક, બાલ. (અવ૦) *n.* A child, an infant, one very young.

=વિ. વેરને નહી વીસરનાર, કીનાને નહી ભુલનાર. *a.* Revengeful, rancourous, one who does not forget his rancour or spite.

=નાં. સકતી, કુવ્વત, બલ. ૨. ઇનદરી, ઇંદ્રી. ૩. હથીઆર, ઓજાર, આલાત, સાંધન. (અવ૦ +, પા૦ , ફા૦ اوزار) *n.* Strength, vigour, force, power, energy. 2. An organ, a sense, a natural instrument. 3. An instrument, a weapon, a means, a medium.

=ક્રિ. વિ. સકતીએ, સકતીની મારફતે. (+,

આગ્યે જગોગ્યે ש પ્રત્ય שש ને બદલે વપરાગ્યેલોછે.) *ad.* By means of strength or force, forcibly, strongly.

אב=בּוּש ના. બાપ, પિતા. (Hib. אַב, Chald. אַבָּא, Sir. ܐܰܒ̰ܳܐ, A. أَبٌ તેહનું જોય ભરેલી તથા આશ્ચર્ય હાલતમાં આગલ Suffixes. אַבָּא, אַבָּאךְ, אַבָּא, אַבָּאךְ, אַבָּאךְ) *n.* A father.

אבלבבש=אבבלבבש ક્રિ. વિ. બાપ તરીકે, પિતા તરીકે. (אב ને એબ્સી-આર બતલાવનારા જંદ אבע પ્રત્ય ઉપરથી બનેલો אבע પ્રત્ય જોડાઇને אבבש, અને તેહને ક્રિ. વિ. નો પ્રત્ય ש જોડાઇને שאבבש) *ad.* As or like a father, fatherly, paternally.

אבשבשבש=אבבשבשבשבש ક્રિ. માફી ચાહવી, રેહમ મેલવ્વી. (שבש+ש, અવ૦ ש+שבשב, પા૦ שבשבשבש) *v.* To seek pardon, to obtain mercy.

אבש=אבשבש ક્રિ. પખરાવ્વું, વિખરી નાંખ્વું, ફેલાવવું. (שש+ש, Hib. נפץ to disperse, to scatter.) *v.* To spread, to diffuse, to scatter, to disperse.

אבא=אבשבש નાં. મવકલપણું, ઉપરીપણું. (અવ૦ אבשב ઉપરથી) *n.* Supremacy, the state of presiding over, superintendence.

אבשבאבא=אבשבאבשבש વિ. (દાનાઇમાં) વધારે લાગેક થાગેલું, પુરતી રીતે લાગેક બનેલું. (אבש+אבאב, અવ૦ אבשב+אבשבשב ઉપરથી.) *a.* More fitted, more worthy, that which is worthy in every way, accomplished.

אבשבא=אבבשבשבש ક્રિ. હકુમતને પોંહચ્વું, મોહટાઈ મેલવવી, દરજ્જે પોંહચ્વું. (אבש+שבשבא, અવ૦ אבשב+שבשב ઉપરથી.) *v.* To attain to dominion or authority, to obtain eminence, to be high in rank.

אבשבא=אבשבשבש વિ. ચહડતે દરજ્જેના મારગવાલું, ઉંચ રસ્તાવાલું. ૨. ચહડતે દરજ્જેનો મારગ બતલાવનાર, બેહશ્તને લગતો રસ્તો દેખાડનાર. *a.* That which is on a superior path, that which is on a higher road or level. 2. That which points out the higher path, that which shows the road to heaven.

אבשבשבש=אבשבשבשבשבש નાં. ખુટ, ઘટારો, કમી. (ઉપ. אבש+אבשבש, અવ૦ אבש+אבשב, પા૦ אבשבשבשבש) *n.* Want, defect, deficiency.

אבשבש=אבשבשבש અથવા אבשבשבש વિ. બેજાર, કંટાલનાર, કંટારો આનાર. (ઉપ. אבש+אבשב, અવ૦ אבש+אבשב, ફા૦ خسته) *a.* Harrassed, tired, wearied.

אבשבש-אבשבש=אבבשבשבשבש-בשבש વિ. દુર કરનાર, બરતરફ કરનાર. ક્રિ. ૨. અંત લાવ્વો, ખરાબ કરવું. (אבש+שבשבש, અવ૦ אבש+אבש ઉપરથી.) *a.* That which puts at a distance, that

which dismisses. *v.* To put to an end, to destroy, to injure, to harm, to ruin.

ચલણ=ચાલ્યું-ચલકસ નાં. ઉલટો મારગ, કરસતો, ઉલટી ચાલચલણું. (ચલ+ચલ્યું, અવ૦ ચલ+ઙ્ગ, સં૦ रिख to go, to move, ઉપરથી.) *n.* The wrong path, bad course, wrong conduct, evil behaviour.

ઝલ=ઝલકસ વિ. ઘણું, વધારે, ચહડતે દરજ્જેનું. *a.* much, additional, superior, of a higher rank.

ઝલઝલ=ઝલઝલકસ ક્રિ. વિ. ઘણું કરીને, અગત કરીને. વિ. વધારે ચહડતું, ઘણે દરજ્જેનું. (ઝલ ને તુલનાકોટીનો પ્રત્ય ઝ લાગીને) *ad.* Especially, necessarily, particularly. *a.* higher, superior, of high degree.

ચચ=ચચકસ અથવા ચચ, ચચચ=ચચચકસ વિ. દુર, વેગલું, પાછું. ૨. ઉતરતું, ઉતરતે દરજ્જેનું. ભા. નાં. ચચચ ઉતરતાપણું, ઉતરતો દરજ્જો, પછાતપણું. (અવ૦ ચચચ ઉપરથી સં૦ अप, પા૦ ઞચકસ, ફા૦ پس) *a.* Distant, separate, backward. 2. Inferior, of a lower rank. *n.* Inferiority, the being of low rank, backwardness.

ચચચચચચ=ચચચચચચકસ ક્રિ. ઘટાડવું, ખુટ પાડવી, તંગી પાડવી. (ઉપ. ચ+ચ ને પ્રયોજ પ્રત્ય ચ લાગીને) *v.* To diminish, to cause to be deficient, to produce a scarcity.

ચચચ=ચચચકસ-ચહડતે દરજ્જેનો તરીકો, ઉત્તમો મારગ. (ઝલ+ચચ નો સંશ્લેષ આકાર.) *n.* Superior manners — ways — practices — observances, superior path or course.

ચચ=ચચકસ સર્વ. શું?, કેમ?, ક્રિ. વિ. કેહારે, જેહારે, જે વખતે, જો. (Syr. إمتي, Chald. מתי when, how, at what time. متش whilst. Hib. מתי when, מתי? at what time. A. متي) *pron.* What? how? *ad.* At what time, when, whilst, if, since.

ચચચ=ચચચચકસ ક્રિ. વિ. કોઈ વખતે, કોઈ વેલા. (ફા૦ كهي અથવા كبي) *ad.* At sometime, sometimes.

ચચચ=ચચચકસ અથવા ચચચ, ચચચચ=ચચચચકસ વિ. બેહદ, હદ વગરનું, સંખ્યા વગરનું, અતીશય. ૨. તરેહવાર, ભાંતભાંતનું. (અવ૦ ઉપ. ચ+ચ ગણવું, +ચ) *a.* Boundless, illimitable, innumerable, abounding, abundant. 2. Diverse, various, of different kinds.

ચચચચચચ=ચચચચચચચકસ ક્રિ. વિ. તરેહવાર રીતે, બેહદ રીતે, ઘણી તરેહથી. (ચચચ+ચચ. વલી ક્રિ. વિ. ના ચચ પ્રત્યને બદલે તેહનો સંકોચાએલો આકાર ચ=ચચ અથવા ચ=ચ જોડાઇને એજ અર્થને સારૂં ચચચ, ચચચ ઇત્યાદી શબ્દો વપરાએલાછે.) *ad.* Variously, in many different ways, diversely.

ઝીમત=ઝીમતદાર વિ. હીમતદાર, હીમતી. (અવ० ઝીમ + તદાર, પા० -ઝીમન્ત) *a.* Brave, courageous, valorous.

હાંસેલ=હાંસેલ ભા. નાં. આએપત, ઇમ્માકૃત, હાંસેલ. ક્રિ. મેલવું, પામવું. (અવ० હાંસેલ, આએપત. ફા० حاصل) *n.* Income, produce, profit. *v.* To earn, to obtain.

હાથાપાઈ=હાથપાઈ ભા. નાં. લડાઈ, અથેરાઅથેરી, જંગ, જુધ. (અવ० હાથ, સં० युध्, War, battle.) *n.* A battle, a struggle, a fight.

હેકબમ=હેકબારગી ક્રિ. વિ. એકદમ. વિ. એકમલતું. નાં. સંધરહ, જથો. *ad.* At once, suddenly. *a.* Similar, identical. *n.* a collection, a mass, a quantity.

હોડાહોડ=હોડાહોડી ક્રિ. લડાઈ કરવી, લડવું. ૨. વઢવાડ—તંટો—જથ્થો કરવો. ૩. મલવું, જોડાવું. (અવ० હોડ, સં० युध् To fight, to contend in battle. અવ० હોડ, સં० युज्. to unite, to join, to mix ઉપરથી.) *v.* To fight, to battle, to combat. 2. To struggle, to contest, to quarrel. 3. To unite, to join.

હોમ=હોમ નાં. Aram એરામ, અને Syria સીરિયાનો દેશ. Hibrew and Chaldee ફરહંગમાં એ વીશે આ પરમાણે ખોલાસો કરેલો છે કે:— הָרָם (*constr.* הַר; *high region, height, mountain-land*) 1. *n. p.* name of the land lying between Phœnicia and the Euphrates, *Aramaea*, and then-2. Of the semite race dwelling there about the Lebanon mountains 1 kings 8, 5; 15, 18; 22, 3, 31, etc., whose chief city is Damascus, for which reason their district is sometimes called אֲרַם דַּמֶּשֶׂק 2. Sam. 8, 5; 1 Chr. 18, 5; these inhabitants are called especially *Aramaeans* 2. Kings 8, 28. אֲרַמִּים *pl.* Aramites, Syrians, Mesoapotamians.

હસદ=હસદ ભા.નાં. અદેખાઈ, હસદ. (અવ० હસદ, ફા० رشک). *n.* Envy, ill-will, spite.

હાંગલાપણું=હાંગલાપણું ભા. નાં. પાંગલાઈ, પાંગલાપણું, હીલચાલ કરવા વગરની હાલત. ક્રિ. વિ. હીલચાલ કરવાની વગર સકતીને લીધે. (અવ० હાંગલું ઠંભ, હીલચાલ વગરનું.) *n.* Lameness, the state of being crippled, a state of immobility. *ad.* Owing to want of power to move.

હુલાવો=હુલાવો ભા. નાં. ખુલંદી, મોહટાઈ. (અવ० હુલાવો, ઉપરથી, ૭ાો ને ભા. નાં. પ્રત્ય ૫ જોડાઈને) *n.* Pre-eminence, greatness, exaltation.

હાચું=હાચું વિ. સાચ્ચું, ખરું, વાજબી. (અવ० હાચ true,) *a.* True, veritable, just, fair.

વિ. સારૂં બોલવું, રાસ્તી બોલવું. (અવ૦ ઉપરથી) *a.* Truthful, truly-spoken, justly-spoken.

ક્રિ. નહી ખાહેશ કરવી, પસંદ નહી કરવું. વિ. નહી પસંદ કરનાર, નાપસંદ કરનાર. (એ નું સંખ્યશેપછે. ઉપ. ઉપરથી ફા૦ ناخوش) *v.* Not to wish or desire, to disapprove, not to prefer. *a.* That which disapproves.

વિ. પાબેદાર, કાબેમ, નહી જનારૂં, ગુજરેઆ વગરનું. (ઉપ. જો કે આબે શબ્દ Chald. To depart સાથે મલેછે; પણ હું ધારૂંચ કે એ બોલની ઉતપત્તી અવ૦ without, to keep, બોલ ઉપરથી થએલીછે.) *a.* Lasting, everlasting, durable, imperishable, perpetual, that which does not depart.

વિ. ધણું પવીતર કરનાર, ધણું પાક કરનાર, ધણું સોજાું કરનાર. (ને તુલનાકોટીનો પ્રત્ય લાગીને) *a.* That which purifies much, that which cleanses much.

વિ. નાંલાબેક, અનઘટતું, ગેરવાજબી. (ઉપ. ઉપરથી અવ૦ to be decent. ફા૦ ناروا) *a.* Improper, unjust, unmerited, undeserved.

વિ. બેહદ, અતીશય, ઘણું વધારે, હદ વગરનું. (+, અવ૦ +head less, ફા૦ بي حد) *a.* Boundless, abundant, plentiful, a great deal too much.

ક્રિ. બોસ્તવાર રેહવું, મજબુત રેહવું, ચુસ્ત રેહવું. ૨. બીસવાસ રાખવો, ભરોશો રાખવો, બેકીન રાખવું. (+, અવ૦ confessor, follower. ફા૦ استوار) *v.* To be firm, to be strong, to be fixed. 2. To rely upon, to repose faith or confidence in.

વિ. સીનગાર આપનાર, સીનગારનાર, શુનદર બનાવનાર. (+ ઉપરથી બનેલો. સંખ્યશેપ ઇમિલો.) *a.* That which adorns—decorates, embellisher, that which beautifies.

ભા. નાં. મદદ, યારી, આસરો. ક્રિ. મદદ આપવી, મદદ કરવી. (Chald. To support. આબે ધાતુ અતરે Afel નાં વજનમાં વપરાએલું છે.) *n.* Aid, assistance, support. *v.* To support, to give assistance.

નાં. દીલ, હઇડું. ૨. આદમીનાં રવાંનને મદદ કરનારી બેક ગેબી સકતીનું નાંમછે, કે જે સકતીની મારફતે માંણસને આવતી દુનીઆંને લગતી સારી સહમજ મલેછે. (અવ૦ પા૦ અ-

થવા અવ૰, ફા૰ اخر) *n.* The heart. 2. The name of an invisible Spirit or Principle, which helps the soul, and through which the soul acquires knowledge respecting the next world, calculated for its good.

ઇશ્વર=ઇશ્વર નાં. અહુરમજદ, ખોદા, પરમેશ્વર, ઈશ્વર. (અવ૰ ઇશ્વ, પા૰ ઇશ્વ) *n.* Ahúrmazd, God.

અમર=અમર્ત્ય વિ. બેમરગ, મોહત વગરનો. ૨. હલાકી વગરનું, વગર ઉજાવાલું. (ઉપ. અ+મર, અવ૰ અ+મરૅત્ય અથવા અમ્રુત્ય ઉપરથી, ફા૰ مرگ મોહત.) *a.* Deathless, immortal. 2. Painless, that which does not suffer pain.

અ—અ

પછી=પશ્ચાત્ ક્રિ. વિ. પછી, પછે, પછવાડે, પાછલ. વિ. પાછલું, પછવાડેનું. ૨. બીજું, અન્ય. (Chald. בתר after, then following, another, other, a second, late;) *ad.* After, behind, in the rear. *a.* That which follows, next, that which comes behind. 2. Another.

પુરવાઈ=પરિસમાપ્ત ક્રિ. પુરવાઈ રેહવું, સમાપ્ત થવું. ૨. પછવાડે બનવું, પાછલથી થવું. (પછ+ ને સામાન્ય રૂપનો પ્રત્ય ઈ Chald. בתר to remain behind, to tarry. Syr. اخر to be slow, behind.) *v.* To be filled up, to be finished, to come to an end. 2. To happen afterwards.

ઉઠવું=ઉત્થાપન ક્રિ. ઉઠવું, ઉભું થવું. (અવ૰ ઉ+સ્થા, પા૰ ઉટ્ઠ અથવા ઉત્થા, ફા૰ خيز) *v.* To get up, to rise, to come to an erect posture.

લોભ=લુબ્ધ ભા. નાં. લોભ, લાલચ. ૨. ઉલટ, હોંસ. (અવ૰ લુબ્ધ અથવા લુભ્ય ફા૰ آز) *n.* Avarice, covetousness, ambition, temptation. 2. Eagerness, enthusiasm, desire, ardent desire.

લોભી=લુબ્ધક વિ. ઉલટ આપનાર, લોભ આપનાર. ૨. લોભી, ઉલટવાલો. (લુભ+ક, અવ૰ લુબ્ધ+મંત, ફા૰ آزگر) *a.* That which gives eagerness, that which tempts, tempting, that which produces strong desire. 2. Avaricious, ambitious, enthusiastic, eager.

ધનવંત=ધનવત્ વિ. સકતીવાન, જોરીઅતવાલું, દોલતમંદ. (Hib. ثروة, Chald. תרוה, Syr. ثروة to be abundant. Chald—Samar. תרוה to be rich,) *a.* Strong, powerful, rich.

પેદા થવું=પ્રાદુર્ભાવ ક્રિ. પેદા થવું, જાહેર થવું. (અવ૰ પ્રાદુ+ભૂ

અથવા ‍ to bring; to bear ઉપરથી, ફા૦ آوردن) *v.* To be born, to become manifest.

‍=‍ નાં. પાંણી. ૨. જોખ, જીનત. ૩. તરીકો, ચાલચલણ. (અવ૦ ‍ water ‍ art, ઉપરથી, ફા૦ آب) *n.* Water. 2. Elegance, beauty, ornament, grace. 3. Manners, behaviour, demeanour.

‍-‍=‍-‍ વિ. જોખ આપવાજોગ, જીનત આપવા લાએકનું, સીનગાર આપવાને માટેનું. (‍+‍) *a.* Calculated to give beauty, fit to be made splendid, worthy of being embellished.

‍-‍=‍-‍ નાં. તરીકા વાલી જાત, ચાલચલણ વાલી દેહ. (‍+‍, ફા૦ آب) *n.* Well-regulated nature, that which is well-behaved, well-mannered constitution.

‍=‍ વિ. પેદા કરનાર થાએલો, સરજનાર બનેલો. (‍+‍) *a.* One who has become a creator, one made a creator.

‍=‍ ક્રિ. વિ. નસીબતથી, નસીહતે કરી. (અવ૦ ‍+‍) *ad.* Through admonition, by means of advice.

‍=‍ નાં. સરોદ, આવાજ અથવા એકની જબાંનીમાં જે વાત કહેલી હોએ તે. વિ. ફેલાવો પાંમેલું, મશહુર થાએલું. (અવ૦ ‍+‍, ફા૦ آواز) *n.* Voice, sound, that which is said by the tongue of a person *a.* that which is widespread, well-known, celebrated.

‍-‍=‍ ભા. નાં. આલસાઇ, કાહેલી. (આએ બોલ ‍ કરીનેખી લખાંનમાં વપરાએલોછે. ‍+‍, અવ૦ ઉપરથી પા૦ ‍, ફા૦ آزرم) *n.* Idleness, laziness, indolence, indisposition.

‍=‍ નાં. દારૂ, શરાબ. (આએ શબ્દ અવ૦ તેજીવાલું, જલદ; ઉપરથી નીકલેલો ધારેઆમાં આવેછે.) *n.* Liquor, spirituous or vinous liquor, wine, spirits.

‍, ‍=‍ નાં. એબ, બ્યાપણુ, ખોડ. ૨. નોકસાંન, ઇજા, દુઃખ. (અવ૦ ઉપ. ‍+‍, સં૦ असु affection, વિકાર; પા૦ ‍, ફા૦ آزار) *n.* Blemish, defect, deformity. 2. Injury, damage, harm, pain.

૮—૪

૧૫૪૪=૮૫૪૮ નાં. ઓદા, પરમેશ્વર. ૨. ઇજ્જદો, ફરેશતાઓ. (Hib. אֱ, the poetic abbreviated name of אֱלֹהִים, with same signification as אֱלֹהִים God, sometimes joined to יָהּ or יְהוֹ; in proper nouns the form changes into יָ, יֵ, etc. Syr. ܐܠܗܐ God.) *n.* God. 2. The Ijads, angels.

૧૫૪૬=૮૫૪૮ નાં. ઇઝ્રાહુદી, અથવા મુશાનો ધરમ પાલનાર. (Hib. יְהוּדִי Aram. 1. Equiv. to יְהוּדָה Judaea, the land of Judah. 2. like יְהוּדָה also as a designation of the Jewish people. ફા૦ ૧૫૪૬) *n.* A Hibrew, a Jew.

૬—૪

૧૫૪૬૪૪=૪૪૪૬૪૪૬ નાં. હીનપરતી, નીચાઈ. (અવ૦ ૪૪૪+૪૪૪ ઉપરથી ફા૦ افتادگی) *n.* Baseness, disgrace, meanness.

૬૪૪=૮૪૪૬ નાં. વખત, હીંગામ. (આમ્બે એમલો ૪૪૪ ઉપરથી ء નો ا થાઈને બનેલોછે, અને તેહની ઉતપન્તી અવ૦ ૪૪૪ ૪૪૪ ઉપરથી થાએલીછે. ફા૦ هنگام) *n.* Time, season.

૬૪૪૪૪૪=૪૪૪૪૪૪૬ કર્મ. ક્રિ. ૩–૧ વીસવાસ રેહછ, ભરોસો રેહછ. (૪૪૪૪+૪૪૪ ઉપરથી.) *v.* Can be relied upon, can trust, can repose confidence in.

૭—૭

૭૪૭=૮૪૪૭ નાં. ઘર, મકાન. (અવ૦ ૪૪૭, ફા૦ ٨٨٤) *n.* House, dwelling-place, mansion.

૧૪૪૪૭=૧૪૪૮૪૭ નાં. ઘરનાં લોકો, ઘરનાં રેહવાસીઓ. (૪૭+૪૭, ફા૦ خانگان) *n.* The inmates of a house, those dwelling in a house.

૭૧૭=૭૮૧૭ નાં. નોલીઓ. (ફા૦ ٩٨٤; પેહલવી ૭૪૧૭ નો આમ્બે બીજો આકારછે.) *n.* An ichneumon, a weasel, a ferret.

૮૧૭=૮૧૭ નાં. કાલબુદ, શરીર, દેહ, અંગ, કાયા, બદન. (અવ૦ ૮૧૭૧૭ અથવા ૮૧૭, ફા૦ ٨٨٤, A. قالب) *n.* The body, the person.

૭૪૧૭=૪૪૮૮૭ નાં. અવતારી, રૂપી, રૂપ ધરાવનાર, (કોઇપી જાતની) હાલત ધરાવનાર. (અવ૦ ૮૧૭૧૭ ઉપરથી)

૨. ક્રિ. છતે કાંણે બેહરૂં થવું. (અવ૦ ગ્રબ્ગ્ગ્ધ્ધ્ધ

ه—س

هورمزد=سرورداد નાં. આતમા, જીવ, જીનદગી. (Hib. חַיָּה life Chald. חֲיָא to live, be, exist. Samar. חיא living. m. f.) *n.* Soul, spirit, the animating principle, life.

هيچ=چيزى વિ. એક. (Syr. ܚܕ, Samar. חד, Chald. חַד, A. أحد one, ones.) *a.* One.

هودج=سرودر નાં. મુગટ. ૨. છાતી, શીનો. (Chald. חֲדִי, Syr. ܚܕܝܐ the breast.) *n.* A crown, a crest. 2. The breast, the chest.

هياطله=اسپيدكوه નાં. ખાવરનો દેશ. (સંસકરીતમાં હારિશ્ચન્દ્ર નામનાં શેહરને ખપુર કરીને કેહેછે, અને આ ه બોલ ઉચ્ચાર તથા મતલબમાં તેહને મલતો આવેછે. برهان قاطع માં خاور બોલ પસચમ તેમજ ઉગમનના દેશને અરથે મલેછે, અને خاوران બોલ બોરાસાંનને લગતાં એક દેશને સારૂં વાપરેલુંછે કે જે દેશમાં હકીમ અનવરી જનમેલ્યો હતો.) *n.* The country called Kháva r.

هفتم=سرماسه નાં. પૃથીના સાત ખંડો મધેના વચલા ખંડનું નામછે, અને ઈરાનનું દેશ આખે ખંડમાં આવેલુંછે. (અવ० هفتمانيم, પા० هپتمانيم, ફા० خنرث) *n.* The name of the central continent of the seven continents of the world. Irán is situated within this continent.

هفت-روزه=سه-روزه વિ. સારા મજહબવાલું, સારા મજહબને લગતું, સારા ધરમવાલું. (અવ० هپ+سوم, ફા० خوب داد) *a.* Belonging or pertaining to the good religion, holding or possessing the good religion.

هفتمان=اسپيدكوه નાં. ઉગમન દસા, સુરયને ઉગવાની જગેા. (અવ० خراسان+ايسم, ફા० خراسان) *n.* The east.

هلم=سرماسه અથવા **هلم=سرماسه** ક્રિ. ખાવું, જમવું. ૨. પીવું, નોશ કરવું. (અવ० ايسم ખાવું, ફા० خوردن) *v.* To eat. 2. To drink.

مى=مى નાં. દારૂ, શરાબ. (સં० सुरा, wine, ફા० خو) *n.* Spirituous or vinous liquor, wine.

هشكيدن=سرماسه-و-دروون ક્રિ. વિ. ગલું શુકવીને, ગલું સુકવાએ. (هپ+خشك+ايسم, અવ० هوشكيدن+ايسم, ફા० خشك گاوی) *ad.* Drying the throat, by parching the throat.

هوسبار=سرماسه-و-سرماسه નાં. ધનધેા, ઉદીએાગ, પેશેા. (هپ+كر+م, અવ० هوسبار+ايسم, સં० कार्य, ફા० خويش كارى) *n.* Profession, calling, vocation.

ને લીધે. (ખ્ર્ત્ર્ + ક્ષ્ર્ય ને ક્રિ. વિ. પ્રત્ય ક્ષ્ર્ય, ફા૦ خودگوی خود) *ad.* By means of innate qualities, owing to original attributes.

ક્રિ. જોવું, નજર કરવી. ૨. ધ્યેમાંન આપવું. (Hib. חָזָה, Chald. חֲזִי, חֲזָה, אֲחֲזָא, Syr. خَزَا, خوذ, خزا to see, behold. Samra. חזה to see, understand.) *v.* To see, to look. 2. To attend.

ક્રિ. સહમજ મેલવ્વી, જાંણવું. (Chald חֲזִי, חֲזָה, אֲחֲזָא, חוּ, Syr. خزا, خوي indicate; to understand.) *v.* To acquire knowledge, to know, to learn.

ખ — ડ

ક્રિ. વિ. જાતી ગુણથી, અસલ ગુણ-

નાં. ગવાહી, સાક્ષી, જબાંની. (અવ૦ ખ્ર્ત્ર્ કેહવું; ઉપરથી. ફા૦ گواه, આંએ શબ્દનો સંક્ષેપ આકાર.) *n.* Testimony, evidence, deposition.

વિ. મારનાર, હાંની પેાંહચાડનાર, ઈજા દેનાર. ૨. શેતાન, એબલીસ. (અવ૦ ક્ષ્ર્ય, સં૦ हन्तृ, a murderer, a slayer.) *a.* Smiter, injurer, one who harms. 2. Satan, the Evil One.

નાં. ગોસ્પન્દનું રહ, ગોસ્પન્દનેા આતમા. ૨. ગોશ ઈજદ. (ખ્ર્ + ક્ષ્ર્ય, અવ૦ ક્ષ્ર્ય) *n.* The soul of cattle. 2. Gos'ljad, the angel Gos'.

નાં. આંએ બેાલ અવસ્તાના ગાડશ હુદાડ શબ્દ ઉપરથી ઉતરી આવેલેા છે, અને તેહનેા અર્થ 'ખુશી આપનારી ગાએ' નેા થાએ છે, તે ઉપરથી ઇએાજદાયરેગર મેાબદેા દરૂન ઈજતી વખતે દરૂનની ઉપર ચાશની કરવા સારૂં જે ગીહી મેલે છે, તે ગીહી તાંહાં ગાએને લગતી નેક વસ્તુ તરીકે ગણાએ છે, અને તેહને મેાબદેા હમેશાં 'ગેાશદેા' કરીને કેહે છે. *n.* This word is derived from Gáosahúdáo, used in the Avésta, and means, the good or merit giving cow. Hence, the *ghi* (clarified butter) placed by Yojdáthrégar Mobeds, on darúns, for the purpose of being eaten after consecration, is called Gos'do, *i. e.* a good thing belonging to a cow.

ભા. નાં. ગેાલ આંકાર, ગેાલ વાતરાપણું. = ગેાલેા, ગેાલ આકારની વસ્તુ. (અવ૦ , ઉપરથી. ફા૦ ગુર્) *n.* A globe, a round figure, roundness.

ચાહનાર=ચાહનાર વિ. પસંદ કરનાર, શોક રાખનાર, ખાહેશ કરનાર. (અવ૦ ચાહ, to choose; ફા૦ چاردن અથવા چاره) *a.* One who approves, one who desires, one who likes.

ચાર=ચાર નાં. પુરૂષ, નર, માંટીડો, ભાયડો. (Chald. Heb. איש man. Warrior. Syr. ܓܒܪ man.) *n.* A man, a male individual.

ચાહમીનો=ચાહમીનો-ચાર વિ. ગનાહમીનોના મજહબને લગતું, શેતાની તરીકાને લગતું. (ગુજ+ચાહ+ઇ, અવ૦ ચાહમીન ઉપરથી.) *a.* Pertaining to the religion of the Ghanámino, Satanic.

ચા=ચાર વિ. ગંધાતું, ધનધાતું, ગંધવાલું. (અવ૦ ચાયગી ગંધગી, બદબોઇ; ઉપરથી. ફા૦ ચાંદન) *a.* Stinking, emitting an offensive smell.

ચાચાદ=ચાચાદ-ચાર ભા. નાં. ફરીઆદ, પોકારો. (આએ કલામનો લોગવી અર્થ 'રદન નો આપ' કરીને થાએછે. ચાહ+ચાચ, અવ૦ ચાયાચ, ફા૦ گرز અને ચાચાચ, ફા૦ خواش) *n.* Lit. weeping, crying, hence, complaint, a loud demand for redress.

ચાહ=ચાહરાચાર ક્રિ. પસંદ કરવું, માનવું. (અવ૦ ચાહ, પસંદ કરવું, ફા૦ گزیدن) *v.* To prefer, to approve, to accept.

ઇચ=ઇરાચાર નાં. આત્મા, જીવ, પ્રાણ. (અવ૦ ચાચાર ૧-૧ ઇચાર જીવ. આએ શબ્દ વગર તપાસના ઉકલાંમણને લીધે પેહલવી વંચાંણમાં 'ગાંન' અને તે ઉપરથી ફારસીમાં جان કરીને લખાતો આવેઓછે.) *n.* Soul, life, vital principle.

ચાચાચ=ચાચાચાર ભા.નાં. દલીલ, સાખ્શી, ગવાહી. (ફા૦ گواهی) *n.* Proof, argument, testimony, evidence

૨—૨

ઇ=ઇચ અર્વા. તે. ૨. શક્યાર્થની નીશાની. *pron.* That. 2. A sign of the potential mood.

ચાચાઇ=ચાચાઇ વિ. હાંણી પોંહચાડનારને લગતું, ધનામીનોને લગતું. *a.* Pertaining to the injurer, pertaining to the Ghanámino.

ન—લ

માલ=મિલ્કત નાં. ચીજ, વસ્તુ. ૨. દોલત, માલમતા. (Chald. מְנָא acquisition, gain. દ્રવ્ય, કમાઈ, પ્રાપ્તિ, નફો, મીલકત; מנא to acquire, to gain ઉપરથી. Samar. מנא purchase. સોદો, ખરિદી. Syr. ضبو to will, desire ઉપરથી ضبوثو a thing, matter. ચીજ, વસ્તુ.) *n.* Thing, matter. 2. Wealth, property.

મુજલ=મુજબલ વિ. ગાલિબ, સક્તીવાન, ફાવી સકનાર. (ફા૦ چیر , ઇજ્રે) *a.* That which over-powers or prevails, powerful.

માન્યમાં=મંજુર ક્રિ. પસંદ કરવું, બાહલ રાખ્યું. ૨. ધરમનાં ફરમાન તરીકે ગણવું, દીનના ફતવા મુજબ બાહલ રાખ્યું અને પસંદ કરવું. (અવ૦ मन्न મોહડે કબુલ કરવું, સ્વીકાર કરવું. આમ્યે માન્યમાં નો સંક્ષેપ આકારછે.) *v.* To prefer, to approve. 2. To reckon as a religious commandment, to approve as a dictum of religion, to accept.

મુસ્લ=મુશ્લ નાં. બાલવાનાં લાકડાં, બાલવાની કાઠી. ૨. લાકડું. (Heb. מוֹט a post. સ્તંભ, બાંબ, થાંભલો. Chald. מוֹט the state of being burnt, a desert. מוט to burn. Syr. موف to burn.) *n.* Fuel, wood intended for burning. 2. Wood.

ઝાડ-થાલ=દરખ્ત-થાલ નાં. લાકડાંનો સ્તંભ, ઝાડનાં મુલ અને માથાંની વચેનો ભાગ. (ફા૦ چوب گز) *n.* A column of wood, the stem or stock of a tree.

ય—ર

જુવાન=જવાન નાં. જવાન, જવાન પુરૂષ. (અવ૦ ,,,,,,,, ફા૦ جوان) *n.* A youth, a young person.

જીન=જીન્ન નાં. દેવ, દૈત. ૨. જાદુગર. (અવ૦ ,,,,,,,, સં૦ यातु, a demon, a Goblin. ફા૦ جن) *n.* A Dév, a demon, a fiend, a monster. 2. A sorcerer.

કુ=વુ દર્શ.સર્વ. તે, પેલું. (Chald. הוּ, Heb. הוּא, A. ذاك) *pron.* That, not this but the other.

કુસ=સુવુસ નાં. સુંનું, સોનું, સુવર્ણ. (Chald. דְּהַב Emph. דַּהֲבָא, Heb. זָהָב, Syr. ܕܗܒ) *n.* Gold.

કુવુસ=સુવુસ ક્રિ. જણાવું, જાહેર થવું. ૨. જનમવું, પેદા થવું. ૩. ભા.નાં. ઉતપત્તી, જનમ. (અવ૦ ઝ્ર અક્રલથી પિછાનવું, જાંણવું, સહમજવું. ૨. જનવું, પેદા કરવું, ઉતપન કરવું. સં૦ जन. to be born, or produced.) *v.* To become known, to be published. 2. To be born, to be created. *n.* Birth, origin.

કુ=વુ સં.સર્વ. જે. (Chald. דִּי, Heb. זוּ, Torgumic דִּי, Syr. ܕ, who, which.) *relative pron.* Who, which.

કુમુ=સુવુ નાં. મત, અભિપ્રાય, વિચાર. (Heb. Chald. זמם to number, to appoint. A. زمن, Syr. ܙܡܢ to prepare, invite.) *n.* Opinion, belief, judgment.

કુવુસુવુ=વુસુસુવુ વિ. કઉઅતદાર, સકતીવાંન. (અર૦ કુવુ+વુસુ, Chald. Samar. זר, Syr. ܙܪܥ to arm ઉપરથી זרע, ذِرَاع arm, ને અવસ્તાનો ઝ્રસ્ત્ર પ્રત્ય જોડાઇને.) *a.* Strong, powerful.

સુવુસુ=સુવુસુ અથવા સુવુસુ નાં. બંદીખાંનું, કેદખાંનું. ૨. સંકટ, તંગી. (અર૦ સુ+વુસુ, Syr. ܙܘܓ a collar, chain. ضيق જયર to bind ને અવ૦ સુસુ પ્રત્ય લાગીને) *n.* A prison, a dungeon. 2. Danger, difficulty, distress, scarcity, straitened circumstances, a state of being confined or circumscribed.

વુસુવુ=વુસુસુ વિ. જનમ આપનાર. (અવ૦ ઝ્ર, સં૦ जन to be born ઉપરથી, ફા૦ زاد) *a.* He or that which gives birth.

૪—૪

સુસુવુસુ=સુવુસુસુ ક્રિ. વિ. ઉલટથી, ઇનતેજારીથી. ૨. સેતાબીથી. (સુવુ+સુસુ નો સંખ્શેપ આકાર. અવ૦ ઙ્ગ તપવું, બલવું, ગરમ થવું. સં૦ तप to heat, or be hot, to burn. ફા૦ تفتي) *ad.* Eagerly, zealously, anxiously. 2. Speedily, quickly.

સુસુસુસુ=સુવુસુસુ-સુસુ નાં. સેવટનું બદન, સેવટની કાયા, છેહલ્લી દેહ. જાણવું કે આખેરશના વખતમાં સોસીએોશની મારફતે ફરશોકતી થયો પછી 'રીસતાખેજ' થસે ઇમાને આખે દુનીઆંથી ગુજરેલાં આદમીઓ પાછાં સજીવન થસે તે વખતે તેઓને અશો અહુરમજદની ત-

૨કૃથી જે કાયા અથવા સરીર મલશે તેહને 'તનપસીન' અથવા 'છેલ્લી કાયા' કરીને કેહેછે. *n.* The final body or constitution, the regenerated body, the bodies which the souls of deceased persons will inhabit at the Resurrection of the dead.

𐬠𐬀𐬙𐬀𐬌=𐬠𐬀𐬙𐬀𐬌𐬌 ક્રિ. વિ. તાહાં, ત્યાં. (Chald. תַּמָּא, תַּמָּה, Heb. שָׁמָּה, Sam. תַּמָּן, Syr. ܬܡܢ there.) *ad.* There, in that place.

𐬌𐬀𐬌𐬀𐬌𐬌=𐬌𐬀𐬌𐬀𐬌𐬌 ક્રિ. સંમતોલ રેહવું, બરાબર રેહવું. (ફા૦ ترازو, સં૦ તુલા, અથવા ત્રાજક. measure by weight, a balance, resemblance, equality. ગુ૦ ત્રાજુ.) *v.* To be poised or balanced, to remain steady.

𐬌𐬀𐬌𐬀𐬌𐬌=𐬌𐬀𐬌𐬀𐬌-𐬌𐬌 વિ. હાંણી પોંહચાડનારી સહમજવાલું, બરાબી કરનારા વીચારવાલું, નીચ બુદ્ધીવાલું. નાં. હાંણી પોંહચાડનારી સહમજ, બરાબ કરનારો વીચાર, નીચ બુદ્ધી. (અવ૦ 𐬌𐬀𐬌𐬀𐬌-𐬌𐬌, અથવા 𐬌𐬀𐬌𐬀𐬌-𐬌𐬌) *a.* Evil-minded, disposed to do harm, malicious, base-minded. *n.* Evil-mindedness, mean-mindedness, a disposition to do harm.

𐬌𐬀𐬌𐬀𐬌𐬌=𐬌𐬀𐬌𐬀𐬌𐬀𐬌𐬌 ક્રિ. વિ. નાસકારક રીતે, હાંણી પોંહચાડનારી હીલચાલે. (Heb. נָזַק, Chald. נְזַק, Syr. ܢܙܩ to kill, slay. ફા૦ زيان, زدن) *ad.* Destructively, in a manner to do harm.

𐬌𐬀𐬌𐬀𐬌𐬌=𐬌𐬀𐬌𐬀𐬌-𐬌𐬌 વિ. પૃથ્વીનો રાજા, મીટીનો માલેક. આએ એલકાબ ગયોમરદને એટલા સારૂં આપેઆમાં આવેએછે કે આએ જેતીને લગતી બાકી કાયા અશો અહુરમજદની તરફથી પેહલાં તેહને મલી હતી, અને તેહની પછી મશી, તથા મશ્યાનેનો જનમ થાયો હતો. 𐬌𐬀𐬌𐬀 𐬌𐬌 એ શબ્દો પેહલવીમાં વપરાએઆચ તે સેમીટીક ભાષાનાછે, અને તે Chald. אַדְמָה clay, earth. અને אַדְמָלִךְ a king ની સાથે મલેછે. એ ઉપરથી ફારસીમાં كَيْ હેવી એબારત ઉપલા શબ્દોના અર્થ તરીકે ગયોમરદને સારૂં વપરાએલીછે. *a.* The world-king, the lord of the earth, a term applied to Gayomard because he was the first to receive an earthly constitution at the hands of Ahúrmazd.

𐬌𐬀𐬌𐬀𐬌𐬌=𐬌𐬀𐬌𐬀𐬌𐬀𐬌𐬌 નાં. ઇન્દરી, ઇન્દ્રય. (આએ શબ્દ સં૦ તુલ્યમાન ને મલેછે, જેનો અર્થ 'તોલ અથવા વજન કરનારૂં માપ,' હેવો થાએછે, અને તેહની મતલબ ઇન્દ્રયને લગતી આવેછે, કેમકે ઇન્દ્રયો—એ જોવા, સાંભલવા, સુંઘવા, ચાખવા અને લાગવાને લગતું તોલ કરવાનું અથવા સહમજ મેલવવાનું હથીઆર અથવા સકતીછે.) *n.* Organ, sense, the senses.

𐬌𐬀𐬌𐬀𐬌𐬌=𐬌𐬀𐬌𐬀𐬌𐬌 વિ. અંધારાને માટે બનેલું, બુરાઇને વાસ્તે બનેલું, તારીકીને સારૂં થાએલું. (𐬌𐬀𐬌+𐬌𐬌, અવ૦ 𐬌𐬀𐬌𐬀𐬌 darkness, ઉપરથી ફા૦ تار) *a.* Formed for darkness, made for evil.

વિ. શક્તીવાન, કઉઅત ધરાવનાર, બલવન્ત. (અવ૦ to be able, to have the power ઉપરથી બનેલા અને ઉપરથી, ફા૦ تواناى) *a.* Able, powerful, strong.

વિ. પાક, શોજું, નીર્મલ, ચોખ્ખું. (Chald. , to be clean, pure, ઉપરથી pious, clean. Sam. pure, Syr.) *a.* Pure, clean, unsullied, free from dirt or impurity.

નાં. ફારી ખાનારાં જાનવરને લગતી ચાલચલણ, ઘાતકીપણું. (+ + , અવ૦ wild-beast ને પ્રત્ય અને તેહને . અથવા to go, to walk, to come; જોડાઇને. ફા૦ ذاتى) *n.* Ferocity, the disposition of beasts of prey, cruelty.

નાં. ખોરાક, ખાણું. (આએ બોલની ઉતપત્તી જણાતી નથી, પણ ધારૈઆ મેલે એ શબ્દ અવસ્તાના ઉપરથી બનેલા બોલનો ફૈરવાએલો આકારછે, કેમકે એમાં , ૬, , ૨, અને , ઉ, એ તરણ અક્ષર એક બીજાથી અવારનવાર વપરાએલાછે અને તેહમાંથી દરૂન, ની સેવટે આવેલો , ન, નીકલી ગીએોછે. ની અંદર વપરાએલી , ઈ, જેમ પેહલવી બોલામાં વધારાની , ઈ, આવેછે તેહને લગતીછે. જેમકે અવ૦ ઉપરથી , ફા૦ . ઉપરથી , ફા૦ ઇત્યાદી.) *n.* Food, aliment, nutriment, meat.

ઉપ. અંદર, માં, વચ્ચે, મધે. ૨. ક્રિ. વિ. નજદીક, પાસે. (આએ બોલનો બોકાબ્લો ડાકટર મારટીન હાઉગ આસીરીઅન 'in' સાથે કરેછે, ફરડીનન્ડ યુસ્ટી તેહને Aram સાથે સરખાવેછે; પણ આએ બંધે વિદ્યાવાન આએ બાબતમાં હમોને ઘણા દુર ગએલા દેખાએછે. હમારૂં મત હેવુંછે કે એ બોલ સેમીટીક નથી પણ ઇરાંનીછે, અને તે અવ૦ તથા સં૦ મધ્ય ઉપરથી તેહનો આગલો ભાગ મ, નીકલી જાઇને બનેલોછે. મધ્ય બોલ અંદર, માં, એ અર્થે સંસકરીતમાં વારેઘડીએ વપરાએલો મલેછે જેમકે નગર મધ્ય શેહરમાં, શેહરની અંદર, અને તે ઉપરથી આપણી હાલની ચાલુ ગુજરાતી ભાષામાં 'મધે' ઉપલીજ મતલબસર વપરાએછે. માટે અવસ્તાના , અને સં૦ ધ્ય ઉપરથી પેહલવીમાં બોલની ઉતપત્તી થાએલી આપણે માનીએતો તેહમાં વાંધા ભરેલું નથી.) *prep.* In, within, in the midst of, among, amidst. *adj.* Near, close, by the side of.

નાં. દરજ, હરએક બદીને ઉત્પન્ન કરનારી જેખી સકતી. ૨. ગુ-

નાહ, પાપ. વિ. ઠગાઈ કરનાર, ઠગનાર, ફરેબ દેનાર. (અવ૦ દ્રુજ્ઞ્ઞ્ઞ

Good, virtuous, possessed of excellence.

૭-૪૪=૨૭૪૩ ભા. નાં. બક્ષશીશ, આપ. (અવ૦ ૫૪૩, ફા૦ بخشش) *n.* A gift, a present, a largess, that which is given.

૪૭૫૭૪૪=૨૭૭૫૪૩૨૭૪૩ નાં. ઇનસાફ, મુનસફી, ન્યાય. (૫૭૪૪+૩, અવ૦ ૨૭૪૩ અને ૩૫૩ ઇનસાફ કરનાર, ઉપરથી, ફા૦ داور) *n.* Justice, the weighing of facts or evidence with a view to pronounce an opinion or judgment.

૩૭૭-૧૪૪૩=૬૭૪૩૫-૬૪૩૪૩ વિ. ધારાને આધીન, ઇનસાફનો તાબેદાર. (અવ૦ ૨૭૪૩ ઇનસાફ, અને ૨૭૪૩૫ તાબેદાર, ઉપરથી ફા૦ فرمانبردار) *a.* One obedient to the law or to justice.

૭૪૪૪૪૩=૬૪૨૫૨૭૫૨૭૪૩ વિ. કાયેદાસર, વાજબી, પ્રમાણિક બનેલું. ૨. કાયેદાસર ચલાવનાર, પ્રમાણિક રાખનાર. (૭૭૩+૭૪૪૨, Chald. ܕܝܢܐ right, as law.) *a.* Lawful, just, honest, conscientious. 2. One who teaches to act lawfully, one who or that which keeps honest.

૨૭૭૨૭૪૩=૨૭૭૩૨૭૫૭૪૩ વિ. દીનનો તાબેદાર, દીનદાર, દીનના હોકમ મુજબ ચાલનાર. (૪૩+૨૭૭૩૨, ફા૦ فرمانبردار, અવ૦ ૨૭૭૩૨૭૪૩ ૨૭૪૩૭૩). *a.* One who obeys the precepts of his religion, a religious person.

૪૪૪૪૩=૬૭૪૭૨૭૪૩ અથવા ૪૭૫૭૪૩ ૬૪૪૩ નાં. દોજખ, જહાનમ, નરક. (અવ૦ ૨૭૪૭૨૭૪૩ અથવા ૬૭૪૭-૪૭૭, પા૦ ૨૭૪૭૨૭૪૩, ફા૦ دوزخ) *n.* Hell, the infernal world.

૪૨૭૪૪=૬૭૨૭૨૭૪૩ નાં. પ્યાર, પેઆર, મોહબત. (૪૭૪+૩૭૭, અવ૦ ૨૭૪૩૭ પેઆર, મોહબત, અને ૨૭૭૨ આસાએશ; ઉપરથી. ૨૭૪૪૪ ઇચ્છાને આસાએશને લગતી પસંદગી, શુભને લગતો પ્યાર. ફા૦ دوستدار) *n.* Love, affection.

૨૭૨૭ ૧૪૪૪=૨૭૨૭૨૭૪-૬૭૪૩૫ નાં. બુરી ચાલચલણ, ખરાબ રીતભાત. (અવ૦ ૨૭૨૭૨૭૪ ૪૭૭) *n.* Evil conduct, evil ways.

૨૭૫-૨૭૪=૭૭૨૭૫-૪૭૭૫ વિ. બુરા હીસ્સાવાલું, બુરા બદલાવાલું. (અવ૦ ૪૭૭ ને Heb. חֵלֶק to divide. અથવા חָלַק to bear fruit. חָלַק to burst forth, flourish.) *a.* One whose portion or share is evil, one possessed of an evil portion or share, one whose reward is evil, one who requites with evil.

૨૭૭૫૨૫-૪૭૪=૨૭૭૫૨૫-૪૭૫૭૪૩ વિ. ખરાબ રીતે વાપરનાર, નઠારી રીતથી ચલાવનાર. (અવ૦ ૪૭૫૭૪૩+૨૭૭૫૨૫ ઉપરથી.) *a.* One who or that which misuses, one who causes to walk in evil ways.

૪૭૫૭૪-૨૭૪=૨૭૭૫૭૨૭૭૫૭૨૭૭૫૭-૪૭૫૭૪૩ નાં. બુરી આફેપત, ખરાબ આવક. (અવ૦ ૪૭૫૭૪૩+૨૭૭૫૭૨૭૭૫૭૨૭૭૫૭, ફા૦ درآمدنکبی)

n. Evil income, an income of evil, bad earnings.

।।ꣻꣻ=।ꣻꣻ-ꣻꣻ વિ. બીજાં અંદામને લગતું. (ꣻꣻ+।।ꣻ, અવ૦ ꣻꣻꣻꣻꣻꣻꣻ +।ꣻꣻ ઉપરથી.) *a.* Relating to the other or second body, relating to the body which the soul will inhabit in the other world.

ꣻ=ꣻ ના. દેવ, દૈત્ય. (ꣻ અથવા ।ꣻ નો સંક્ષેપ આકાર. અવ૦ ꣻꣻꣻꣻꣻ, ફા૦ ديو) *n.* A Déva, an evil spirit, a monster.

ꣻꣻ=।ꣻꣻꣻ દર્શ. સર્વ. આએ, એ. (*pron. demonstr.* Chald. ךָדָּא compounded of ךָ=ךָדָּ, and א, *m.* (*def.* דָּךָדָּא) דָּךָדָּ *f. this.* Heb. זֶה *this, that*; Samar. דן, A. ذٰ, *f.* ذي *this.*) *pron.* This; that which is near in time or place.

।ꣻꣻꣻ=ꣻꣻꣻꣻꣻ ભા. નાં. ઠગાઈ, ફરેબ, ઠગ વગેરે. (ꣻ+।ꣻ, અ ꣻꣻ to chest, to deceive. પા૦ ꣻꣻꣻꣻ, ફા૦ دزش) *n.* Deceitfulness, wiliness; the art of deceiving, deceit.

।ꣻꣻꣻ=ꣻꣻꣻꣻ-ꣻꣻꣻ વિ. દેવપરસ્ત, દેવને માનનાર, દેવનો તાબેદાર. (ꣻꣻ+।ꣻꣻ, અવ૦ ꣻꣻꣻꣻꣻꣻꣻꣻꣻ ઉપરથી.) *a.* A worshipper of Dévas, a believer in Dévas, a servant of Dévas.

।ꣻꣻ=ꣻꣻꣻꣻ નાં. ઝાડ, વૃક્ષ, દરખ્ત. (ફા૦ درخت, સં૦ વૃક્ષ, a tree. વૃક્ષક a small tree.) *n.* A tree.

ꣻ અથવા ꣻꣻ=ꣻꣻ નાં. દીલ, દિલ, દેલ, અંતઃકરણ, હૃદય, મન. (અવ૦ ꣻꣻꣻꣻꣻ, ફા૦ دل, સં૦ હૃદય, heart.) *n.* The heart, the conscience, the mind.

ꣻꣻꣻ ꣻꣻ=ꣻꣻꣻꣻ-ꣻꣻꣻ નાં. જોહાકી દીલ, અથવા ઘાતકી દેલ. ૨. ક્રૂરપણું. (અવ૦ ꣻꣻꣻꣻꣻ અને ꣻꣻꣻꣻꣻꣻ ઉપરથી, ફા૦ دل ضحاک) *n.* A heart like Zohak's, a cruel heart. 2. cruelty.

।—।

ꣻꣻ=ꣻꣻꣻ ક્રિ. આગ. ૨-૧ જો, નજર કર. (।।ꣻꣻ જોવું, નજર કરવી. ઉપરથી Chald. ךְזָּ *to be marked, signed.* Arab. نكر to perceive, observe, know, understand.. נְכַר, to be perceived, to be known, to be recognised. Heb. Hiph. הִכִּיר to recognise, to know, to understand, to see. Samar. נכר to know, recognise.) *v.* Look you, see thou or you, do you observe, observe you.

ꣻꣻ=ꣻꣻꣻꣻ વિ. નહી પસંદ કરનાર, નાપસંદ રાખનાર. (ક્રિ. વિ. ।+ꣻꣻ, અવ૦ ꣻ not, ꣻꣻ to choose. ઉપરથી પા૦ ꣻꣻꣻꣻꣻ, ફા૦ ناگزاي) *a.*

One who disapproves, one who dislikes.

દરકાર=કાળજી વિ. ચોકસાઈ સાથનું. ક્રિ. વિ. ચોકસાઈ સાથે, ખબરદારી સાથે. (Chald. ברך ઉપરથી કા અને તેહને અવ૦ પ્રત્ય ૬૭૫૫ ઉપરથી બનેલો કા પ્રત્ય જોડાએલોછે.) *a.* Careful, watchful, vigilant, circumspect. *ad.* carefully, vigilantly, watchfully.

સંભાળવું=સાચવવું ક્રિ. જાલવ્વું. સંભાલી રાખ્વું, સાચ્વ્વું. (Chald. נטר *to keep, to watch, to look attentively* at a thing, *to look at, to observe, to guard.* Heb. נטר, Syr. ܢܛܪ, A. نطر and نظر) *v.* To preserve, to keep with care.

પડભાશટ=પડીપડવું વિ. પદભશટ થાએલું, પડેલું, તુટી પડેલું. (૫૭૫૫ to fall ઉપરથી. Chald. נפל *to fall, to fall down, to precipitate, to fall down in ruins,* Heb. Samar. נפל, Syr. ܢܦܠ) *a.* That which is deposed, that which is fallen, that which has tumbled down.

પ્રકાશક=પ્રકાશવું વિ. જોય આપનાર, રોનક આપનાર, સીનગાર આપનાર. (૫૭૫૫ ને ૫૭ પ્રત્ય લાગીને Chald. נהר *to irradiate, to illuminate, to shine upon.*) *a.* That which beautifies, that which adorns, that which gives elegance.

પ્રસંગ=પ્રસંગવું નાં. સંબંધ, લાગણી, મેલાપ. (૫૭૫૫+૫ Chald. נגע to lay hold of, to seize. Heb. נגע to reach, to meet, to possess. Heb. נגע). *n.* Relation, contact.

પ્રહાર=પ્રહારવું ક્રિ. તુટવું, કપાવું. ૨. કાપવું, વેતરવું, તોડવું. (Chald. פרך to cut off, to oppress. Heb. פרך) *v.* To be broken or torn, to be cut. 2. To cut, to break.

દીલ=દલ નાં. દિલ, દેલ. (આમ્એ શબ્દની ઉતપનતી ચોકસ રીતે જાણાતી નથી, પણ જો બા નાફ, અને ફે રત, મલીને ફેબા ને બદલે આમ્એ બોલ ફેબા થયો હોમ્એતો તેહની મોરાદી મામ્એની 'દિલ' ની થાઈ સકે.) *n.* The heart.

ઉપરી=ઉપર વિ. તરફવાલું, તરફેનવાલું, મોરદુવાલું. (ઉપ+કા, અવ૦ ૬૭૫૫ ને ૭૫૫૫ પ્રત્ય લાગીને સં૦ નેમ term, boundary, limit.) *a.* Of the side of, being on the side of, partisan.

ઉપાય=ઉપાયવું નાં. ઉપામ્એ, ઇલાજ, ઉપચાર. ૨. કિરીમા. *n.* A remedy, a means, a measure. 2. A ceremony, an observance.

ઉપાયજાણ-ઉપાય=ઉપાયવું વિ. ઉપામ્એ જાંણુનાર, ઇલાજને પીછાંણુનાર. (ઉપા+૬૭૫૫૭) *a.* One who knows a remedy, one who finds out the means.

૭૧૧૭૧=૨૨૨૧૭૬૬૧ ના. હીનપસ્તી, પસ્ત દરજ્જો, નીચાઈ. ૨. નીચાણ, હેઠાંણ. ૩. ક્રિ. ઉંધું વલવું, હેઠે પડવું. (૧૧૭૧ ને ૭ પ્રત્યય લાગીને; અવ૦ ૧૧+૭૭, ફા૦ نگون) *n.* Disgrace, degradation, the state of being low. 2. Low ground, ground on a lower level. *v.* To turn upside down, to fall down.

૭૬૭૨૧૭૧=૬૭૭૬૭૬૭૬૬ વિ. ધીકાર પામેલું, ધીકારાએલું, તુચ્છકાર પામેલું, હલકું પડેલું. (ફા૦ ૪૨૭૭૭ نگون) *a.* Despised, that which is looked upon with contempt, that which is scorned, that which has fallen in estimation.

૧૭૭૨૭૬૧=૬૧૭૭૬૭૬૬૬૬ ભા. નાં. કજલાટ, (નુરનો) ઘટારો, જાંક, જાંખ. (૭૭૬, ને ભા. નાં. પ્રત્યય ૧૭૭ લાગીને અવ૦ ૭૬૬૭૭ to take off, to lessen, to decrease) *n.* Dimness, diminution of lustre, darkness.

૭૭૬૭=૨૨૨૬૭૭૬૬૬ ભા. નાં. ચોરી છુપાઈ. (૬૭૧+૭, અવ૦ ૬૬૬, સં૦ वृ to cover ઉપરથી ૮ મો વર્ગ ૬૬૬ to surpas. ફા૦ نهفتش, نهفتيدن અથવા نهفتن) *n.* Concealment, stealth, clandistine action or practice.

૭—૭

૭=૨૭ ક્રિ. વિ. સ. ૪૬–સત. ૫ તરીકે, મીસાલે, પરમાણે. (એ શબ્દ આગે જગોએ ૧૧૭ ને બદલે લખાણમાં વપરાએલો છે.) *ad.* Accordingly, in this manner, in this wise.

૭૬૭૭૭૭=૬૭૨૨૭૭૭૭૭ ના. ઘાત, હાંણી, પીડા. ૨. ઈજા, દુઃખ, રંજ. (અવ૦ ૨૭૭૭૭૭૭૭, ફા૦ ઝખ્મ) *n.* Danger, impending calamity, harm. 2. Pain, difficulty, hardship.

૧૧૬૭૭૭૭૭=૧૭૬-૬૭૭૨૨૭૭૭૭૭ વિ. ઘાતને તોડનાર, દુઃખને ટાલનાર. (૬૭૭૭૭૭+૧૧, અવ૦ ૨૭૭૭૭૭૭૭+૧૭૬ to slay.) *a.* That which removes danger, that which averts a calamity.

૬૬૬૭૭=૬૭૭૭૭૭૭૭ વિ. ઈજા પામેલું, હેરાન થાએલું, નોકસાન પામેલું. ૨. લાત ખાધેલું, પેજાર ખાધેલું. (૭૭+૬૬૬, અવ૦ ૭૬૭૭ a foot, અને ૬૭૭૭૭ ઉપરથી.) *a.* That which is hurt, that which has suffered hardship or loss. 2. That which is kicked.

૭૭૭૭૭૭=૭૭૭૭૭૭૭૭૭ ના. શરૂઆત, ચલણ, આરંભ. (Chald. נפת to open, let loose, begin. Heb. נפץ, Syr. نَفَضَ, Arab. فتح ઉપરથી.) *n.* A beginning, a commencement.

૭૭૭૭૭૭=૭૭૭૭૭૭૭૭૭૭ ક્રિ. પડવું, ઉતરવું. ૨. પ્ર. ક્રિ. પાડવું. (ભા. નાં. ૧૭૭૭૭ ને સામાન્ય રૂપનો પ્રત્યય ૭ જોડાઈને અવ૦ ૭૭૭૭, સં૦ पत to fall,

to descend. ઉપરથી.) *v.* To fall, to descend. 2. *v.* To cause to fall, to bring down.

ગમેલું=ગમ+ગમેલું નાં. ખાવા-નું વાસંણુ, વાસણુ, પાત્ર. (ગમેલ નો સંખ્શેપ આકાર, અવ૦ ગમ-ગમેલું ઉપરથી.) *n.* Utensils, cooking and eating vessels.

ગમેલું=ગમેલું વિ. રક્ષણ કરનાર, સંભાલ કરનાર, પાએદાર રાખનાર, ટેકથી રાખનાર. (ગમેલ નો સંખ્શેપ આકાર, અવ૦ ગ , સં૦ पा to preserve, ને ગમેલ પ્રત્ય લાગીને.) *a.* A protector one who takes care, a preserver, one who causes to endure.

ગમેલું=ગમેલું અ૦ ગમેલું વિ. પડેલું, ઉતરેલું. (ગમેલ ઉપરથી. અવ૦ ગ to fall ઉપરથી.) *a.* Fallen, that which has come down.

ગમેલું=ગમેલું વિ. કુનને લગતું, સફરાને મારગે આવનારું. (ગમેલ+ગમેલું) *a.* Relating to the anus or posteriors.

ગમેલું=ગમેલું નાં. બલ, કુવ્વત, જોર. *n.* Strength, power.

ગમેલું=ગમેલું નાં. સંબંધ, મેલાપ. ક્રિ. લાગવું, અથડવું, મલવું. (અવ૦ ગમેલ+ગમેલું ઉપરથી બનેલા ગમેલ બોલનો ફેરવાએલો આકાર ગમેલ ને ગ પ્રત્ય લાગીને) *n.* Relation, contact. *v.* To touch, to strike against.

ગમેલું=ગમેલું વિ. ઉદીઓગી, ઉદીઓગવાલું. (ઉપ. ગમેલ+ગમેલું, અવ૦ ગમેલ+ગમેલું to grow, to increase ઉપરથી ગમેલું growth, increase. ને ભા. નાં. પ્રત્ય ગ લાગીને.) *a.* Industrious, constantly given to business.

ગમેલું=ગમેલું નાં. પતેત, પસ્તાવો, પશ્ચાતાપ અથવા ગુનાહ થવા વીશેની દેલગીરી. ક્રિ. પસ્તાવો કરવો, પસ્તાવું, પશ્ચાતાપ કરવી, ગુનાહ થવા વીશેની દેલગીરી બતલાવી. (અવ૦ ગમેલ, પા૦ ગમેલ, ફા૦ پشت , پشقت) *n.* Repentence, contrition for committed sin. *v.* To repent, to feel sorry for committed sin.

ગમેલું=ગમેલું નાં. પોશાક, લેબાસ, પેહરવાસ. (અવ૦ ગમેલ+ગ૮, સં૦ मुच् to set free, ઉપરથી બનેલું નામ.) *n.* Dress, vestments.

ગમેલું=ગમેલું નાં. સ્પર્શેંદ્રિય, લાગવાની ઇંદ્રિ—સકતી, લાગણી. (અવ૦ ગમેલ ઉપરથી ગ૯ અને ગમેલ, Chald. בטש to touch, Arab. لمس touch. قوت لامسه sense of feeling. પેહલવી ગમે નો ધમિલો ગમે ઉપરથી કંઇકેક લખ્યાંસુના ફેરફારથી બનેલોછે.) *n.* The sense of touch or feeling.

ગમેલું=ગમેલું ક્રિ. મલવું, મેલવી દેવું, જોડવું. (ગ૯+ગમેલ, અવ૦ ગમેલ+ગમેલ (ગમેલ નું ભુ. ક્રિ.) ઉપરથી ફા૦ پیوستن) *v.* To meet, to mix, to join.

ગમેલ=ગમેલ ભા. નાં. છુટકારો, છુટક, છુટકો. (Heb. פלט to separate, to

loosen; transf. to redeem, to release by purchase (from bondage), to liberate.) *n.* Liberation, deliverance, release, emancipation.

ગાળેલું=ગળેલું વિ. સંબંધવાલું, મલતું, સંબંધ ધરાવનાર. (અવ૦ ગાળેલું +ગળેલું) ઉપરથી.) *a.* Related, similar, that has relation.

ગાળેલું=ગળેલું ભા. નાં. સંબંધ, મેલાપ. (ગળેલું ભુ. ક્રિ. ગાળેલું-ગળેલું ઉપરથી, ભા. નાં. પ્રત્ય ૭ લાગીને. ફા૦ پیوستگی) *n.* Relation, a meeting or touching.

ગળેલું=ઘસેલું વિ. ભમતું, ઉડતું. ૨. ઉલટવાંત. (અવ૦ ગાંગળેલું wing, પાંખ. ઉપરથી, ફા૦ بال, پرّیدن ઉપરથી.) *a.* Flying about, wandering. 2. Full of eagerness.

ગળેલું=ગાળેલું નાં. વલગણ, ચોહટ. ૨. મમત, જીદ, ખોહસ. (ગળેલું મમતી, ને ભા. નાં. પ્રત્ય ૭ લાગીને Chald. נָחַל *to cleave.*) *n.* A grasp, a seizing with force, a cleaving. 2. Obstinacy, stubbornness, pertinacity.

ગળેલું=ગાળેલું વિ. બખ્શનાર, આપનાર. ૨. રયએત, પરજા. (Chald. נָחַל *to divide*, Arab. قَسَمَ, Heb. Samar. נָחַל, Syr. قَسَمَ, તથા Chald. נַחֲלָה *a family-division, a kindred, of a tribe.* ઉપરથી.) *a.* One who bestows, one who gives. 2. The people, subjects.

ગળેલું=ગાળેલું ઉપ. પ્રમાણે, મુજબ, પેઠે, તરીકે, રીતે. ૨. ઉપર, ઉપરથી. ૩. લીધે, વાસ્તે, સારૂ, ને. ૪. માં, અંદર, અંદરથી. ૫. (તરીજી વીભક્તી) એ, કરી. ૬. થી. ૭. પાસેથી, કણેથી. ૮. મારફતે. ૯. નું, લગતું. ૧૦. સાથે. (અવ૦ ગળ, સં૦ ઉપ, પા૦ ગળ, ફા૦ بر, ر) *prep.* Accordingly, like, in the way or manner. 2. From. 3. Owing to, for, to. 4. In, from within. 5. (*third case.*) By means of. 6. With. 7. From. 8. Through, by means of. 9. Of, relating to. 10. With, together with.

ગળેલું=ગાળેલું ક્રિ. સરજવું, બનવું. ૨. ક્રિ. વિ. ઘટતી રીતે, વાજબીપણાંથી. (ઉપ૦ ગાળ નું ૭ અને અવ૦ ગળ to give, to render, to exist; સં૦ शक to be able. ફા૦ ساختن) *v.* To be created, to be made. *ad.* Duly, properly, justly.

ગળેલું=ગાળેલું વિ. પદસિાનું ચલણ પાડનાર, ઘાટ—આકાર—ધરમ બનાવનાર. (ગળેલું+ગાળેલું, ફા૦ گر+یدن, જો હેની ઉતપનતી સેમીટીક ભાષાના શબ્દ ઉપરથી થાએલી ગણીએતો તે Heb. נָחַל to form, to shape ને, અને Syr. ܢܓܪ, ܐܢܓܪ to be a potter ને મલેછે, પણ આએ છેલ્લો સંબંધ ઘણો દુર જાએછે.) *a.* One who makes coins, a fashioner, one who gives shape or form.

ગળેલું=ગાળેલું નાં. પરહેજ, દુરી, વિ. પરહેજ કરનાર, દુરી રાખનાર

દુર રેહનાર. *n.* The state of being distant, abstention. *a.* One who abstains or keeps aloof.

પરહેજગારી = દૂરરહણી પરહેજગારી ભા. નાં. પરહેજ, દુરી. ક્રિ. પરહેજ કરવી, દુર રેહવું. (ઉપરથી + આઈ, અવ૦ પાઉ + ઇજ્જઅ અથવા ઇજ્જઆઉ, સં૦ સૃજ, to leave, to quit. 2. To be left or abundoned. ફા૦ پرهيزش અથવા پرهيزي) *n.* Distantness, the state of being aloof, abstention. *v.* To abstain, to remain aloof.

પરહેજવાલા = દૂરરહણી પરહેજવાલા વિ. દુર રેહવાજોગ, પરહેજ કરવાજોગ. *a.* Fit to keep aloof from, fit to abstain from.

પરહેજી = પરહેજવાલા વિ. દુર રેહનાર, પરહેજ કરનાર, દુરી રાખનાર. (ઉપરથી + ઈ નો સંખ્શેપ આકાર.) *a.* One who keeps at a distance, one who abstains.

પવજા = પવિત્રણા ભા.નાં. પાકી, પવીતરાઈ, પરહેજગારી. (સં૦ पू, to purify, to cleanse. ફા૦ پاكي) *n.* Purity, holiness, cleanliness.

પવજાના = પવિત્રણા ક્રિ. અટકાવ્વું, પાછું રાખવું. ૨. અટકવું, પાછું રેહવું. (અવ૦ પાછું, સામું, + ઉ ચાલતું, ને મસ્દરનો પ્રત્ય ઓ જોડાઇને અવ૦ પાવ + ઓ to go, to walk, ઉપરથી બનેલા *present part.* પાવ, ફા૦ رو નો સંખ્શેપ પા going, walking.) *v.* To prevent, to keep back. 2. To stop moving, to remain in check.

પાછવા = પરાઙ્મુખ વિ. પાછું રેહનાર, અટકનાર. (અવ૦ પાછ, સં૦ प्रति back ઉપરથી.) *a.* One who keeps back, one who stops.

પાલવા = પાલન-પોષણ વિ. પાએદાર રાખનાર, ટેકી રાખનાર, સંભાલનાર. (અવ૦ *pass. partic.* પાલિઅ સંભાલેલું, પાલ રાખનાર, ધા. પા, સં૦ પા, to protect or preserve અને ધૃ, સં૦ धृञ् to have or hold ઉપરથી. ફા૦ پايدار) *a.* One who keeps firm, one who supports, one who takes care or protects.

પવજાવા = પવિત્રણા નાં. પાક કીરીઆ, પવીત્તર કામ. ૨. પાક વસ્તુ, પવીત્તર ચીજ અથવા પાંણીએ ધોએલી વસ્તુ. (અવ૦ પક્ક, સં૦ पच to mature by cooking or ripening ઉપરથી *pass. partic.* પક્કિઅ નું પજ્જ અને ઉ water ઉપરથી જ અને તેહને સંબંધ બતલાવનારી જ અથવા જ નો પ્રત્ય જોડાઇને પવજાવ્વું થયું છે.) *n.* A sacred ceremony, a holy work. 2. A sacred thing, a thing washed with water.

પવજાવા = પવિત્રણા વિ. પાંણીએ કરી ધોનાર, પાક કરનાર. *a.* One who washes with water, one who purifies.

પાલવા = પાલન-પોષણ વિ. ચાલુ, હમેશનું. ૨. પાએદાર, કાએમ. ૩. સધલું, તમામ. *a.* Current, perpetual. 2. Durable, lasting. 3. All, the whole, entire.

વિમોચક=વિ૦ છોડનાર, છુટું પાડનાર, જુદું કરનાર. (Heb. פדה to separate, to loosen, transf. to redeem ઉપરથી.) *a.* One who puts at a distance or separates.

વિભવ=વિ૦ અથવા વિભવ નાં. રોણક, જોખ. (Heb. פאר to glorify, to decorate.) *n.* Beauty, elegance.

વિમત-વેદ=વિ૦ વિ. પુરાણી દીન, કદીમ મજહબ, જુનો ધરમ. (+વિ૦ વેદ, અવ૦ પ્રાચીન first, before. પ્રાચીન religion ઉપરથી. ફા૦ پیر) *a.* Ancient religion, old faith.

વૃદ્ધત્વ=વૃ૦ નાં. બુઢાપો, જરઠપી, પીરી. (ફા૦ پیری). *n.* Old age.

સંપૂર્ણ-કામ=સં૦ વિ. સુખવાલું, સુખી, સુખી અવસ્થાવાલું. (અવ૦ પૂર્ણ ful, filled પૂર્ણ, અથવા પ્રસન્ન, rejoicer ઉપરથી.) *a.* Happy.

વિપુલ-કામ=વિ૦ અથવા વિપુલ-કામ વિ. પુષ્કલ, ઘણું, વધારે. (વિ૦+વિપુલ, ફા૦ بزرگ) *a.* Much, abundant, more.

વિશદ-કામ=વિ૦ વિ. ઘણી સીખામણ આપનાર, ઘણી નસીહત કરનાર. (વિ૦+કામ ને ક પ્રત્ય લાગીને. ફા૦ پرپند) *a.* One who gives much admonition.

પશ્ચાત્તાપ=પ૦ નાં. પસતાવો, પશ્ચાતાપ. (ફા૦ پوزش, پوزيدن સં૦ पूज् to adore, to worship.) *n.* Repentance, contrition, regret.

પ્રેષ=પ્રે૦ અથવા પ્રેષણ નાં. પેગામ, સંદેસો, ચારવણી. ૨. વસીલો, (બેની વચે) સંદેસો પોંહચાડનાર. (પ્રેષણ નો સંક્ષેપ આકાર.) *n.* A message, a communication, the act of moving in a matter. 2. A mediator, one who brings a message, a messenger.

પ્રેષણ-હારક=પ્રે૦ નાં. પેગામ લાવનાર, સંદેસો પોંહચાડનાર, કાસદ, દૂત, જાસૂસ, હલકારો. (પ્રેષણ+હારક, અવ૦ પ્રતિ to, towards હૃ to go, ઉપરથી પ્રેષણ અને હારક to bring, to carry, ઉપરથી હૃ. ફા૦ پیغامبر) *n.* A messenger, one who brings tidings, a herald, a courier.

શ્રમ-જીવિ=વિ૦ વિ. મેહનત કરનાર, જેહમત ખેંચનાર, મેહનતુ. (અવ૦ શ્રમ foot, leg; જીવિ, સં૦ રુ to go, to move ઉપરથી. જીવ ચલાવનાર. તે ઉપરથી શ્રમજીવિ નો અર્થ 'પગને હીલચાલ કરાવનાર' એટલેજે 'મેહનતુ' અથવા 'ઉદ્યોગી.') *a.* A painstaking person, a laborious worker.

વિપરીત=વિ૦ વિ. ઉલટું બતલાવનાર, ફેરફાર દેખાડનાર, આડું જણાવનાર. (વિ૦+ઈત, અવ૦ પ્રતિ અને ઈક્ષ to show, to point out, ઉપરથી.) *a.* One who misrepresents, one who gives a false account, a misrepresenter.

બેરહમી=બેરહમી ભા. નાં. બેરેહમી, સખ્ત દીલી. *n.* Mercilessness, hard-heartedness.

પેશવા=પેશ્વા-પેશ્વા નાં. પેશવા, આગેવાન, પેહલ્લો દરજ્જો ધરાવનાર, દસ્તુર, સરદાર. (અવ૦ પેશ્વા master, પા to protect, to shelter ઉપરથી. ફા૦ پیشوا) *n.* A leader, one holding the first rank, a Dastúr, a chief.

પેશીન-પેશીન=પેશ્વા-દેન્યેશ્વા નાં. દીનનો આગેવાન, દીનનો પેસવો. ૨. આગલો ધરમ, આગલી દીન. વિ. આગલા ધરમવાલો, આગલી દીનવાલો. ૨. દીનને પરથમ કબુલ કરનાર, પહલ્લો દીનને માનનાર. (અવ૦ પેશ્વા-દેન્યેશ્વા ઉપરથી. પેા પેશીન નું સંક્ષેપ.) *n.* A religious leader, a head-priest. 2. The former or old religion. *a.* One professing the old religion, a believer in a former religion. 2. The first professor of a religion, the first believer in a religion.

ફ—ભ

ફરોહર=ફ્રવશિ નાં. રૂહ, ફરોહર, આત્મા. ૨. આદમીનાં બદનમાં રેહનારી પાંચ ગેબી સકતીઓ મધેની એક સકતીનું નામછે, કે જે સકતી રવાંનની સાથે સંબંધ ધરાવનાર, અને તેહને આવતી દુનીઆને લગતી સુહમજ આપનારછે. ૩. હસ્તીને જાલવનારી મીનોઈ સકતી. (અવ૦ ફ્રવશિ ઉપરથી, ફા૦ فروهر) *n.* Soul, spirit, Farohar. 2. One of the five invisible powers residing in the human body, which has relation to the soul and which furnishes to it knowledge regarding the next world. 3. The invisible power that protects existence or life.

ફરમાવવું=ફ્રમાયેતિ ભા. નાં. આતશનો નાશ, ખરાખી. ક્રિ. આતશનું બુજાવું, આતશ હોલવાઈ જવો. (અવ૦ ફ્રમાયે, સં૦ प्र to go, to move ઉપરથી, પ્રયોજ ફ્રમાપયે to extinguish.) *n.* The destruction of fire. *v.* The extinguishment of fire, the going out of fire.

ફરમાવવું=ફ્રવરાયેતિ ક્રિ. વધારવું, વધારો કરવો. (અવ૦ ફ્રવરાયે to advance, to further ઉપરથી પા અને તેહનું causale. ફ્રવરાપયે to increase ઉપરથી ફ્રવરાપયેતિ, ફા૦ فراخیدن) *v.* To increase, to add to, to further.

ફરાસીઆબ=ફ્રઅસ્રંગ્રસ્ક નાં. અફરાસીઆબ, આએ નામ તુરકસ્તાનના પાદશાહ અફરાસીઆબનું છે, અને તે પાદશાહ ફરેદુનના વચલા બેટા તુરનો નબીરો હતો. (અવ૦ ફ્રવરાસ્રંગ્રસ્ક, ફા૦ افراسیاب) *n.* Afrásiáb, the name of a king of Turkestan, who was grandson of the second son of king Farédún.

ખગ=ખરચ વિ. બક્ષીશને લગતું, સખાવતને લગતું. નાં. કુનબી ટોલાને લગતી પ્રમાણિક અને મોહટાં દીલને લગતી સહમજ. (ગ્ય ને વિ. પ્રત્ય ખ લાગીને અવ૦ ખરચ, સં૦ भाग, share, portion. ર્ચ to distribute ઉપરથી. સં૦ भज to give. ફા૦ بَخ અથવા بَز) *a.* That which has reference to gifts or generosity. *n.* A knowledge of the conscientiousness and large heartedness pertaining to the agricultural class.

ખ-ખઢ્ય=ખખખરચ નાં. હકીમ, વૈદ, ડાકટર. (અવ૦ ખખરચ નિરોગી કરનાર, દુઃખને ટાલનાર, ઉપરથી. ફા૦ بزشک, بزشک) *n.* A physician, a doctor.

ખખ-ખઢ્ય=ખખખરચ ભા. નાં. હકીમું, તબાબત, વૈદું. *n.* The art and science of medicine, the practice of medicine.

ખખ-ખખ-ખઢ્ય=ખખખ-ખખખરચ વિ. આજારને તોડવાની મદદ કરનાર, દુઃખ ટાલવામાં સાહેતા આપનાર. *a.* One who assists in curing disease, one who helps in removing pain.

ખઘખખખ=ખખખ-ખખરચ ક્રિ. વિ. કાએદાસર, કાનુન પ્રમાણે, બંદોબસ્તની રીતે, ધારા પ્રમાણે. (ખખ+ખઘખ, અવ૦ ખખરચ fetter, chain અને ખખખ low, rule, ઉપરથી.) *ad.* According to rule, customary, regular.

ખખ=ખખરચ ક્રિ. વિ. નહી, સેવાએ, વગર. (Chald. ךְלָא, ךְלָה not, non, ךְ without, outward. Heb. אֵלֶּה, ..અથવા ךְלָא without, un———, less——: A. بَلْ, Syr. بلي) ઉ. અ. પણ, તોએપણ, બલકે. (Chald. בְּרַם nevertheless. Aram. בַּר but, however.) Heb. Farg. בַּר assuring; truly, certainly.) વિ. દુર, વેગલું, જુદું. (Chald. Samar. אַחֲרָא foreign.) વિપરિત, ઉલટું, વિરૂદ્ધ. (Syr. ܒܪ against.) પાછું. (Heb. אָחוֹר which expresses behind, as keeping back.) ક્રિ. વિ. તદન, મુતલક. વિ. બરોબર, માફક. ઉપ. કરી, થી, માં, તરફ, ગમ, સાથે, ઉપર. (Chald. ךְ અથવા ךְ on, in, by, at, with.) *ad.* Without, except, unless, no. *conj.* But, nevertheless, however. *a.* Distant, apart, separate. Back. *ad.* Entirely, wholly. *a.* Proper, suitable. *prep.* By means of, owing to, in, towards, in the direction of, with.

ખઘ ખખ=ખખખરચ-ખખરચ જોકે, જો કમ, બલકે. (ખખ+ખઘ) Though, if, however.

ખખખ=ખખખરચ વિ. વધારે દુર, ઘણું એહલાએદું. (ખખ ને તુલનાકોટીનો પ્રત્ય ખ જોડાઇને.) *a.* More distant, greatly separate.

પવિત્રાઈ=પવિત્ર+આઈ ભા. નાં. સફાઈ, પવીતરાઈ, ચોખ્ખાઈ, પાકી. (Chald. זְכָא to be pure, clear. Chald-Samar. זכי to be pure; זכי pure, innocent. Syr. ܙܟܝ pure, simple.) *n.* Cleanliness, purity.

પવિત્રાસ્પ=પવિત્ર+અસ્પ નાં. તુરકસ્તાનના પાદશાહ અરજાસ્પના એક સપેહસ્સાલારનું નામછે, જેણે આપણા અશો પેગમબર જરથુશ્ત અને બીજા પરહેજગાર લોકોને મારી નાંખેઆ હતા. *n.* The name of one of the generals of king Arjásp, who slew Zartos't and other holy men.

પવિત્રાસ્પે=પવિત્ર+અસ્પે ક્રિ. વિ. ભાઈ તરીકે, ભાઈચારાથી. (પવિત્ર+એ, અવ૦ પવિત્રાસ્પ, સં૦ भ्रातृ a brother, ફા૦ برادر) *ad.* As a brother, in a brotherly manner.

પવિત્રાસ્પી=પવિત્ર+અસ્પી નાં. ગુનાહ, પાપ, અનીતી. (સ્પી+એ૰, અવ૦ સ્પ carrier, ઉપરથી. અવ૦ ,,એ૰ to torment. સં૦ तूर to kill, to hurt, or injure.) *n.* Sin, moral evil, immorality.

પવિત્રાસ્પીઓ=પવિત્ર+અસ્પીઓ ભા. નાં. દીપક, જહલકાટ, ચલક. (સ્પી+ઓ, અવ૦ સ્પ to beam, સં૦ भ्राज to shine. ફા૦ برازش) *n.* Brightness, sheen, glitter.

પવિત્રાસ્પો=પવિત્ર+અસ્પો અથવા સ્પવિત્રાસ્પ નાં. રોશની, આતશની જોત, તેજ. (Chald. זְכָא *to shine*, hence *to be* white. Syr. ܙܟܝ, Arab. زكى, Heb. זָכָה અથવા זָכַךְ to glow, to burn. Chald. זְכָא pure, clear. Arab. زَكٌّ) *n.* Light, sheen, brightness.

પવિત્રાસ્પો=પવિત્ર+અસ્પો વિ. ઉતપન થનાર, પેદા થનાર. (સ્પી ને ઓ પ્રત્ય જોડાઈને. Chald. Heb. בָּרָא to create, to produce. Arab. برأ; بَرَأَ to be created, to arise, to be born.) *a.* One who is or is to be born or created.

પવિત્રાસ્પોઓ=પવિત્ર+અસ્પોઓ ભા. નાં. ઉતપનતી, પેદાએશ. (સ્પી, સ્પોઓ ને ઓ પ્રત્ય લાગીને.) *n.* Creation, birth.

પવિત્રાંશ=પવિત્ર+અંશ અથવા પવિત્રાંઘ નાં. છોકરો, પુત્ર, દીકરો. (Chald. Aram. בַּר [with *suff.* בְּרֵהּ and בְּרַהּ] *m.* son. Heb. בֵּן અથવા בֵּ, Syr. ܒܪ, Samar. בר, Arab. بن son, child.) *n.* A son.

પવિત્રાંશે=પવિત્ર+અંશે ક્રિ.વિ. દીકરા તરીકે, છોકરા તરીકે. ભા. નાં. બેટાની હાલત, છોકરાની હાલત, પુત્રપણું, દીકરાપણું. (પવિત્રાંશ ની સેવટે જોડાઈને આવેલો ઇ કાંઈ નહી પણ અવસ્તાના ઓલમાં વપરાએલા ઓ પ્રત્યને બદલે વપરાએલોછે, જેમ સેમીટીક ગુ બાપ, ઓ માએ, ની સેવટે ઇબ્બાબ બાપ, ઇમ્માઓ માએ, ને લગતો અવસ્તાનો ઇ પ્રત્ય જોડાઈને ઇબ્બ, ઇમ્માઓ ઇત્યાદી બોલો બનેલાછે, તેમ આએ ઇ૰ બોલમાં ઇ૰ ને બદલે ઇ વપરાએલોછે.) *ad.* As or like a son. *n.* The state of a son, sonship.

૧૫૭૫૧૫૭૧=૧૫૭૫૧૫૭૧૫૭૧૫૭

૬—૮

૧૧૭૧૬=૧૭૧૬૭૭૬ અથવા ૧૭૧૬૭૬ ક્રિ. કબુલ કરવું, કબુલ થવું, કબુલ રાખવું. (Chald. נְסַב *to marry*, a daughter, *i. e.* to give her on receiving. Heb. נסב to sell the daughter, *i. e.* to marry her. Syr. ܢܣܒ to marry. נְסִבָּה agreement, union, relationship.) *v.* To agree to, to promise, to accept.

૧૭૭૬=૧૭૬-૭૭૬ ના. દીનને લગતી મોહટાઈ, બુજોરગી. ૨. દીનને લગતી ચાલચલણ, ધરમને લગતી લીલચાલ. (૬૮+૧૭, અવ૦ ૭૭૬ greatness. ૧૭૭૭ law. ઉપરથી.) *n.* Greatness having reference to religion, greatness, venerableness. 2. Conduct or behaviour in reference to religion, religious action.

૧૧૭૬=૧૭૭૭૬ ક્રિ. આવવું. ૨. પેદા થવું, બનવું, નિપજવું. ૩. પુગવું, પોહોંચી બનવું. (Chald. אֲתָא and אֵתָא to come on, to come in, to come, to reach or extend, to ripen, to step forth. Syr. ܐܬܐ, Arab. أتى, Heb. אָתָה to enter, to come in, to arrive at, to come. Samar. אתא and אתי to arrive.) *v.* To come. 2. To be created, to be born. 3. To reach, to extend up to.

૭૭૬=૭૭૭૭૬ ના. શેહેર, નગર, નગરી. ૨. ગામ, ગામડું. (Syr. ܡܕܝܢܬܐ city, place of nativity. Chald. אתרא) *n.* A city, a town. 2. A village.

૭૭૧૬૬૬=૬૭૭૧૬૬૭૭૬ ક્રિ. વીસવાસ રાખ્યો, એકીન લાવ્યું. ૨. માનવું, સવીકાર કરવું. ૩. પસંદ કરવું, ચાહવું, બ્યાહેર કરવી. ૪. શકવું, યોગીય થવું, લાએક થવું. (૧૧૭૧૬૬૬ ઉપરથી. Chald. אֲמַן to make like, to compare, to adjust together, to think, to imagine, to be like, to resemble. [Targ. אֲמַן, Syr. ܐܡܰ] אֵמֵן in the sense of "to bind together, to adjust together." ઉપરથી. ઉપ. ૬ અને સેવટે ૭ જોડાઈને ૧૧૭૧૬૬૬ ની ઉતપન્તી થાએલીછે; ૧૬૬૬ ની છેડેનો ૬ સેમીટીક ה ને બદલે વપરાએલોછે.) *v.* To confide in, to put faith in. 2. To believe, to admit. 3. To approve, to desire. 4. To be able, to be suitable, to be worthy.

૬૬=૬૭૭૭૬ શ. અ. ઉપર, પર. ૨. પીછે, બાજે. ૩. ક્રિ. વિ. આગલ, પાસે, નજદીક. ૪. વિ. ચહડતે દરજ્જેનું, ઉંચું. (આએ શબ્દયોગી અવ્યય ધારેઆ મેલે prefix ב ની સાથે Chald. בְּאֲתַר before the east, જોડાઈને બનેલોછે. מִבְּאֲתַר from the east, *i. e.* towards the east, eastward. Heb. מִקֶּדֶם from be-

fore, from opposite. Syr. and Arab. قُدَّام, Heb. קֶדֶם front side, that which is before or in front; קַדְמָה before, previous, ere; beginning, former existence. Samar. מקדם before.) *prep.* Above, upon, on. 2. About, for. 3. *ad.* Near, next to, close to. 4. *a.* Superior, high.

𐡒𐡌𐡒=𐡒𐡌𐡀𐡓𐡀𐡒 નાં. કોઈ ચીજ, વસ્તુ, પદાર્થ. (Syr. مَتُوم and مِدْم any thing, any one. Chald. מִדְּעָם or מִדַּעַם something, any thing.) *n.* Any thing, matter, substance.

𐡊𐡒=𐡀𐡌𐡀𐡓𐡀𐡒 પ્રશ્ન. સર્વ. શું ?, કયું ?, કોણ ? વિ. કેહવું, કેહવી તરેહનું. ક્રિ. વિ. જે કાંઈ, કાંએ, કેમ, કેહવી રીતે, સાવાસ્તે, કંઈ નહી. (Chald. מָא and מָה a pronoun interrogative, *what?* of things, as מָן is applied to persons, oftenest at the beginning of a sentence and without distinction of gender or number. *of what kind, of what form, why, wherefore, nothing, what, how, whatever, anything, something.* Samar. ממה how ? why ? Heb. אַיִּן, מָה, Syr. مَا, Arab. مَا) *int. pron.* What ? Which ? Who ? *a.* What like, of what kind, which. *ad.* Whatever, why, how, in what manner, nothing.

𐡀𐡓𐡊=𐡀𐡓𐡀𐡊𐡀𐡓𐡀𐡒 નાં. સાહેબ, સરદાર, હાકમ. (Heb. Chald. Aram. אָדוֹן a lord, master. Syr. مَرْيَا and مَرَا a lord.) *n.* A lord, a chieftain, a governor.

𐡀𐡔𐡊-𐡅-𐡔𐡊=𐡀𐡔𐡀𐡔𐡀𐡔𐡊 નાં. મરદ, પુરૂષ. ૨. ગયોમરદ પછી પરથમ પેદા થાએલો પુરૂષ. (અવ૦ 𐬀𐬵𐬀𐬎𐬎𐬀 man, person. સંઃ मर्त्य. ફા૦ مرد) *n.* A male individual. 2. The first person born after Gayomard.

𐡀𐡔𐡊-𐡅-𐡔𐡊=𐡅𐡔𐡀𐡔𐡀𐡔𐡊 નાં. મરદ, પુરૂષ. ૨. ગયોમરદ પછી પરથમ પેદા થાએલો પુરૂષ. (અવ૦ 𐬀𐬵𐬀𐬎𐬎𐬀 man, person. ફા૦ مردمک) *n.* A man, a male. 2. The first man born after Gayomard.

𐡍𐡔𐡊-𐡍𐡔-𐡊=𐡍𐡔𐡀𐡔𐡀𐡔𐡊 નાં. બઈરી, બાયડી, ઓરત, નાર, સ્ત્રી. (અવ૦ 𐬨𐬀𐬎𐬎𐬌, સંઃ मर्त्या a woman, a female.) *n.* A woman, a female.

𐡔𐡔𐡊=𐡔𐡀𐡔𐡀𐡔𐡊 અ૦ 𐡔𐡔𐡊=𐡔𐡀𐡔𐡀𐡔𐡊 નાં. બેડી, જંજીર. (Samar. ממר prison, custody. Chald. מַסְרָא place of guard. מָסַר અથવા מוּר a girdle, bands, fetters. Syr. مَزْرِيثَا the locks of the head.) *n.* Fetters, shackles.

𐡍𐡔𐡊-𐡔𐡊=𐡍𐡔𐡊 નાં. તરીકો, રસ્તો. (અવ૦ 𐬨𐬀, સંઃ मा, to measure ઉપરથી.) *n.* Way, manner, path,

૧૫૭૩૬=૧૫૭-૩૩૬ વિ. દેવના તરીકાવાલું, દેવની ચાલચલણનું. ના. દેવનો તરીકો, દેવની ચાલચલણ—રીતભાત. (૩૬+૧૭૦, અવ૦ ૩૬ to measure. અને ૩૩૩૭ ઉપરથી.) *a.* That having the ways of the Dévas, he whose actions are those of the Dévas. *n.* The manners and practices of the Dévas.

૨૬૫૬=૬૬૩૬ અથવા ૬૭૭૩૬ ના. માદો, જહર, ઓજરી, પેટ, કોઠો. (Arab. ﻣﻌﺪﺓ stomach.) *n.* The stomach, the belly, the abdomen.

૧૬૭૩૬=૬૬૬૬૩૬ વિ. કાએદાવાલું, પરમાણવાલું, કાએદાસર રચેલું. કાએદાથી બનાવેલું. ક્રિ. વિ. કાએદાસર, કાએદા પરમાણે. (૩૬+૧૭૦, અવ૦ ૩૬ to measure ઉપરથી.) *a.* Regulated, proportioned, constructed in accordance to rule, made according to law. *ad.* Regular, orderly.

૨૬૭-૧૫૬=૭૩૩૭-૬૬૬૬ ના. મીનોઈ જેહાંન, આવતી દુનીઆં. (૧૫૬ +૨૭, અવ૦ ૧૭૩૬ heaven અને ૧૭૩૭ place, house ઉપરથી.) *n.* The invisible world, the next world.

૧૬=૬૬ અથવા ૬૩૩૬ સં. સર્વ. જે. અ. સર્વ. કોઈ. ઉ. અ. કે, કારણ કે, જેમકે. પ્ર. સર્વ. કોણ? (Chald. ּמַן, Heb. ִמי [enlarged from ִמ and ִן] pron. interr. *who? what?* Arab. مَن, Syr. ܡܢ or ܡܲܢ who? which?) *pron.* That, which, some one. *conj.* That, because, as. *int. pron.* Who?

૨૭૭૬=૬૭૭૬૬ ભા. ના. ચોરી, લૂટ. (સં૦ मुष to steal, to rob, to plunder. मुष्क, a thief.) *n.* robbery, plunder.

૧૧૧૧૭૭૬=૬૭૬૬૬૭૬૬ ક્રિ. મારવું, ઠોકવું. ૨. મારી નાંખવું, જીવથી મારવું. (Chald. ּמְחָה or ּמָחָא to strike, to smite, clap; ּמְחַא to strike in pieces, to shatter, to smite, to punish. Syr. ܡܚܐ) *v.* To beat, to strike, to smite. 2. To kill, to slay.

૬૭૭૩૬=૬૭૭૭૬૬૬ વિ. મોહટી ઉમરવાલો, મહોતી ઉમરવાલો. (૩૬+૧૭૭ ને ૬૭ પ્રત્ય લાગી બનેલા ૬૭૭૭૬ નો સંક્ષેપ આકાર. ફા૦ ﻣﻮﺩﻩ મોટું, ૬૭ ઉમર.) *a.* Of advanced age, aged, elderly.

૬=૬૬ શ. અ. થી, પાસેથી, કણેથી, માંથી; નું, નો, ની. ક્રિ. વિ. વગર, સેવાએ, વતરોગે; કરતાં, થી. (Chald. ּמִן *from, out of, from off, away from, by, except, through, without.* to form the comparatives of commom adjectives, *e. g.* ּמִנְּבַר *better than, of, after.* Syr. and Arab. مِن) *prep.* From, by, with, from within, through, of. *ad.* Without, besides, except, than.

૫૭૮=שמעא૬૬ ના. શબ્દ, બોલ, સ-ખુન. ૨. ભાષા, સંભાષણ, ભાષણ. (Chald. מִלָּה m. *a word, expression, a subject of talk, report, speech, command.* Syr. ܡܠܠ to speak. Samar. מלה saying, word. Heb. מִלָּה word. speech, conversation.) *n.* A word, a term, an expression. 2. Language, speech.

૫૭૮=שמעא૬ ના. પાણી, જલ, આ-પ. (Chald. מ, Syr. ܡ, def. ܡܝܐ, ܡܰܝ, *water.* Heb. מ (from נָמָה) origin 'that which flows; hence.' *pl.* Water for drinking. Arab. ماء) *n.* Water.

૫૭—૨-૨

૧૧૫૭-૫=૧૫૭૬૫૭૫૭ ક્રિ. રાખવું, પોતાનાં સ્વાધિનમાં ધરાવવું. (Chald. תֻּקֵּף *to be strong, mighty, powerful.* Heb. תָּקַף *to be strong, mighty,* transf. *to be wealthy, rich.* Af. הַתְקִיף *to possess.* Arab. حَصَّنَ to be firm.) *v.* To keep, to keep in ones possession.

૧૬=૬૭૫૭ ઉ. અ. જો, અગર, અ-ગરચે, અગરજો. (અવ૦ ૬૭૫૭ અથવા ૧૬૫૭, સં૦ यदि, if.) *conj.* If.

૧૬૫=૧૫૭૫૭ ના. ઇજદ, ફરે-શતો. (Chald. אֲתָא or אֵתָה *to come,* part. אָתֵה, Syr. ܐܬܐ to come. Heb. אָתָה) *n.* An Ijad, an angel.

૧૫૭૧૬-૫=૧૫૭૬૫૭૬૫૭ વિ. લાવનાર, લેઈ આવનાર. (૧૧૭૧૬૫ to bring ઉપરથી. Chald. Hif. הֲתָה (from הֵאֲתָה) to bring. Heb. Hiph. הָבָא imperat. *bring.*) *a.* A bringer, a bearer, a carrier.

૧૧૨-૧૧૬૫=૬૨૭-૬૭૫૭૫૭ વિ.નાં. જાદુ પઢનાર, દેવને લગતું કેહનાર, વીરમંત્રી. ૨. ખરાબ કરનાર, માંણસને બુરું બનાવ-નાર. (અવ૦ ૧૫૭૫ sorcery ૧૧૭૭૭ tongue, dialect. સં૦ गु અથવા गुङ् *v.* 1st cl. (गवते) to sound inarticulately.) *n.* A sorcerer, one who teaches things relating to the devil, a magician. 2. A corrupter, a corrupter of men.

૧૫૭૧૧૭૫=૧૫૭૬૭૫૭૫૭ ક્રિ. પોહચવું, આવવું. (Chald. אֲתָא and אֵתָה to come, to reach, or extend, Samar. אתה અથવા תא to arrive, Syr. ܐܬܐ, ૧૫૭૧૧૭૫ નો બીજો આકાર ૧૫૭૧૧૭૫ કરીને વારેઘડીએ આપણને મલે-છે, અને એ બોહુની ઉતપત્તી ઉપલાં સે-મીટીક ધાતુ ઉપરથી સેવટનો א અથવા ה શરૂ આતમાં આવીને થાએલીછે.) *v.* To reach, to arrive.

૧૭૫૭૬=૬૭૫૭૭૭૭૫૭૫૭ ક્રિ. ભ. કા. કર્મણી વા. મલશે. (૧૧૭૭૫ પામવું,

મેલવવું, અવ૦ ૭૫, સં૦ आप, to obtain, to join ઉપરથી. ફા૦ يافتن) *v.* Will obtain, will meet.

૧૧૫૧૫૭૨=૧૫૭૨૬૯૨૭૫૭૬ ક્રિ. ઉઠવું, ઉભુ થવું. ૨. હોવું. (Chald. קום to be, to stand in a place, to stand fast, to live, to exist, like the Samar. קקף, Heb. קם the same, to stand, to arise, to endure. Syr. قوم અથવા قُم to arise, live. Arab. قوم) *v.* To get up, to arise, to come to an erect posture. 2. To be.

૧૧૫૧૭૫૭=૧૫૭૨૬૫૭૫૭૬ ક્રિ. મારી નાંખવું, કાપી નાંખવું, કતલ કરવું. (Chald. קטל to kill, to massacre. Aram. קטל, Syr. قَطَل, Arab. قَتَلَ to cut off. Heb. קטל to kill, to slay. ૧૫૭૧૭૫૭ slaughter, murder.) *v.* To kill, to cut up, to massacre.

૧૧૫૧૫૨૭=૧૫૭૨૬૭૭૫૭૬ ક્રિ. ધ્રુજવું, યાદ કરવું, ભજવું, અરજ અથવા વીનંતી કરવી. (Heb. זבח offering of sacrifice, feast for offering. זבח to give, to present, ઉપરથી זבח gift. Chald. זִבְחָא idolatry, idolatrous worship, and זִבְחָא bestowed, given.) *v.* To invoke, to pray, to worship.

૧૧૫૧૭૫=૧૫૭૨૬૫૭૫૭૬ ક્રિ. પકડીને લેઈ જવું, ઘસડી લેઈ જવું, લેઈ જવું, ચલાવવું. (Chald. נטל to move, to move forward, to walk along gently. Hif. הנטיל to make go then, to lead, to conduct, to lead along, to bring forward, to offer. Heb. הנטיל to bring, to lead, to cause to go in solemn procession, to deliver presents. Syr. يَبِّل or أَوبِل to bring, carry.) *v.* To lead, to conduct, to drag away, to walk or move forward.

૧૧૫૧૧૫=૧૫૭૨૬૫૭૬૭૬૭૫૭૬ ક્રિ. કેહવું, બોલવું. (Chald. מְלִל or מִלֵּל to speak, to relate, מִלֵּל to talk. Heb. מלל અને Syr. مَلَل to speak.) *v.* To tell, to speak.

૧૫૭૫ =૬૫૭૬૭૬૭૫૭૬ ના. લાગણી, દિલસોજી, અસર, ગુણ. (ફ ને ભા. ના. પ્રત્ય ૫૭ લાગીને Chald. חַם a warm spring. חמם to be warm ઉપરથી. Arab. حمّ to be hot) *n.* Sensibility, condiality, influence, effect.

૧૧૫૧૬૭૫=૧૫૭૨૬૭૬૭૬૭૫૭૬ ક્રિ. મરવું, મરણ પામવું. (Heb. מות to die, naturally or violently. מת a dying one, a dead one, a corpse. Chald. מות to die, of men or animals; to decay, of trees; to be desert, or waste of land. Arab. مات the seme. Syr. موت or مَيت to die.) *v.* To die, to cease to exist.

૧૧૫૧૫૭=૧૫૭૨૬૭૫૭૫૭૬ અથવા ૧૫૭૨૬૭૫૭૫૭૬ ક્રિ. આપવું, બક્ષવું. ૨. પેદા કરવું. (Chald. נתן to give, to reach forth, present, as a gift. Heb. נתן to give, to expose (the

life,) Arab. وهب, Syr. ܝܗܒ) *v.* To give, to grant. 2. To create.

ا—ا=ا—ا ક્રિ. હોવું. થવું, બનવું. (Chald. הֲוָה to be, to live, to exist, then to arise, to become. Heb. הָיָה, Syr. ܗܘܐ to be, to happen. Arab. هَوِيَ) *v.* To be, to happen, to be made.

ا—ا

ا—ا=ا—ا વિ. દૂર, વેગળું, એહલાએહું. (Chald. רְחִיק distant, far, Targ. רְחִיק, רְחֵק, Heb. Chald. רָחַק to separate, from a person or thing; to remove, to be away. Syr. ܪܚܩ to be far from. Arab. رَحَقَ to remove far away.) *a.* Distant, apart, separate.

ا=ا નાં. નસ, રગ. (Pl. ا, સં० પ્રગ્રહ: a vein, ફા० رگ) *n.* The veins, the arteries.

ا=ا વિ. ખરાબ, ખુરૂ. (ا ને ا પ્રત્યે જોડાઈને, અવ० ا to leave, to abandon. સં० रिच् to divide, to scatter or separate ઉપરથી.) *a.* Evil, bad.

ا—ا=ا—ا વિ. સાચ્ચું, રાસ્ત, વાજબી, ખરૂં. (અવ० ا right, નું *superl.* ا ઉપરથી. ફા० راست ભા. નાં. ا truth, truthfulness.) *a.* True, right, just.

ا=ا નાં. સબબ, કારણ. (ફા० رنگ અથવા رسم) *n.* Cause, reason.

ا=ا વિ. ઘણું, વધારે. ૨. બુજોરગ, મહડતે દરજજેનું. (Chald. רַב or רַבָּא great, רַב multitude, mass, רַבָּה f. of רַב the great, the principal one.) *a.* Much, more. 2. Exalted; of high rank.

ا=ا ભા. નાં. બુરાઇ, બરાબી, નાસ. (Chald. רַע badness, רָעַע to reduce to ruins, to beat in pieces.) *n.* Evil, wickedness, destruction, ruin.

ا=ا વિ. મુરદાલ, નબ્બલું. ૨. નાપાએદાર, ટકી નહી સકે તેહવું. (ا+ا, અવ० ا to go, to go away. સં० रिग् to go, to move.) *a.* Weak, feeble. 2. Perishable, unenduring.

ا—ا=ا—ا નાં. મોહડું, મુખડો, સુરત. ૨. સબબ, કારણ. (અવ० ا statue, ફા० رو, સં० रूप, form, appearance.) *n.* The face, the countenance. 2. Cause, reason.

ا=ا નાં. તરીકો, કાએદો, રવાઇઓ. (અવ० ا to go, સં० रुङ् to go, to move. ફા० روش) *n.* Manners, ways, custom, practice.

ڈسٹور=دستور નાં. તરીકો, કાએદો, ધારો. (અવ૦ ڈ.ا. to go, نے past part. دستور ઉપરથી. ફા૦ دستور) *n.* Practice, rule, custom.

ڈسٹور-اسپر-روحانی=دستور اسپر روحانی નાં. રવાનનો હકીમ, આતમાનું પાપથી નીવારણ કરનારો વૈદ અથવા દસતુર. *n.* The physician of the soul, a Dastúr.

سر=سر (ચા૦ سر) નાં. માથું, મથાર. ૨. છેડો, અંત. ૩. સરદાર, મુખ્ય. (Chald. סרא head of animals סרסרא top, head, chief thing. סרסרא Aram. סרא, Syr. ܪܫܝܫܐ first, foremost, chief. סרא the point, summit of a mountain, or of a tower. Heb. סרא, Arab. راس) *n.* The head, the top. 2. An extremity, an end. 3. A chief, a headman.

پا=پاد (ચા૦ پاد) નાં. પગ. ૨. ટાટિયો, ટાંગ, ટાંગડી. (Chald. פדא *the foot, step, pace.* Heb. פדא, Syr. ܦܕܐ a *foot*, Arab. رجل) *n.* A foot. 2. A leg.

૮—૮

تو=تو પુ. સર્વ. તમો. (Chald. נת or נתא *m.* you, અથવા your ને ઉપસર્ગ તરીકે ૮ જોડાઇને. જાણવું કે પેહલવી ભાષામાં ૮ અથવા ٮ—ٮ હું, અને تم—امشم હમો, તથા تو—شم તું, અને تو—تم તમો, ઇત્યાદી પુરૂષ સર્વનામો વપરાએલાંછે, તેહની ઉતપનતી ઝેમીટીક ભાષાને લગતાં સર્વનામો ઉપરથી થાએલીછે. જેમકે Chald. ך ـ my, ך thy, אנן אנא our, נתון נתם, અથવા נתון נתם your, ને ઉપલી ભાષામાં બીજી વીભકતીને સારૂં ઉપસર્ગ તરીકે ૮ જોડાઇને ٮ, امشم, تم ઇત્યાદી સર્વનામો બનેલાંછે, તે બરોબર આએ ઉપલાં પેહલવી સર્વનામોને મલતાં આવેછે.) *pers. pron.* You.

تو=تو વિ. પાછું, ઉલટું. ક્રિ. વિ. ફરીથી, બીજી મરતબે, વલી, પછી, પછવાડેથી. નાં. અટકાવ, બંદી. (Chald. ך + נתון *the backside, the west, the back, behind, later, in the future.* Heb. נתון retro, or with face turned away, *in future.*) *a.* Back again, in the reverse direction. *ad.* Again, a second time, after, afterwards. *n.* A prohibition, a stoppage.

امشم=امشم પુ. સર્વ. આપણુ, આપડો, હમો. (Chald. אנן our અથવા us.) *pers. pron.* We.

پیش=پیش ક્રિ. વિ. આગલ, સામે, સન્મુખ. (Chald. נתון *to the front part, i. e.* before.) *ad.* Ahead, opposite, in front.

سی=سی અથવા سیه કેવ. વિ. ૩૦, તીસ. (આએ શબ્દનો અસલ ધર્મિલો

૬—૧૬ હોવો જોઇએ, પણ મારા ધારવા પ્રમાણે ૮ ફેરવાઇને ૭ થવાથી તેહનો આકાર ૭૦ કરીને થયેલો છે, અને તે ઉપરથી હમાએ તેહને હીબ્રૂ ל=לְמֶד lă'mĕd ને બદલે કાંઇએક ફેરફારથી બનેલો સંખ્યેપ આકાર ગણીને અતરે ૧૬ અથવા ૧૦ કરીને વાંચેએોછે. અરબી તેમજ હાલની આપણી ફારસી ભાષામાં ابجد ના કાએદાની સહમજ મુજબ ل અબ્જદ ૩૦) ની સંખ્યાના અરથને સારૂ વપરાએછે. આએ ક્રમિલાને સાધારણ રીતે ૭૦=૭૦ કરીને પેહલવી વીદ્યાર્થીએો વાંચતા આવેઆછે, પણ તે ઉકલાણ તપાસથી જોતાં ભુલ ભરેલું દેખાએછે.) *a.* Thirty.

לוי=לוי નાં. મોહટાઇ, બુજોરગી, કીરતી. (Chald. לְוַט to glow ઉપરથી ת નો ו થાઇને બનેલો આકાર.) *n.* Greatness, venerableness, glory.

לבב=לבבא અથવા לבי=לבבא નાં. દેલ, દીલ. (Chald. לֵב and לִבָּא *the heart,* as the seat of life. Aram. לֵב, לִבָּא, Syr. ܠܶܒ, Arab. لَبّ, Heb. לֵב) *n.* The heart.

בגו=בגוא ઉપ. સાથે, મારફતે, કરી, પાસેથી, કણેથી. (Chald. בְּגַוָּא (for בְּגַוָּאת) *by, with, at.* Heb. בְּגַד, Syr. ܒܰܓ to join, associate.) *prep.* With, through, by means of, by, from.

לית=לישנא વિ. વગર હસ્તીવાલું, નાબુદ થાએલું, રદ થાએલું, જેહની હએાતી નહી રહેલી હોએ તે. (Chald. לֵיתַאי *there is not,* ઉપરથી. Targ. לֵית, לֵיתַי, Syr. ܠܺܝܬ, Arab. لَيْسَ) *a.* Non-existent, that which is annihilated, that which is cancelled, that which does not live.

לישנא=לישנא קב્ક્રિ. વગર હસ્તીવાલું થવું, નાબુદ થવું, રદ થવું, હયાતી વગરનું બનવું. (לית ને לישנא પ્રત્ય જોડાઇને.) *v.* To be non-existent, to be annihilated, to become without life, to be cancelled.

ב—א

אחד=אחד ક્રિ. પકડવું, ધરવું. ૨. પકડી રાખવું. (Chald. אֲחַד to lay hold of, seize, take. Arab. اخذ, Heb. אָחַז; સેમીટીક א, ח અને ז નો પેહલવીમાં ו—ב થાએલો આપણને મલેછે, જેમકે ב—upon નું ב, בוא to go, ઉપરથી אתא, בוז to flee, ઉપરથી אזל.) *v.* To seize, to lay hold of. 2. To keep seized.

אחיד=אחיד વિ. ઉમદા, ચહડતે દરજજેનું. (અવ૦ בז to bring up, to draw. ફા૦. گزیدن) *a.* Superior, rich, high.

אחדגבר=אחדגבר ક્રિ. ઉમદા બદલો મેલવવો, ચહડતો હક મેલવ્વો. (אחד + אתא + ב) *v.* To obtain a rich reward, to obtain high privilege.

ઇબ્રાહીમ=દોસ્તદારીનું કામ નાં. સોબત, ખાલ, તપાસ. ૨. કાલજી, દીલસોજી. (અવ૦ઉપ. ખો + ગ to seek, to search, ઉપરથી.) *n.* Search, investigation, scrutiny. 2. Solicitude, care, cordiality.

ખાસ=ઉત્તમ વિ. ઓતમ, ઉમદા, ચહડતે દરજજેનું. (જુઓ ખાસ્) *a.* Excellent, superior, best.

ગદા=મોગરો નાં. ગરજ, મુશલું, ફતકું. (અવ૦ ગદા club, pestle. સં૦ વજ્ર, ફા૦ ગુર્ઝ, گورز) *n.* Battle-axe, a club, a bludgeon.

ગયા કરવું=જવું ક્રિ. જવું, ગુજરી જવું, ગુજરવું. ૨. પાછું જવું, પાછું ફરવું. ૩. થવું, રેહવું. (Chald. ગયા *to go, to vanish,* to go away. Syr. ازل, Targ. ગયા, Chald. ગયા to remove. Arab. عزل, Chald. גזר to turn, to return home. Syr. خزر, Targ. גזר) *v.* To go, to pass away. 2. To go back, to return. 3. To happen, to remain.

ગા=હદ-સુધી ક્રિ.વિ. શુધી, લગી, તનક, વેર. ઉ. અ. જ્યાંહાંશુધી, જ્યાંહાંલગી. (Chald. גא until, till, while, so that.) *ad.* Till, until, up to, as far as. *conj.* As long as.

ઘર ખરાબ કરવું=ઉજડ કરવું નાં. ખરાબ ખાસીઅત, નાસકારક ખવાસ. (અને. વ. ઘર ખરાબ—ઉજડ ખરાબ ખાસીઅતો. અવ૦ ઘર, સં૦ णाश to perish, ઉપરથી *past. part.* નષ્ટ last, destroyed, ની આગલ ઉપ. ખો, વિ જોડાઇને, તે ઉપરથી ખરાબ અને તેહને ઘર જોડાઇને ઘર ખરાબ) *n.* Evil disposition, ill-nature, destructive disposition.

ચાડી=ચોગલી ભા. નાં. ખબરીલી, નેહસીઅત, કંજુસી. (અવ૦ ચાડ), સં૦ बन्ध to bind, ઉપરથી ચાડ, અને કુ to make, to do, ઉપરથી કુ maker, ને ભા. નાં. પ્રત્યે ઇ જોડાઇને ચાડી, ફા૦ چغلگری) *n.* Miserliness, stinginess.

ચાહના=મરજી ભા. નાં. મરજી, શોક, ઇચ્છા. (ચાહવું નો સંખ્યેપ આકાર. અવ૦ ચાહ, to choose. સં૦ वर to desire. ફા૦ گرویش) *n.* Wish, desire.

ચાહવું=પસંદ કરવું ક્રિ. પસંદ કરવું, ઇમાન લાવ્વું. વિ. પસંદ કરનાર, વીસવાસ રાખનાર. (ચાહવું નો ઇ પ્રત્યે જોડાઇને.) *v.* To approve, to put faith in. *a.* One who approves, a believer.

છરી=કટારી નાં. ખુરો હવસ, ખુરો શોક. ૨. વઢન દેવ; અથવા ખુરા હવસને ઉતપન કરનારી જેખી સકતી. (અવ૦ છરા—ખુરા ઉપરથી.) *n.* Evil passion, evil desire. 2. Varún Déva or the invisible power that gives rise to evil passions.

છાલ=ચામડી નાં. ખાલ, કેશ. (અવ૦ છાલ hair, સં૦ वृजन;) *n.* Hair.

ગાય-બળદ=ગોધન-ઢોરઢાંખર ના. ખેડુતનો બલદ, ખેતીનો બલદ. (અવ૦ עבד to work ઉપરથી. עבד, ફા૦ ورزیگر, ને Chald. תור an ox, a heifer. Heb. שור, Arab. ثور, Syr. ثور) n. An ox used for ploughing.

ઉપર=ઢાંખર ઉપ. ઉપર; માં, અંદર, તરફ, ગમ, પાસે, નજદીક; સાથે. બીજી તથા ચોથી વી. ને, વાસ્તે, સારૂ; પાસેથી, કણેથી; સાહમણે, વિરૂદ્ધ. (Chald. עַל over, upon, above, with, at, for, by, about, around, according to, although, on account of, for the sake of, against, to, unto, or dative. אֶל towards, at; Heb. עַל) prep. On, in, within, among, at, towards, by, beside, near, close to, with. Sign of the second and fourth case. To, for, by the side of, from, against, opposed to.

સ્ત્રી=ઢાંખર સ. તે, પેલું. (Chald. הַהִיא, Heb. הִיא or הוּא, dem. pron. that.) pron. That.

ખાવું=ઢાંખરનું ક્રિ. ખાવું, જમવું, ખોરાક ખાવો. (Chald. אכל to take food, to taste. ઉપરથી બનેલો (passive-reflexive form) אִתְאֲכַל Arab. استفعل ના વજન પરમાણે אִתְאֲכַל ને બદલે ת નીકલી જાઈ ע ને બદલે כ વપરાઈને אִתְכַּל બનીઉંછે, અને શરૂઆતમાં આવેલો ו એ א ને બદલે જેમ બીજા બોલોમાં આવેછે તેમ અંતરે આવેલોછે.) v. To eat, to take food.

સાંભળવું=ઢાંખરનું નાં. સાંભલવાની સકતિ, સાંભલવાની ઇંદ્રિ. ૨. સંભલાણુ, અથવા જે કાંઈ સંભલાએ તે. (સાંભલવું, તે ઉપરથી ભા. વા.નાં. પ્રત્યે લાગીને. (Chald. אֲתַר to give ear to, to hear. Nif. אִתְאֲתַר to be heard. Hif. הַאְתַר to cause to hear, to let be hear. Heb. אָזַן to hearken to, to hear. Hif. הַאֲזִין to cause some one to hear, to let some one hear, to proclaim, announce. Arab. سمع to hear. Syr. سمع; જેમ કેટલાએક સેમીટીક શબ્દોની આગલ વપરાએલા א અથવા ה અને ת ને બદલે પેહલવીમાં ו—૬ બનેલોછે, તેમ કેટલાએક બોલોની સેવટે વપરાએલા મજકુર અક્ષરોને બદલે ૮ અથવા ૮ આપણને મલેછે. જેમકે Chald. אִתְרְעֵא to wish, to desire, to will. עֵינָא or עַיְנָא the eye, פֻּמָּא the mouth, גַּבָּא the back. Syr. مزه fortune. נִדְמֵה to become-like, מָה what. ઉપરથી પેહલવી ૧૦૧૮૭ to wish, ૮૮૪ the eye; ૮૮૦ the mouth; ૮૮૬ the back; ૧૮૩ fortune; ૧૦૧૮૮૬ to become like; ૮૮ what.) n. The sense of hearing. 2. Hearing, that which is heard.

કરવું=ઢાંખરનું ક્રિ. કરવું, બનાવવું, બજા લાવવું. (Chald. פְּלַח to perform heavy work, to serve, to do service before, to worship,

to work; ברא to make, to do. Heb. ברא, Syr. ܒܪܐ) *v.* To do, to make, to perform, to accomplish.

ખોદાપણ=ખોદાપણ વિ. દેહશતનાક, બીહીકણું, ભચ્ચે ભરેલું. (જો આચ્ચે શબ્દનો ઉચ્ચાર ખોદાપણ કરીચ્ચેતો તે Semitic થરેછે, અને Chald. בעת to be afraid ઉપરથી બનેલા *pass. part.* בעתא *fearful* ને કાંઇચ્ચેક અક્ષરના ફેરફારે તે મલેછે. પણ જો ચ્ચેને ઇરાની ગણીચ્ચેતો તેહનો ઉચ્ચાર ખોદાપણ કરીને થવો જોઇચ્ચે, અને તે હાલની ફારસીમાં વપરાતા ترس બીલ સાથે મલેછે, જેહનો અરથ 'ધાસ્તી' અથવા 'બીહીક' નો થાચ્ચેછે, અને તે ઉપરથી ترسيدن અથવા ترسانيدن ક્રિયાપદ બનેલાછે; અને આચ્ચે બીજો ઉચ્ચાર હમેાને વધારે વાજબી દેખાચ્ચેછે.) *a.* Terrible, dreadful, that causes fear.

ખોદાપણ=ખોદાપણ નાં. ગેાલાંમખારગી કરનાર. ૨. ઇતીમ, ધણીવેારી વગરનું. (અવ૦ ખોદાપણ ગેાલાંમખારગી કરનાર; ખોદાપણ to throw, to whelp ઉપરથી. અને ઇતીમ, ને વાસ્તે વપરાચ્ચેલા શબ્દની ઉત્પત્તી ખોદાપણ to go, ઉપરથી. સં૦ વિપત્તિ, adversity. ફા૦ ખોદાપણ) *n.* A sodomist. 2. That which has no owner, a thing belonging to nobody.

ખોદાપણ=ખોદાપણ નાં. ગેાલાંમખારગી કરાવનાર. (અવ૦ ખોદાપણ) *n.* One who causes sodomy to be committed, the passive person in an act of sodomy.

ખોદાપણ=ખોદાપણ વિ. ભલી બુદ્ધીવાલા. (ખા નેા સંક્ષેપ આકાર ખા અવ૦ خوب good; خوبى conscience ઉપરથી.) *a.* Of a good disposition, well-minded.

ખોદાપણ

ખોદાપણ=ખોદાપણ વિ. ઘટતું, વાજબી, લાચ્ચેક, યેાગીય. (ઇ ને ખ પ્રત્યે લાગીને; અવસ્તા شاو to be decent, ઉપરથી. ક્રિ. ખોદાપણ, ફા૦ شايستن) *a.* Merited, just, deserving, suitable, fit.

ખોદાપણ=ખોદાપણ વિ. જરુ રેહનાર, નાપાચ્ચેદાર, કાચ્ચેમ નહી રેહનાર. (અવ૦ شد to pass by, to go past, ઉપરથી. ખોદાપણ ખોદાપણ ક્રિ. વિ. ખોદાપણ to pass by.) *a.* Transitory, ephemeral, vanishing.

ખોદાપણ=ખોદાપણ ક્રિ. ઢાંકવું, છુપાવ્વું. ૨. ઢંકાઈ જવું. ૩. દાબી દેવું, દાબી નાંખવું. (અવ૦ پوش to hide, to conceal, ઉપરથી. ફા૦ پوشيدن) *v.* To hide, to conceal. 2. To be

covered up. 3. To press down, to suppress.

ખરાબ=ખરાબ વિ. ભુંડું, બુરું, ખરાબ, નઠારું, અશુભ. (Chald. בְּאַשׁ to be bad, ill-smelling, stinking. Aram. בְּאַשׁ and בְּאַשׁ, Arab. شَرٌّ, Heb. בָּאַשׁ turning away from the law, apostasy, backsliding, sin, offence.) *a.* Bad, evil, wicked.

ખરાબ-ખાનાર=ખરાબખરાબ વિ. ફાયદાવાલું કરનાર, નફાકારક બનાવનાર. (બાઇબલ ફાએદેમંદ, ખરાબ કરનાર.) *a.* One who or that which makes profitable or advantageous.

ખરાબ=ઇસ્પાત ના. શીસું, સીસું. (અવ૦ ખરાબ lead, ફા૦ سُرب) *n.* Lead.

ખ—ખ

ખરાબ-ખ=ઇસ્પાતખાનું ભા. નાં. બંદીવાનપણું, કેદીપણું, બંદી, કેદ. (ખરાબ+ખાનું, Chald. בְּאַשׁ *to close*, the mouth, *to stop up*, a spring. Heb. בָּאַשׁ, Arab. سكر *to dam*, ખરાબ કેદ કરવું, બંદ કરવું.) *n.* The state of a prisoner, imprisonment.

ખરાબ-ખ=ખરાબખરાબ નાં. ફકીર, મીસકીન, મુફલેસ, કંગાલ. (Chald. בְּאַשׁ *to be low, to be poor*. Arab. سكن to be poor, needy. בְּאַשׁ *to be impoverished*, reduced. בְּאַשׁ one impoverished, or *poor*. Arab. مسكين ભા. નાં. ખરાબખરાબ કંગાલીઅત.) *n.* A pauper, a beggar, a destitute person.

ખરાબખરાબ=ઇસ્પાતખરાબ નાં. શેહેર, નગર, નગરી. (અવ૦ ખરાબ, ફા૦ شهر city.) *n.* A city, a town.

ખરાબખરાબ=ખરાબખરાબ ક્રિ. મોકલવું. (Chald. בְּאַשׁ *to send off*. Syr. شدر, Arab. شَذَرَ) *v.* To send, to despatch.

ખરાબ=ખરાબખરાબ નાં. વરસ, સાલ. (Chald. בְּאַשׁ a year. Heb. בָּאַשׁ, Arab. سنة) *n.* An year.

ખરાબ-ખ=ખરાબખરાબ વિ. સારું, ભલું, ગુનગારું. (Chald. בְּאַשׁ beautiful, lovely, fair. Heb. בָּאַשׁ beauty.) *n.* Good, efficacious.

ખરાબ-ખ=ખરાબખરાબ અથવા ખરાબખરાબ નાં. પાદશાહ, નીઆધીશ. ૨. સકતીવાંન, લાએક, યોગીય. (Chald. בְּאַשׁ *to rule, to have power*, ઉપરથી. בְּאַשׁ *a ruler*. בְּאַשׁ *dominion*, power. જેઆરે આગે ખરાબખરાબ બોલ કોઇબી ક્રિયાપદની આગલ અથવા પાછલ આવેછે તેઆરે તે શકયાર્થની નીશાંન દાખલ વપરાએલેછે.) *n.* A king, a judge. 2. Powerful, suitable, deserving, worthy.

૫૫૫૬-૫૭=૫૫૬૬૬૫૭ ક્રિ. છોડી દેવું, પડતું મેલવું. (Chald. ּשְׁבַק *to leave, to release, to leave behind, to forsake.*) *v.* To leave off, to release, to forsake.

૬૫૭૭-૫=૬૫૭૫૬૫૫ વિ. કાલું, સીહા. (૭૫૫+૬૫ પ્રત્યય લાગીને, અવ૦ ૫૫૫૭૬, ૫૫૫૫૭૬ night. ઉપરથી. પા૦ ૫૫૫૫, ફા૦ شب) *a.* Black.

૬૫૭૬૭-૫=૫૫૭૬૫૫૬૬૫ વિ. સત્તી. આપનાર, ઈજા કરનાર, દુઃખકારક. (૭૭૭૫ ને એપ્પતીઆર બતલાવનારાં વિશેષણનો પ્રત્યય ૬૫ લાગીને. Chald. ּתְּבַר to destroy. Heb. ּתִּבְּרוֹן tearing to pieces, ઉપરથી.) *a.* That causes hardship, pain-giving, painful, injurious.

૫૭૬૭-૫=૫૫૫૭૬૫૫ વિ. રોશની વાલું, રોશન, ચલકાટ ભરેલું. (૭૫૫+૫, અવ૦ ૫૫૫૭૫૬૫ to glitter, to shine, ઉપરથી ૫૫૭૫૫૭૫૬ bright. ફા૦ شيد brightness, light.) *a.* Bright, luminous, shining.

૫૫૫૫=૫૫૬૬૫૫ ના. દેવ, શેતાન. (Chald. ּשְׁטֵה to turn aside, to become faithless, ઉપરથી. ּשְׁטָנָא *an apostate*, one who has turned aside, an unjust judge, Heb. שָׂטָן, Aram. ּשְׁטָנָא, Syr. ܫܛܢܐ, Arab. شَيْطَان) *n.* A Déva, Satan, a fiend.

૫૫૭૫૫-૫૫૭૫૫=૫૫૭૬૬૫૫ ક્રિ. ધોવું, પાણીથી સાફ કરવું, વિછરી નાખવું. (સં૦ શુધ to be or becóme pure or purified. ફા૦ شوييدن or شستن) *v.* To wash, to lave, to rinse with water.

૭—૮

૫૭૬૭=૭૫૬૬૭૫૫ ના. ઉમેદ, આશા. (Chald. ּתִּבְּרָה desire, wish, ּתִּבְּרוּ desirableness, loveliness.) *n.* Hope, expectation, wish, desire.

૫૫૬૭=૬૭૫૬૬૭૫૫ વિ. ઉમેદવાલું, આશાવન્ત. *a.* Hopeful, desirous, expectant.

૫૫૫૫૫૭=૫૫૫૬૫૬૬૬૫૫ ક્રિ. વીસવાસ રાખ્યો, ભરોસો રાખ્યો. (૫૫૫૫૭—૫ પ્રત્યય લાગીને Chald. Hif. ּהַאֲמִין to trust, to give faith. אָמַן to stand firm, ઉપરથી. Arab. أَمَنَ, Syr. ܐܡܢ, Targ. אַמֵּן, Heb. אָמַן. ૫૫૫૫૭૫ અથવા ૫૫૫૫૭૫ ને બદલે) *v.* To trust, to rely upon, to confide in.

૬૬૭૬૭૫=૬૫૭૫૬૬૭૬૫૫ ના. લુટફાંત કરનાર-રાહમારૂ-લુટારૂ જાતવાલું. (૭૫+૫૭૬+૬, અવ૦ ૫૫૫૬૭૫૫ robber, highwayman, અને ૫૫૫૬ body, ઉપરથી.) *n.* A robber, an highwayman, a plunderer.

૫૫=૫૫૫૫ દર્શ. સર્વ. આએ, પેલું, (Chald. ּהָן or ּהָא *this, that, here, there, now, then.* Arab. هٰذَا,

Syr. ܗܠ, Aram. זה, Heb. זֶה) *pron.* This, that.

ગમ્મ=ગમ્મગ્ય વિ. દુખી, દુઃખવાલું, હલાક. (મ + ને ગ્ય પ્રત્ય લાગીને; અવ૦ ગમ્મ, સં૦ हन् to hurt, ઉપરથી. ભા. નાં. ગમ્મ—ગમ્મગ્ય અથવા ગમ્મ—ગમ્મગ્ય) *a.* miserable, wretched, suffering.

મમ=ગમ્મગ્ય નાં. લોક, પ્રજા, બલકત. (Chald. ܥ + ܡ the people. Arab. عالم) *n.* The people, subjects.

ગમ્મમમ=ગમ્મમમ્મગ્ય ક્રિ. એકઠું કરવું, જમાવ કરવું, સંગ્રહ કરવો, ભેગું કરવું. (અવ૦ ઉપ. ગમ્મ with, to gether, અને ગ to make, to do, ઉપરથી. ફા૦ انذوختن) *v.* To collect, to gather together, to assemble.

મમ=ગમ્મમમ્મગ્ય અ૦ ગમ્મમમ્મગ્ય નાં. લોક, જમાત, આદમીઓનો સંગ્રહ. (અવ૦ ગમ્મ + ગ ને સેમીટીક ડ જોડાઈને; ફા૦ عالم انذوخت) *n.* People, a sect, an assemblage of men, a community.

મ=ગમ્મગ્ય ઉપ. સાથે, એકમલતું. (અવ૦ ગમ્મ with ઉપરથી. ફા૦ ગ) *prep.* With, along with.

ગમ્મમ=ગમ્મમમ્મગ્ય વિ. હીમતવાન, હીમતવાલું, હીમતી. (અવ૦ ગમ્મમમ્મ strong, ઉપરથી.) *a* Brave, courageous.

ગમ=ગમ્મગ્ય સર્વ. તેજ, એજ. (અવ૦ ગમ્મગ્ય the same.) *prep.* The same, the very same.

ગમ્મમમ=ગમ્મમમ્મગ્ય ભા. નાં. મીતરાચારી, પરીતી, દોસ્તી. (ફા૦ مخواهي) *n.* Friendship, mutual good-feeling.

ગમ=ગમ્મગ્ય વિ. એકેએક, હરએક, પ્રત્યેક. ૨. સઘલું, તમામ, બીલકુલ. (અવ૦ ગમ્મગ્ય, સં૦ सर्व all, whole, entire, ફા૦ ગ) *a.* Each, every. 2. All, whole, entire.

ગમ્મમમ=ગમ્મમમ્મગ્ય નાં. ઉનચો પાહડ, અલબરજ. (અવ૦ ગમ્મમમ્મગ્ય, ફા૦ البرز) *n.* A high mountain, mount Albúrúz.

ગમ્મમ=ગમ્મમમ્મગ્ય વિ. પાક, પવિત્તર, અશો. (ગમ્મગ્ય નો બીજો આકાર. અવ૦ ગમ્મમમ્મગ્ય nom. ગમ્મમમ્મગ્ય clean, pure, ઉપરથી.) *a.* Holy, pure.

ગમ્મમમ્મગ્ય ગમ્મ=ગમ્મમમ્મગ્ય-ગમ્મમમ્મગ્ય ક્રિ. નીચ વદ્દેમા અથવા નીચાઈ કરવી. ૨. દુશમની—અદાવત કરવી. (ગમ્મ + ગમ્મમમ્મગ્ય, અવ૦ ગમ્મમમ્મગ્ય enmity અને ગ to do, ઉપરથી.) *v.* To be mean. 2. To bear enmity, to be inimical.

ગમ્મ=ગમ્મમગ્ય વિ. ડાબું, ડાબું, ડાબા હાથ તરફનું. (ગમ્મ ગમ્મ ડાબો હાથ, અવ૦ ગમ્મમગ્ય left, ઉપરથી.) *a.* Left, on the left hand.

ગમ્મમમ=ગમ્મમમ્મગ્ય નાં. શાગેરદ, વિદ્યાર્થી, શિષ્ય, ચેલો, શાગિર્દ. (અવ૦ ગમ્મમમ્મગ્ય scholar, ઉપરથી.) *n.* A disciple, a scholar, a pupil.

ઉચિત=વુચિત વિ. બરાબર, એકસરખું, માફકનું. (અવ૦ વુચિત equal, similar.) *a.* Equal, similar, suitable.

ચુલ=ફુલ નાં. બાલવાની કાઠી, બાલવાના લાકડાં. (Chald. חֻלָּא dried lungs, brush-wood. Arab. حَلِيف fuel.) *n.* Fuel.

ભાષા=ભાસ નાં. જીભ, જીભલી, જબાન. ૨. ભાષા, જુબાન. (અવ૦ ભાસ અથવા ભાષ tongue, language, ઉપરથી. ફા૦ زبان) *n.* The tongue. 2. A language.

ઉપાસ=વુપાસ વિ. હોનરમંદ, હિકમતી. ૨. સદ્‌ગુણી, ખુબીવાન. (અવ૦ પાસ virtue, ને વિ. પ્રત્યય લાગીને. ફા૦ هنرمند) *a.* Well-skilled in art, full of resources. 2. Possessing good qualities, virtuous.

ઉપાયોપાસ=વુપાયોપાસ ક્રિ. સારી આબેપત મેલવવી, સારો બદલો મેલવવો, નાં. સારી આબેપત, સારો બદલો. (પા+ઉપાય, અવ૦ પાય good, ઉપાસ income, ઉપરથી. ફા૦ يافت) *v.* To obtain a good reward or income. *n.* Good income or reward.

ઉપાસ્યોપાસક=વુપાસ્યોપાસક અથવા ઉપાસ્યોપાસ=વુપાસ્યોપાસ નાં. લોકો, લોક, પ્રજા. (ઉપાસ્ય having the body. ભા. નાં. પ્રત્યય ક અને અ. વ. પ્રત્યય ા લાગીને. અવ૦ પાસ body, ઉપરથી. ફા૦ مستانيكان) *n.* The people, the populace, subjects.

ઉરગ=વુરગ નાં. સાપ, સર્પ. (Arab. حَرِيش serpent. Chald. חֲרָא inhabitant of the caves.) *n.* A snake, a serpent.

ઉપાધ્યાય=વુપાધ્યાય નાં. ધર્મની કેળવણી આપનાર, ઉસ્તાદ, શિકવનાર, શિક્ષક. (અવ૦ પાધ્યાય master of doctrine. પા૦ ઉપાધ્યાય, ફા૦ اوستاد) *n.* A teacher, a religious teacher

ઉષ્મા=વુષ્મા નાં. ગોસ્સો, ગુસ્સો, રીશ, ક્રોધ. (અવ૦ ષ્મા anger, wrath. ફા૦ خشم) *n.* Anger, resentment, wrath.

ઉષ=વુષ નાં. મોહત, હલાકી. (અવ૦ ષ death, decease. ફા૦ خوش) *n.* Death, hardship.

ઉષોપદેશ=વુષોપદેશ વિ. મોહતને લગતું ફરમાન આપનાર, હલાકીને લગતી સલ્લા આપનાર. *a.* He who gives precepts that load to death, an adviser to evil.

ઉષોપદેશક=વુષોપદેશક વિ. મોહતને મેલવનાર, નોકસાન પામનાર. (ષ+ઉપદેશ) *a.* One who seeks death, one who comes by harm.

૯૬૬ શુદ્ધી પત્રક

શુદ્ધ.	અશુદ્ધ.	પાનુ.	પંક્તિ.
ઉપાસ્યદેવ.	....	૧૦	૨૬
ઉપાસ્યદેવ.	ઉપાસ્યદેવ.	૧૦	૨૭
ઉપાસ્યદેવ.	ઉપાસ્યદેવ.	૧૦	૨૮
ઉપાસ્યદેવ.	ઉપાસ્યદેવ.	૧૦	૨૯
ઉપાસ્યદેવ.	ઉપાસ્યદેવ.	૧૦	૩૦
ઉપાસ્યદેવ.	ઉપાસ્યદેવ.	૧૦	૩૧
ઉપાસ્યદેવ.	ઉપાસ્યદેવ.	૧૦	૩૨
ઉપાસ્યદેવ.	ઉપાસ્યદેવ.	૧૦	૩૩
ઉપાસ્યદેવ.	ઉપાસ્યદેવ.	૧૦	૩૪
ઉપાસ્યદેવ.	ઉપાસ્યદેવ.	૧૦	૩૫
ઉપાસ્યદેવ.	ઉપાસ્યદેવ.	૧૦	૩૬
ઉપાસ્યદેવ.	ઉપાસ્યદેવ.	૧૦	૩૭
ઉપાસ્યદેવ.	ઉપાસ્યદેવ.	૧૦	૩૮
ઉપાસ્યદેવ.	ઉપાસ્યદેવ.	૧૦	૩૯
ઉપાસ્યદેવ.	ઉપાસ્યદેવ.	૧૦	૪૦
ઉપાસ્યદેવ.	ઉપાસ્યદેવ.	૧૦	૪૧
ઉપાસ્યદેવ.	ઉપાસ્યદેવ.	૧૦	૪૨
ઉપાસ્યદેવ.	ઉપાસ્યદેવ.	૧૦	૪૩
ઉપાસ્યદેવ.	ઉપાસ્યદેવ.	૧૦	૪૪
ઉપાસ્યદેવ.	ઉપાસ્યદેવ.	૧૦	૪૫
ઉપાસ્યદેવ.	ઉપાસ્યદેવ.	૧૦	૪૬
ઉપાસ્યદેવ.	ઉપાસ્યદેવ.	૧૦	૪૭
ઉપાસ્યદેવ.	ઉપાસ્યદેવ.	૧૦	૪૮
ઉપાસ્યદેવ.	ઉપાસ્યદેવ.	૧૦	૪૯
ઉપાસ્યદેવ.	ઉપાસ્યદેવ.	૧૦	૫૦
ઉપાસ્યદેવ.	ઉપાસ્યદેવ.	૧૦	૫૧
ઉપાસ્યદેવ.	ઉપાસ્યદેવ.	૧૦	૫૨
ઉપાસ્યદેવ.	ઉપાસ્યદેવ.	૧૦	૫૩
ઉપાસ્યદેવ.	ઉપાસ્યદેવ.	૧૦	૫૪
ઉપાસ્યદેવ.	ઉપાસ્યદેવ.	૧૦	૫૫
ઉપાસ્યદેવ.	ઉપાસ્યદેવ.	૧૦	૫૬
ઉપાસ્યદેવ.	ઉપાસ્યદેવ.	૧૦	૫૭
ઉપાસ્યદેવ.	ઉપાસ્યદેવ.	૧૦	૫૮
ઉપાસ્યદેવ.	ઉપાસ્યદેવ.	૧૦	૫૯

પંક્તિ.	પાનુ.	અશુદ્ધ.	શુદ્ધ.
૨૬	૧૦	....	ઉપાસ્યદેવ.
૨૯	૧, ૩, ૧૩	ઉપાસ્યદેવ.	ઉપાસ્યદેવ.
૩૨	૯	ઉપાસ્યદેવ.	ઉપાસ્યદેવ.
૩૪	૩	ઉપાસ્યદેવ.	ઉપાસ્યદેવ.
૪૨	૪	ઉપાસ્યદેવ.	ઉપાસ્યદેવ.
૪૨	૧૬	ઉપાસ્યદેવ.	ઉપાસ્યદેવ.
૪૩	૪	....	ઉપાસ્યદેવ.
૪૪	૧૦	ઉપાસ્યદેવ.	ઉપાસ્યદેવ.
૪૪	૧૨	ઉપાસ્યદેવ.	ઉપાસ્યદેવ.
૪૪	૧૬	ઉપાસ્યદેવ.	ઉપાસ્યદેવ.
૪૬	૨૧	ઉપાસ્યદેવ.	ઉપાસ્યદેવ.
૫૦	૧	ઉપાસ્યદેવ.	ઉપાસ્યદેવ.
૫૦	૧૮	....	ઉપાસ્યદેવ.
૫૩	૩	ઉપાસ્યદેવ.	ઉપાસ્યદેવ.
૫૪	૫	ઉપાસ્યદેવ.	ઉપાસ્યદેવ.
૫૮	૭	ઉપાસ્યદેવ.	ઉપાસ્યદેવ.
૫૯	૫	ઉપાસ્યદેવ.	ઉપાસ્યદેવ.

આએ પુસ્તકને છપાતાં થએલી ભુલને લગતું

જંદ શુદ્ધી પતરક.

શુદ્ધ.	અશુદ્ધ.	સતર.	સફો.
·ામ્ય-ાવ્ય·	·ામ્ય-ાવ્ય·	૧૯	૨
·ાપ્યાવ્યા·	....	૧૮	૨
·ાપ્યા·	....	૨૧	૨
·ાપ્યાવ્યા· , ·ાપ્યાવ્યા·	·ાપ્યાવ્યા· , ·ાપ્યાવ્યા·	૨, ૬	૪
·ાપ્યાવ્યા· , ·ાપ્યાવ્યા·.	·ાપ્યાવ્યા· , ·ાપ્યાવ્યા·.	૧૮	૪
....	....	૫	૮
·ાપ્યા· , ·ાપ્યા·.	·ાપ્યા· , ·ાપ્યા·.	૮, ૧૫	૮–૧૦
·ાપ્યાવ્યા·.	·ાપ્યાવ્યા·.	૬, ૯	૧૧
·ાપ્યાવ્યાવ્યા·.	·ાપ્યાવ્યાવ્યા·.	૨	૧૨
·ાપ્યાવ્યાવ્યા·.	·ાપ્યાવ્યાવ્યા·.	૬	૧૬
·ાપ્યાવ્યા·.	·ાપ્યાવ્યા·.	૬, ૯, ૧૦	૧૬
·ાપ્યા·.	·ાપ્યા·.	૧૧	૧૭
·ાપ્યાવ્યા·.	·ાપ્યાવ્યા·.	૧	૧૮
·ાપ્યા–ાપ્યા·.	·ાપ્યા–ાપ્યા·.	૧૭	૨૦
·ાપ્યાવ્યાપ્યા·.	·ાપ્યાવ્યાપ્યા·.	૧૯	૨૦
·ાપ્યા·.	·ાપ્યા·.	૧૦	૨૧
·ાપ્યા·.	·ાપ્યા·.	૧૧	૨૨
·ાપ્યાવ્યા·.	·ાપ્યાવ્યા·.	૨૦	૨૩
·ાપ્યાવ્યાવ્યાપ્યા·.	·ાપ્યાવ્યાવ્યાપ્યા·.	૯	૨૫
·ાપ્યા·.	·ાપ્યા·.	૧૨	૨૫
·ાપ્યાવ્યા·.	·ાપ્યાવ્યા·.	૪	૨૬
·ાપ્યા·.	·ાપ્યા·.	૫	૨૬
·ાપ્યાવ્યાપ્યા·.	·ાપ્યાવ્યાપ્યા·.	૧૧, ૧૩	૨૬
·ાપ્યાવ્યાવ્યાપ્યા·.	·ાપ્યાવ્યાવ્યાપ્યા·.	૨૦	૨૬

کوه ۱۴۱۹۱۲۵ ۱۴۰۲

۱۴۰۲ ۱۴۱۹۱۲۵ کوه

۱۴۰۲ ۱۴۱۹۱۲۵ کوه

۱۴۰۲ ۱۴۱۹۱۲۵ کوه

૧ મ. મ. વાલી નકલમાં ૧૭૭૫।૬।૨૭ ૧૭૭૫।૬।૨૭ એટલી એબારત લખેલી નથી, પણ તેહની જગો રાખેલીછે.

૨ દ. એ. તથા દ. તે. વાલી નકલમાં ૧૭૭૫।૬।૨૭ કરી લખેલુ છે.

૩ દ. એ. તથા મ. મ. વાલી નકલોમાં ૨૫ સુધીનું લખાંણ મલેછે, અને તે પછી ઉપલી એબારતનાં લખાંણ જેટલી તેહમાં જગો મેલેલીછે.

૪ મ. મ. વાલી નકલમાં -૨૭, પછી બોલી જગો રાખેમામાં આવેલીછે.

૫ મ. મ. વાલી નકલમાં ૧૭૭૫ પછી બાલી જગો રાખેલીછે.

૬ દ. એ. તથા મ. મ. વાલી નકલોમાં ૨૫૨૬ મલેછે.

૭ દ. એ. વાલી નકલમાં ૧૭૭૭૭ અને મ. મ. વાલી નકલમાં ૧૭૭૭૭ મલેછે.

૮ મ. મ. વાલી નકલમાં ૧૭૭૭૭ મલેછે.

૪ મ. મ. વાલી નકલમાં ગાથાઓ મળેછે.

૫ દ. એ. તથા દ. તે. વાલી નકલોમાં જગા મેલેલી નથી, પણ મ. મ. વાલી નકલમાં જગ્યો રાખેલીછે.

. . . . . ૧૫૫૫ ૧૫૫૫ ૧૫૫૫

(૩) ❀ શ્રીકૃષ્ણ સહાય ❀

[illegible]

૧ મ. મ. વાલી નકલમાં ૧ આંક વાલા બોલો લખેઆમાં આવેલા નથી, પણ તેહને લગતી જગો રાખેઆમાં આવેલીછે.

૨ સઘલી નકલોમાં [illegible] મલેછે.

૩ સઘલી નકલોમાં [illegible] મલેછે, તેહને શુધારીને હમાએ [illegible] કરી લખીઉંછે. મ. મ. વાલી તથા, દ. તે. વાલી નકલની અંદર [illegible] બોલ બે વખત લખાએલો મલેછે.

(૨) ❀ ઉત્તરાધ્યયન ❀

ગાથા ૧૦૪૦ થી ૧૦૪૨ ❀

ઉત્તર વિદ્યા ભા । ગદ્ય ૧૫ ગ્રન્થ . . . . . ૨૬૦૦ ।
। સર્વ ગ્રન્થ[3] . . . . . ૨૬૪૩ ગ્રન્થ સંખ્યા ❀ ૧૦૪૦ ।
. . . . । ૪ ઉપયોગી સર્વ વસ્તુ સમાવેશ થયેલ । ઉપદેશ
રત્ન ગદ્યાનુવાદ ના પ્રસ્તુત ગ્રન્થ ૨૬૪૩ ગ્રન્થ . . . .
ભા સંપૂર્ણ । પૂર્વ પ્રકાશન ૨૬૦૦ . . . . । ૦૪૩ । ગદ્ય
ઉપદેશ . . . . . ૨૬૪૩ ગ્રન્થ સંખ્યા ❀ ૧૦૪૦ ।
. . . . . વિક્રમ ૨૦૦૪ ગદ્ય । ગદ્ય સંપૂર્ણ ના
ગ્રન્થ ૨૬૪૩ ગ્રન્થ ૧૦૪૦ ❀ ૨૬૪૩ ગ્રન્થ ૨૬૪૩ ગ્રન્થ . . .
ગ્રન્થ ૨૬૪૩ ગ્રન્થ ૧૦૪૦ ❀ ૨૬૪૩ ગ્રન્થ . . . . . ૨૬૪૩ ગ્રન્થ
ગદ્ય ૨૬૪૩ ગ્રન્થ ૨૬૪૩ ગ્રન્થ . . . . . ગદ્ય ૨૬૪૩ ગ્રન્થ
ગ્રન્થ ૨૬૪૩ ગ્રન્થ સંખ્યા ❀ ૧૦૪૦ ગ્રન્થ ૨૬૪૩ ગ્રન્થ . . . . .
૨૬૪૩ ગ્રન્થ ૨૬૪૩ ગ્રન્થ ૨૬૪૩ ગ્રન્થ . . . . . ૨૬૪૩ ગ્રન્થ

૫ મ. મ. વાલી નકલની અંદર કુર્સ્ય લખાએલો નથી.
૬ મ. મ. વાલી નકલમાં ગ્રુજ્ઞ મલેછે.
૧ મ. મ. વાલી નકલમાં ક્ષે, રહેલું છે, અને ૫૫ નથી.
૨ મ. મ. વાલી નકલમાં ૫૫ ૧૧૭ મલેછે.
૩ ૬. એ. અને મ. મ. વાલી નકલોમાં જગા રાખેલી નથી.
૪ મ. મ. વાલી નકલમાં ૬૯ મલીઉં નથી.

---

(૦) ૐ સ્ત્રી શાસ્ત્રમા ૐ

ભગવન્ પ્રસાદ ૐ

ભગવન્ પ્રસાદ, ... ક્લમ ૫૬ કહે ભગવા વાલ્મ ભગમા ૬૬ ૬૬ ૬૬

ગાલ ગયેલા કાનના ઉપરનો ભાગ ગાલ કહેવાય છે. ગાલ ઉપર ગયેલા કાનના ભાગને કનપટી કહેવામાં આવે છે. કનપટી ઉપર વાળ ઊગેલા હોય છે. કનપટી ઉપરના વાળ ધોળા થાય ત્યારે ઘરડાપણું આવ્યું કહેવાય. ધોળા વાળ જોઈને કોઈ ઘરડાપણું આવ્યું કહેવાય નહિ. ધોળા વાળ ઘરડાપણું આવ્યાની નિશાની છે

કમાડ-બન્ધ પ્રસ્તુત ત્રિભંગી ૦

જે કમાડ-બન્ધ કે મંત્રણાદ્વારા ઉત્પન્નકિ૦ ૩ દ્વાર જે કાર્ય જે કમાડ પ્રસ્તુત ૩ દ્વાર જે કમાડ બન્ધકુળના ૩ દ્વાર જે કમાડ બન્ધ ૩ બન્ધ ૩ બન્ધ ૩ મંત્રણાદ્વારા મંત્રણાદ્વારા કે જે જે કમાડ ૩ બન્ધ ૩ બન્ધ ૩ મંત્રણાદ્વારા મંત્રણાદ્વારા કમાડ બન્ધ ન ગયો ત્રીજા કાર્ય જે કમાડ પ્રસ્તુત કાર્ય જે કમાડ ૩ દ્વાર ૩ કાર્ય ૩ કાર્ય ૩ દ્વાર ૩ જે મંત્રણાદ્વારા મંત્રણાદ્વારા ૩ જે મંત્રણાદ્વારા ૩ બન્ધ ૩ બન્ધ ૩ કાર્ય ૩ કાર્ય ૩ કાર્ય

ઇન્દ્રજાલ ઇન્દ્રજાલ ૭ .

. . . . . ૬૪ ૧૧ ૧૦૨૦ ૧૦૨૦ ૧૦૨૦

ઇ ગોવિંદાનંદ સરસ્વતી ઉપદેશાત્ ૧ અને ઇ ગોવિંદાનંદ
{૩ ૩} સરસ્વતી-સ્વામિ-સદ્ગુરુણ્ ઇ ૧ એ સર્વ એનું એ જ
પ્રમાણ કે જેનાથી એનું એ પ્રમેય સિદ્ધ થાય. એવું
એનાથી ઉલટું પ્રમાણ કે જેનાથી એનું એ પ્રમેય
{૨ ૨} સિદ્ધ ન થાય. ઇ પ્રમેય એ જ પ્રમાણ. ઇ પ્રમાણ
ન એવું પ્રમાણ કે જેનાથી એનું એ પ્રમેય સિદ્ધ
{૧ ૧} થાય. ઇ પ્રમાણ ઉલ્ટું એ જ પ્રમેય.

---

(૬) ઇ વિરુદ્ધ થાય. ઇ

ન્યાયમંજરીકાર જયંત ઇ

ઘટપટાદિક વસ્તુમાં જે જે ધર્મ આ ક્ષણે જોવામાં
આવે છે તે ધર્મ તે વસ્તુમાં સદા રહે છે એવું
{૨ ૨} નિયમ ઇ એવું જે અર્થ એ જ અર્થ ઇ ૧૧૧૫
ઇ ૧૧૧૫ ઇ વિરુદ્ધ થાય.
{૧ ૧} ઘટાદિ વસ્તુમાં જે ધર્મ ઘટ્યો એ જ ધર્મ
ઇ ૧૧૧૫ ઇ

---

(૭) ઇ ઉલ્ટું થાય ઇ ઇ

સૂત્ર ધર્મ ઇ ઉપદેશ્ય-૨ ધર્મ ગ્રહણ કરવા ઇ
{૪ ૪} ગ્રહણ ન કરવા જે ઇ ગ્રહણ કરવા ઇ ૧, ઉલ્ટું-
ગ્રહણ કરવા ધર્મ ન ગ્રહણ કરવા ઇ ૧ ધર્મ ગ્રહણ
કરવા ઇ ૧ ધર્મ ગ્રહણ કરવા ઇ ૧ ધર્મ ગ્રહણ કરવા
ઇ ૧ ધર્મ ગ્રહણ કરવા ઇ ૧ ધર્મ ગ્રહણ કરવા ઇ

૪. ૧) સઘળી નકલોમાં ૨જો મળેછે. ૨) મ. મ. વાલી નકલમાં ઋગ્વેદભા. મળેછે.
૨. ૧) સઘળી નકલોમાં ૨જીસ્સ મળેછે.

(૨) ❁ સ્ત્રીલક્ષણ ❁

{ ૨ 2 } ❁ ત્રણ ઘોડા ઉપર બેસી ત્રણ પુરુષો સામે આવતા હોય તેમને જોઈ જે સ્ત્રીને હર્ષ થાય તે સ્ત્રી સુલક્ષણવાળી જાણવી. ૧ ત્રણ ઘોડા ઉપર બેસી ત્રણ પુરુષો સામે આવતા હોય તેમને જોઈ જે સ્ત્રીને હર્ષ થાય તે સ્ત્રી સુલક્ષણવાળી જાણવી. ૨ ત્રણ ઘોડા ઉપર બેસી ત્રણ પુરુષો સામે આવતા હોય તેમને જોઈ જે સ્ત્રીને હર્ષ થાય તે સ્ત્રી સુલક્ષણવાળી જાણવી. ૩ ત્રણ ઘોડા ઉપર બેસી ત્રણ પુરુષો સામે આવતા હોય તેમને જોઈ જે સ્ત્રીને હર્ષ થાય તે સ્ત્રી સુલક્ષણવાળી જાણવી. ૪

{ ૩ 3 } ❁ ત્રણ સમાન અવસ્થાવાળા ત્રણ પુરુષો સામે આવતા હોય તેમને જોઈ જે સ્ત્રીને હર્ષ થાય તે સ્ત્રી સુલક્ષણવાળી જાણવી. ૫

---

૨. ૧ સઘળી નકલોની અંદર ।।૭૭।। મળેછે.

૩. ૧) સઘળી નકલોમાં ।૭૭।૭।।૭।।૭।।૭।।૭।। કરીને મળેછે. ૨) મ. મ. વાળી નકલમાં ।।૭૭।। કરીને લખેલુંછે. ૩) સઘળી નકલોમાં ।।૭।।૭।।૭।। કરીને મળેછે. ૪) મ.મ.વાળી નકલમાં ૭૭૭ મળેછે. ૫) મ. મ. વાળી નકલમાં ૭૬ કરીનેછે.

(૧૧) ❁ ઽ૨ઽ ૨૯૯૯૯ ૨૯૯૯૯ ❁

ઽ૨ઽ ૨૯૯૯૯ ૨૯૯૯૯ ૨૯૯૯૯

(૧૦) ❀ અગિયારમો ❀

ઘણા અભ્યાસ૰ ; ઘણાએ ઇરાદે[૨] ઘણું જ-ણવાને જેવું બોલવાનો ❀ અહ૰ ૐ નમઃ શિવાય૨ શબ્દોવડે જ-ણવાનો ; ઘણું જ કોઇનો ન-પ્રયોગ ૧૬૨ વાપર૰ ; એકજ ઘણા જ-ણનારા ઘણાએ બોલાવા ઇચ્છવાને જોઇએ નહીં એવાનું જ્ઞાન ઘણું જ ; ઘણા અભ્યાસ૰ ; ઘણાએ ગિરિ-વર-પ્રત્યક્ષણ ; ઘણા જ-ણવા ઉપરજ ઘણા ન-ણતા ૧૬૪ ન-ણતા ઘણાએ વર્ષો ઘણાએ[૩] ; જ ઘણે ઠેકાણે ઘણા ન-પ્રયોગ ; ઘણા અભ્યાસ૰ ; ઘણા-ણ૰ ; ઘણાણ૰ ઉપર ઘણા ન-ણતા ; ઘણા ન-ણવા ઉપરજ ઘણા ન-ણતા ; ઘણા અભ્યાસ૰

(૧૪) ૐ સાધારણ જિન ૐ સ્તવનમ્

ઉત્તમ અનુભવનો રસ જેમાં, ભક્તિ તણો ઉલ્લાસ રે;
ગુણ ગાતાં ગુણવંતના, પ્રગટે નિર્મલ ભાસ રે. ૧
ધન્ય ઘડી ધન્ય દિવસ તે, ધન્ય જનમ પરિવાર રે;
ધન્ય ધન્ય તે ભવિજનો, જેહ કરે જિનસેવ રે. ૨
ત્રિવિધ તાપ ભવનો ટળે, પામે પરમ વિશ્રામ રે;
ભવસાયર તરવા તણો, એ જ સરલ છે ધામ રે. ૩
ઇમ જાણી ભવિ સેવજો, શ્રી જિન ચરણ સરોજ રે;
જેમ પામો ભવનો તટ, ટાળી કર્મ કુરોજ રે. ૪
ઇણ પરે વિનતિ સાંભલી, પામ્યા પરમ આનંદ રે;
ઉદયરત્ન પ્રભુ ધ્યાનથી, લહે પરમપદ કંદ રે. ૫

---

(૧૫) ૐ સંભવ જિનસ્તવનમ્ ૐ

સંભવ જિનવર સેવીએ, ધરી અધિક ઉમંગ રે;
જિમ ભવદુઃખ જલાંજલી, દીજે સુખ નિરભંગ રે. ૧
ત્રિભુવન જન સુખ દેવને, તુમ્હે જગ જંતુ અકામ રે;
અણમાગ્યાં સુખ આપજો, તુમ્હે સાહિબ સિરદામ રે. ૨
ભવ અટવી અતિ વિકટ છે, કુગતિ તણા બહુ કોટ રે;
તિણ વનમાં જે જન પડ્યા, તે કિમ પામે મોટ રે. ૩
ઇણ કારણ તુમ્હે સાંભલી, આવ્યો શરણ તુમારો રે;
ઉદયરત્ન કહે મુજ ભણી, દેજો ભવજલ પારો રે. ૪

---

૨. ૧) મ. મ. વાલી નકલમાં ૨૭૫ ૭૫ મલેછે, પણ તપાસ કરીને જોતાં તેહમાંનો પેહલલો બોલ લખનારની ભુલથી વધેલો દીસેછે. ૨) સધલી નકલોમાં ૧૭૭૭૧૧ મલેછે; પણ તેહમાં પેહલલો ૧ નકલ કરનારની તરફથી વધેલોછે. ૩) સધલી નકલોમાં ૧૧૧૭ મલેછે. ૪) સધલી નકલોમાં ૧૧૭૭૭ મલેછે. ૫) સધલી નકલોમાં એકસરખી રીતે ૧૧૭૭૭ ૧૭૭૭૭૭૭૭ મલેછે. ૬) સધલી નકલોમાં એકસરખી રીતે ૧૭૭૭ ૧૭૭૭ મલેછે.— ૭) સધલી નકલોમાં ૧૭૮ મલેછે.

૧. ૧) મ. મ. વાલી નકલમાં ૬૬ મલેછે.

ઉપાધ્યાય શ્રીવિનયવિજયગણિ ઃ

ઉપાધ્યાય શ્રીવિનયવિજયગણિ વિરચિત શ્રીપાલરાજાનો રાસ એ નામનું આ કાવ્ય ઉપાધ્યાયજીએ સંવત ૧૭૩૮ ના વર્ષમાં ઉજ્જયિનીમાં રહીને રચ્યું છે એમ કવિ પોતે જ કહે છે. આ કાવ્યની રચના કવિએ પોતાના ગુરુ શ્રીકીર્તિવિજયગણિના આદેશથી કરી છે એમ પણ

(૧૭) ૐ સરસ્વત્યૈ નમઃ ૐ ગણપતયે

ૐ નમો વીતરાગાય । નમઃ સમય-તત્ત્વ-પ્રકાશકાય । નમો નમો વાચકેન્દ્રાય । નમો નમો વાગ્વાદિને । નમો નમો વાદિને । નમો નમો વાદિવૃષભાય । નમો નમો વાદિવિજેતૃભ્યઃ । નમો નમો વાદિવિદ્યાપતિભ્યઃ । નમો નમો વાદિવિદ્યાધિપતિભ્યઃ । નમો નમો વાદિવિદ્યાસાધકેભ્યઃ । નમો નમો વાદિવિદ્યાદેવીલબ્ધપ્રસાદેભ્યઃ । નમો નમો વાદિવિદ્યાદેવીપ્રસાદિતવાગ્વિલાસેભ્યઃ । નમો નમો વાદિવિદ્યાદેવીપ્રસાદિતવાગ્વૈભવેભ્યઃ । નમો નમો વાદિવિદ્યાદેવીપ્રસાદિતવાગ્વૈદગ્ધ્યેભ્યઃ । નમો નમો વાદિવિદ્યાદેવીપ્રસાદિતવાગ્વૈખરીકેભ્યઃ । નમો નમો વાદિવિદ્યાદેવીપ્રસાદિતસકલપ્રવચનપારગેભ્યઃ । નમો નમો વાદિવિદ્યાદેવીપ્રસાદિતસકલપ્રવચનપારંગતેભ્યઃ । નમો નમો વાદિવિદ્યાદેવીપ્રસાદિતસકલપ્રવચનપારદૃશ્વભ્યઃ । નમો નમો વાદિવિદ્યાદેવીપ્રસાદિતસકલપ્રવચનપારદૃગ્વિદ્ભ્યઃ । નમો નમો વાદિવિદ્યાદેવીપ્રસાદિતસકલપ્રવચનપારદૃગ્વિદ્વરેભ્યઃ । નમો નમો વાદિવિદ્યાદેવીપ્રસાદિતસકલપ્રવચનપારદૃગ્વિદ્વરિષ્ઠેભ્યઃ । નમો નમો વાદિવિદ્યાદેવીપ્રસાદિતસકલપ્રવચનપારદૃગ્વિદ્વરગરિષ્ઠેભ્યઃ । નમો નમો વાદિવિદ્યાદેવીપ્રસાદિતસકલપ્રવચનપારદૃગ્વિદ્વરગરીયસેભ્યઃ । નમો નમો વાદિવિદ્યાદેવીપ્રસાદિતસકલપ્રવચનપારદૃગ્વિદ્વરગરિમ્ણે

{૨
૨} ૨તમા ૐ મધ્ય મ ૧૧૭મત્ર ૨પ્રાપ્ત ૮૭૮૫ ૨૫૫૫ મદ્યત્ર

૮૭૮ ૨૯-૬૫૫ ૧૭૧૫૫ ૬૭૫૫ ૮૭૮-૮૭૮૫૫૫૫ મદ્યપ્રા૨ મ૨૫૫૫૨
૮૭૫-૮૭૫૫૫૫૮૮૮ ૮૮૮ ૨ ૮૭૫૫૫૨ ૮૭૫ ૮૮૮૫૫૫૨ ૮૭૫૫૫૫૮૮૮
૮૭૫૫૫૫૮૮૮ ૮૮૮ ૮૮૮૫૫૫૨ ૮૭૫૫૫૫૮૮૮ ૮૮૮ ૮૮૮૫૫૫૨ ૮૭૫૫૫૫૮૮૮
૮૮૮ ૮૮૮૫૫૫૨ ૮૭૫૫૫૫૮૮૮ ૮૮૮ ૮૮૮૫૫૫૨ ૮૭૫૫૫૫૮૮૮ ૮૮૮
૮૮૮૫૫૫૨ ૮૭૫૫૫૫૮૮૮ ૮૮૮ ૮૮૮૫૫૫૨ ૮૭૫૫૫૫૮૮૮ ૮૮૮ ૮૮૮૫૫૫૨

(૨૧) ૐ ગણપતિ વ્રત ૐ ગણપતિ

ૐ ગણપતિ ગણાધિપ ગણેશ્વર ગણનાયક ગણાધ્યક્ષ ગણપતિ ગણાધિરાજ ગણપતિ ગણાધિપતિ ગણપતિ ગણેશ્વર ગણપતિ ગણનાયક ગણપતિ

ભાવાર્થ ૧૯૫૨૯ ૐ

ઉપરના સદ્ગુરુ² સ્તવનમાં આપેલા લક્ષણો જેમાં જોવામાં આવે તે ખરા સદ્ગુરુ છે. તેમના ચરણોમાં ૐ કોટિ વંદના હો. ૐ

{ ૨ ૨ } ટિપ્પણ ૐ મૂલમાં ત્રીજા ચરણમાં જે ‘ગુરુ’ શબ્દ છે તે ‘ગુરુ’ શબ્દ ૧ લા ચરણમાં જે ‘ગુરુ’ શબ્દ છે તેનું વિશેષણ છે. ૐ

{ ૧ ૧ } ટિપ્પણ ત્રીજા ચરણમાં ‘ગુરુ’ શબ્દ છે તેનું વિશેષણ ‘ગુરુ’ શબ્દ ૧ લા ચરણમાં છે. ૐ

---

(૧૯) ૐ સ્તવન ૧૯૫૨૯ ૐ

{ ૧ ૧ } ટિપ્પણ ત્રીજા ચરણમાં જે ‘ગુરુ’ શબ્દ છે તેનું વિશેષણ ‘ગુરુ’ શબ્દ ૧ લા ચરણમાં છે. ૐ

{ ૨ ૨ } ટિપ્પણ ૐ મૂલમાં ‘ગુરુ’ શબ્દ ‘ગુરુ’ શબ્દનું વિશેષણ છે, ‘ગુરુ’ શબ્દ ૧ લા ચરણમાં છે. ૐ ૧૯૫૨૯ ૧૯૫૨૯ ૧૯૫૨૯ ૐ

ભાવાર્થ ૐ

ઉપરના ‘ગુરુ’ શબ્દ ૧ લા ચરણ ૧ લા ૧ ‘ગુરુ’ શબ્દનું વિશેષણ ૧ લા ચરણમાં છે. ૧ લા ચરણમાં ‘ગુરુ’ શબ્દ ૧ લા ચરણમાં ‘ગુરુ’ શબ્દનું વિશેષણ છે. ૐ ૧૯૫૨૯ ૧૯૫૨૯ ૧૯૫૨૯ ૐ

---

(૨૦) ૐ ૧૯૫૨૯ ૐ

{ ૧ ૧ } ટિપ્પણ ૧ લા ચરણમાં ‘ગુરુ’ શબ્દ ૧ લા ચરણમાં ‘ગુરુ’ શબ્દનું વિશેષણ છે. ૧ લા ચરણમાં ‘ગુરુ’ શબ્દ ૧ લા ચરણમાં ‘ગુરુ’ શબ્દનું વિશેષણ છે. ૧ લા ચરણમાં ‘ગુરુ’ શબ્દ ૧ લા ચરણમાં ‘ગુરુ’ શબ્દનું વિશેષણ છે. ૐ

---

૨. ૧) મ. મ. વાળી નકલમાં ૧૯૫૨૯ કરી લખેલું છે.

૧. ૧) સઘળી નકલોમાં ૧૯૫૨૯ મળે છે.

૨. ૧) સઘળી નકલોમાં ૧૯૫૨૯ મળે છે. ૨) સઘળી નકલોમાં ૧૯૫૨૯ મળે છે. ૩) સઘળી નકલોમાં ૧૯૫૨૯ મળે છે.

ત્રિભોવન ભણશાળી[2] ખાત્ર ૨ શા ત્રિભોવન ભણજીશાળી ભણશાળી ત્રિ[3] ૨

---

(૨૪) ૨ ખાતાવહી ૨

{ 1 } શાળાવહી[1] ત્રિ ૨ત્રિભોવન ૨ ભણશાળી ૨ શા ભણજીભોવન શાળા

---

(૨૫) ૨ ત્રિ ૨ખાતાવહી ૨

{ 1 } શાળાવહી ૨ ત્રિભોવન ૨ ભણશાળી ૨ શા ભણજીભોવન શાળા

---

૨. ૨) સંઘવી નકલોમાં ૨૨૨૨૨ મળેછે. ૩) મ. મ. તથા દ. તે. વાળી નકલમાં ૨૨૨૨ મળેછે. ૪) દ. તે. તથા મ. મ. વાળી નકલમાં ૧૦૨ મળેછે.

૧. ૧) સંઘવી નકલોમાં ૧૨૮ મળેછે. ૨) સંઘવી નકલમાં ૨૬ મળેછે.

૨. ૧) દ. એ. વાળી નકલમાં ૨૨૨ ૧૬ ૨૬ કરીને લખાંણ મળેછે. ૨) સંઘવી નકલોમાં ૧૧૨૦૨૨૨૨ મળેછે. ૩) સંઘવી નકલોમાં ૨૨૨૬૬ મળેછે.

૧. ૧) મ. મ. વાળી નકલમાં ૨૨૨૧૦ બોલ લખેલો નથી.

ભગવાન ઋષભદેવ પોતાના પુત્ર ભરતને રાજ્ય સોંપીને પોતે
તપશ્ચર્યા કરવા વનમાં ચાલ્યા ગયા. તે વનમાંથી પાછા
ફરતાં ભરત મહારાજે ભગવાનની પાસે જઈને
{૨ ૨} વિનતી કરી કે હે ભગવાન! આપ કૃપા કરીને
કહેવાનું કહો કે મારે હવે કેટલા ભવ કરવા પડશે?
ત્યારે ભગવાને કહ્યું કે તારે હવે ત્રણ ભવ કરવા પડશે.
એમ સાંભળીને ભરત મહારાજા ખુશ થયા અને
{૧ ૧} ભગવાનને વંદન કરીને પોતાના નિવાસસ્થાને પાછા ફર્યા.

---

(૨૩) ૐ ભરત ચક્રવર્તિ ૐ

ભરતેશ્વર ને ત્રીજે ભવે ઋષભદેવ પાસે આવ્યા ૐ
ઇન્દ્રસભામાં ભગવાને વખાણ્યા જે ઋષિ, ને ચક્રી ભરતેશ્વર
તેહ આવ્યા ત્રીજા ભવ વિષે ઋષભ પાસે ઋષિ,
{૪ ૪} કરજોડી વંદન કરે, ૐ ! ભરતેશ્વર ચિંતવનું ઋષિ ત્રીજા ભવ
ત્રીજા ભવ ઇન્દ્રાણીનું વંદનકરે ચરણ આવ્યા ઋષિ
ભરત ચક્રી ને ઋષિ ! કરત ઘણો વિનય ઘણો,
ભરત ચક્રી ઉઠે ભરત એકે ભરતે કરત વંદન ભરત
{૩ ૩} ભાઇ ૐ ! ઋષિ વખાણ્યા છે ભગવાને ભાઇ ઇન્દ્રજી વંદનભરત
ભરત ભરત ઋષિ ઋષિ ભાઇ ભરત ભાઇ ભરત ! ભગવાને ઋષિ ભરત

---

૩. ૧) મ. મ. વાળી નકલની અંદર ૩૭૭ પછીનો ફકરો જુદો પાડેલો નથી.

૪. ૧) સઘળી નકલોની અંદર ૩૩૩૩૩૩ મળેછે.

૧. ૧) સઘળી નકલમાં ૧૭૬ મળેછે. ૨) સઘળી નકલોમાં ૧૩૬૭૬ મળેછે.
૩) મ. મ. વાળી નકલમાં ૧૭૩૩૩૩૩ મળેછે. ૪) સઘળી નકલોમાં ૭૬૧
સાથે જોડાએલો મળેછે.

૨. ૧) સઘળી નકલોમાં ૧૭૩૩૭ મળેછે.

(૨૪) ॐ ॐ ॐ

ઘણા ઉપર ૫ ઘણા ૫ ઘણા ૫ ઘણા

ના બલ્મ્ય ણ્યમ્બ્બ્ન મ્બ્બ્બ્ન ૬૪ ર્ય્ય ૐ
ણ્યમ્બ્બ્ન ર્ય્ય ર્ય્યમ્બ્બ્ન ર્ય્યમ્બ્બ્ન ર્ય્યમ્બ્બ્ન

ગોવિન્દ ઈ રાજા મૂલરાજ । ભીમ તણા ક્ષેમરાજ । ક્ષેમરાજ
૧૬ ૧૬ તણા દેવપ્રસાદ ॥ દેવપ્રસાદ તણા હરિશ્ચન્દ્ર । હરિશ્ચન્દ્ર
૧૫ ૧૫ તણા ઉદયદેવ ॥ ૧ ઉદયદેવ તણા નવ કુલ ભોગ
૧૪ ૧૪ ભોગવ્યા ॥ ૨ નવમા ભોગવનાર ૧ ત્રિભુવનપાલ ૨ ત્રિભુવનપાલ
૧૩ ૧૩ તણા ત્રિભુવનમલ્લ । ત્રિભુવનમલ્લ તણા ૧ વીરધવલ ૨ વીરધવલ
તણા ૩ વીસલદેવ ॥ વીસલદેવ તણા ૧ અર્જુનદેવ ૨ અર્જુનદેવ
૧૨ ૧૨ તણા ૩ સારંગદેવ ॥ સારંગદેવ તણા ૧ કર્ણદેવ ૨ કર્ણદેવ
૧૧ ૧૧ તણા ૩ જયસિંહદેવ ॥ જયસિંહદેવ તણા ૧ કુમારપાલ
૧૦ ૧૦ ૨ કુમારપાલ ભત્રીજા ૧ અજયપાલ ૨ અજયપાલ તણા
૯ ૯ ૧ મૂલરાજ ૨ મૂલરાજ ૩ ભીમ ૪ ક્ષેમરાજ ૫ દેવપ્રસાદ
૬ ૬ ૬ હરિશ્ચન્દ્ર ૭ ઉદયદેવ ૮ ત્રિભુવનપાલ ૯ ત્રિભુવનમલ્લ
૧૦ ૧૦ ૧૦ વીરધવલ ૧૧ વીસલદેવ ૧૨ અર્જુનદેવ ૧૩ સારંગદેવ
૧૪ ૧૪ ૧૪ કર્ણદેવ ૧૫ જયસિંહદેવ ૧૬ કુમારપાલ ૧૭ અજયપાલ
૧૮ ૧૮ ૧૮ મૂલરાજ ૧૯ ભીમ ૨૦ ક્ષેમરાજ ૨૧ દેવપ્રસાદ ૨૨
૨૩ ૨૩ ૨૩ હરિશ્ચન્દ્ર ૨૪ ઉદયદેવ ૨૫ ત્રિભુવનપાલ ૨૬ ત્રિભુવનમલ્લ
૨૭ ૨૭ ૨૭ વીરધવલ ૨૮ વીસલદેવ ૨૯ અર્જુનદેવ ૩૦ સારંગદેવ
૩૧ ૩૧ ૩૧ કર્ણદેવ ૩૨ જયસિંહદેવ ૩૩ કુમારપાલ ૩૪ અજયપાલ

---

૯. ૧) સધલી નકલોમાં ૧૧૮૭૯૭૮૭૯ મલેછે. ૨) સધલી નકલોમાં ૭૭૭૭૭૭૭૭૭ મલેછે.

૧૦. ૧) ઇ. એ. તથા મ. મ. વાલી નકલમાં ૧૦૦૦૦ મલેછે.

૧૧. ૧) સધલી નકલોમાં ૧૩૧૬ મલેછે.

૧૨. ૧) સધલી નકલોમાં ૧૯૮૨૩ ૧૩૦૪૭૩ કરી મલેછે.

૧૩. ૧) સધલી નકલોમાં ૮૭૭૭ ૮૭૭૭ મલેછે. ૨) ઇ. તે. તથા ઇ. ફ. વાલી નકલોમાં આગ્યે બોલ ૭૭૭ કરીને મલેછે, અને તે ઇ. એ. તાલી નકલમાં હાંશીઆ ઉપર લખ્યાગ્યેલોછે; પણ મ. મ. વાલી નકલમાં મુતલક નથી. ૩) સધલી નકલમાં એકસરખી રીતે ૧૩ કરીને મલેછે.

૧૪. ૧) સધલી નકલમાં ૭૭૭૭ મલેછે. ૨) આગ્યે બોલ એકસરખી રીતે સધલી નકલોમાં મલતો નથી. ૩) સધલી નકલોમાં ૭૭૭૭૭ મલેછે.

કળિયા કરવા માંડ્યા ત્યારે તેમણે તે વાત પોતાના મંત્રીને કહી. મંત્રીએ કહ્યું કે આપણે ત્યાં એક ગામડું છે તે આપણા તાબામાં આવ્યું છે. ત્યાં જઈને આપણે ત્યાં રહીએ. ત્યાં કોઈ જાણશે નહિ. પછી તે ગામડામાં જઈને રહ્યા. ત્યાં તેમણે ઘણા માણસોને ભેગા કરીને કહ્યું કે આપણે આ ગામડામાં રહીને આપણા દુશ્મનોને મારી નાખવા. પછી તે ગામડામાં રહીને

{૨ ૨} મધ્ય ૧૧ વાલ્વો મૈત્રેય. દ્વિતીય સપ્તમ સપ્તમ વલય
સપ્તમ વલય ૫ ૧૦૦૦ ૧૦-૦૧ ૦ ૧૦૦૦ ૧૦-૦૧ ૦

{૧ ૧} (૨૮) ૐ મૈત્રેય ૧૦-૦૧ ૦ ૧૦૦૦ વલય, દ્વિત

---

૧. ૧) સંધ્યા નકલોમાં ૩૭૦૧૩ મળે છે.

૩: ૧) સંધ્યા નકલોમાં એકસરખી રીતે ૧૧૩ લખેલું છે.

૪. ૧) મ. મ. વાળી નકલમા ૧૭૦૧૩ મળે છે. ૨) સંધ્યા નકલોમાં એ બોલ ૭૭૦૮ કરી મળે છે, તેહને હમોએ ૭૭૦૭૮ નો ખરાબ થએલો ઇમલો ગણીને શુધારેલો છે. ૩) સંધ્યા નકલોમાં એકસરખી રીતે ૩૭૦૧૧ મળે છે.

૧. ૧) સંધ્યા નકલોમાં ૧૧૧૦૨ મળે છે.

{૧ ૧} (૨૯) ૐ મૈત્રેય ૧૦૦૦

ઉપરોક્ત વર્ણનમાં ૧ થી ૩૨ સુધીના શ્લોકોમાં ગ્રંથકર્તાએ પોતાના ગુરુનું નામ તથા તેમની ગાદીના ક્રમનું વર્ણન કર્યું છે. ત્યારપછી ૩૩ થી ૩૫ સુધીના શ્લોકોમાં ગ્રંથકર્તાએ પોતાનું નામ, ગ્રંથ રચવાનો સમય તથા ગ્રંથ રચવાનું સ્થાન જણાવ્યું છે. ત્યારપછી ૩૬ થી ૪૨ સુધીના શ્લોકોમાં ગ્રંથકર્તાએ ગ્રંથ રચવાનું પ્રયોજન, ગ્રંથનું પરિમાણ તથા ગ્રંથ રચવામાં પોતાને જે જે ગ્રંથોની સહાય મળી તે ગ્રંથોનાં નામ આપ્યાં છે. ત્યારપછી ૪૩ થી ૪૫ સુધીના શ્લોકોમાં ગ્રંથકર્તાએ પોતાના ગુરુ પાસે ગ્રંથ સંશોધન કરાવ્યાનું જણાવ્યું છે. ત્યારપછી ૪૬ થી ૪૮ સુધીના શ્લોકોમાં ગ્રંથકર્તાએ પોતાના ગુરુ પાસે ગ્રંથ સંશોધન કરાવ્યાનું જણાવ્યું છે. ત્યારપછી ૪૯ થી ૫૧ સુધીના શ્લોકોમાં ગ્રંથકર્તાએ પોતાના ગુરુ પાસે ગ્રંથ સંશોધન કરાવ્યાનું જણાવ્યું છે. ત્યારપછી

૩. ૭) સઘલી નકલોમાં ૩૫૮ મલેછે. ૮) સઘલી નકલોમાંનુ૫૭૫ મલેછે.
૨. ૧) મ. મ. વાલી નકલમાં ૨૯૯ મલેછે. ૨) દ. તે. તથા મ. મ. વાલી નકલમાં ૧૯૭૫૧ મલેછે. 3) દ. તે. તથા દ. ફ. વાલી નકલમાં ૮૫ મલેછે. ૪) સઘલી નકલોમાં ૭૦૫૨૫૪ મલેછે.
૧. ૧) સઘલી નકલોમાં ૬૭૦૭૦૫૪ મલેછે.

ત્રિ ૩૧૫૫ ૬૫૬૫ ૨૬૫૬ ૨૬૫૬ ૨૬૫૬

{3
3} (સ્તવ્ય રાજ્ઞ ૐમ્), મહાદેવ સ્ત્ર ત્યારે ઇરાદ ! ૬મમ્ ત્યારે ૐમ્ ૬૬ ! ૧૯૭૪[1] ૨૮૭૫ ૯૮૭૫ ૨૮૭૫ ૬૬ ૐમ્ ૬૬૨૮૭૫ ૐમ્ ૬૬૨૮૭૫ ૐમ્ ૬૬૨૮૭૫

(૩૬) ૐ ત્રિ લક્ષ્મીવર ઽરાવણમાં ૪ લક્ષ્મીમાં[1] ૪ ત્રિ[2]

ઽરાવણ ૐ

ઽરાવણ ૐ

ત્રિ ૪ ત્રિ ત્રિલોકમાં લક્ષ્મીમાં ૪ ત્રિ
ત્રિ ૪ ત્રિ ત્રિલોકમાં લક્ષ્મીમાં ૪ ત્રિ

(૩૫) ૐ ત્રિ લક્ષ્મીવર ઽરાવણમાં ૪ લક્ષ્મીમાં[1] ૪ ત્રિ[2]

ઽરાવણ ૐ

ત્રિ ૪ ત્રિ ત્રિલોકમાં લક્ષ્મીમાં ૪ ત્રિ
ત્રિ ૪ ત્રિ ત્રિલોકમાં લક્ષ્મીમાં ૪ ત્રિ

---

૧. ૧) સાથેની નકલમાં ૧૩૩૩૩૮ મળે છે. ૨) એકસરખી રીતે સાથેની નકલમાં ૧૩૩૩૩૯ મળે છે.

૨. ૧) સાથેની નકલમાં ૧૧૧૧ મળે છે. ૨) સાથેની નકલમાં ૧૧૧૧૬ મળે છે.

૩. ૧) સાથેની નકલમાં ૧૧૧૬૬૩ મળે છે.

ઓળખાવેલા ગુણોથી યુક્ત સદ્ગુરુને જે બીજા જીવ કોઈ પણ પ્રકારે ઓળખી શકતા નથી. એવા સદ્ગુરુ પોતાના આત્મામાં જે પ્રકારે ગુણો રહેલા છે તે પ્રકારે જ બીજા જીવોના આત્મામાં રહેલા ગુણોને જોઈ શકે છે. એવા સદ્ગુરુ પોતાના આત્મામાં રહેલા ગુણોને જે પ્રકારે જોઈ શકે

(૩૯) ॐ ઋષભદેવ સ્વામી ભગવાન નિર્વાણ ૧ ક્ષેત્ર { 1

ભગવાન શ્રીવર્ધમાન સ્વામી ભગવાન નિર્વાણ ક્ષેત્ર ॐ

(૪૦) ॐ ઋષભ અજિત સંભવ અભિનંદન સુમતિ { 1

નમિનાથ પાર્શ્વનાથ ભગવાન નિર્વાણ ક્ષેત્ર ॐ

(૪૧) ॐ ચંદ્રપ્રભ પુષ્પદંત શીતલ શ્રેયાંસ વાસુપૂજ્ય { 2

વિમલ અનંત ધર્મ શાંતિ કુંથુ અરનાથ મલ્લિનાથ મુનિસુવ્રત નમિનાથ ૨ { 2

નેમિનાથ પાર્શ્વનાથ ભગવાન નિર્વાણ ક્ષેત્ર ॐ

(૪૨) ॐ ઋષભદેવ સ્વામી ભગવાન નિર્વાણ ક્ષેત્ર { 1

ભગવાન શ્રીવર્ધમાન સ્વામી ભગવાન નિર્વાણ ક્ષેત્ર ॐ

(૪૩) ॐ ઋષભ અજિત સંભવ અભિનંદન સુમતિ { 1

નમિનાથ પાર્શ્વનાથ ભગવાન નિર્વાણ ક્ષેત્ર ॐ

(૪૪) ॐ ચંદ્રપ્રભ પુષ્પદંત શીતલ શ્રેયાંસ વાસુપૂજ્ય { 2

વિમલ અનંત ધર્મ શાંતિ કુંથુ અરનાથ મલ્લિનાથ મુનિસુવ્રત નમિનાથ ૨ { 2

નેમિનાથ પાર્શ્વનાથ ભગવાન નિર્વાણ ક્ષેત્ર ॐ

---

૨. ૧) મંગલી નકલમાં ૬૯૫૬૯ મળે છે. ૨) આગે બોલ દ. તે. તથા દ. ફ. વાલી નકલમાં ૭૭૭ તથા મ. મ. વાલી નકલમાં ૭૭૭ અને દ. એ. વાલી નકલમાં ૭૭૭ કરીને મળે છે. 3) મંગલી નકલમાં ૬૭૭૭ મળે છે.

{૧ 1} (૩૭) ૐ ઋષભદેવ જી કુલ નાભિ કુલ

ૐ જી ઋ[૨] જી ઇલાવ ૧૮-૩૫ ૐ

{૨ 2} નાભિ ઋષભદેવ ઇન્દ્રાદિક ૩૫ ઋ[૧] ના ઉલટી અયોધ્યા ૩૫૦

ઇસ ઋષભદેવ ઋ ઇન્દ્રાદિક ૩૫૦ કુલ ઇસ । ઉદી । નૃપા । માર્ગ

{૩ 3} ઇન્દ્રપ્રજાદ્વ ઉજા ઉલટી ઇક્ષ્વાકુ ૐ । કુલ ભરતરાજ

ઋષભ ઋષભદેવ ૩૫૦ કુલ ઇસ । ઉદી । નૃપા । માર્ગ

{૪ 4} ઇક્ષ્વાકુ ૐ ઋ ઇન્દ્રપ્રજાદ્વ ભરત ૐ । કુલ ૬૧ ઋ ઋ

ઇસ ઋ ઇન્દ્રપ્રજાદ્વ ભરતરાજ ૩૫૦ ઉજા ઉલટી

ઇલાવ કુલ ઇન્દ્રપ્રજાદ્વ ઋષભ ૩૫૦ ૐ

{૧ 1} (૩૮) ૐ ઋ ઋષભદેવ । કુલ કુલ

। ઋષભ કુલ । કુલ ઋષભ

ૐ ૬૨ (ઋ) ઇલાવ ૧૮-૩૫ ૐ

{૨ 2} ઋષભ ૩૫૦ ઋષભદેવ ઋષભરાજ (કુલ કુલ ૧)[૧]

. ૩૫૦ કુલ ઇસ ઋષભ ઋ ૩૫૦ ઋષભ ૩૫૦ ૩૫૦ ૐ[૨]

૧. ૧) ૬. તે. તથા ૬. ૨. વાલી નકલમાં ૩૫૦ મલેછે.

૨. ૧) મ. મ. વાલી નકલમાં ૩૭ ૬૬ કરીને મલેછે.

૨. ૧) આગે બીજા ફકરામાં વલાગેગ્યા મધે લખેલા બોલો નકલ કરનારની ભુલથી નીકલી જવાને લીધે અતરેની સધલી નકલમાં તે મલતા નથી; પણ તેહને આગે બાબતનાં મથાલાંના પેહલા ફકરાની સાથે મેલવતાં અતરે લખવાને હમોગે વાજબી ધારીને તે હમારી તરફથી વલાગેગ્યામાં લખેઆછે. ૨) મધલી નકલમાં ૩૭૦ મલેછે.

(૪૧) ૐ નમઃ સકલાત્મ વીર્યાય નમઃ
સકલાત્મ વીર્યાય નમઃ ૐ નમઃ } 1

ૐ નમઃ સકલાત્મ વીર્યાય નમઃ
સકલાત્મ વીર્યાય નમઃ ૐ નમઃ

ૐ નમઃ સકલાત્મ વીર્યાય નમઃ
સકલાત્મ વીર્યાય નમઃ ૐ નમઃ } 2

ૐ નમઃ સકલાત્મ વીર્યાય નમઃ
સકલાત્મ વીર્યાય નમઃ ૐ નમઃ

---

૧. ૧) મ. મ. વાલી નકલમાં ૧૩૬૫૬૬૬૬૬૬૬ મલેછે.

૨. ૧) આગ્યે ગ્યેબારત સધલી નકલમાં મલેછે, પણ તે લખનારની ભુલથી ગેવ-રાગ્યેલીછે, માટે હમોગ્યે તેહને ગોલ વલાગ્યેગ્યામાં લખી જણાવીછે. ૨) દ. એ. વાલી નકલમાં ૩૦૭ મલેછે. ૩) દ. તે. અને દ. ફ. વાલી નકલમાં ૭૭૭૭ મલેછે.

{૪
4} ભાલવા જાય ।
ત્યારે તેણે પોતાના
ભાઈને કહ્યું કે
તું ઘરમાં
સૂઈ જા ।
હું ભાલવા
જાઉં છું ।
ત્યારે તેના
ભાઈએ કહ્યું કે
ના, હું જ
ભાલવા જાઉં
છું ।
તું ઘરમાં
સૂઈ જા ।
ત્યારે તેણે
કહ્યું કે
ના, હું જ
ભાલવા જાઉં
છું ।
તું ઘરમાં
સૂઈ જા ।
ત્યારે તેના
ભાઈએ કહ્યું
કે ના, હું
જ ભાલવા
જાઉં છું ।
તું ઘરમાં
સૂઈ જા ।
ત્યારે તેણે
કહ્યું કે
ના, હું જ
ભાલવા
જાઉં

(૪૩) ૐ નમો અરિહંતાણં નમો સિદ્ધાણં નમો આયરિયાણં નમો
ઉવજ્ઝાયાણં નમો લોએ સવ્વસાહૂણં એસો પંચનમુક્કારો સવ્વપાવપ્પણાસણો
મંગલાણં ચ સવ્વેસિં પઢમં હવઇ મંગલં ॥ ૧ ॥ ૨

ઇતિ નમસ્કાર મહામંત્ર સંપૂર્ણ ॥

(૪૪) ૐ નમો અરિહંતાણં નમો સિદ્ધાણં નમો આયરિયાણં ૧
નમો ઉવજ્ઝાયાણં નમો લોએ સવ્વસાહૂણં ૨

નમસ્કાર ચૂલિકા ॥

ઇસો પંચનમુક્કારો સવ્વપાવપ્પણાસણો
મંગલાણં ચ સવ્વેસિં પઢમં હવઇ મંગલં ॥ ૧ ॥ ૨

ન મળ્યાનો ૧ ઇન્દ્રિયનો ૨ ઃ

૬ ૭ } (૪૨) ઃ જેને જીવન ઉપાર્જન કરવાને જે મળવાનો

૯ ૧ } ન-થી ૧ ઇન્દ્રિયનો ન મળ્યાનો ૨ ઃ ૩૪ ૧ ઇન્દ્રિયનો ન મળ્યાનો ૨ ઃ ૩૫ ૧ ઇન્દ્રિયનો ન મળ્યાનો ૨ ઃ ૩૬ ૧ ઇન્દ્રિયનો ન મળ્યાનો ૨ ઃ ૩૭ ૧ ઇન્દ્રિયનો ન મળ્યાનો ૨ ઃ ૩૮ ૧ ઇન્દ્રિયનો ન મળ્યાનો ૨ ઃ ૩૯ ૧ ઇન્દ્રિયનો ન મળ્યાનો ૨ ઃ ૪૦ ૧ ઇન્દ્રિયનો ન મળ્યાનો ૨ ઃ ૪૧ ૧ ઇન્દ્રિયનો ન મળ્યાનો ૨ ઃ

૨ ૨ } ૪૩ ૧ ઇન્દ્રિયનો ન મળ્યાનો ૨ ઃ ૪૪ ૧ ઇન્દ્રિયનો ન મળ્યાનો ૨ ઃ ૪૫ ૧ ઇન્દ્રિયનો ન મળ્યાનો ૨ ઃ ૪૬ ૧ ઇન્દ્રિયનો ન મળ્યાનો ૨ ઃ ૪૭ ૧ ઇન્દ્રિયનો ન મળ્યાનો ૨ ઃ ૪૮ ૧ ઇન્દ્રિયનો ન મળ્યાનો ૨ ઃ ૪૯ ૧ ઇન્દ્રિયનો ન મળ્યાનો ૨ ઃ ૫૦ ૧ ઇન્દ્રિયનો ન મળ્યાનો ૨ ઃ ૫૧ ૧ ઇન્દ્રિયનો ન મળ્યાનો ૨ ઃ ૫૨ ૧ ઇન્દ્રિયનો ન મળ્યાનો ૨ ઃ ૫૩ ૧ ઇન્દ્રિયનો ન મળ્યાનો ૨ ઃ ૫૪ ૧ ઇન્દ્રિયનો ન મળ્યાનો ૨ ઃ ૫૫ ૧ ઇન્દ્રિયનો ન મળ્યાનો ૨ ઃ ૫૬ ૧ ઇન્દ્રિયનો ન મળ્યાનો ૨ ઃ ૫૭ ૧ ઇન્દ્રિયનો ન મળ્યાનો ૨ ઃ ૫૮ ૧ ઇન્દ્રિયનો ન મળ્યાનો ૨ ઃ ૫૯ ૧ ઇન્દ્રિયનો ન મળ્યાનો ૨ ઃ ૬૦ ૧ ઇન્દ્રિયનો ન મળ્યાનો ૨ ઃ ૬૧ ૧ ઇન્દ્રિયનો ન મળ્યાનો ૨ ઃ ૬૨ ૧ ઇન્દ્રિયનો ન મળ્યાનો ૨ ઃ ૬૩ ૧ ઇન્દ્રિયનો ન મળ્યાનો ૨ ઃ ૬૪ ૧ ઇન્દ્રિયનો ન મળ્યાનો ૨ ઃ ૬૫ ૧ ઇન્દ્રિયનો ન મળ્યાનો ૨ ઃ ૬૬ ૧ ઇન્દ્રિયનો ન મળ્યાનો ૨ ઃ ૬૭ ૧ ઇન્દ્રિયનો ન મળ્યાનો ૨ ઃ ૬૮ ૧ ઇન્દ્રિયનો ન મળ્યાનો ૨ ઃ ૬૯ ૧ ઇન્દ્રિયનો ન મળ્યાનો ૨ ઃ ૭૦ ૧ ઇન્દ્રિયનો ન મળ્યાનો ૨ ઃ ૭૧ ૧ ઇન્દ્રિયનો ન મળ્યાનો ૨ ઃ ૭૨ ૧ ઇન્દ્રિયનો ન મળ્યાનો ૨ ઃ ૭૩ ૧ ઇન્દ્રિયનો ન મળ્યાનો ૨ ઃ ૭૪ ૧ ઇન્દ્રિયનો ન મળ્યાનો ૨ ઃ ૭૫ ૧ ઇન્દ્રિયનો ન મળ્યાનો ૨ ઃ ૭૬ ૧ ઇન્દ્રિયનો ન મળ્યાનો ૨ ઃ ૭૭ ૧ ઇન્દ્રિયનો ન મળ્યાનો ૨ ઃ ૭૮ ૧ ઇન્દ્રિયનો ન મળ્યાનો ૨ ઃ ૭૯ ૧ ઇન્દ્રિયનો ન મળ્યાનો ૨ ઃ ૮૦ ૧ ઇન્દ્રિયનો ન મળ્યાનો ૨ ઃ ૮૧ ૧ ઇન્દ્રિયનો ન મળ્યાનો ૨ ઃ ૮૨ ૧ ઇન્દ્રિયનો ન મળ્યાનો ૨ ઃ ૮૩ ૧ ઇન્દ્રિયનો ન મળ્યાનો ૨ ઃ ૮૪ ૧ ઇન્દ્રિયનો ન મળ્યાનો ૨ ઃ ૮૫ ૧ ઇન્દ્રિયનો ન મળ્યાનો ૨ ઃ ૮૬ ૧ ઇન્દ્રિયનો ન મળ્યાનો ૨ ઃ ૮૭ ૧ ઇન્દ્રિયનો ન મળ્યાનો ૨ ઃ ૮૮ ૧ ઇન્દ્રિયનો ન મળ્યાનો ૨ ઃ ૮૯ ૧ ઇન્દ્રિયનો ન મળ્યાનો ૨ ઃ ૯૦ ૧ ઇન્દ્રિયનો ન મળ્યાનો ૨ ઃ ૯૧ ૧ ઇન્દ્રિયનો ન મળ્યાનો ૨ ઃ ૯૨ ૧ ઇન્દ્રિયનો ન મળ્યાનો ૨ ઃ ૯૩ ૧ ઇન્દ્રિયનો ન મળ્યાનો ૨ ઃ ૯૪ ૧ ઇન્દ્રિયનો ન મળ્યાનો ૨ ઃ ૯૫ ૧ ઇન્દ્રિયનો ન મળ્યાનો ૨ ઃ ૯૬ ૧ ઇન્દ્રિયનો ન મળ્યાનો ૨ ઃ ૯૭ ૧ ઇન્દ્રિયનો ન મળ્યાનો ૨ ઃ ૯૮ ૧ ઇન્દ્રિયનો ન મળ્યાનો ૨ ઃ ૯૯ ૧ ઇન્દ્રિયનો ન મળ્યાનો ૨ ઃ ૧૦૦ ૧ ઇન્દ્રિયનો ન મળ્યાનો ૨ ઃ

૧૫. ૧) મચલી નકલમાં ૩૪ મળે છે. ૨) મ. મ. વાલી નકલમાં ૩૪૩૪૩૪ મળે છે.

૪. ૧) સંધવી નકલમાં ગાલ્ગાલ્ય મળેછે.

૨. ૧) સંધવી નકલમાં ગાગ્યગ્રહો મળેછે. ૨) દ. તે. તથા દ. ફે. વાલી નકલમાં ગાલ્ય ગ્રહો, તથા દ. એ. અને મ. મ. વાલી નકલમાં ગ્લાગ્રહો મળેછે. ૩) દ. તે; દ. એ. અને દ. ફે. વાલી નકલમાં ગ્લગ્રો મળેછે.

ભાવાર્થ :- હે પ્રભુ ! આપ સર્વજ્ઞ છો, આપ સર્વદર્શી છો, આપ સર્વ પ્રાણીઓના હૃદયમાં રહેલા ભાવોને જાણો છો, આપ સર્વ પ્રાણીઓના હૃદયમાં રહેલા ભાવોને જુઓ

(૪૭) ꠸ ꠸꠸꠸

સહસ્રદલ કમલ વગેરે ॥

અને કેટલાક લોક ઉપરોક્ત મંત્રો ને બીજાઓ ઉપાસના કરવા માટે ગુરૂ પાસે જઈ, કુલ પરંપરાએ ચાલ્યા આવતા મંત્રો લઈ, ગુરૂ પાસે રહી, ગુરૂની સેવા કરી, ગુરૂની કૃપા મેળવી, ગુરૂ પાસે ઉપાસના વિધિ સમજી, ગુરૂ પાસે જપ કરી, ગુરૂ પાસે હોમ કરી, ગુરૂ પાસે તર્પણ કરી, ગુરૂ પાસે અભિષેક કરી, ગુરૂ પાસે બ્રાહ્મણ ભોજન કરાવી, ગુરૂ પાસે દક્ષિણા આપી, ગુરૂ પાસે આશીર્વાદ મેળવી, ગુરૂ પાસે પુરશ્ચરણ કરી, ગુરૂ પાસે સિદ્ધિ મેળવી, ગુરૂ પાસે સાધના કરી, ગુરૂ પાસે ઉપાસના કર

ઉપમા કરવામાં આવી છે. ૩ ત્રીજી ગાથામાં ગુરુ કેવા છે તે બતાવ્યું છે. ૪ ગુરુ પોતાના ભક્તોને ઉપદેશ આપે છે કે હે ભક્તો ! તમારે ગુરુ પાસે જઈ તેમની સેવા કરવી જોઈએ. ૫ ગુરુ પોતાના ભક્તોને ઉપદેશ આપે છે કે હે ભક્તો ! તમારે ગુરુ પાસે જઈ તેમની સેવા કરવી જોઈએ. ૬ ગુરુ પોતાના ભક્તોને ઉપદેશ આપે છે કે હે ભક્તો ! તમારે ગુરુ પાસે જઈ તેમની સેવા કરવી જોઈએ. ૭ ગુરુ પોતાના ભક્તોને ઉપદેશ આપે છે કે હે ભક્તો ! તમારે ગુરુ પાસે જઈ તેમની સેવા કરવી જોઈએ. ૮ ગુરુ પોતાના ભક્તોને ઉપદેશ આપે છે કે હે ભક્તો ! તમારે ગુરુ પાસે જઈ તેમની સેવા કરવી જોઈએ. ૯ ગુરુ પોતાના ભક્તોને ઉપદેશ આપે છે કે હે ભક્તો ! તમારે ગુરુ પાસે જઈ તેમની સેવા કરવી જોઈએ. ૧૦ ગુરુ પોતાના ભક્તોને ઉપદેશ આપે છે કે હે ભક્તો ! તમારે ગુરુ પાસે જઈ તેમની સેવા કરવી જોઈએ.

૧૦ ગુરુ પોતાના ભક્તોને ઉપદેશ આપે છે કે હે ભક્તો ! તમારે ગુરુ પાસે જઈ તેમની સેવા કરવી જોઈએ. ૯ ગુરુ પોતાના ભક્તોને ઉપદેશ આપે છે કે હે ભક્તો ! તમારે ગુરુ પાસે જઈ તેમની સેવા કરવી જોઈએ. ૮ ગુરુ પોતાના ભક્તોને ઉપદેશ આપે છે કે હે ભક્તો ! તમારે ગુરુ પાસે જઈ તેમની સેવા કરવી જોઈએ. ૭ ગુરુ પોતાના ભક્તોને ઉપદેશ આપે છે કે હે ભક્તો ! તમારે ગુરુ પાસે જઈ તેમની સેવા કરવી જોઈએ. ૬ ગુરુ પોતાના ભક્તોને ઉપદેશ આપે છે કે હે ભક્તો ! તમારે ગુરુ પાસે જઈ તેમની સેવા કરવી જોઈએ. ૫ ગુરુ પોતાના ભક્તોને ઉપદેશ આપે છે કે હે ભક્તો ! તમારે ગુરુ પાસે જઈ તેમની સેવા કરવી જોઈએ. ૪ ગુરુ પોતાના ભક્તોને ઉપદેશ આપે છે કે હે ભક્તો ! તમારે ગુરુ પાસે જઈ તેમની સેવા કરવી જોઈએ. ૩ ગુરુ પોતાના ભક્તોને ઉપદેશ આપે છે કે હે ભક્તો ! તમારે ગુરુ પાસે જઈ તેમની સેવા કરવી જોઈએ. ૨ ગુરુ પોતાના ભક્તોને ઉપદેશ આપે છે કે હે ભક્તો ! તમારે ગુરુ પાસે જઈ તેમની સેવા કરવી જોઈએ. ૧ ગુરુ પોતાના ભક્તોને ઉપદેશ આપે છે કે હે ભક્તો ! તમારે ગુરુ પાસે જઈ તેમની સેવા કરવી જોઈએ.

૨. ૧) સાંભળી નકલમાં એ બોલ મળતો નથી. ૨) સાંભળી નકલમાં બીજા મળે છે. ૩) સાંભળી નકલમાં બીજા મળે છે.

ભગવન્ પ્રસન્નો ઽપ્ય્ એતાન્ । ભવિષ્યતો ઽપિ લોકાન્ પ્રતિ ઽનુગ્રહં કુરુષ્વ ઽસ્માકં ચ । ઽથ ભગવાન્ પ્રોવાચ । યદ્ય્ એવં વો વિવક્ષિતં વિવક્ષિતાન્ વરાન્ પ્રતિપદ્યધ્વે । તત્ત્વ્ એવં ભવિષ્યતિ । યો વો ઽસ્માસુ ભક્તિમાન્ ભવિષ્યતિ । તસ્ય વો ઽહં ભક્તિમાન્ ભવિષ્યામિ । યો વો ઽસ્માસુ પ્રસાદં કરિષ્યતિ । તસ્ય વો ઽહં પ્રસાદં કરિષ્યામિ । યો વો ઽસ્માસુ પ્રેમાણં કરિષ્યતિ । તસ્ય વો ઽહં પ્રેમાણ

ઉપર જે ૧૦-૦૨ સો રૂપિયા સાત ટકાના વ્યાજના
ગણવા માટે કાઢેલ ૧૦૦ રૂપિયા ૧ વર્ષ ૪ મહિનાનું
વ્યાજ ૭ રૂપિયા ૧૦ આના ૧ પાઈ ૧૦ ૦૧ ૧૦ ૦૧
૧૦૦ રૂપિયા ૧ વર્ષ ૪ મહિનાનું વ્યાજ ૭ રૂપિયા ૧૦
આના ૧ પાઈ ૧૦ ૦૧ ૧૦ ૦૧ ૧૦૦ રૂપિયા ૧ વર્ષ
૪ મહિનાનું વ્યાજ ૭ રૂપિયા ૧૦ આના ૧ પાઈ ૧૦ ૦૧
૧૦ ૦૧ ૧૦૦ રૂપિયા ૧ વર્ષ ૪ મહિનાનું વ્યાજ ૭
રૂપિયા ૧૦ આના ૧ પાઈ ૧૦ ૦૧ ૧૦ ૦૧ ૧૦૦

૩. ૧) મ. મ. વાળી નકલમાં ૩ મળેછે. ૨) સધરી નકલમાં ૮ મળેછે.
૧. ૧) સધરી નકલમાં ૩ નથી મળેછે.

૫ ૫ ૫

ચન્દ્રમા નક્ષત્રેશ્વર નક્ષત્રમાં ૧૧ દિવસ રહે છે. ૧૧ દિવસ ચન્દ્રમા નક્ષત્રેશ્વર નક્ષત્રમાં ૧૨ દિવસ રહે છે. ૧૨ દિવસ ચન્દ્રમા નક્ષત્રેશ્વર નક્ષત્રમાં ૧૩ દિવસ રહે છે. ૧૩ દિવસ ચન્દ્રમા નક્ષત્રેશ્વર નક્ષત્રમાં ૧૪ દિવસ રહે છે. ૧૪ દિવસ ચન્દ્રમા નક્ષત્રેશ્વર નક્ષત્રમાં ૧૫ દિવસ રહે છે. ૧૫ દિવસ ચન્દ્રમા નક્ષત્રેશ્વર નક્ષત્રમાં ૧૪ દિવસ રહે છે. ૧૪ દિવસ ચન્દ્રમા નક્ષત્રેશ્વર નક્ષત્રમાં ૧૩ દિવસ રહે છે. ૧૩ દિવસ ચન્દ્રમા નક્ષત્રેશ્વર નક્ષત્રમાં ૧૨ દિવસ રહે છે. ૧૨ દિવસ ચન્દ્રમા નક્ષત્રેશ્વર નક્ષત્રમાં ૧૧ દિવસ રહે છે. ૧૧ દિવસ ચન્દ્રમા નક્ષત્રેશ્વર નક્ષત્રમાં ૧૫ દિવસ રહે છે. ૧૫

ઉપરોક્ત ૧ કોટ મજકુરવાળા કે લાલ મહાલના ઇનામી ગામના મજકુરવાળા લાલ બક્ષીગર તે બહાદરના ઇનામી ગામના કસબ છે ગામ તે મહાલના ગામના કસબ તે ગામ કોટ ૧ વાલા તે લાલ ગઢવાલા ૧ ગામ ૧ કોટ ૧ ગામ ૧ ગામ ૧ કોટ ૧ ગામ ૧ કોટ ૧ ગામ ૧ કોટ

ન-શ્ય ૫ા ૧૯૦ ૬ ૫ા ૧૯૦ ૬ ૫ા ૧૯૦ ૬

૧ ૧ (૭૭) ૐ ઉપરોક્ત પ્રકારના ગુણોવાળા ૐ

૨ ૨ ૐ સર્વ પ્રકારના ઉપદ્રવોનો નાશ કરનાર ૐ

૩ ૩ ૐ ભગવાન્ ઋષભદેવ, અજિતનાથ, સંભવનાથ, અભિનંદન સ્વામી, સુમતિનાથ, પદ્મપ્રભ, સુપાર્શ્વનાથ, ચંદ્રપ્રભ, સુવિધિનાથ, શીતલનાથ, શ્રેયાંસનાથ, વાસુપૂજ્ય, વિમલનાથ, અનંતનાથ, ધર્મનાથ, શાંતિનાથ, કુંથુનાથ, અરનાથ, મલ્લિનાથ, મુનિસુવ્રત, નમિનાથ, નેમિનાથ, પાર્શ્વનાથ અને વર્ધમાન સ્વામી ૐ

૪ ૪ ૐ ઉપરોક્ત ચોવીસ તીર્થંકરોના ગુણોથી યુક્ત ૐ

૫ ૫ ૐ ઉપરોક્ત ૨૪ તીર્થંકર તથા અન્ય સર્વ કેવલી ભગવાન્ ૐ

૨. ૧) દ. તે. તથા દ. ફે. વાલી નકલમાં ઋષભાજિત મળેછે. ૨) બધલી નકલમાં ઋષભાજિત મળેછે.

૩. ૧) આગ્યે બોલ બધલી નકલમાં મળતો નથી; પણ અસલ નકલમાંથી નકલ કરનારની ગફલતીને લીધે તે નીકલી ગીએોછે.

૩. ૧) મ. મ. વાલી નકલમાં ઋષભા મળેછે.

૪. ૧) સઘલી નકલોમાં ૧૫૭૭૭૭૭ કરી લખ્યાંણ મલેછે.

૩. ૧) સઘલી નકલમાં ૧૧૧૭ મલેછે. ૨) મ. મ. વાલી નકલમાં ૯૭૭૭૭૭૭ તથા દ. તે. અને દ. ઇ. વાલી નકલમાં ૯૭૭૭૭૭૭ મલેછે. ૩) મ. મ. વાલી નકલમાં ૧૫૪ મલેછે. ૪) સઘલી નકલમાં ૭૭૭૭ મલેછે.

ર. ૧) સઘલી નકલમાં ૭૭૯૭ મલેછે. ૨) સઘલી નકલમાં ૭૭૫૭૯૭, મલેછે.
૩. ૧) સઘલી નકલમાં ૭૭૭૫૭૭૭૭ મલેછે. ૨) આખે બ્લેબારત સઘલી નકલોમાંથી નીકલી ગએલાછે.

ઉપાસ્ય ઇષ્ટદેવ ગુરુ ગણેશ વગેરે પૂજ્ય વડીલોને નમસ્કાર કરીને હું આ ગ્રંથ લખવાનો પ્રારંભ કરું છું. ૧

ગણેશ ગિરિજાસુત ગુરુ ગોવિંદ ગોપાલ ।
ગાઉં ગુણ ગાવા ગજાનન ગોપબાલ ॥ ૨

ગુણ ગાઉં ગુરુ ગોવિંદના, ગોપાલ ગુણ ગંભીર ।
ગુણ ગાઉં ગુરુ ગોવિંદના, ગોપાલ ગુણ ગંભીર ॥ ૩

ગુણ ગાઉં ગુરુ ગોવિંદના, ગોપાલ ગુણ ગંભીર ।
ગુણ ગાઉં ગુરુ ગોવિંદના, ગોપાલ ગુણ ગંભીર ॥ ૪

(૧૬) ૐ ગણપતિ, સકળ મંગળ દાતા ગજાનન ।
ૐ ગણપતિ, સકળ મંગળ દાતા ગજાનન ॥ ૧

ગણપતિ ગજાનન ગિરિજાસુત ગોપબાલ ।
ગણપતિ ગજાનન ગિરિજાસુત ગોપબાલ ॥ ૨

ગણપતિ ગજાનન ગિરિજાસુત ગોપબાલ ।
ગણપતિ ગજાનન ગિરિજાસુત ગોપબાલ ॥ ૩

---

૧. ૧) સંપાદકની નકલમાં ગુણગા મળેછે.
૨. ૧) સંપાદકની નકલમાં ગુણગા મળેછે.
૩. ૧) સંપાદકની નકલમાં ગુણગા મળેછે.

ઉપરા ગમાર । વાર વૈદ્ય ૐ વાર સરસ્વતી પૂજન । વાર રવિ ૐ પુષ્ય નક્ષત્ર-૨, રવિ-૨ । વાર મંગલ ૐ વાર ઉત્તરા ત્રિપુષ્કર યોગ, કૌલવ-૨ । વાર બુધ ૐ વાર
૧૩ } । વાર ગુરુ ૐ વાર સર્વસિદ્ધિ યોગ-૨ । વાર ૨૯ ૐ વાર । ઇમરુ ૐ
ભરણી ૐ મંગલ ૧૫ વાર ૨૯ ગ્રહ । વાર ૐ ૨૯ । ઇમરુ ૐ વાર
ત્રિપુષ્કર યોગ વાર ભરણી નક્ષત્ર । ૐ ૨૯ । વાર વાર ૐ ૨૯ । વાર
કાર્તિકી પૂર્ણિમા-૨ । ૐ ૨૯ । વાર વૈધૃતિ યોગ । ૐ ૨૯ । વાર
ગુરુ । વાર ૐ વાર ભદ્રા-૨ । વાર ૐ ૨૯ । વાર ૐ ૨૯ । વાર
વાર ૐ ૨૯ વાર વિષ્ટિ કરણ-૨ । વાર ૐ ૨૯ । વાર ૐ ૨૯ । વાર
૧૫ } ૐ ૨૯ વાર ૨૯ । વાર ૐ ૨૯ । વાર ૐ ૨૯ । વાર ૐ ૨૯ । વાર
ૐ ૨૯ વાર ૨૯ । વાર ૐ ૨૯ । વાર ૐ ૨૯ । વાર ૐ ૨૯ । વાર
૧૪ } ૐ ૨૯ વાર ૨૯ । વાર ૐ ૨૯ । વાર ૐ ૨૯ । વાર ૐ ૨૯ । વાર
ૐ ૨૯ વાર ૨૯ । વાર ૐ ૨૯ । વાર ૐ ૨૯ । વાર ૐ ૨૯ । વાર

---

૪. ૧) સાથલી નકલમાં ૨૯૨૯ મળેછે.

૫. ૧) દ.તે. તથા દ. ફે. વાલી નકલમાં એ બોલ લખેઆમાં આવેલો નથી.
૨) મ. મ. વાલી નકલમાં ૨૯૨૯ મળેછે. ૩) મ. મ. વાલી નકલમાં ૨૯૨૯ મળેછે.

૧૦. ૧) દ. તે. તથા દ. ફે. વાલી નકલમાં ૨૯૨૯ ૨૯ ૨૯ મળેછે..

ده-دان-ئیدا ئەمە ئەڤیم ئا ا ماڵەکەم ئەڤیم ئەمە ئەمەئاماڵا ئەڤ ئەمە ئا ده-دان-ئیدا ئەمە ئەڤیم ئا ئەمە ئەڤیم ئەمە ئەمەئاماڵا ئەڤ ئەمە ئا ده-ده-ئەمەئەڤ ئەم ئا ئەمە ئەڤ ئەمە ئەمە ئەڤیم ئەمە ئەڤیم ئەمە ئەڤیم

૨ ૧ ૧ ૧

ಶ್ರೀಮತ್ ಪ್ರಸನ್ನ ಕೃಷ್ಣ ಗೌಡ ಮಹಾಶಯರ ಪ್ರಸಾದದಿಂದ ಕಾಲಕ್ಷೇಪ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವರ ಮಗಳಾದ ಶ್ರೀಮತಿ ಸುಬ್ಬಮ್ಮನವರು ಸಹ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದರು. ಆಗ ಅವರಿಗೆ ಸುಮಾರು ೧೫ ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಾಗಿತ್ತು. ಅವರು ಬಹಳ ಬುದ್ಧಿವಂತರೂ ಸುಶೀಲೆಯೂ ಆಗಿದ್ದರು. ಅವರಿಗೆ ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಆಸಕ್ತಿಯಿತ್ತು. ಅವರು ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಪಾಂಡಿತ್ಯವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿದ್ದರ

ત્યારબાદ શ્રી રાજ્ય અભયકુમાર રાજા શ્રેણિક પ્રત્યે
બોલ્યો કે સ્વામિન્ ! આપ અહિયાં જરાપણ ચિંતા ન કરો
કારણ કે હું આપને આજની રાત્રિમાં જ આપ પ્રિયતમા
ચેલ્લણા દેવીનો ગર્ભ કોઈપણ પ્રકારે ગળાવી નાખીશ.
ત્યારપછી તે અભયકુમાર રાજા ત્યાંથી નીકળી પોતાના
મકાન પર આવ્યો અને ત્યાં જઈને તેણે પોતાના
નોકરોને બોલાવીને કહ્યું કે તમે લોકો જાઓ અને
ચેલ્લણા દેવીના ગર્ભને ગળાવી નાખો. ત્યારે તે
નોકરોએ કહ્યું કે સ્વામિન્ ! આપની આજ્ઞા પ્રમાણે
અમે કરીશું. ત્યારપછી તે નોકરો ચેલ્લણા દેવીના
મહેલમાં ગયા અને ત્યાં જઈને તેમણે ચેલ્લણા દેવીને
કહ્યું કે હે સ્વામિની ! આપની આજ્ઞા પ્રમાણે અમે
આપનો ગર્ભ ગળાવી નાખવા આવ્યા છીએ. ત્યારે
ચેલ્લણા દેવીએ કહ્યું કે હે દેવાનુપ્રિયો ! તમે
આપણા ગર્ભને ગળાવી નાખો નહિ. ત્યારપછી તે
નોકરોએ ચેલ્લણા દેવીને ઘણી રીતે સમજાવી પણ
ચેલ્લણા દેવીએ તે નોકરોની વાત માની નહિ. ત્યારે
તે નોકરો ચેલ્લણા દેવીના મહેલમાંથી બહાર નીકળી
ગયા અને અભયકુમાર પાસે આવીને કહ્યું કે હે
સ્વામિન્ ! આપની આજ્ઞા પ્રમાણે અમે ચેલ્લણા
દેવીનો ગર્ભ ગળાવી નાખવા ગયા હતા પણ ચેલ્લણા
દેવીએ અમારી વાત માની નહિ. ત્યારે અમે પાછા
આવ્યા છીએ. ત્યારે અભયકુમાર પોતાના નોકરોને
આજ્ઞા કરી કે હે દેવાનુપ્રિયો ! તમે જાઓ અને
ચેલ્લણા દેવીના મહેલમાં જઈને ત્યાં ચારે બાજુ
ખાડો ખોદો અને ખાડો ખોદીને તેમાં અંગારા ભરો
અને ઉપર ઘાસ પાથરો. ત્યારપછી તે નોકરોએ
અભયકુમારની આજ્ઞા પ્રમાણે ચેલ્લણા દેવીના
મહેલમાં ખાડો ખોદીને તેમાં અંગારા ભર્યા અને
ઉપર ઘાસ પાથર્યું.

---

૨. ૧) સંઘવી નકલમાં ગાયબ્રિ મળે છે. ૨) સંઘવી નકલમાં ઞાગ્રમ્ય મળે છે.
૩) સંઘવી નકલમાં ગ્રમ્ય મળે છે. ૪) સંઘવી નકલમાં ગાગ્ર મળે છે.
૫) સંઘવી નકલમાં ગાગ્ર ગ્રમ્ય મળે છે. ૬) સંઘવી નકલમાં ઞૃગ્ય મળે છે.

૩. ૧) સંઘવી નકલમાં ઽ૩ મળે છે. ૨) સંઘવી નકલમાં ઞાગ્ય મળે છે. ૩) મ. મ. વાળી નકલમાં ગ્રમ્ય મળે છે.

આએ પુસ્તકને છપાતાં થએલી ભુલને લગતું પેહલવી શુદ્ધી પતરક.

શફો.	સતર.	અશુદ્ધ.	શુદ્ધ.
૧૪	૮	[illegible]	[illegible]
૧૭	૧૩	[illegible]	[illegible]
૨૦	૧	[illegible]	[illegible]
૨૨	૬	[illegible]	[illegible]
૨૩	૧૭	[illegible]	[illegible]
૨૫	૧૩	[illegible]	[illegible]
૩૨	૧૪	[illegible]	[illegible]
૩૩	૧૧	[illegible]	[illegible]
૩૮	૧૫	[illegible]	[illegible]
૪૫	૪	[illegible]	[illegible]
૪૯	૧૨	[illegible]	[illegible]
૫૦	૪	[illegible]	[illegible]

{ ૧૭ } ૐ ગણેશાય નમઃ । અથ ગોપીચંદન-મહિમા । વ્યાસ-ઋષિ કહે છે કે હે
ઋષિઓ ! તમે સાંભળો । ગોપીચંદન ધારણ કરવાથી જે ફળ પ્રાપ્ત થાય છે
તે સર્વ ફળ તુલસી-કાષ્ઠ । અને તુલસી-મૂળ । એ બંનેનું ધારણ કરવાથી
પ્રાપ્ત થાય છે ૐ

---

૬. ૧) સાથળી નકલમાં ગણેશાય મળે છે.

૧૧ ભવપ્રપંચ. ભવપ્રપંચ. ભવપ્રપંચ.

ಅಂಗಾರಕ ಮಂಗಳವಾರ ಭೌಮವಾರ ಕುಜವಾರ ಕುಜಸೂನು ಕುಜಸುತ ಕುಜತನಯ ಕುಜಾತ್ಮಜ ಕುಜಾಂಗಜ ಕುಜಾಖ್ಯ ಕುಜಾಹ್ವಯ ಕುಜಾಭಿಧ ಕುಜಾಭಿಧಾನ ಕುಜಾಭಿಧೇಯ ಕುಜಾಭಿಧೇಯಕ ಕುಜಾಭಿಧೇಯಕಾಖ್ಯ ಕುಜಾಭಿಧೇಯಕಾಖ್ಯಾಭಿಧಾನ ಕುಜಾಭಿಧೇಯಕಾಖ್ಯಾಭಿಧಾನಾಭಿಧೇಯ ಕುಜಾಭಿಧೇಯಕಾಖ್ಯಾಭಿಧಾನಾಭಿಧೇಯಾಭಿಧಾನ ಕುಜಾಭಿಧೇಯಕಾಖ್ಯಾಭಿಧಾನಾಭಿಧೇಯಾಭಿಧಾನಾಭಿಧೇಯ ಕುಜಾಭಿಧೇಯಕಾಖ್ಯಾಭಿಧಾನಾಭಿಧೇಯಾಭಿಧಾನಾಭಿಧೇಯಾಭಿಧಾನ ಕುಜಾಭಿಧೇಯಕಾಖ್ಯಾಭಿಧಾನಾಭಿಧೇಯಾಭಿಧಾನಾಭಿಧೇಯಾಭಿಧಾನಾಭಿಧೇಯ ಕುಜಾಭಿಧೇಯಕಾಖ್ಯಾಭಿಧಾನಾಭಿಧೇಯಾಭಿಧಾನಾಭಿಧೇಯಾಭಿಧಾನಾಭಿಧೇಯಾಭಿಧಾನ ಕುಜಾಭಿಧೇಯಕಾಖ್ಯಾಭಿಧಾನಾಭಿಧೇಯಾಭಿಧಾನಾಭಿಧೇಯಾಭಿಧಾನಾಭಿಧೇಯಾಭಿಧಾನಾಭಿಧೇಯ ಕುಜಾಭಿಧೇಯಕಾಖ್ಯಾಭಿಧಾನಾಭಿಧೇಯಾಭಿಧಾನಾಭಿಧೇಯಾಭಿಧಾನಾಭಿಧೇಯಾಭಿಧಾನಾಭಿಧೇಯಾಭಿಧಾನ ಕುಜಾಭಿಧೇಯಕಾಖ್ಯಾಭಿಧಾನಾಭಿಧೇಯಾಭಿಧಾನಾಭಿಧೇಯಾಭಿಧಾನಾಭಿಧೇಯಾಭಿಧಾನಾಭಿಧೇಯಾಭಿಧಾನಾಭಿಧೇಯ ಕುಜಾಭಿಧೇಯಕಾಖ್ಯಾಭಿಧಾನಾಭಿಧೇಯಾಭಿಧಾನಾಭಿಧೇಯಾಭಿಧಾನಾಭಿಧೇಯಾಭಿಧಾನಾಭಿಧೇಯಾಭಿಧಾನಾಭಿಧೇಯಾಭಿಧಾನ ಕುಜಾಭಿಧೇಯಕಾಖ್ಯಾಭಿಧಾನಾಭಿಧೇಯಾಭಿಧಾನಾಭಿಧೇಯಾಭಿಧಾನಾಭಿಧೇಯಾಭಿಧಾನಾಭಿಧೇಯಾಭಿಧಾನಾಭಿಧೇಯಾಭಿಧಾನಾಭಿಧೇಯ ಕುಜಾಭಿಧೇಯಕಾಖ್ಯಾಭಿಧಾನಾಭಿಧೇಯಾಭಿಧಾನಾಭಿಧೇಯಾಭಿಧಾನಾಭಿಧೇಯಾಭಿಧಾನಾಭಿಧೇಯಾಭಿಧಾನಾಭಿಧೇಯಾಭಿಧಾನಾಭಿಧೇಯಾಭಿಧಾನ

{ ۱ ۱ } ಕೆಲವರು. ಸಂಪ್ರದಾಯ. ಸತ್ಯ. ಸಹಿ ಮಾಡು. ಎಲ್ಲ. ಪಾಲಿಸು. ಪಾಲಿಸುವ.

ಪಾಲಿಸಿ-ಕೊಂಡು. ಕಲಿಸುವ. ಪಾಠಶಾಲೆ. ಪಾಠಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ. ಪಾಠಶಾಲೆಯಲ್ಲಿಯೇ

ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ಹಾರುವವು ೫ ಸಣ್ಣ ಹಕ್ಕಿಗಳು ಗುಂಪು ಗುಂಪಾಗಿ ಹಾರುತ್ತಿವೆ. ೬ ಹಕ್ಕಿಗಳು ಹಾಡುವವು. ೭ ಹಕ್ಕಿಗಳು ಹಾಡುತ್ತಿವೆ. ೮ ಹಕ್ಕಿಗಳು ಹಾಡಿದವು. ೯ ಹಕ್ಕಿಗಳು ಹಾಡಿದುವು. ೧೦ ಹಕ್ಕಿಗಳು ಹಾಡಿದವು. ೧೧ ಹಕ್ಕಿಗಳು ಹಾಡಿದುವು. ೧೨ ಹಕ್ಕಿಗಳು ಹಾಡಿದವು. ೧೩ ಹಕ್ಕಿಗಳು ಹಾಡಿದುವು. ೧೪ ಹಕ್ಕಿಗಳು ಹಾಡಿದವು. ೧೫ ಹಕ್ಕಿಗಳು ಹಾಡಿದುವು. ೧೬ ಹಕ್ಕಿಗಳು ಹಾಡಿದವು. ೧೭ ಹಕ್ಕಿಗಳು ಹಾಡಿದುವು. ೧೮ ಹಕ್ಕಿಗಳು ಹಾಡಿದವು. ೧೯ ಹಕ್ಕಿಗಳು ಹಾಡಿದುವು. ೨೦ ಹಕ್ಕಿಗಳು ಹಾಡಿದವು. ೨೧ ಹಕ್ಕಿಗಳು ಹಾಡಿದುವು. ೨೨ ಹಕ್ಕಿಗಳು ಹಾಡಿದವು. ೨೩ ಹಕ್ಕಿಗಳು ಹಾಡಿದುವು. ೨೪ ಹಕ್ಕಿಗಳು ಹಾಡಿದವು. ೨೫ ಹಕ್ಕಿಗಳು ಹಾಡಿದುವು. ೨೬ ಹಕ್ಕಿಗಳು ಹಾಡಿದವು. ೨೭ ಹಕ್ಕಿಗಳು ಹಾಡಿದುವು. ೨೮ ಹಕ್ಕಿಗಳು ಹಾಡಿದವು. ೨೯ ಹಕ್ಕಿಗಳು ಹಾಡಿದುವು. ೩೦ ಹಕ್ಕಿಗಳು ಹಾಡಿದವು. ೩೧ ಹಕ್ಕಿಗಳು ಹಾಡಿದುವು. ೩೨ ಹಕ್ಕಿಗಳು ಹಾಡಿದವು. ೩೩ ಹಕ್ಕಿಗಳು ಹಾಡಿದುವು. ೩೪ ಹಕ್ಕಿಗಳು ಹಾಡಿದವು. ೩೫ ಹಕ್ಕಿಗಳು ಹಾಡಿದುವು. ೩೬ ಹಕ್ಕಿಗಳು ಹಾಡಿದವು. ೩೭ ಹಕ್ಕಿಗಳು ಹಾಡಿದುವು. ೩೮ ಹಕ್ಕಿಗಳು ಹಾಡಿದವು. ೩೯ ಹಕ್ಕಿಗಳು ಹಾಡಿದುವು. ೪೦ ಹಕ್ಕಿಗಳು ಹಾಡಿದವು. ೪೧ ಹಕ್ಕಿಗಳು ಹಾಡಿದುವು. ೪೨ ಹಕ್ಕಿಗಳು ಹಾಡಿದವು. ೪೩ ಹಕ್ಕಿಗಳು ಹಾಡಿದುವು. ೪೪ ಹಕ್ಕಿಗಳು ಹಾಡಿದವು. ೪೫ ಹಕ್ಕಿಗಳು ಹಾಡಿದುವು. ೪೬ ಹಕ್ಕಿಗಳು ಹಾಡಿದವು. ೪೭ ಹಕ್ಕಿಗಳು ಹಾಡಿದುವು. ೪೮ ಹಕ್ಕಿಗಳು ಹಾಡಿದವು. ೪೯ ಹಕ್ಕಿಗಳು ಹಾಡಿದುವು. ೫೦ ಹಕ್ಕಿಗಳು ಹಾಡಿದವು.

೧೧ ಪಕ್ಷಿಗಳ ಹಾಡು. ೧೨ ಪಕ್ಷಿಗಳು ಹಾಡಿದವು. ೧೩ ಪಕ್ಷಿಗಳು ಹಾಡಿದುವು. ೧೪ ಪಕ್ಷಿಗಳು ಹಾಡಿದವು. ೧೫ ಪಕ್ಷಿಗಳು ಹಾಡಿದುವು. ೧೬ ಪಕ್ಷಿಗಳು ಹಾಡಿದವು. ೧೭ ಪಕ್ಷಿಗಳು ಹಾಡಿದುವು. ೧೮ ಪಕ್ಷಿಗಳು ಹಾಡಿದವು. ೧೯ ಪಕ್ಷಿಗಳು ಹಾಡಿದುವು. ೨೦ ಪಕ್ಷಿಗಳು ಹಾಡಿದವು. ೨೧ ಪಕ್ಷಿಗಳು ಹಾಡಿದುವು. ೨೨ ಪಕ್ಷಿಗಳು ಹಾಡಿದವು. ೨೩ ಪಕ್ಷಿಗಳು ಹಾಡಿದುವು. ೨೪ ಪಕ್ಷಿಗಳು ಹಾಡಿದವು. ೨೫ ಪಕ್ಷಿಗಳು ಹಾಡಿದುವು. ೨೬ ಪಕ್ಷಿಗಳು ಹಾಡಿದವು. ೨೭ ಪಕ್ಷಿಗಳು ಹಾಡಿದುವು. ೨೮ ಪಕ್ಷಿಗಳು ಹಾಡಿದವು. ೨೯ ಪಕ್ಷಿಗಳು ಹಾಡಿದುವು. ೩೦ ಪಕ್ಷಿಗಳು ಹಾಡಿದವು. ೩೧ ಪಕ್ಷಿಗಳು ಹಾಡಿದುವು. ೩೨ ಪಕ್ಷಿಗಳು ಹಾಡಿದವು. ೩೩ ಪಕ್ಷಿಗಳು ಹಾಡಿದುವು. ೩೪ ಪಕ್ಷಿಗಳು ಹಾಡಿದವು. ೩೫ ಪಕ್ಷಿಗಳು ಹಾಡಿದುವು. ೩೬ ಪಕ್ಷಿಗಳು ಹಾಡಿದವು. ೩೭ ಪಕ್ಷಿಗಳು ಹಾಡಿದುವು. ೩೮ ಪಕ್ಷಿಗಳು ಹಾಡಿದವು. ೩೯ ಪಕ್ಷಿಗಳು ಹಾಡಿದುವು. ೪೦ ಪಕ್ಷಿಗಳು ಹಾಡಿದವು. ೪೧ ಪಕ್ಷಿಗಳು ಹಾಡಿದುವು. ೪೨ ಪಕ್ಷಿಗಳು ಹಾಡಿದವು. ೪೩ ಪಕ್ಷಿಗಳು ಹಾಡಿದುವು. ೪೪ ಪಕ್ಷಿಗಳು ಹಾಡಿದವು. ೪೫ ಪಕ್ಷಿಗಳು ಹಾಡಿದುವು. ೪೬ ಪಕ್ಷಿಗಳು ಹಾಡಿದವು. ೪೭ ಪಕ್ಷಿಗಳು ಹಾಡಿದುವು. ೪೮ ಪಕ್ಷಿಗಳು ಹಾಡಿದವು. ೪೯ ಪಕ್ಷಿಗಳು ಹಾಡಿದುವು. ೫೦ ಪಕ್ಷಿಗಳು ಹಾಡಿದವು.

(೧೧) ಅಂಗ-ಅವಯವ. ಅಂಗಾಂಗ. ಶರೀರಾವಯವ ೫

೧ ಶರೀರ. ೨ ಅಂಗ. ೩ ಅವಯವ. ೪ ಅಂಗಾಂಗ. ೫ ಅಂಗ-ಅವಯವ. ೬ ಶರೀರಾವಯವ. ೭ ಅಂಗಾಂಗ. ೮ ಅಂಗ-ಅವಯವ. ೯ ಶರೀರಾವಯವ. ೧೦ ಅಂಗಾಂಗ. ೧೧ ಅಂಗ-ಅವಯವ. ೧೨ ಶರೀರಾವಯವ. ೧೩ ಅಂಗಾಂಗ. ೧೪ ಅಂಗ-ಅವಯವ. ೧೫ ಶರೀರಾವಯವ. ೧೬ ಅಂಗಾಂಗ. ೧೭ ಅಂಗ-ಅವಯವ. ೧೮ ಶರೀರಾವಯವ. ೧೯ ಅಂಗಾಂಗ. ೨೦ ಅಂಗ-ಅವಯವ. ೨೧ ಶರೀರಾವಯವ. ೨೨ ಅಂಗಾಂಗ. ೨೩ ಅಂಗ-ಅವಯವ. ೨೪ ಶರೀರಾವಯವ. ೨೫ ಅಂಗಾಂಗ. ೨೬ ಅಂಗ-ಅವಯವ. ೨೭ ಶರೀರಾವಯವ. ೨೮ ಅಂಗಾಂಗ. ೨೯ ಅಂಗ-ಅವಯವ. ೩೦ ಶರೀರಾವಯವ. ೩೧ ಅಂಗಾಂಗ. ೩೨ ಅಂಗ-ಅವಯವ. ೩೩ ಶರೀರಾವಯವ. ೩೪ ಅಂಗಾಂಗ. ೩೫ ಅಂಗ-ಅವಯವ. ೩೬ ಶರೀರಾವಯವ. ೩೭ ಅಂಗಾಂಗ. ೩೮ ಅಂಗ-ಅವಯವ. ೩೯ ಶರೀರಾವಯವ. ೪೦ ಅಂಗಾಂಗ. ೪೧ ಅಂಗ-ಅವಯವ. ೪೨ ಶರೀರಾವಯವ. ೪೩ ಅಂಗಾಂಗ. ೪೪ ಅಂಗ-ಅವಯವ. ೪೫ ಶರೀರಾವಯವ. ೪೬ ಅಂಗಾಂಗ. ೪೭ ಅಂಗ-ಅವಯವ. ೪೮ ಶರೀರಾವಯವ. ೪೯ ಅಂಗಾಂಗ. ೫೦ ಅಂಗ-ಅವಯವ.

(૧૦) ૐ ભદ્ર-વૃત્ત. ૨૯૫૨૨૧૨ ૐ

{ ૧ / 1 } ૨૯૫૨૨૧૨. ૨૬૬. ૬૩૭૨૧. ૨૯૨૨૫૬. ૬૨૮૨૨. ૨૯૫૨૨૧૨૨૨

(१३) ❁ ६५७. ❁ ६५८. ❁ ६५९. ६६०. ६६१. ६६२. ६६३. ६६४. ६६५. ६६६. ६६७. ६६८. ६६९. ६७०. ६७१. ६७२. ६७३. ६७४. ६७५. ६७६. ६७७. ६७८. ६७९. ६८०. ६८१. ६८२. ६८३. ६८४. ६८५. ६८६. ६८७. ६८८. ६८९. ६९०. ६९१. ६९२. ६९३. ६९४. ६९५. ६९६. ६९७. ६९८. ६९९. ७००. ७०१. ७०२. ७०३. ७०४. ७०५. ७०६. ७०७. ७०८. ७०९. ७१०. ७११. ७१२. ७१३. ७१४. ७१५. ७१६. ७१७. ७१८. ७१९. ७२०. ७२१. ७२२. ७२३. ७२४. ७२५. ७२६. ७२७. ७२८. ७२९. ७३०. ७३१. ७३२. ७३३. ७३४. ७३५. ७३६. ७३७. ७३८. ७३९. ७४०. ७४१. ७४२. ७४३. ७४४. ७४५. ७४६. ७४७. ७४८. ७४९. ७५०. ७५१. ७५२. ७५३. ७५४. ७५५. ७५६. ७५७. ७५८. ७५९. ७६०. ७६१. ७६२. ७६३. ७६४. ७६५. ७६६. ७६७. ७६८. ७६९. ७७०. ७७१. ७७२. ७७३. ७७४. ७७५. ७७६. ७७७. ७७८. ७७९. ७८०. ७८१. ७८२. ७८३. ७८४. ७८५. ७८६. ७८७. ७८८. ७८९. ७९०. ७९१. ७९२. ७९३. ७९४. ७९५. ७९६. ७९७. ७९८. ७९९. ८००. ८०१. ८०२. ८०३. ८०४. ८०५. ८०६. ८०७. ८०८. ८०९. ८१०. ८११. ८१२. ८१३. ८१४. ८१५. ८१६. ८१७. ८१८. ८१९. ८२०. ८२१. ८२२. ८२३. ८२४. ८२५. ८२६. ८२७. ८२८. ८२९. ८३०. ८३१. ८३२. ८३३. ८३४. ८३५. ८३६. ८३७. ८३८. ८३९. ८४०. ८४१. ८४२. ८४३. ८४४. ८४५. ८४६. ८४७. ८४८. ८४९. ८५०. ८५१. ८५२. ८५३. ८५४. ८५५. ८५६. ८५७. ८५८. ८५९. ८६०. ८६१. ८६२. ८६३. ८६४. ८६५. ८६६. ८६७. ८६८. ८६९. ८७०. ८७१. ८७२. ८७३. ८७४. ८७५. ८७६. ८७७. ८७८. ८७९. ८८०. ८८१. ८८२. ८८३. ८८४. ८८५. ८८६. ८८७. ८८८. ८८९. ८९०. ८९१. ८९२. ८९३. ८९४. ८९५. ८९६. ८९७. ८९८. ८९९. ९००. ९०१. ९०२. ९०३. ९०४. ९०५. ९०६. ९०७. ९०८. ९०९. ९१०. ९११. ९१२. ९१३. ९१४. ९१५. ९१६. ९१७. ९१८. ९१९. ९२०. ९२१. ९२२. ९२३. ९२४. ९२५. ९२६. ९२७. ९२८. ९२९. ९३०. ९३१. ९३२. ९३३. ९३४. ९३५. ९३६. ९३७. ९३८. ९३९. ९४०. ९४१. ९४२. ९४३. ९४४. ९४५. ९४६. ९४७. ९४८. ९४९. ९५०. ९५१. ९५२. ९५३. ९५४. ९५५. ९५६. ९५७. ९५८. ९५९. ९६०. ९६१. ९६२. ९६३. ९६४. ९६५. ९६६. ९६७. ९६८. ९६९. ९७०. ९७१. ९७२. ९७३. ९७४. ९७५. ९७६. ९७७. ९७८. ९७९. ९८०. ९८१. ९८२. ९८३. ९८४. ९८५. ९८६. ९८७. ९८८. ९८९. ९९०. ९९१. ९९२. ९९३. ९९४. ९९५. ९९६. ९९७. ९९८. ९९९. १०००. १००१. १००२. १००३. १००४. १००५. १००६. १००७. १००८. १००९. १०१०. १०११. १०१२. १०१३. १०१४. १०१५. १०१६. १०१७. १०१८. १०१९. १०२०. १०२१. १०२२. १०२३. १०२४. १०२५. १०२६. १०२७. १०२८. १०२९. १०३०. १०३१. १०३२. १०३३. १०३४. १०३५. १०३६. १०३७. १०३८. १०३९. १०४०. १०४१. १०४२. १०४३. १०४४. १०४५. १०४६. १०४७. १०४८. १०४९. १०५०. १०५१. १०५२. १०५३. १०५४. १०५५. १०५६. १०५७. १०५८. १०५९. १०६०. १०६१. १०६२. १०६३. १०६४. १०६५. १०६६. १०६७. १०६८. १०६९. १०७०. १०७१. १०७२. १०७३. १०७४. १०७५. १०७६. १०७७. १०७८. १०७९. १०८०. १०८१. १०८२. १०८३. १०८४. १०८५. १०८६. १०८७. १०८८. १०८९. १०९०. १०९१. १०९२. १०९३. १०९४. १०९५. १०९६. १०९७. १०९८. १०९९. ११००. ११०१. ११०२. ११०३. ११०४. ११०५. ११०६. ११०७. ११०८. ११०९. १११०. ११११. ११२२. ११३३. ११४४. ११५५. ११६६. ११७७. ११८८. ११९९. १२००. १२११. १२२२. १२३३. १२४४. १२५५. १२६६. १२७७. १२८८. १२९९. १३००. १३११. १३२२. १३३३. १३४४. १३५५. १३६६. १३७७. १३८८. १३९९. १४००. १४११. १४२२. १४३३. १४४४. १४५५. १४६६. १४७७. १४८८. १४९९. १५००. १५११. १५२२. १५३३. १५४४. १५५५. १५६६. १५७७. १५८८. १५९९. १६००. १६११. १६२२. १६३३. १६४४. १६५५. १६६६. १६७७. १६८८. १६९९. १७००. १७११. १७२२. १७३३. १७४४. १७५५. १७६६. १७७७. १७८८. १७९९. १८००. १८११. १८२२. १८३३. १८४४. १८५५. १८६६. १८७७. १८८८. १८९९. १९००. १९११. १९२२. १९३३. १९४४. १९५५. १९६६. १९७७. १९८८. १९९९. २०००. २०११. २०२२. २०३३. २०४४. २०५५. २०६६. २०७७. २०८८. २०९९. २१००. २१११. २१२२. २१३३. २१४४. २१५५. २१६६. २१७७. २१८८. २१९९. २२००. २२११. २२२२. २२३३. २२४४. २२५५. २२६६. २२७७. २२८८. २२९९. २३००. २३११. २३२२. २३३३. २३४४. २३५५. २३६६. २३७७. २३८८. २३९९. २४००. २४११. २४२२. २४३३. २४४४. २४५५. २४६६. २४७७. २४८८. २४९९. २५००. २५११. २५२२. २५३३. २५४४. २५५५. २५६६. २५७७. २५८८. २५९९. २६००. २६११. २६२२. २६३३. २६४४. २६५५. २६६६. २६७७. २६८८. २६९९. २७००. २७११. २७२२. २७३३. २७४४. २७५५. २७६६. २७७७. २७८८. २७९९. २८००. २८११. २८२२. २८३३. २८४४. २८५५. २८६६. २८७७. २८८८. २८९९. २९००. २९११. २९२२. २९३३. २९४४. २९५५. २९६६. २९७७. २९८८. २९९९. ३०००. ३०११. ३०२२. ३०३३. ३०४४. ३०५५. ३०६६. ३०७७. ३०८८. ३०९९. ३१००. ३१११. ३१२२. ३१३३. ३१४४. ३१५५. ३१६६. ३१७७. ३१८८. ३१९९. ३२००. ३२११. ३२२२. ३२३३. ३२४४. ३२५५. ३२६६. ३२७७. ३२८८. ३२९९. ३३००. ३३११. ३३२२. ३३३३. ३३४४. ३३५५. ३३६६. ३३७७. ३३८८. ३३९९. ३४००. ३४११. ३४२२. ३४३३. ३४४४. ३४५५. ३४६६. ३४७७. ३४८८. ३४९९. ३५००. ३५११. ३५२२. ३५३३. ३५४४. ३५५५. ३५६६. ३५७७. ३५८८. ३५९९. ३६००. ३६११. ३६२२. ३६३३. ३६४४. ३६५५. ३६६६. ३६७७. ३६८८. ३६९९. ३७००. ३७११. ३७२२. ३७३३. ३७४४. ३७५५. ३७६६. ३७७७. ३७८८. ३७९९. ३८००. ३८११. ३८२२. ३८३३. ३८४४. ३८५५. ३८६६. ३८७७. ३८८८. ३८९९. ३९००. ३९११. ३९२२. ३९३३. ३९४४. ३९५५. ३९६६. ३९७७. ३९८८. ३९९९. ४०००. ४०११. ४०२२. ४०३३. ४०४४. ४०५५. ४०६६. ४०७७. ४०८८. ४०९९. ४१००. ४१११. ४१२२. ४१३३. ४१४४. ४१५५. ४१६६. ४१७७. ४१८८. ४१९९. ४२००. ४२११. ४२२२. ४२३३. ४२४४. ४२५५. ४२६६. ४२७७. ४२८८. ४२९९. ४३००. ४३११. ४३२२. ४३३३. ४३४४. ४३५५. ४३६६. ४३७७. ४३८८. ४३९९. ४४००. ४४११. ४४२२. ४४३३. ४४४४. ४४५५. ४४६६. ४४७७. ४४८८. ४४९९. ४५००. ४५११. ४५२२. ४५३३. ४५४४. ४५५५. ४५६६. ४५७७. ४५८८. ४५९९. ४६००. ४६११. ४६२२. ४६३३. ४६४४. ४६५५. ४६६६. ४६७७. ४६८८. ४६९९. ४७००. ४७११. ४७२२. ४७३३. ४७४४. ४७५५. ४७६६. ४७७७. ४७८८. ४७९९. ४८००. ४८११. ४८२२. ४८३३. ४८४४. ४८५५. ४८६६. ४८७७. ४८८८. ४८९९. ४९००. ४९११. ४९२२. ४९३३. ४९४४. ४९५५. ४९६६. ४९७७. ४९८८. ४९९९. ५०००. ५०११. ५०२२. ५०३३. ५०४४. ५०५५. ५०६६. ५०७७. ५०८८. ५०९९. ५१००. ५१११. ५१२२. ५१३३. ५१४४. ५१५५. ५१६६. ५१७७. ५१८८. ५१९९. ५२००. ५२११. ५२२२. ५२३३. ५२४४. ५२५५. ५२६६. ५२७७. ५२८८. ५२९९. ५३००. ५३११. ५३२२. ५३३३. ५३४४. ५३५५. ५३६६. ५३७७. ५३८८. ५३९९. ५४००. ५४११. ५४२२. ५४३३. ५४४४. ५४५५. ५४६६. ५४७७. ५४८८. ५४९९. ५५००. ५५११. ५५२२. ५५३३. ५५४४. ५५५५. ५५६६. ५५७७. ५५८८. ५५९९. ५६००. ५६११. ५६२२. ५६३३. ५६४४. ५६५५. ५६६६. ५६७७. ५६८८. ५६९९. ५७००. ५७११. ५७२२. ५७३३. ५७४४. ५७५५. ५७६६. ५७७७. ५७८८. ५७९९. ५८००. ५८११. ५८२२. ५८३३. ५८४४. ५८५५. ५८६६. ५८७७. ५८८८. ५८९९. ५९००. ५९११. ५९२२. ५९३३. ५९४४. ५९५५. ५९६६. ५९७७. ५९८८. ५९९९. ६०००. ६०११. ६०२२. ६०३३. ६०४४. ६०५५. ६०६६. ६०७७. ६०८८. ६०९९. ६१००. ६१११. ६१२२. ६१३३. ६१४४. ६१५५. ६१६६. ६१७७. ६१८८. ६१९९. ६२००. ६२११. ६२२२. ६२३३. ६२४४. ६२५५. ६२६६. ६२७७. ६२८८. ६२९९. ६३००. ६३११. ६३२२. ६३३३. ६३४४. ६३५५. ६३६६. ६३७७. ६३८८. ६३९९. ६४००. ६४११. ६४२२. ६४३३. ६४४४. ६४५५. ६४६६. ६४७७. ६४८८. ६४९९. ६५००. ६५११. ६५२२. ६५३३. ६५४४. ६५५५. ६५६६. ६५७७. ६५८८. ६५९९. ६६००. ६६११. ६६२२. ६६३३. ६६४४. ६६५५. ६६६६. ६६७७. ६६८८. ६६९९. ६७००. ६७११. ६७२२. ६७३३. ६७४४. ६७५५. ६७६६. ६७७७. ६७८८. ६७९९. ६८००. ६८११. ६८२२. ६८३३. ६८४४. ६८५५. ६८६६. ६८७७. ६८८८. ६८९९. ६९००. ६९११. ६९२२. ६९३३. ६९४४. ६९५५. ६९६६. ६९७७. ६९८८. ६९९९. ७०००. ७०११. ७०२२. ७०३३. ७०४४. ७०५५. ७०६६. ७०७७. ७०८८. ७०९९. ७१००. ७१११. ७१२२. ७१३३. ७१४४. ७१५५. ७१६६. ७१७७. ७१८८. ७१९९. ७२००. ७२११. ७२२२. ७२३३. ७२४४. ७२५५. ७२६६. ७२७७. ७२८८. ७२९९. ७३००. ७३११. ७३२२. ७३३३. ७३४४. ७३५५. ७३६६. ७३७७. ७३८८. ७३९९. ७४००. ७४११. ७४२२. ७४३३. ७४४४. ७४५५. ७४६६. ७४७७. ७४८८. ७४९९. ७५००. ७५११. ७५२२. ७५३३. ७५४४. ७५५५. ७५६६. ७५७७. ७५८८. ७५९९. ७६००. ७६११. ७६२२. ७६३३. ७६४४. ७६५५. ७६६६. ७६७७. ७६८८. ७६९९. ७७००. ७७११. ७७२२. ७७३३. ७७४४. ७७५५. ७७६६. ७७७७. ७७८८. ७७९९. ७८००. ७८११. ७८२२. ७८३३. ७८४४. ७८५५. ७८६६. ७८७७. ७८८८. ७८९९. ७९००. ७९११. ७९२२. ७९३३. ७९४४. ७९५५. ७९६६. ७९७७. ७९८८. ७९९९. ८०००. ८०११. ८०२२. ८०३३. ८०४४. ८०५५. ८०६६. ८०७७. ८०८८. ८०९९. ८१००. ८१११. ८१२२. ८१३३. ८१४४. ८१५५. ८१६६. ८१७७. ८१८८. ८१९९. ८२००. ८२११. ८२२२. ८२३३. ८२४४. ८२५५. ८२६६. ८२७७. ८२८८. ८२९९. ८३००. ८३११. ८३२२. ८३३३. ८३४४. ८३५५. ८३६६. ८३७७. ८३८८. ८३९९. ८४००. ८४११. ८४२२. ८४३३. ८४४४. ८४५५. ८४६६. ८४७७. ८४८८. ८४९९. ८५००. ८५११. ८५२२. ८५३३. ८५४४. ८५५५. ८५६६. ८५७७. ८५८८. ८५९९. ८६००. ८६११. ८६२२. ८६३३. ८६४४. ८६५५. ८६६६. ८६७७. ८६८८. ८६९९. ८७००. ८७११. ८७२२. ८७३३. ८७४४. ८७५५. ८७६६. ८७७७. ८७८८. ८७९९. ८८००. ८८११. ८८२२. ८८३३. ८८४४. ८८५५. ८८६६. ८८७७. ८८८८. ८८९९. ८९००. ८९११. ८९२२. ८९३३. ८९४४. ८९५५. ८९६६. ८९७७. ८९८८. ८९९९. ९०००. ९०११. ९०२२. ९०३३. ९०४४. ९०५५. ९०६६. ९०७७. ९०८८. ९०९९. ९१००. ९१११. ९१२२. ९१३३. ९१४४. ९१५५. ९१६६. ९१७७. ९१८८. ९१९९. ९२००. ९२११. ९२२२. ९२३३. ९२४४. ९२५५. ९२६६. ९२७७. ९२८८. ९२९९. ९३००. ९३११. ९३२२. ९३३३. ९३४४. ९३५५. ९३६६. ९३७७. ९३८८. ९३९९. ९४००. ९४११. ९४२२. ९४३३. ९४४४. ९४५५. ९४६६. ९४७७. ९४८८. ९४९९. ९५००. ९५११. ९५२२. ९५३३. ९५४४. ९५५५. ९५६६. ९५७७. ९५८८. ९५९९. ९६००. ९६११. ९६२२. ९६३३. ९६४४. ९६५५. ९६६६. ९६७७. ९६८८. ९६९९. ९७००. ९७११. ९७२२. ९७३३. ९७४४. ९७५५. ९७६६. ९७७७. ९७८८. ९७९९. ९८००. ९८११. ९८२२. ९८३३. ९८४४. ९८५५. ९८६६. ९८७७. ९८८८. ९८९९. ९९००. ९९११. ९९२२. ९९३३. ९९४४. ९९५५. ९९६६. ९९७७. ९९८८. ९९९९. १०००० ❁ ❁ ❁

(११) ❀ हरिवंश. हरिवंश ❀

❀ हरिवंशम्. हरिवंशपुराणम्. हरिवंशपुराणम्. हरिवंशपुराण

(८१) ❀ ज्ञानेश्वर. विरहिणी ❀

{ १
२ } ज्ञानेश्वर. ❀ ज्ञानेश्वर. ज्ञा. ज्ञानेश्वरी. ज्ञानदेव. ज्ञानी. ज्ञानेश्वरी. ज्ञानेश्वर. ज्ञानेश्वरी. ज्ञानेश्वरी. ज्ञानेश्वरी

(१४) ❁ ब्रह्मसूत्र. शाङ्करभाष्य ❁

{1 1} शाङ्करभाष्य. मत्रे. ३८-८. शाङ्करभाष्यानुसारिणी-व्याख्या. मत्रे. ३१. शाङ्करभाष्यानुसारिणी. ११॥ ❁ ४३३ ब्रह्मसूत्र. २११. ३१. शाङ्करभाष्यानुसारिणी-व्याख्या. मत्रे

(१८) ❁ नमस्कार. रा(त्रु)ञ्जय ❁

❁ पुण्डरीक. ऋषभ(दे)व. ह(ए)ण. अजित(दे)व. सम्भव(दे)व. अभिनन्दन(दे)व. सुमति(दे)व. पद्मप्रभ(दे)व. सुपार्श्व(दे)व. चन्द्रप्रभ(दे)व. सुविधि(दे)व. शीतल(दे)व. श्रेयांस(दे)व. वासुपूज्य(दे)व. विमल(दे)व. अनन्त(दे)व. धर्म(दे)व. शान्ति(दे)व. कुन्थु(दे)व. अर. मल्लि(दे)व. मुनिसुव्रत(दे)व. नमि(दे)व. नेमि(दे)व. पार्श्व(दे)व. महावीर(दे)व. गौतम. सुधर्म. जम्बू. नव. ब्रह्मशान्ति. कपर्दि. पद्मावती. अम्बिका. चक्रेश्वरी. रोहिणी. प्रज्ञप्ति. वज्रशृङ्खला. वज्रांकुशी. अप्रतिचक्रा. पुरुषदत्ता. काली. महाकाली. गौरी. गान्धारी. सर्वास्त्रमहाज्वाला. मानवी. वैरोट्या. अच्छुप्ता. मानसी. महामानसी. षोडश. विद्यादेवी. सर्व. सुरासुरेन्द्र. नरेन्द्र. वन्दित. पाद. पद्म. सर्वसंघ. चतुर्विध. श्रीश्रमण. श्रीसंघ. कल्याण. विजयराज्य. अभिवृद्धि. सदा. सर्वदा. जयवन्त. वर्तो. ❁

(१९) ❁ इन्द्र. रा(त्रु)ञ्जय ❁

रा(त्रु)ञ्जय. नव. ट्रूंक. ऊपरि. मन्दिर. सर्व. पद्म. सुवर्ण. मेरु. सिद्धशिला. ❁ पुण्डरीक. रा(त्रु)ञ्जय. ह(ए)ण. अजित(दे)व. सम्भव(दे)व. अभिनन्दन(दे)व. सुमति(दे)व. पद्मप्रभ(दे)व. सुपार्श्व(दे)व. चन्द्रप्रभ(दे)व. सुविधि(दे)व. शीतल(दे)व. श्रेयांस(दे)व. वासुपूज्य(दे)व. विमल(दे)व. अनन्त(दे)व. धर्म(दे)व. शान्ति(दे)व. कुन्थु(दे)व. अर. मल्लि(दे)व. मुनिसुव्रत(दे)व. नमि(दे)व. नेमि(दे)व. पार्श्व(दे)व. महावीर(दे)व. गौतम. सुधर्म. जम्बू. नव. ब्रह्मशान्ति. कपर्दि. पद्मावती. अम्बिका. चक्रेश्वरी. रोहिणी. प्रज्ञप्ति. वज्रशृङ्खला. वज्रांकुशी. अप्रतिचक्रा. पुरुषदत्ता. काली. महाकाली. गौरी. गान्धारी. सर्वास्त्रमहाज्वाला. मानवी. वैरोट्या. अच्छुप्ता. मानसी. महामानसी. षोडश. विद्यादेवी. सर्व. सुरासुरेन्द्र. नरेन्द्र. वन्दित. पाद. पद्म. सर्वसंघ. चतुर्विध. श्रीश्रमण. श्रीसंघ. कल्याण. विजयराज्य. अभिवृद्धि. सदा. सर्वदा. जयवन्त. वर्तो. ❁

ಸಮಸ್ಯೆ ೫೯ ಇದೆ

ಸಂಖ್ಯೆಗಳು ಸಮಾನವಾಗಿರುವಂತೆ ಪ್ರಶ್ನಾರ್ಥಕ ಚಿಹ್ನೆಯ ಬದಲಾಗಿ ಸೂಕ್ತವಾದ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ. ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಿಡಿಸಿರಿ. ಸಮಸ್ಯೆಯ ಸಂಖ್ಯೆ ೫೯. ಸಮಸ್ಯೆಯ ಹೆಸರು ಸಮಾನ ಸಂಖ್ಯೆಗಳು. ಸಮಸ್ಯೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಸಂಖ್ಯಾ ಸಮಸ್ಯೆ. ಸಮಸ್ಯೆಯ ಮಟ್ಟ ೫ನೇ ತರಗತಿಯವರಿಗೆ. ಸಮಸ್ಯೆಯ ಉದ್ದೇಶ ಸಂಖ್ಯೆಗಳ ಸಮಾನತೆಯ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸುವುದು. ಸಮಸ್ಯೆಯ ಸಾಧನ ಸಂಖ್ಯಾ ಕಾರ್ಡುಗಳು. ಸಮಸ್ಯೆಯ ಸಿದ್ಧತೆ ಸಂಖ್ಯಾ ಕಾರ್ಡುಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ಸಮಸ್ಯೆಯ ಪ್ರಸ್ತುತಿ ೧. ಸಂಖ್ಯಾ ಕಾರ್ಡುಗಳನ್ನು ಹಂಚುವುದು. ೨. ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಓದಿಸುವುದು. ೩. ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿಸುವುದು. ೪. ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಹೋಲಿಸಿ ನೋಡಲು ತಿಳಿಸುವುದು. ೫. ಸಮಾನ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ತಿಳಿಸುವುದು. ೬. ಸಮಾನ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸಲು ತಿಳಿಸುವುದು. ೭. ಸಮಾನ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸಿ ಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ತಿಳಿಸುವುದು. ೮. ಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಸಮಾನ ಚಿಹ್ನೆಯನ್ನು ಬರೆಯಲು ತಿಳಿಸುವುದು. ೯. ಸಮಾನ ಚಿಹ್ನೆಯ ಬದಲಾಗಿ ಪ್ರಶ್ನಾರ್ಥಕ ಚಿಹ್ನೆಯನ್ನು ಬರೆಯಲು ತಿಳಿಸುವುದು. ೧೦. ಪ್ರಶ್ನಾರ್ಥಕ ಚಿಹ್ನೆಯ ಬದಲಾಗಿ ಸೂಕ್ತವಾದ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಬರೆಯಲು ತಿಳಿಸುವುದು. ಸಮಸ್ಯೆಯ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ೧. ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಓದಿಸುವುದು. ೨. ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿಸುವುದು. ೩. ಸಮಾನ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ತಿಳಿಸುವುದು. ೪. ಸಮಾನ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸಲು ತಿಳಿಸುವುದು. ೫. ಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಸಮಾನ ಚಿಹ್ನೆಯನ್ನು ಬರೆಯಲು ತಿಳಿಸುವುದು. ೬. ಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಪ್ರಶ್ನಾರ್ಥಕ ಚಿಹ್ನೆಯನ್ನು ಬರೆಯಲು ತಿಳಿಸುವುದು. ೭. ಪ್ರಶ್ನಾರ್ಥಕ ಚಿಹ್ನೆಯ ಬದಲಾಗಿ ಸೂಕ್ತವಾದ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಬರೆಯಲು ತಿಳಿಸುವುದು. ಸಮಸ್ಯೆಯ ಅನುಕೂಲಗಳು ೧. ಸಂಖ್ಯೆಗಳ ಸಮಾನತೆಯ ಅರಿವು ಮೂಡುವುದು. ೨. ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಓದಲು ಬರೆಯಲು ಕಲಿಯುವರು. ೩. ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಹೋಲಿಸಿ ನೋಡಲು ಕಲಿಯುವರು. ೪. ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸಲು ಕಲಿಯುವರು. ೫. ಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಕಲಿಯುವರು. ೬. ಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಸಮಾನ ಚಿಹ್ನೆಯನ್ನು ಬರೆಯಲು ಕಲಿಯುವರು. ೭. ಪ್ರಶ್ನಾರ್ಥಕ ಚಿಹ್ನೆಯ ಬದಲಾಗಿ ಸೂಕ್ತವಾದ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಬರೆಯಲು ಕಲಿಯುವರು. ಸಮಸ್ಯೆಯ ಅನಾನುಕೂಲಗಳು ೧. ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಓದಲು ಬರೆಯಲು ಬರದಿರುವುದು. ೨. ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಹೋಲಿಸಿ ನೋಡಲು ಬರದಿರುವುದು. ೩. ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸಲು ಬರದಿರುವುದು. ೪. ಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಬರದಿರುವುದು. ೫. ಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಸಮಾನ ಚಿಹ್ನೆಯನ್ನು ಬರೆಯಲು ಬರದಿರುವುದು. ೬. ಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಪ್ರಶ್ನಾರ್ಥಕ ಚಿಹ್ನೆಯನ್ನು ಬರೆಯಲು ಬರದಿರುವುದು. ೭. ಪ್ರಶ್ನಾರ್ಥಕ ಚಿಹ್ನೆಯ ಬದಲಾಗಿ ಸೂಕ್ತವಾದ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಬರೆಯಲು ಬರದಿರುವುದು. ಸಮಸ್ಯೆಯ ಪರಿಹಾರ ೧. ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಓದಿಸುವುದು. ೨. ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿಸುವುದು. ೩. ಸಮಾನ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ತಿಳಿಸುವುದು. ೪. ಸಮಾನ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸಲು ತಿಳಿಸುವುದು. ೫. ಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಸಮಾನ ಚಿಹ್ನೆಯನ್ನು ಬರೆಯಲು ತಿಳಿಸುವುದು. ೬. ಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಪ್ರಶ್ನಾರ್ಥಕ ಚಿಹ್ನೆಯನ್ನು ಬರೆಯಲು ತಿಳಿಸುವುದು. ೭. ಪ್ರಶ್ನಾರ್ಥಕ ಚಿಹ್ನೆಯ ಬದಲಾಗಿ ಸೂಕ್ತವಾದ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಬರೆಯಲು ತಿಳಿಸುವುದು.

(೨೧) ಸಮಸ್ಯೆ. ಗುಣಿತ ಪ್ರಶ್ನೆ

ಸಮಸ್ಯೆಯ ಸಂಖ್ಯೆ. ೨೧. ಸಮಸ್ಯೆಯ ಹೆಸರು. ಗುಣಿತ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಸಮಸ್ಯೆಯ ಪ್ರಕಾರ. ಸಂಖ್ಯಾ ಸಮಸ್ಯೆ. ಸಮಸ್ಯೆಯ ಮಟ್ಟ. ೫ನೇ ತರಗತಿಯವರಿಗೆ. ಸಮಸ್ಯೆಯ ಉದ್ದೇಶ. ಗುಣಿತದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಮೂಡಿಸುವುದು. ಸಮಸ್ಯೆಯ ಸಾಧನ. ಸಂಖ್ಯಾ ಕಾರ್ಡುಗಳು. ಸಮಸ್ಯೆಯ ಸಿದ್ಧತೆ. ಸಂಖ್ಯಾ ಕಾರ್ಡುಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ಸಮಸ್ಯೆಯ ಪ್ರಸ್ತುತಿ ೧. ಸಂಖ್ಯಾ ಕಾರ್ಡುಗಳನ್ನು ಹಂಚುವುದು. ೨. ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಓದಿಸುವುದು. ೩. ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿಸುವುದು. ೪. ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಹೋಲಿಸಿ ನೋಡಲು ತಿಳಿಸುವುದು. ೫. ಸಮಾನ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ತಿಳಿಸುವುದು. ೬. ಸಮಾನ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸಲು ತಿಳಿಸುವುದು. ೭. ಸಮಾನ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸಿ ಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ತಿಳಿಸುವುದು. ೮. ಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಸಮಾನ ಚಿಹ್ನೆಯನ್ನು ಬರೆಯಲು ತಿಳಿಸುವುದು. ೯. ಸಮಾನ ಚಿಹ್ನೆಯ ಬದಲಾಗಿ ಪ್ರಶ್ನಾರ್ಥಕ ಚಿಹ್ನೆಯನ್ನು ಬರೆಯಲು ತಿಳಿಸುವುದು. ೧೦. ಪ್ರಶ್ನಾರ್ಥಕ ಚಿಹ್ನೆಯ ಬದಲಾಗಿ ಸೂಕ್ತವಾದ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಬರೆಯಲು ತಿಳಿಸುವುದು. ಸಮಸ್ಯೆಯ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ೧. ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಓದಿಸುವುದು. ೨. ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿಸುವುದು. ೩. ಸಮಾನ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ತಿಳಿಸುವುದು. ೪. ಸಮಾನ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸಲು ತಿಳಿಸುವುದು. ೫. ಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಸಮಾನ ಚಿಹ್ನೆಯನ್ನು ಬರೆಯಲು ತಿಳಿಸುವುದು. ೬. ಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಪ್ರಶ್ನಾರ್ಥಕ ಚಿಹ್ನೆಯನ್ನು ಬರೆಯಲು ತಿಳಿಸುವುದು. ೭. ಪ್ರಶ್ನಾರ್ಥಕ ಚಿಹ್ನೆಯ ಬದಲಾಗಿ ಸೂಕ್ತವಾದ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಬರೆಯಲು ತಿಳಿಸುವುದು. ಸಮಸ್ಯೆಯ ಅನುಕೂಲಗಳು ೧. ಸಂಖ್ಯೆಗಳ ಸಮಾನತೆಯ ಅರಿವು ಮೂಡುವುದು. ೨. ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಓದಲು ಬರೆಯಲು ಕಲಿಯುವರು. ೩. ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಹೋಲಿಸಿ ನೋಡಲು ಕಲಿಯುವರು. ೪. ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸಲು ಕಲಿಯುವರು. ೫. ಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಕಲಿಯುವರು. ೬. ಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಸಮಾನ ಚಿಹ್ನೆಯನ್ನು ಬರೆಯಲು ಕಲಿಯುವರು. ೭. ಪ್ರಶ್ನಾರ್ಥಕ ಚಿಹ್ನೆಯ ಬದಲಾಗಿ ಸೂಕ್ತವಾದ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಬರೆಯಲು ಕಲಿಯುವರು. ಸಮಸ್ಯೆಯ ಅನಾನುಕೂಲಗಳು ೧. ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಓದಲು ಬರೆಯಲು ಬರದಿರುವುದು. ೨. ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಹೋಲಿಸಿ ನೋಡಲು ಬರದಿರುವುದು. ೩. ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸಲು ಬರದಿರುವುದು. ೪. ಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಬರದಿರುವುದು. ೫. ಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಸಮಾನ ಚಿಹ್ನೆಯನ್ನು ಬರೆಯಲು ಬರದಿರುವುದು. ೬. ಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಪ್ರಶ್ನಾರ್ಥಕ ಚಿಹ್ನೆಯನ್ನು ಬರೆಯಲು ಬರದಿರುವುದು. ೭. ಪ್ರಶ್ನಾರ್ಥಕ ಚಿಹ್ನೆಯ ಬದಲಾಗಿ ಸೂಕ್ತವಾದ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಬರೆಯಲು ಬರದಿರುವುದು. ಸಮಸ್ಯೆಯ ಪರಿಹಾರ ೧. ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಓದಿಸುವುದು. ೨. ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿಸುವುದು. ೩. ಸಮಾನ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ತಿಳಿಸುವುದು. ೪. ಸಮಾನ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸಲು ತಿಳಿಸುವುದು. ೫. ಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಸಮಾನ ಚಿಹ್ನೆಯನ್ನು ಬರೆಯಲು ತಿಳಿಸುವುದು. ೬. ಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಪ್ರಶ್ನಾರ್ಥಕ ಚಿಹ್ನೆಯನ್ನು ಬರೆಯಲು ತಿಳಿಸುವುದು. ೭. ಪ್ರಶ್ನಾರ್ಥಕ ಚಿಹ್ನೆಯ ಬದಲಾಗಿ ಸೂಕ್ತವಾದ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಬರೆಯಲು ತಿಳಿಸುವುದು.

۞ (۲۱) ઉત્તર-તારક. ૨(૨૨૨૨૧) ۞

{ ૧૧ } ૨(૨૨૨૨૧). ૨૨૨. ૨(૨૨૨૨૧). ૨૨૨૨૨. ૨૨૨૨૧. ૨૨૨૨૨. ૨૨૨૨૧. ૨૨૨૨૨. ૨૨૨૨૧.

{ ۱ ۲ } ಕಲ್ಲಾಪುರದ ಶ್ರೀ ಲಕ್ಷ್ಮೀನರಸಿಂಹ ದೇವರ ಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಸಂವತ್ಸರದಲ್ಲಿಯೂ ಚೈತ್ರ ಶುದ್ಧ ಪೂರ್ಣಿಮೆಯಂದು ಪಾನಕ ಪಾನೀಯಗಳನ್ನು ಹಂಚಿ ಬಂದ ಧರ್ಮ. ಇದನ್ನು ಪಾಲಿಸಿದವರಿಗೆ ಶ್ರೀ ಲಕ್ಷ್ಮೀನರಸಿಂಹ ದೇವರ ಪಾದಾರವಿಂದಗಳಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿ ಉಂಟಾಗಲಿ. ಇದನ್ನು ಭಂಗಪಡಿಸಿದವರಿಗೆ ಶ್ರೀ ಲಕ್ಷ್ಮೀನರಸಿಂಹ ದೇವರ ಪಾದಾರವಿಂದಗಳಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿ ಉಂಟಾಗದಿರಲಿ. ಇದನ್ನು ಭಂಗಪಡಿಸಿದವರು ಕಾಶೀಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕಪಿಲೆಯನ್ನು ಕೊಂದ ಪಾಪಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗ

(٢٣) ❁ ઉંઝા-ઊંઝા. વિક્રમરાજ ❁

(٢٤) ❁ ઉંઝા-ઊમાળ. વિક્રમરાજ ❁

ક્રમ્યા. ઊમાળ. ઊંઝા. ઉંઝા. ઉંઝા. ઉ

ಮಂಗಳಾರತಿ ಮಾಡಿದರು. ಆಗ ಅವರು ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿ-ರ. ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿ ಅವರಿಗೆ ಅಷ್ಟಾಂಗ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿದರು. ಆಗ ಅವರು ಪ್ರಸಾದವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಅದನ್ನು ಪ್ರಸಾದ ಮಾಡಿಕೊಂಡರು. ಆಗ ಅವರು ಪ್ರಸಾದಿ-ರ. ಪ್ರಸಾದಿಗಳು ಆಗ ಅವರಿಗೆ ಅಷ್ಟಾಂಗ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿದ

ಕೃಷ್ಣ. ಕಾಲಿಗೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡ ಕಾಲ್ಗೆಜ್ಜೆ

ఘనశ్యామ-గిరిధారి. ఆనందమూర్తి. ఇందిరారమణ. ఉపేంద్ర. ఎంకటేశ. ఏకాంతవాసి. ఐశ్వర్యప్రదాత. ఒంటిమిట్ట-రామ. ఓంకారరూపి. కమలాక్ష. కరుణాసముద్ర. కాంచనాంబరధర. కిరీటధారి. కుందరదన. కృష్ణ. కేశవ. కోదండపాణి. క్షీరాబ్ధిశయన. ఖగవాహన. గరుడగమన. గోవిందా. ఘనశ్యామ. చక్రధారి. చతుర్భుజ. ఛత్రచామరసేవిత. జగన్నాథ. జానకీరమణ. ఝరీవిహార. టంగుటూరి-రామ. ఠీవిగల. డోలారోహణ. ఢక్కావాద్యప్రియ. తిరుపతి-వేంకటేశ. థగులుచేష్టలు-లేని. దయాసముద్ర. ధనుర్ధారి. నందనందన. పద్మనాభ. ఫణిశయన. బాలకృష్ణ. భక్తవత్సల. మధుసూదన. యదువంశతిలక. రఘురామ. లక్ష్మీనాథ. వరదా. శంఖచక్రధర. షడక్షరీమంత్ర. సీతారామ. హనుమత్సేవిత. ళకారరహిత. క్షత్రియకులపవిత్ర. జ్ఞానప్రదాత.

(౨౮) ఉదయ-రాగపు రాగాలు

ఉదయ-రాగపు రాగాలు. ఉషోదయ-సమయాన్నే ఉదయించే ఎర్రని సూర్యుడు. ఉదయాస్తమయాలు. ఉదయించడం. ఉదయించిన. ఉదయించిన-ట్లు. ఉదయించిన-ట్లుగా. ఉదయించిన-ట్లుగా. ఉదయించిన-ట్లుగా

૬ ૭ ૮ ૯ ૧૦ ૧૧ ૧૨ ૧૩ ૧૪ ૧૫ ૧૬ ૧૭ ૧૮ ૧૯ ૨૦ ૨૧ ૨૨ ૨૩ ૨૪ ૨૫ ૨૬ ૨૭ ૨૮ ૨૯ ૩૦ ૩૧ ૩૨ ૩૩ ૩૪ ૩૫ ૩૬ ૩૭ ૩૮ ૩૯ ૪૦ ૪૧ ૪૨ ૪૩ ૪૪ ૪૫ ૪૬ ૪૭ ૪૮ ૪૯ ૫૦ ૫૧ ૫૨ ૫૩ ૫૪ ૫૫ ૫૬ ૫૭ ૫૮ ૫૯ ૬૦ ૬૧ ૬૨ ૬૩ ૬૪ ૬૫ ૬૬ ૬૭ ૬૮ ૬૯ ૭૦ ૭૧ ૭૨ ૭૩ ૭૪ ૭૫ ૭૬ ૭૭ ૭૮ ૭૯ ૮૦ ૮૧ ૮૨ ૮૩ ૮૪ ૮૫ ૮૬ ૮૭ ૮૮ ૮૯ ૯૦ ૯૧ ૯૨ ૯૩ ૯૪ ૯૫ ૯૬ ૯૭ ૯૮ ૯૯ ૧૦૦ ૧૦૧ ૧૦૨ ૧૦૩ ૧૦૪ ૧૦૫ ૧૦૬ ૧૦૭ ૧૦૮ ૧૦૯ ૧૧૦ ૧૧૧ ૧૧૨ ૧૧૩ ૧૧૪ ૧૧૫ ૧૧૬ ૧૧૭ ૧૧૮ ૧૧૯ ૧૨૦ ૧૨૧ ૧૨૨ ૧૨૩ ૧૨૪ ૧૨૫ ૧૨૬ ૧૨૭ ૧૨૮ ૧૨૯ ૧૩૦ ૧૩૧ ૧૩૨ ૧૩૩ ૧૩૪ ૧૩૫ ૧૩૬ ૧૩૭ ૧૩૮ ૧૩૯ ૧૪૦ ૧૪૧ ૧૪૨ ૧૪૩ ૧૪૪ ૧૪૫ ૧૪૬ ૧૪૭ ૧૪૮ ૧૪૯ ૧૫૦ ૧૫૧ ૧૫૨ ૧૫૩ ૧૫૪ ૧૫૫ ૧૫૬ ૧૫૭ ૧૫૮ ૧૫૯ ૧૬૦ ૧૬૧ ૧૬૨ ૧૬૩ ૧૬૪ ૧૬૫ ૧૬૬ ૧૬૭ ૧૬૮ ૧૬૯ ૧૭૦ ૧૭૧ ૧૭૨ ૧૭૩ ૧૭૪ ૧૭૫ ૧૭૬ ૧૭૭ ૧૭૮ ૧૭૯ ૧૮૦ ૧૮૧ ૧૮૨ ૧૮૩ ૧૮૪ ૧૮૫ ૧૮૬ ૧૮૭ ૧૮૮ ૧૮૯ ૧૯૦ ૧૯૧ ૧૯૨ ૧૯૩ ૧૯૪ ૧૯૫ ૧૯૬ ૧૯૭ ૧૯૮ ૧૯૯ ૨૦૦ ૨૦૧ ૨૦૨ ૨૦૩ ૨૦૪ ૨૦૫ ૨૦૬ ૨૦૭ ૨૦૮ ૨૦૯ ૨૧૦ ૨૧૧ ૨૧૨ ૨૧૩ ૨૧૪ ૨૧૫ ૨૧૬ ૨૧૭ ૨૧૮ ૨૧૯ ૨૨૦ ૨૨૧ ૨૨૨ ૨૨૩ ૨૨૪ ૨૨૫ ૨૨૬ ૨૨૭ ૨૨૮ ૨૨૯ ૨૩૦ ૨૩૧ ૨૩૨ ૨૩૩ ૨૩૪ ૨૩૫ ૨૩૬ ૨૩૭ ૨૩૮ ૨૩૯ ૨૪૦ ૨૪૧ ૨૪૨ ૨૪૩ ૨૪૪ ૨૪૫ ૨૪૬ ૨૪૭ ૨૪૮ ૨૪૯ ૨૫૦ ૨૫૧ ૨૫૨ ૨૫૩ ૨૫૪ ૨૫૫ ૨૫૬ ૨૫૭ ૨૫૮ ૨૫૯ ૨૬૦ ૨૬૧ ૨૬૨ ૨૬૩ ૨૬૪ ૨૬૫ ૨૬૬ ૨૬૭ ૨૬૮ ૨૬૯ ૨૭૦ ૨૭૧ ૨૭૨ ૨૭૩ ૨૭૪ ૨૭૫ ૨૭૬ ૨૭૭ ૨૭૮ ૨૭૯ ૨૮૦ ૨૮૧ ૨૮૨ ૨૮૩ ૨૮૪ ૨૮૫ ૨૮૬ ૨૮૭ ૨૮૮ ૨૮૯ ૨૯૦ ૨૯૧ ૨૯૨ ૨૯૩ ૨૯૪ ૨૯૫ ૨૯૬ ૨૯૭ ૨૯૮ ૨૯૯ ૩૦૦ ૩૦૧ ૩૦૨ ૩૦૩ ૩૦૪ ૩૦૫ ૩૦૬ ૩૦૭ ૩૦૮ ૩૦૯ ૩૧૦ ૩૧૧ ૩૧૨ ૩૧૩ ૩૧૪ ૩૧૫ ૩૧૬ ૩૧૭ ૩૧૮ ૩૧૯ ૩૨૦ ૩૨૧ ૩૨૨ ૩૨૩ ૩૨૪ ૩૨૫ ૩૨૬ ૩૨૭ ૩૨૮ ૩૨૯ ૩૩૦ ૩૩૧ ૩૩૨ ૩૩૩ ૩૩૪ ૩૩૫ ૩૩૬ ૩૩૭ ૩૩૮ ૩૩૯ ૩૪૦ ૩૪૧ ૩૪૨ ૩૪૩ ૩૪૪ ૩૪૫ ૩૪૬ ૩૪૭ ૩૪૮ ૩૪૯ ૩૫૦ ૩૫૧ ૩૫૨ ૩૫૩ ૩૫૪ ૩૫૫ ૩૫૬ ૩૫૭ ૩૫૮ ૩૫૯ ૩૬૦ ૩૬૧ ૩૬૨ ૩૬૩ ૩૬૪ ૩૬૫ ૩૬૬ ૩૬૭ ૩૬૮ ૩૬૯ ૩૭૦ ૩૭૧ ૩૭૨ ૩૭૩ ૩૭૪ ૩૭૫ ૩૭૬ ૩૭૭ ૩૭૮ ૩૭૯ ૩૮૦ ૩૮૧ ૩૮૨ ૩૮૩ ૩૮૪ ૩૮૫ ૩૮૬ ૩૮૭ ૩૮૮ ૩૮૯ ૩૯૦ ૩૯૧ ૩૯૨ ૩૯૩ ૩૯૪ ૩૯૫ ૩૯૬ ૩૯૭ ૩૯૮ ૩૯૯ ૪૦૦ ૪૦૧ ૪૦૨ ૪૦૩ ૪૦૪ ૪૦૫ ૪૦૬ ૪૦૭ ૪૦૮ ૪૦૯ ૪૧૦ ૪૧૧ ૪૧૨ ૪૧૩ ૪૧૪ ૪૧૫ ૪૧૬ ૪૧૭ ૪૧૮ ૪૧૯ ૪૨૦ ૪૨૧ ૪૨૨ ૪૨૩ ૪૨૪ ૪૨૫ ૪૨૬ ૪૨૭ ૪૨૮ ૪૨૯ ૪૩૦ ૪૩૧ ૪૩૨ ૪૩૩ ૪૩૪ ૪૩૫ ૪૩૬ ૪૩૭ ૪૩૮ ૪૩૯ ૪૪૦ ૪૪૧ ૪૪૨ ૪૪૩ ૪૪૪ ૪૪૫ ૪૪૬ ૪૪૭ ૪૪૮ ૪૪૯ ૪૫૦ ૪૫૧ ૪૫૨ ૪૫૩ ૪૫૪ ૪૫૫ ૪૫૬ ૪૫૭ ૪૫૮ ૪૫૯ ૪૬૦ ૪૬૧ ૪૬૨ ૪૬૩ ૪૬૪ ૪૬૫ ૪૬૬ ૪૬૭ ૪૬૮ ૪૬૯ ૪૭૦ ૪૭૧ ૪૭૨ ૪૭૩ ૪૭૪ ૪૭૫ ૪૭૬ ૪૭૭ ૪૭૮ ૪૭૯ ૪૮૦ ૪૮૧ ૪૮૨ ૪૮૩ ૪૮૪ ૪૮૫ ૪૮૬ ૪૮૭ ૪૮૮ ૪૮૯ ૪૯૦ ૪૯૧ ૪૯૨ ૪૯૩ ૪૯૪ ૪૯૫ ૪૯૬ ૪૯૭ ૪૯૮ ૪૯૯ ૫૦૦ ૫૦૧ ૫૦૨ ૫૦૩ ૫૦૪ ૫૦૫ ૫૦૬ ૫૦૭ ૫૦૮ ૫૦૯ ૫૧૦ ૫૧૧ ૫૧૨ ૫૧૩ ૫૧૪ ૫૧૫ ૫૧૬ ૫૧૭ ૫૧૮ ૫૧૯ ૫૨૦ ૫૨૧ ૫૨૨ ૫૨૩ ૫૨૪ ૫૨૫ ૫૨૬ ૫૨૭ ૫૨૮ ૫૨૯ ૫૩૦ ૫૩૧ ૫૩૨ ૫૩૩ ૫૩૪ ૫૩૫ ૫૩૬ ૫૩૭ ૫૩૮ ૫૩૯ ૫૪૦ ૫૪૧ ૫૪૨ ૫૪૩ ૫૪૪ ૫૪૫ ૫૪૬ ૫૪૭ ૫૪૮ ૫૪૯ ૫૫૦ ૫૫૧ ૫૫૨ ૫૫૩ ૫૫૪ ૫૫૫ ૫૫૬ ૫૫૭ ૫૫૮ ૫૫૯ ૫૬૦ ૫૬૧ ૫૬૨ ૫૬૩ ૫૬૪ ૫૬૫ ૫૬૬ ૫૬૭ ૫૬૮ ૫૬૯ ૫૭૦ ૫૭૧ ૫૭૨ ૫૭૩ ૫૭૪ ૫૭૫ ૫૭૬ ૫૭૭ ૫૭૮ ૫૭૯ ૫૮૦ ૫૮૧ ૫૮૨ ૫૮૩ ૫૮૪ ૫૮૫ ૫૮૬ ૫૮૭ ૫૮૮ ૫૮૯ ૫૯૦ ૫૯૧ ૫૯૨ ૫૯૩ ૫૯૪ ૫૯૫ ૫૯૬ ૫૯૭ ૫૯૮ ૫૯૯ ૬૦૦ ૬૦૧ ૬૦૨ ૬૦૩ ૬૦૪ ૬૦૫ ૬૦૬ ૬૦૭ ૬૦૮ ૬૦૯ ૬૧૦ ૬૧૧ ૬૧૨ ૬૧૩ ૬૧૪ ૬૧૫ ૬૧૬ ૬૧૭ ૬૧૮ ૬૧૯ ૬૨૦ ૬૨૧ ૬૨૨ ૬૨૩ ૬૨૪ ૬૨૫ ૬૨૬ ૬૨૭ ૬૨૮ ૬૨૯ ૬૩૦ ૬૩૧ ૬૩૨ ૬૩૩ ૬૩૪ ૬૩૫ ૬૩૬ ૬૩૭ ૬૩૮ ૬૩૯ ૬૪૦ ૬૪૧ ૬૪૨ ૬૪૩ ૬૪૪ ૬૪૫ ૬૪૬ ૬૪૭ ૬૪૮ ૬૪૯ ૬૫૦ ૬૫૧ ૬૫૨ ૬૫૩ ૬૫૪ ૬૫૫ ૬૫૬ ૬૫૭ ૬૫૮ ૬૫૯ ૬૬૦ ૬૬૧ ૬૬૨ ૬૬૩ ૬૬૪ ૬૬૫ ૬૬૬ ૬૬૭ ૬૬૮ ૬૬૯ ૬૭૦ ૬૭૧ ૬૭૨ ૬૭૩ ૬૭૪ ૬૭૫ ૬૭૬ ૬૭૭ ૬૭૮ ૬૭૯ ૬૮૦ ૬૮૧ ૬૮૨ ૬૮૩ ૬૮૪ ૬૮૫ ૬૮૬ ૬૮૭ ૬૮૮ ૬૮૯ ૬૯૦ ૬૯૧ ૬૯૨ ૬૯૩ ૬૯૪ ૬૯૫ ૬૯૬ ૬૯૭ ૬૯૮ ૬૯૯ ૭૦૦ ૭૦૧ ૭૦૨ ૭૦૩ ૭૦૪ ૭૦૫ ૭૦૬ ૭૦૭ ૭૦૮ ૭૦૯ ૭૧૦ ૭૧૧ ૭૧૨ ૭૧૩ ૭૧૪ ૭૧૫ ૭૧૬ ૭૧૭ ૭૧૮ ૭૧૯ ૭૨૦ ૭૨૧ ૭૨૨ ૭૨૩ ૭૨૪ ૭૨૫ ૭૨૬ ૭૨૭ ૭૨૮ ૭૨૯ ૭૩૦ ૭૩૧ ૭૩૨ ૭૩૩ ૭૩૪ ૭૩૫ ૭૩૬ ૭૩૭ ૭૩૮ ૭૩૯ ૭૪૦ ૭૪૧ ૭૪૨ ૭૪૩ ૭૪૪ ૭૪૫ ૭૪૬ ૭૪૭ ૭૪૮ ૭૪૯ ૭૫૦ ૭૫૧ ૭૫૨ ૭૫૩ ૭૫૪ ૭૫૫ ૭૫૬ ૭૫૭ ૭૫૮ ૭૫૯ ૭૬૦ ૭૬૧ ૭૬૨ ૭૬૩ ૭૬૪ ૭૬૫ ૭૬૬ ૭૬૭ ૭૬૮ ૭૬૯ ૭૭૦ ૭૭૧ ૭૭૨ ૭૭૩ ૭૭૪ ૭૭૫ ૭૭૬ ૭૭૭ ૭૭૮ ૭૭૯ ૭૮૦ ૭૮૧ ૭૮૨ ૭૮૩ ૭૮૪ ૭૮૫ ૭૮૬ ૭૮૭ ૭૮૮ ૭૮૯ ૭૯૦ ૭૯૧ ૭૯૨ ૭૯૩ ૭૯૪ ૭૯૫ ૭૯૬ ૭૯૭ ૭૯૮ ૭૯૯ ૮૦૦ ૮૦૧ ૮૦૨ ૮૦૩ ૮૦૪ ૮૦૫ ૮૦૬ ૮૦૭ ૮૦૮ ૮૦૯ ૮૧૦ ૮૧૧ ૮૧૨ ૮૧૩ ૮૧૪ ૮૧૫ ૮૧૬ ૮૧૭ ૮૧૮ ૮૧૯ ૮૨૦ ૮૨૧ ૮૨૨ ૮૨૩ ૮૨૪ ૮૨૫ ૮૨૬ ૮૨૭ ૮૨૮ ૮૨૯ ૮૩૦ ૮૩૧ ૮૩૨ ૮૩૩ ૮૩૪ ૮૩૫ ૮૩૬ ૮૩૭ ૮૩૮ ૮૩૯ ૮૪૦ ૮૪૧ ૮૪૨ ૮૪૩ ૮૪૪ ૮૪૫ ૮૪૬ ૮૪૭ ૮૪૮ ૮૪૯ ૮૫૦ ૮૫૧ ૮૫૨ ૮૫૩ ૮૫૪ ૮૫૫ ૮૫૬ ૮૫૭ ૮૫૮ ૮૫૯ ૮૬૦ ૮૬૧ ૮૬૨ ૮૬૩ ૮૬૪ ૮૬૫ ૮૬૬ ૮૬૭ ૮૬૮ ૮૬૯ ૮૭૦ ૮૭૧ ૮૭૨ ૮૭૩ ૮૭૪ ૮૭૫ ૮૭૬ ૮૭૭ ૮૭૮ ૮૭૯ ૮૮૦ ૮૮૧ ૮૮૨ ૮૮૩ ૮૮૪ ૮૮૫ ૮૮૬ ૮૮૭ ૮૮૮ ૮૮૯ ૮૯૦ ૮૯૧ ૮૯૨ ૮૯૩ ૮૯૪ ૮૯૫ ૮૯૬ ૮૯૭ ૮૯૮ ૮૯૯ ૯૦૦ ૯૦૧ ૯૦૨ ૯૦૩ ૯૦૪ ૯૦૫ ૯૦૬ ૯૦૭ ૯૦૮ ૯૦૯ ૯૧૦ ૯૧૧ ૯૧૨ ૯૧૩ ૯૧૪ ૯૧૫ ૯૧૬ ૯૧૭ ૯૧૮ ૯૧૯ ૯૨૦ ૯૨૧ ૯૨૨ ૯૨૩ ૯૨૪ ૯૨૫ ૯૨૬ ૯૨૭ ૯૨૮ ૯૨૯ ૯૩૦ ૯૩૧ ૯૩૨ ૯૩૩ ૯૩૪ ૯૩૫ ૯૩૬ ૯૩૭ ૯૩૮ ૯૩૯ ૯૪૦ ૯૪૧ ૯૪૨ ૯૪૩ ૯૪૪ ૯૪૫ ૯૪૬ ૯૪૭ ૯૪૮ ૯૪૯ ૯૫૦ ૯૫૧ ૯૫૨ ૯૫૩ ૯૫૪ ૯૫૫ ૯૫૬ ૯૫૭ ૯૫૮ ૯૫૯ ૯૬૦ ૯૬૧ ૯૬૨ ૯૬૩ ૯૬૪ ૯૬૫ ૯૬૬ ૯૬૭ ૯૬૮ ૯૬૯ ૯૭૦ ૯૭૧ ૯૭૨ ૯૭૩ ૯૭૪ ૯૭૫ ૯૭૬ ૯૭૭ ૯૭૮ ૯૭૯ ૯૮૦ ૯૮૧ ૯૮૨ ૯૮૩ ૯૮૪ ૯૮૫ ૯૮૬ ૯૮૭ ૯૮૮ ૯૮૯ ૯૯૦ ૯૯૧ ૯૯૨ ૯૯૩ ૯૯૪ ૯૯૫ ૯૯૬ ૯૯૭ ૯૯૮ ૯૯૯ ૧૦૦૦

---

* અસલ પેહેલવી લખાંતની અંદર ૧૫૭ કરીને ઇમિલો લખાએલોછે, તે ૭૫ ને બદલે નકલ કરનારની ગફલતીથી લખાએલોછે.

ಮಾಲ್. ಪಿಸ್ಸ್. ಪೆಸ್ಸ್. ಸಸ್ಸಸ್ಸಿಯಾ-ದ. ೫೩. ಸಿಸಂಸ್ಕೃತಿಯಾ. ಟಿಟಿ-ಪಿಸ್ಸಿ-ದ. ಅಸಂಸ್ಕೃತಿಯಾಸ್ಸಾ. ಅ೦೫೦೫೦

---

೨೧೦ ೫೩. ಇಸಂಸಿಸ್ಸಾ. ೨೧೦ ಪಿಸ್. ಸಂಸಾಸಿಸಂ-ದ. ೨೧೦

೨೧೦ ೫೩. ಇಸಂಸಿಸಂ-ದ. ಪಿಸಂಸಿ-ಟಿಸಿ ೦

ಪಿಸ್. ಸಟ್ಟಿ. ಸಿಸ್ಟಿ. ೫೩. ಇಸಸಿಂಸಾ-ದ. ಸಿಸಂಸಾ.

(೪೨) ಸಸಂಸ್ಥ. ಸಿಸಂಸಾ. ೨೧೦ ಪಿಸ್. ಸಸಂಸಾಸಿಸಂ-ದ. ೨೧೦

ಸಸಂಸಾಸಿಸಂ. ೨೧೦ ಪಿಸಂಸಿಸಂ. ಪಿಸ್. ಸಸಾಸಿಂಸಸಸಾ. ಪಿಸ್-ಸಸಸಿಸಿಸಸಸಾ. ಪಿಸ್. ಸಸಿಸಿಸಸಸಾ. ೫೩. ಇಸಸಿಂಸಾ-ದ. ಸಿಸಂಸಾಸಿಸಂ-ದ. ಸಿಸಂಸಾಸಿಸಂ-ದ. ಸಿಸಂಸಾಸಿಸಂ

ଓ ଅନନ୍ତଶୟନାଦି-ଦେବତା ଏବଂ ଶ୍ରୀ-ଭୂ-ଦୁର୍ଗା-ସହିତ ଶ୍ରୀ-ଲକ୍ଷ୍ମୀ-ନାରାୟଣ-ମୂର୍ତ୍ତି ।

(୨୮) ଓ ଅନନ୍ତ-ମହାଦେବ ଏବଂ ଶ୍ରୀ-ଭୂ-ଦୁର୍ଗା-ସହିତ ଶ୍ରୀ-ଲକ୍ଷ୍ମୀ-ନାରାୟଣ-ମୂର୍ତ୍ତି ।

ଓ ଶ୍ରୀ-ଲକ୍ଷ୍ମୀ-ନାରାୟଣ ଏବଂ ଶ୍ରୀ-ଭୂ-ଦୁର୍ଗା-ସହିତ ଅନନ୍ତଶୟନାଦି-ଦେବତା ।

ଓ ଶ୍ରୀ-ଲକ୍ଷ୍ମୀ-ନାରାୟଣ ଏବଂ ଶ୍ରୀ-ଭୂ-ଦୁର୍ଗା-ସହିତ ଅନନ୍ତଶୟନାଦି-ଦେବତା ।

ଓ ଶ୍ରୀ-ଲକ୍ଷ୍ମୀ-ନାରାୟଣ ଏବଂ ଶ୍ରୀ-ଭୂ-ଦୁର୍ଗା-ସହିତ ଅନନ୍ତଶୟନାଦି-ଦେବତା ।

13
13 } ٤٣٠٠ ٤٣٠٠ ٤٣٠٠

ಕಾಸಲಾಯಿತು ॥

ಸಾಲು. ಅಲ್ಲಿಂದ. ಕಾಲು. ಕಾಲಿಗೆ. ಕಾಲಿಗೆ. ಕಾಲಿಗೆ

૩૩ ૩૩ ૩૩

(٣١) ۞ ઉત્તરા. ઉત્તરાષા. ઉત્તરાભાદ્રપદા. ઉત્તરાફાલ્ગુની. ઉત્તરાષાઢા. ઉત્તરાભાદ્રપદા. રેવતી. અશ્વિની. ભરણી. કૃત્તિકા. રોહિણી. મૃગશીર્ષ. આર્દ્રા. પુનર્વસુ. પુષ્ય. આશ્લેષા. મઘા. પૂર્વાફાલ્ગુની. ઉત્તરાફાલ્ગુની. હસ્ત. ચિત્રા. સ્વાતિ. વિશાખા. અનુરાધા. જ્યેષ્ઠા. મૂલ. પૂર્વાષાઢા. ઉત્તરાષાઢા. શ્રવણ. ધનિષ્ઠા. શતભિષા. પૂર્વાભાદ્રપદ

{ ۱ ۱ } (۳۰) ۞ ઝવણ. ઉપરનાર-૮. ૧૨<<૧. ૨૧૫. ૧૨<<૧૫. ૧૨<<૧૫.

૨૧૫. ૧૨૫-૧૨૫૧૬-૮. ૨૧૫૧૫૧૫. ૧૨<<૧૫. ૨૧૫. ૧૨<<૧૫૫૫

(٣٣) ۞ ٥٥٥

ಸಂಧಿಗಳು ॥

ಸಂಸ್ಕೃತ ॥

{ 3 3 } (ಪ್ರಥಮ. ದ್ವಿತೀ. ಸಮಾಸ.) ಅವ್ಯಯೀಭಾವ. ತತ್ಪು. ಬಹುವ್ರೀ. ದ್ವಂ. ಕರ್ಮಧಾ. ದ್ವಿಗು. ಅವ್ಯಯೀ. ಸಮಾಸಗಳು. ಅಲ್ಪಾ. ಸಮಾಸ. ಪದ. ವಿಗ್ರಹ. ಸಮಾಸವಾಕ್ಯ. ಪೂರ್ವಪದ. ಉತ್ತರಪದ. ಪ್ರಾತಿಪದಿಕ. ಲಿಂಗ. ವಚನ. ವಿಭಕ್ತಿ. ಪ್ರತ್ಯಯ. ಆದೇಶ. ಆಗಮ. ಲೋಪ. ಸಂಧಿ. ಸವರ್ಣದೀರ್ಘ. ಗುಣ. ವೃದ್ಧಿ. ಯಣ್. ಇಚ್. ಶ್ಚುತ್ವ. ಷ್ಟುತ್ವ. ಜಶ್ತ್ವ. ಚರ್ತ್ವ. ಅನುನಾಸಿಕ. ಅನುಸ್ವಾರ. ವಿಸರ್ಗ. ಲೋಪ. ಆದೇಶ. ಆಗಮ. ಪ್ರಕೃತಿ. ಪ್ರತ್ಯಯ. ಧಾತು. ಗಣ. ಪರಸ್ಮೈ. ಆತ್ಮನೇ. ಉಭಯ. ಕರ್ತರಿ. ಕರ್ಮಣಿ. ಭಾವೇ. ಕರ್ತರಿ. ಪ್ರೇರಣಾರ್ಥಕ. ಸನ್ನಂತ. ಯಙಂತ. ಯಙಲುಗಂತ. ನಾಮಧಾತು. ಕೃದಂತ. ಕೃತ್ಯ. ತವ್ಯತ್. ಅನೀಯರ್. ಯತ್. ಣ್ವುಲ್. ತೃಚ್. ಕ್ತ. ಕ್ತವತು. ಶಾನಚ್. ಶತೃ. ಕಾನಚ್. ಆನಶ್. ಚಾನಶ್. ಸ್ಯಸನ್. ಕ್ವಸು. ಕಾನ. ಆನ. ಮಾನಚ್. ಇಷ್ಣುಚ್. ಕ್ತಿನ್. ಣ್ಯತ್. ಕ್ಯಪ್. ಣಮುಲ್. ಕ್ತ್ವಾ. ಲ್ಯಪ್. ತುಮುನ್. ಅಸುನ್. ಕೃತ್ಯಾರ್ಥ. ಕ್ತ್ವಾರ್ಥ. ತುಮುನರ್ಥ. ಭಾವಲಕ್ಷಣ. ಸಪ್ತಮ್ಯರ್ಥ. ಹೇತ್ವರ್ಥ. ಕ್ತಾರ್ಥ. ಶತೃರ್ಥ. ಕಾನಚರ್ಥ. ಆನಶರ್ಥ. ಚಾನಶರ್ಥ. ಸ್ಯಸನರ್ಥ. ಕ್ವಸ್ವರ್ಥ. ಕಾನರ್ಥ. ಆನರ್ಥ. ಮಾನಚರ್ಥ. ಇಷ್ಣುಚರ್ಥ. ಕ್ತಿನರ್ಥ. ಣ್ಯದರ್ಥ. ಕ್ಯಪರ್ಥ. ಣಮುಲರ್ಥ. ಕ್ತ್ವಾರ್ಥ. ಲ್ಯಬರ್ಥ. ತುಮುನರ್ಥ. ಅಸುನರ್ಥ

ಮಾಡಿಸಿಕೊಟ್ಟವರು. ಅಣ್ಣ. ಪ್ರಸಿದ್ಧರು. ಅಗ್ರಹಾರ. ಬೆಳ್ಳಿ-ಬಂಗಾರ. ಕೊಡುವುದು. ಅಳಿಯ. ಅಂಗಡಿ. ಅಂಗಳ. ಅಂಗಾತ. ಅಂಗೈ. ಅಂಚೆ. ಅಂಜಿಕೆ. ಅಂಟು. ಅಂಟುವಾಳ. ಅಂಟಿಸು. ಅಂಡಲೆ. ಅಂಡಿಗೆ. ಅಂಡು. ಅಂಡೆ. ಅಂಡೆಪಿಂಡೆ. ಅಂಡೆಯಾಳು. ಅಂಡೆಸೆ. ಅಂಡೆಸೆಯಾಳು. ಅಂಡೆಸೆಯಾಳುತನ. ಅಂಡೆಸೆಯಾಳುತನಮಾಡು. ಅಂಡೆಸೆಯಾಳುಮಾಡು. ಅಂಡೆಸೆಯಾಳುವಿಕೆ. ಅಂಡೆಸೆಯಾಳುವಿಕೆಮಾಡು. ಅಂಡೆಸೆಯಾಳುವಿಕೆಯಾಗು. ಅಂಡೆಸೆಯಾಳುವಿಕೆಯಾಗುವಿಕೆ. ಅಂಡೆಸೆಯಾಳುವಿಕೆಯಾಗುವಿಕೆಮಾಡು. ಅಂಡೆಸೆಯಾಳುವಿಕೆಯಾಗುವಿಕೆಯಾಗು. ಅಂಡೆಸೆಯಾಳುವಿಕೆಯಾಗುವಿಕೆಯಾಗುವಿಕೆ. ಅಂಡೆಸೆಯಾಳುವಿಕೆಯಾಗುವಿಕೆಯಾಗುವಿಕೆಮಾಡು. ಅಂಡೆಸೆಯಾಳುವಿಕೆಯಾಗುವಿಕೆಯಾಗುವಿಕೆಯಾಗು. ಅಂಡೆಸೆಯಾಳುವಿಕೆಯಾಗುವಿಕೆಯಾಗುವಿಕೆಯಾಗುವಿಕೆ. ಅಂಡೆಸೆಯಾಳುವಿಕೆಯಾಗುವಿಕೆಯಾಗುವಿಕೆಯಾಗುವಿಕೆಮಾಡು. ಅಂಡೆಸೆಯಾಳುವಿಕೆಯಾಗುವಿಕೆಯಾಗುವಿಕೆಯಾಗುವಿಕೆಯಾಗು. ಅಂಡೆಸೆಯಾಳುವಿಕೆಯಾಗುವಿಕೆಯಾಗುವಿಕೆಯಾಗುವಿಕೆಯಾಗುವಿಕೆ. ಅಂಡೆಸೆಯಾಳುವಿಕೆಯಾಗುವಿಕೆಯಾಗುವಿಕೆಯಾಗುವಿಕೆಯಾಗುವಿಕೆಮಾಡು. ಅಂಡೆಸೆಯಾಳುವಿಕೆಯಾಗುವಿಕೆಯಾಗುವಿಕೆಯಾಗುವಿಕೆಯಾಗುವಿಕೆಯಾಗು. ಅಂಡೆಸೆಯಾಳುವಿಕೆಯಾಗುವಿಕೆಯಾಗುವಿಕೆಯಾಗುವಿಕೆಯಾಗುವಿಕೆಯಾಗುವಿಕೆ. ಅಂಡೆಸೆಯಾಳುವಿಕೆಯಾಗುವಿಕೆಯಾಗುವಿಕೆಯಾಗುವಿಕೆಯಾಗುವಿಕೆಯಾಗುವಿಕೆಮಾಡು. ಅಂಡೆಸೆಯಾಳುವಿಕೆಯಾಗುವಿಕೆಯಾಗುವಿಕೆಯಾಗುವಿಕೆಯಾಗುವಿಕೆಯಾಗುವಿಕೆಯಾಗು. ಅಂಡೆಸೆಯಾಳುವಿಕೆಯಾಗುವಿಕೆಯಾಗುವಿಕೆಯಾಗುವಿಕೆಯಾಗುವಿಕೆಯಾಗುವಿಕೆಯಾಗುವಿಕೆ. ಅಂಡೆಸೆಯಾಳುವಿಕೆಯಾಗ

ثم ان-ما. مسمسه دده لهم سا-ر . ثم هم مه دده ثم . ثم ده-ما . ثم ده-ما . ثم ده-ما

لحكم ولا يحتاج. ٣٥ ٢٤ ٢٤ ٢٤

ಕಾಲಾಂತರದಲ್ಲಿ ಅವರು ಕಾಲವಾದರು. ಅವರಿಗೆ ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲ. ಅವರ ಹೆಂಡತಿ ಗಂಗಮ್ಮ. ಅವರು ಕಾಲವಾದ ಮೇಲೆ ಗಂಗಮ್ಮ ಅವರ ಅಣ್ಣನ ಮಗ ಚಿಕ್ಕಣ್ಣನನ್ನು ದತ್ತು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಳು. ಚಿಕ್ಕಣ್ಣನು ಸಹ ಚಿಕ್ಕವನಿದ್ದಾಗ ಕಾಲವಾದನು. ಆಗ ಗಂಗಮ್ಮ ಅವರ ಅಣ್ಣನ ಮಗ ಕೆಂಪಣ್ಣನನ್ನು ದತ್ತು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಳು. ಕೆಂಪಣ್ಣನು ಸಹ ಚಿಕ್ಕವನಿದ್ದಾಗ ಕಾಲವಾದನು. ಆಗ

ल०ब्रह्मा० वसन्त०-ऋ०-ब्रह्मा०-ल०. ब्रह्मा०-ल०. ब्रह्मा० ब्रह्मा०. ब्रह्मा० ब्रह्मा०. ब्रह्मा० ब्रह्मा

وإسناده. صلى الله. ٢٠٠ صلاة. سوف صلوات. فصل. فصلا. فصلا. فصلا. صلاة. ٢٠٠ صلاة. صلى. صلاة. صلى. صلاة. صلى.

ಅಂಗಾರ. ಲಲಾಟ-ಅಷ್ಟಮ-ವೈಧವ್ಯ ❁

(೪೨) ❁ ಶುಂಗಾರ. ಶೀತಲಾಂಗ. ಕೀರ್ತಿ. ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯಾದ-ದ. ಪ್ರಚಲಿತವಾದ. } 1 6
ಶುಂಗಾರ. ಗುಲಾಬಿಯಬಣ್ಣವುಳ್ಳ. ಕೀರ್ತಿ. ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದಲಲನೆಯರಿಗೆ.

೫೩. ಪ್ರಣಾಮ-ಧೂಪ ❁

ಶುಂಗಾರ. ಶೀತಲಾಂಗ. ಕೀರ್ತಿ. ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯಾದ-ದ. ಪ್ರಚಲಿತವಾದ. ಶುಂ- } 2 2
ಗಾರ. ಶೀತಲಾಂಗ. ಕೀರ್ತಿ. ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯಾದ-ದ. ಪ್ರಚಲಿತವಾದ. ೫೩. ಪ್ರಣಾಮ-
ಧೂಪ. ಪ್ರಣಾಮ. ಕೀರ್ತಿ. ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ. ೫೩. ಪ್ರಣಾಮ. ಪ್ರಚಲಿತವಾದ. ಕೀರ್ತಿ.
ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ. ಪ್ರಣಾಮ. ಪ್ರಚಲಿತವಾದ. ಕೀರ್ತಿ. ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ. ಪ್ರಣಾಮ-ಧೂಪ.
ಪ್ರಣಾಮ. ಪ್ರಚಲಿತವಾದ. ಕೀರ್ತಿ. ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ. ಪ್ರಣಾಮ. ಪ್ರಚಲಿತವಾದ. ಕೀರ್ತಿ.
ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ. ಪ್ರಣಾಮ. ಪ್ರಚಲಿತವಾದ. ಕೀರ್ತಿ. ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ. ಪ್ರಣಾಮ. ಪ್ರಚಲಿತ-
ವಾದ. ಕೀರ್ತಿ. ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ. ಪ್ರಣಾಮ. ಪ್ರಚಲಿತವಾದ. ಕೀರ್ತಿ. ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ. } 3 3
೫೩. ಪ್ರಚಲಿತವಾದ ❁ ಪ್ರಚಲಿತ. ಚಿತ್ತಾಗು. ಪ್ರಕಟ. ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ. ಕೀರ್ತಿ-
ಗೆಯಾದ. ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ. ಪ್ರಚಲಿತವಾದ. ಕೀರ್ತಿ. ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ. ಪ್ರಣಾಮ. ಪ್ರಚಲಿತ-
ವಾದ. ಕೀರ್ತಿ. ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ. ಪ್ರಣಾಮ. ಪ್ರಚಲಿತವಾದ. ಕೀರ್ತಿ. ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ.
ಪ್ರಣಾಮ. ಪ್ರಚಲಿತವಾದ. ಕೀರ್ತಿ. ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ. ಪ್ರಣಾಮ. ಪ್ರಚಲಿತವಾದ. ಕೀರ್ತಿ. } 4 4
ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ. ೫೩. ಪ್ರಣಾಮ. ಪ್ರಚಲಿತವಾದ. ಕೀರ್ತಿ. ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ. ಪ್ರಣಾಮ.
ಪ್ರಚಲಿತವಾದ. ಕೀರ್ತಿ. ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ. ಪ್ರಣಾಮ. ಪ್ರಚಲಿತವಾದ. ಕೀರ್ತಿ. ಪ್ರಸಿದ್ಧ-
ವಾದ. ಪ್ರಣಾಮ. ಪ್ರಚಲಿತವಾದ. ಕೀರ್ತಿ. ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ. ಪ್ರಣಾಮ. ಪ್ರಚಲಿತವಾದ.
ಕೀರ್ತಿ. ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ. ಪ್ರಣಾಮ. ಪ್ರಚಲಿತವಾದ. ಕೀರ್ತಿ. ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ. ಪ್ರಣಾಮ. } 5 5
ಪ್ರಚಲಿತವಾದ. ಕೀರ್ತಿ. ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ. ಪ್ರಣಾಮ. ಪ್ರಚಲಿತವಾದ. ಕೀರ್ತಿ. ಪ್ರಸಿದ್ಧ-
ವಾದ. ಪ್ರಣಾಮ. ಪ್ರಚಲಿತವಾದ. ಕೀರ್ತಿ. ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ. ಪ್ರಣಾಮ. ಪ್ರಚಲಿತವಾದ.
ಕೀರ್ತಿ. ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ. ಪ್ರಣಾಮ. ಪ್ರಚಲಿತವಾದ. ಕೀರ್ತಿ. ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ. ಪ್ರಣಾಮ.
ಪ್ರಚಲಿತವಾದ. ಕೀರ್ತಿ. ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ. ಪ್ರಣಾಮ. ಪ್ರಚಲಿತವಾದ. ಕೀರ್ತಿ. ಪ್ರಸಿದ್ಧ-
ವಾದ. ಪ್ರಣಾಮ. ಪ್ರಚಲಿತವಾದ. ಕೀರ್ತಿ. ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ. ಪ್ರಣಾಮ. ಪ್ರಚಲಿತವಾದ.
ಕೀರ್ತಿ. ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ. ಪ್ರಣಾಮ. ಪ್ರಚಲಿತವಾದ. ಕೀರ್ತಿ. ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ. ಪ್ರಣಾಮ.
ಪ್ರಚಲಿತವಾದ. ಕೀರ್ತಿ. ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ. ಪ್ರಣಾಮ. ಪ್ರಚಲಿತವಾದ. ಕೀರ್ತಿ. ಪ್ರಸಿದ್ಧ-
ವಾದ. ಪ್ರಣಾಮ. ಪ್ರಚಲಿತವಾದ. ಕೀರ್ತಿ. ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ. ಪ್ರಣಾಮ. ಪ್ರಚಲಿತವಾದ.
ಕೀರ್ತಿ. ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ. ಪ್ರಣಾಮ. ಪ್ರಚಲಿತವಾದ. ಕೀರ್ತಿ. ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ. ಪ್ರಣಾಮ.
ಪ್ರಚಲಿತವಾದ. ಕೀರ್ತಿ. ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ. ಪ್ರಣಾಮ. ಪ್ರಚಲಿತವಾದ. ಕೀರ್ತಿ. ಪ್ರಸಿದ್ಧ-
ವಾದ. ಪ್ರಣಾಮ. ಪ್ರಚಲಿತವಾದ. ಕೀರ್ತಿ. ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ. ಪ್ರಣಾಮ. ಪ್ರಚಲಿತವಾದ.
ಕೀರ್ತಿ. ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ. ಪ್ರಣಾಮ. ಪ್ರಚಲಿತವಾದ. ಕೀರ್ತಿ. ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ. ಪ್ರಣಾಮ.
ಪ್ರಚಲಿತವಾದ. ಕೀರ್ತಿ. ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ. ಪ್ರಣಾಮ. ಪ್ರಚಲಿತವಾದ. ಕೀರ್ತಿ. ಪ್ರಸಿದ್ಧ-
ವಾದ. ಪ್ರಣಾಮ. ಪ್ರಚಲಿತವಾದ. ಕೀರ್ತಿ. ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ. ಪ್ರಣಾಮ. ಪ್ರಚಲಿತವಾದ.
ಕೀರ್ತಿ. ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ. ಪ್ರಣಾಮ. ಪ್ರಚಲಿತವಾದ. ಕೀರ್ತಿ. ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ. ಪ್ರಣಾಮ.
ಪ್ರಚಲಿತವಾದ. ಕೀರ್ತಿ. ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ. ಪ್ರಣಾಮ. ಪ್ರಚಲಿತವಾದ. ಕೀರ್ತಿ. ಪ್ರಸಿದ್ಧ-
ವಾದ. ಪ್ರಣಾಮ. ಪ್ರಚಲಿತವಾದ. ಕೀರ್ತಿ. ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ. ಪ್ರಣಾಮ. ಪ್ರಚಲಿತವಾದ.
ಕೀರ್ತಿ. ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ. ಪ್ರಣಾಮ. ಪ್ರಚಲಿತವಾದ. ಕೀರ್ತಿ. ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ. ಪ್ರಣಾಮ.
ಪ್ರಚಲಿತವಾದ. ಕೀರ್ತಿ. ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ. ಪ್ರಣಾಮ. ಪ್ರಚಲಿತವಾದ. ಕೀರ್ತಿ. ಪ್ರಸಿದ್ಧ-
ವಾದ. ಪ್ರಣಾಮ. ಪ್ರಚಲಿತವಾದ. ಕೀರ್ತಿ. ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ. ಪ್ರಣಾಮ. ಪ್ರಚಲಿತವಾದ.
ಕೀರ್ತಿ. ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ. ಪ್ರಣಾಮ. ಪ್ರಚಲಿತವಾದ. ಕೀರ್ತಿ. ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ. ಪ್ರಣಾಮ.
ಪ್ರಚಲಿತವಾದ. ಕೀರ್ತಿ. ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ. ಪ್ರಣಾಮ. ಪ್ರಚಲಿತವಾದ. ಕೀರ್ತಿ. ಪ್ರಸಿದ್ಧ-
ವಾದ. ಪ್ರಣಾಮ. ಪ್ರಚಲಿತವಾದ. ಕೀರ್ತಿ. ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ. ಪ್ರಣಾಮ. ಪ್ರಚಲಿತವಾದ.
ಕೀರ್ತಿ. ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ. ಪ್ರಣಾಮ. ಪ್ರಚಲಿತವಾದ. ಕೀರ್ತಿ. ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ. ಪ್ರಣಾಮ.
ಪ್ರಚಲಿತವಾದ. ಕೀರ್ತಿ. ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ. ಪ್ರಣಾಮ. ಪ್ರಚಲಿತವಾದ. ಕೀರ್ತಿ. ಪ್ರಸಿದ್ಧ-
ವಾದ. ಪ್ರಣಾಮ. ಪ್ರಚಲಿತವಾದ. ಕೀರ್ತಿ. ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ. ಪ್ರಣಾಮ. ಪ್ರಚಲಿತವಾದ.
ಕೀರ್ತಿ. ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ. ಪ್ರಣಾಮ. ಪ್ರಚಲಿತವಾದ. ಕೀರ್ತಿ. ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ. ಪ್ರಣಾಮ.

ಕಾ-ರ. ಕಾಲ್ಲಾ-ರ. ಕಾಲ್ಲಾ. ಸಮ್ಮಾ. ಸಾಧಿ. ಸಾಧಿ. ಸಾಧಿ

ಕಾಳಿಕಾಪುರಾಣ. ಅಷ್ಟಾದಶಾಧ್ಯಾಯಿ.

ابن الاثير الجزري. المتوفى سنة ٦٣٠ هـ. وقيل سنة ٦٣٧ هـ. وقيل سنة ٦٣٨ هـ. وقيل سنة ٦٣٩ هـ. وقيل سنة ٦٤٠ هـ. وقيل سنة ٦٤١ هـ. وقيل سنة ٦٤٢ هـ. وقيل سنة ٦٤٣ هـ. وقيل سنة ٦٤٤ هـ. وقيل سنة ٦٤٥ هـ. وقيل سنة ٦٤٦ هـ. وقيل سنة

۴۸ } ۞ ۱۰۱ ۱۰۲ ۱۰۳ ۱۰۴ ۱۰۵ ۱۰۶ ۱۰۷ ۱۰۸ ۱۰۹ ۱۱۰ ۱۱۱ ۱۱۲ ۱۱۳ ۱۱۴ ۱۱۵ ۱۱۶ ۱۱۷ ۱۱۸ ۱۱۹ ۱۲۰ ۱۲۱ ۱۲۲ ۱۲۳ ۱۲۴ ۱۲۵ ۱۲۶ ۱۲۷ ۱۲۸ ۱۲۹ ۱۳۰ ۱۳۱ ۱۳۲ ۱۳۳ ۱۳۴ ۱۳۵ ۱۳۶ ۱۳۷ ۱۳۸ ۱۳۹ ۱۴۰ ۱۴۱ ۱۴۲ ۱۴۳ ۱۴۴ ۱۴۵ ۱۴۶ ۱۴۷ ۱۴۸ ۱۴۹ ۱۵۰ ۱۵۱ ۱۵۲ ۱۵۳ ۱۵۴ ۱۵۵ ۱۵۶ ۱۵۷ ۱۵۸ ۱۵۹ ۱۶۰ ۱۶۱ ۱۶۲ ۱۶۳ ۱۶۴ ۱۶۵ ۱۶۶ ۱۶۷ ۱۶۸ ۱۶۹ ۱۷۰ ۱۷۱ ۱۷۲ ۱۷۳ ۱۷۴ ۱۷۵ ۱۷۶ ۱۷۷ ۱۷۸ ۱۷۹ ۱۸۰ ۱۸۱ ۱۸۲ ۱۸۳ ۱۸۴ ۱۸۵ ۱۸۶ ۱۸۷ ۱۸۸ ۱۸۹ ۱۹۰ ۱۹۱ ۱۹۲ ۱۹۳ ۱۹۴ ۱۹۵ ۱۹۶ ۱۹۷ ۱۹۸ ۱۹۹ ۲۰۰ ۲۰۱ ۲۰۲ ۲۰۳ ۲۰۴ ۲۰۵ ۲۰۶ ۲۰۷ ۲۰۸ ۲۰۹ ۲۱۰ ۲۱۱ ۲۱۲ ۲۱۳ ۲۱۴ ۲۱۵ ۲۱۶ ۲۱۷ ۲۱۸ ۲۱۹ ۲۲۰ ۲۲۱ ۲۲۲ ۲۲۳ ۲۲۴ ۲۲۵ ۲۲۶ ۲۲۷ ۲۲۸ ۲۲۹ ۲۳۰ ۲۳۱ ۲۳۲ ۲۳۳ ۲۳۴ ۲۳۵ ۲۳۶ ۲۳۷ ۲۳۸ ۲۳۹ ۲۴۰ ۲۴۱ ۲۴۲ ۲۴۳ ۲۴۴ ۲۴۵ ۲۴۶ ۲۴۷ ۲۴۸ ۲۴۹ ۲۵۰ ۲۵۱ ۲۵۲ ۲۵۳ ۲۵۴ ۲۵۵ ۲۵۶ ۲۵۷ ۲۵۸ ۲۵۹ ۲۶۰ ۲۶۱ ۲۶۲ ۲۶۳ ۲۶۴ ۲۶۵ ۲۶۶ ۲۶۷ ۲۶۸ ۲۶۹ ۲۷۰ ۲۷۱ ۲۷۲ ۲۷۳ ۲۷۴ ۲۷۵ ۲۷۶ ۲۷۷ ۲۷۸ ۲۷۹ ۲۸۰ ۲۸۱ ۲۸۲ ۲۸۳ ۲۸۴ ۲۸۵ ۲۸۶ ۲۸۷ ۲۸۸ ۲۸۹ ۲۹۰ ۲۹۱ ۲۹۲ ۲۹۳ ۲۹۴ ۲۹۵ ۲۹۶ ۲۹۷ ۲۹۸ ۲۹۹ ۳۰۰ ۳۰۱ ۳۰۲ ۳۰۳ ۳۰۴ ۳۰۵ ۳۰۶ ۳۰۷ ۳۰۸ ۳۰۹ ۳۱۰ ۳۱۱ ۳۱۲ ۳۱۳ ۳۱۴ ۳۱۵ ۳۱۶ ۳۱۷ ۳۱۸ ۳۱۹ ۳۲۰ ۳۲۱ ۳۲۲ ۳۲۳ ۳۲۴ ۳۲۵ ۳۲۶ ۳۲۷ ۳۲۸ ۳۲۹ ۳۳۰ ۳۳۱ ۳۳۲ ۳۳۳ ۳۳۴ ۳۳۵ ۳۳۶ ۳۳۷ ۳۳۸ ۳۳۹ ۳۴۰ ۳۴۱ ۳۴۲ ۳۴۳ ۳۴۴ ۳۴۵ ۳۴۶ ۳۴۷ ۳۴۸ ۳۴۹ ۳۵۰ ۳۵۱ ۳۵۲ ۳۵۳ ۳۵۴ ۳۵۵ ۳۵۶ ۳۵۷ ۳۵۸ ۳۵۹ ۳۶۰ ۳۶۱ ۳۶۲ ۳۶۳ ۳۶۴ ۳۶۵ ۳۶۶ ۳۶۷ ۳۶۸ ۳۶۹ ۳۷۰ ۳۷۱ ۳۷۲ ۳۷۳ ۳۷۴ ۳۷۵ ۳۷۶ ۳۷۷ ۳۷۸ ۳۷۹ ۳۸۰ ۳۸۱ ۳۸۲ ۳۸۳ ۳۸۴ ۳۸۵ ۳۸۶ ۳۸۷ ۳۸۸ ۳۸۹ ۳۹۰ ۳۹۱ ۳۹۲ ۳۹۳ ۳۹۴ ۳۹۵ ۳۹۶ ۳۹۷ ۳۹۸ ۳۹۹ ۴۰۰ ۴۰۱ ۴۰۲ ۴۰۳ ۴۰۴ ۴۰۵ ۴۰۶ ۴۰۷ ۴۰۸ ۴۰۹ ۴۱۰ ۴۱۱ ۴۱۲ ۴۱۳ ۴۱۴ ۴۱۵ ۴۱۶ ۴۱۷ ۴۱۸ ۴۱۹ ۴۲۰ ۴۲۱ ۴۲۲ ۴۲۳ ۴۲۴ ۴۲۵ ۴۲۶ ۴۲۷ ۴۲۸ ۴۲۹ ۴۳۰ ۴۳۱ ۴۳۲ ۴۳۳ ۴۳۴ ۴۳۵ ۴۳۶ ۴۳۷ ۴۳۸ ۴۳۹ ۴۴۰ ۴۴۱ ۴۴۲ ۴۴۳ ۴۴۴ ۴۴۵ ۴۴۶ ۴۴۷ ۴۴۸ ۴۴۹ ۴۵۰ ۴۵۱ ۴۵۲ ۴۵۳ ۴۵۴ ۴۵۵ ۴۵۶ ۴۵۷ ۴۵۸ ۴۵۹ ۴۶۰ ۴۶۱ ۴۶۲ ۴۶۳ ۴۶۴ ۴۶۵ ۴۶۶ ۴۶۷ ۴۶۸ ۴۶۹ ۴۷۰ ۴۷۱ ۴۷۲ ۴۷۳ ۴۷۴ ۴۷۵ ۴۷۶ ۴۷۷ ۴۷۸ ۴۷۹ ۴۸۰ ۴۸۱ ۴۸۲ ۴۸۳ ۴۸۴ ۴۸۵ ۴۸۶ ۴۸۷ ۴۸۸ ۴۸۹ ۴۹۰ ۴۹۱ ۴۹۲ ۴۹۳ ۴۹۴ ۴۹۵ ۴۹۶ ۴۹۷ ۴۹۸ ۴۹۹ ۵۰۰ ۵۰۱ ۵۰۲ ۵۰۳ ۵۰۴ ۵۰۵ ۵۰۶ ۵۰۷ ۵۰۸ ۵۰۹ ۵۱۰ ۵۱۱ ۵۱۲ ۵۱۳ ۵۱۴ ۵۱۵ ۵۱۶ ۵۱۷ ۵۱۸ ۵۱۹ ۵۲۰ ۵۲۱ ۵۲۲ ۵۲۳ ۵۲۴ ۵۲۵ ۵۲۶ ۵۲۷ ۵۲۸ ۵۲۹ ۵۳۰ ۵۳۱ ۵۳۲ ۵۳۳ ۵۳۴ ۵۳۵ ۵۳۶ ۵۳۷ ۵۳۸ ۵۳۹ ۵۴۰ ۵۴۱ ۵۴۲ ۵۴۳ ۵۴۴ ۵۴۵ ۵۴۶ ۵۴۷ ۵۴۸ ۵۴۹ ۵۵۰ ۵۵۱ ۵۵۲ ۵۵۳ ۵۵۴ ۵۵۵ ۵۵۶ ۵۵۷ ۵۵۸ ۵۵۹ ۵۶۰ ۵۶۱ ۵۶۲ ۵۶۳ ۵۶۴ ۵۶۵ ۵۶۶ ۵۶۷ ۵۶۸ ۵۶۹ ۵۷۰ ۵۷۱ ۵۷۲ ۵۷۳ ۵۷۴ ۵۷۵ ۵۷۶ ۵۷۷ ۵۷۸ ۵۷۹ ۵۸۰ ۵۸۱ ۵۸۲ ۵۸۳ ۵۸۴ ۵۸۵ ۵۸۶ ۵۸۷ ۵۸۸ ۵۸۹ ۵۹۰ ۵۹۱ ۵۹۲ ۵۹۳ ۵۹۴ ۵۹۵ ۵۹۶ ۵۹۷ ۵۹۸ ۵۹۹ ۶۰۰ ۶۰۱ ۶۰۲ ۶۰۳ ۶۰۴ ۶۰۵ ۶۰۶ ۶۰۷ ۶۰۸ ۶۰۹ ۶۱۰ ۶۱۱ ۶۱۲ ۶۱۳ ۶۱۴ ۶۱۵ ۶۱۶ ۶۱۷ ۶۱۸ ۶۱۹ ۶۲۰ ۶۲۱ ۶۲۲ ۶۲۳ ۶۲۴ ۶۲۵ ۶۲۶ ۶۲۷ ۶۲۸ ۶۲۹ ۶۳۰ ۶۳۱ ۶۳۲ ۶۳۳ ۶۳۴ ۶۳۵ ۶۳۶ ۶۳۷ ۶۳۸ ۶۳۹ ۶۴۰ ۶۴۱ ۶۴۲ ۶۴۳ ۶۴۴ ۶۴۵ ۶۴۶ ۶۴۷ ۶۴۸ ۶۴۹ ۶۵۰ ۶۵۱ ۶۵۲ ۶۵۳ ۶۵۴ ۶۵۵ ۶۵۶ ۶۵۷ ۶۵۸ ۶۵۹ ۶۶۰ ۶۶۱ ۶۶۲ ۶۶۳ ۶۶۴ ۶۶۵ ۶۶۶ ۶۶۷ ۶۶۸ ۶۶۹ ۶۷۰ ۶۷۱ ۶۷۲ ۶۷۳ ۶۷۴ ۶۷۵ ۶۷۶ ۶۷۷ ۶۷۸ ۶۷۹ ۶۸۰ ۶۸۱ ۶۸۲ ۶۸۳ ۶۸۴ ۶۸۵ ۶۸۶ ۶۸۷ ۶۸۸ ۶۸۹ ۶۹۰ ۶۹۱ ۶۹۲ ۶۹۳ ۶۹۴ ۶۹۵ ۶۹۶ ۶۹۷ ۶۹۸ ۶۹۹ ۷۰۰ ۷۰۱ ۷۰۲ ۷۰۳ ۷۰۴ ۷۰۵ ۷۰۶ ۷۰۷ ۷۰۸ ۷۰۹ ۷۱۰ ۷۱۱ ۷۱۲ ۷۱۳ ۷۱۴ ۷۱۵ ۷۱۶ ۷۱۷ ۷۱۸ ۷۱۹ ۷۲۰ ۷۲۱ ۷۲۲ ۷۲۳ ۷۲۴ ۷۲۵ ۷۲۶ ۷۲۷ ۷۲۸ ۷۲۹ ۷۳۰ ۷۳۱ ۷۳۲ ۷۳۳ ۷۳۴ ۷۳۵ ۷۳۶ ۷۳۷ ۷۳۸ ۷۳۹ ۷۴۰ ۷۴۱ ۷۴۲ ۷۴۳ ۷۴۴ ۷۴۵ ۷۴۶ ۷۴۷ ۷۴۸ ۷۴۹ ۷۵۰ ۷۵۱ ۷۵۲ ۷۵۳ ۷۵۴ ۷۵۵ ۷۵۶ ۷۵۷ ۷۵۸ ۷۵۹ ۷۶۰ ۷۶۱ ۷۶۲ ۷۶۳ ۷۶۴ ۷۶۵ ۷۶۶ ۷۶۷ ۷۶۸ ۷۶۹ ۷۷۰ ۷۷۱ ۷۷۲ ۷۷۳ ۷۷۴ ۷۷۵ ۷۷۶ ۷۷۷ ۷۷۸ ۷۷۹ ۷۸۰ ۷۸۱ ۷۸۲ ۷۸۳ ۷۸۴ ۷۸۵ ۷۸۶ ۷۸۷ ۷۸۸ ۷۸۹ ۷۹۰ ۷۹۱ ۷۹۲ ۷۹۳ ۷۹۴ ۷۹۵ ۷۹۶ ۷۹۷ ۷۹۸ ۷۹۹ ۸۰۰ ۸۰۱ ۸۰۲ ۸۰۳ ۸۰۴ ۸۰۵ ۸۰۶ ۸۰۷ ۸۰۸ ۸۰۹ ۸۱۰ ۸۱۱ ۸۱۲ ۸۱۳ ۸۱۴ ۸۱۵ ۸۱۶ ۸۱۷ ۸۱۸ ۸۱۹ ۸۲۰ ۸۲۱ ۸۲۲ ۸۲۳ ۸۲۴ ۸۲۵ ۸۲۶ ۸۲۷ ۸۲۸ ۸۲۹ ۸۳۰ ۸۳۱ ۸۳۲ ۸۳۳ ۸۳۴ ۸۳۵ ۸۳۶ ۸۳۷ ۸۳۸ ۸۳۹ ۸۴۰ ۸۴۱ ۸۴۲ ۸۴۳ ۸۴۴ ۸۴۵ ۸۴۶ ۸۴۷ ۸۴۸ ۸۴۹ ۸۵۰ ۸۵۱ ۸۵۲ ۸۵۳ ۸۵۴ ۸۵۵ ۸۵۶ ۸۵۷ ۸۵۸ ۸۵۹ ۸۶۰ ۸۶۱ ۸۶۲ ۸۶۳ ۸۶۴ ۸۶۵ ۸۶۶ ۸۶۷ ۸۶۸ ۸۶۹ ۸۷۰ ۸۷۱ ۸۷۲ ۸۷۳ ۸۷۴ ۸۷۵ ۸۷۶ ۸۷۷ ۸۷۸ ۸۷۹ ۸۸۰ ۸۸۱ ۸۸۲ ۸۸۳ ۸۸۴ ۸۸۵ ۸۸۶ ۸۸۷ ۸۸۸ ۸۸۹ ۸۹۰ ۸۹۱ ۸۹۲ ۸۹۳ ۸۹۴ ۸۹۵ ۸۹۶ ۸۹۷ ۸۹۸ ۸۹۹ ۹۰۰ ۹۰۱ ۹۰۲ ۹۰۳ ۹۰۴ ۹۰۵ ۹۰۶ ۹۰۷ ۹۰۸ ۹۰۹ ۹۱۰ ۹۱۱ ۹۱۲ ۹۱۳ ۹۱۴ ۹۱۵ ۹۱۶ ۹۱۷ ۹۱۸ ۹۱۹ ۹۲۰ ۹۲۱ ۹۲۲ ۹۲۳ ۹۲۴ ۹۲۵ ۹۲۶ ۹۲۷ ۹۲۸ ۹۲۹ ۹۳۰ ۹۳۱ ۹۳۲ ۹۳۳ ۹۳۴ ۹۳۵ ۹۳۶ ۹۳۷ ۹۳۸ ۹۳۹ ۹۴۰ ۹۴۱ ۹۴۲ ۹۴۳ ۹۴۴ ۹۴۵ ۹۴۶ ۹۴۷ ۹۴۸ ۹۴۹ ۹۵۰ ۹۵۱ ۹۵۲ ۹۵۳ ۹۵۴ ۹۵۵ ۹۵۶ ۹۵۷ ۹۵۸ ۹۵۹ ۹۶۰ ۹۶۱ ۹۶۲ ۹۶۳ ۹۶۴ ۹۶۵ ۹۶۶ ۹۶۷ ۹۶۸ ۹۶۹ ۹۷۰ ۹۷۱ ۹۷۲ ۹۷۳ ۹۷۴ ۹۷۵ ۹۷۶ ۹۷۷ ۹۷۸ ۹۷۹ ۹۸۰ ۹۸۱ ۹۸۲ ۹۸۳ ۹۸۴ ۹۸۵ ۹۸۶ ۹۸۷ ۹۸۸ ۹۸۹ ۹۹۰ ۹۹۱ ۹۹۲ ۹۹۳ ۹۹۴ ۹۹۵ ۹۹۶ ۹۹۷ ۹۹۸ ۹۹۹ ۱۰۰۰ ۱۰۰۱ ۱۰۰۲ ۱۰۰۳ ۱۰۰۴ ۱۰۰۵ ۱۰۰۶ ۱۰۰۷ ۱۰۰۸ ۱۰۰۹ ۱۰۱۰ ۱۰۱۱ ۱۰۱۲ ۱۰۱۳ ۱۰۱۴ ۱۰۱۵ ۱۰۱۶ ۱۰۱۷ ۱۰۱۸ ۱۰۱۹ ۱۰۲۰ ۱۰۲۱ ۱۰۲۲ ۱۰۲۳ ۱۰۲۴ ۱۰۲۵ ۱۰۲۶ ۱۰۲۷ ۱۰۲۸ ۱۰۲۹ ۱۰۳۰ ۱۰۳۱ ۱۰۳۲ ۱۰۳۳ ۱۰۳۴ ۱۰۳۵ ۱۰۳۶ ۱۰۳۷ ۱۰۳۸ ۱۰۳۹ ۱۰۴۰ ۱۰۴۱ ۱۰۴۲ ۱۰۴۳ ۱۰۴۴ ۱۰۴۵ ۱۰۴۶ ۱۰۴۷ ۱۰۴۸ ۱۰۴۹ ۱۰۵۰ ۱۰۵۱ ۱۰۵۲ ۱۰۵۳ ۱۰۵۴ ۱۰۵۵ ۱۰۵۶ ۱۰۵۷ ۱۰۵۸ ۱۰۵۹ ۱۰۶۰ ۱۰۶۱ ۱۰۶۲ ۱۰۶۳ ۱۰۶۴ ۱۰۶۵ ۱۰۶۶ ۱۰۶۷ ۱۰۶۸ ۱۰۶۹ ۱۰۷۰ ۱۰۷۱ ۱۰۷۲ ۱۰۷۳ ۱۰۷۴ ۱۰۷۵ ۱۰۷۶ ۱۰۷۷ ۱۰۷۸ ۱۰۷۹ ۱۰۸۰ ۱۰۸۱ ۱۰۸۲ ۱۰۸۳ ۱۰۸۴ ۱۰۸۵ ۱۰۸۶ ۱۰۸۷ ۱۰۸۸ ۱۰۸۹ ۱۰۹۰ ۱۰۹۱ ۱۰۹۲ ۱۰۹۳ ۱۰۹۴ ۱۰۹۵ ۱۰۹۶ ۱۰۹۷ ۱۰۹۸ ۱۰۹۹ ۱۱۰۰ ۱۱۰۱ ۱۱۰۲ ۱۱۰۳ ۱۱۰۴ ۱۱۰۵ ۱۱۰۶ ۱۱۰۷ ۱۱۰۸ ۱۱۰۹ ۱۱۱۰ ۱۱۱۱ ۱۱۱۲ ۱۱۱۳ ۱۱۱۴ ۱۱۱۵ ۱۱۱۶ ۱۱۱۷ ۱۱۱۸ ۱۱۱۹ ۱۱۲۰ ۱۱۲۱ ۱۱۲۲ ۱۱۲۳ ۱۱۲۴ ۱۱۲۵ ۱۱۲۶ ۱۱۲۷ ۱۱۲۸ ۱۱۲۹ ۱۱۳۰ ۱۱۳۱ ۱۱۳۲ ۱۱۳۳ ۱۱۳۴ ۱۱۳۵ ۱۱۳۶ ۱۱۳۷ ۱۱۳۸ ۱۱۳۹ ۱۱۴۰ ۱۱۴۱ ۱۱۴۲ ۱۱۴۳ ۱۱۴۴ ۱۱۴۵ ۱۱۴۶ ۱۱۴۷ ۱۱۴۸ ۱۱۴۹ ۱۱۵۰ ۱۱۵۱ ۱۱۵۲ ۱۱۵۳ ۱۱۵۴ ۱۱۵۵ ۱۱۵۶ ۱۱۵۷ ۱۱۵۸ ۱۱۵۹ ۱۱۶۰ ۱۱۶۱ ۱۱۶۲ ۱۱۶۳ ۱۱۶۴ ۱۱۶۵ ۱۱۶۶ ۱۱۶۷ ۱۱۶۸ ۱۱۶۹ ۱۱۷۰ ۱۱۷۱ ۱۱۷۲ ۱۱۷۳ ۱۱۷۴ ۱۱۷۵ ۱۱۷۶ ۱۱۷۷ ۱۱۷۸ ۱۱۷۹ ۱۱۸۰ ۱۱۸۱ ۱۱۸۲ ۱۱۸۳ ۱۱۸۴ ۱۱۸۵ ۱۱۸۶ ۱۱۸۷ ۱۱۸۸ ۱۱۸۹ ۱۱۹۰ ۱۱۹۱ ۱۱۹۲ ۱۱۹۳ ۱۱۹۴ ۱۱۹۵ ۱۱۹۶ ۱۱۹۷ ۱۱۹۸ ۱۱۹۹ ۱۲۰۰ ۱۲۰۱ ۱۲۰۲ ۱۲۰۳ ۱۲۰۴ ۱۲۰۵ ۱۲۰۶ ۱۲۰۷ ۱۲۰۸ ۱۲۰۹ ۱۲۱۰ ۱۲۱۱ ۱۲۱۲ ۱۲۱۳ ۱۲۱۴ ۱۲۱۵ ۱۲۱۶ ۱۲۱۷ ۱۲۱۸ ۱۲۱۹ ۱۲۲۰ ۱۲۲۱ ۱۲۲۲ ۱۲۲۳ ۱۲۲۴ ۱۲۲۵ ۱۲۲۶ ۱۲۲۷ ۱۲۲۸ ۱۲۲۹ ۱۲۳۰ ۱۲۳۱ ۱۲۳۲ ۱۲۳۳ ۱۲۳۴ ۱۲۳۵ ۱۲۳۶ ۱۲۳۷ ۱۲۳۸ ۱۲۳۹ ۱۲۴۰ ۱۲۴۱ ۱۲۴۲ ۱۲۴۳ ۱۲۴۴ ۱۲۴۵ ۱۲۴۶ ۱۲۴۷ ۱۲۴۸ ۱۲۴۹ ۱۲۵۰ ۱۲۵۱ ۱۲۵۲ ۱۲۵۳ ۱۲۵۴ ۱۲۵۵ ۱۲۵۶ ۱۲۵۷ ۱۲۵۸ ۱۲۵۹ ۱۲۶۰ ۱۲۶۱ ۱۲۶۲ ۱۲۶۳ ۱۲۶۴ ۱۲۶۵ ۱۲۶۶ ۱۲۶۷ ۱۲۶۸ ۱۲۶۹ ۱۲۷۰ ۱۲۷۱ ۱۲۷۲ ۱۲۷۳ ۱۲۷۴ ۱۲۷۵ ۱۲۷۶ ۱۲۷۷ ۱۲۷۸ ۱۲۷۹ ۱۲۸۰ ۱۲۸۱ ۱۲۸۲ ۱۲۸۳ ۱۲۸۴ ۱۲۸۵ ۱۲۸۶ ۱۲۸۷ ۱۲۸۸ ۱۲۸۹ ۱۲۹۰ ۱۲۹۱ ۱۲۹۲ ۱۲۹۳ ۱۲۹۴ ۱۲۹۵ ۱۲۹۶ ۱۲۹۷ ۱۲۹۸ ۱۲۹۹ ۱۳۰۰ ۱۳۰۱ ۱۳۰۲ ۱۳۰۳ ۱۳۰۴ ۱۳۰۵ ۱۳۰۶ ۱۳۰۷ ۱۳۰۸ ۱۳۰۹ ۱۳۱۰ ۱۳۱۱ ۱۳۱۲ ۱۳۱۳ ۱۳۱۴ ۱۳۱۵ ۱۳۱۶ ۱۳۱۷ ۱۳۱۸ ۱۳۱۹ ۱۳۲۰ ۱۳۲۱ ۱۳۲۲ ۱۳۲۳ ۱۳۲۴ ۱۳۲۵ ۱۳۲۶ ۱۳۲۷ ۱۳۲۸ ۱۳۲۹ ۱۳۳۰ ۱۳۳۱ ۱۳۳۲ ۱۳۳۳ ۱۳۳۴ ۱۳۳۵ ۱۳۳۶ ۱۳۳۷ ۱۳۳۸ ۱۳۳۹ ۱۳۴۰ ۱۳۴۱ ۱۳۴۲ ۱۳۴۳ ۱۳۴۴ ۱۳۴۵ ۱۳۴۶ ۱۳۴۷ ۱۳۴۸ ۱۳۴۹ ۱۳۵۰ ۱۳۵۱ ۱۳۵۲ ۱۳۵۳ ۱۳۵۴ ۱۳۵۵ ۱۳۵۶ ۱۳۵۷ ۱۳۵۸ ۱۳۵۹ ۱۳۶۰ ۱۳۶۱ ۱۳۶۲ ۱۳۶۳ ۱۳۶۴ ۱۳۶۵ ۱۳۶۶ ۱۳۶۷ ۱۳۶۸ ۱۳۶۹ ۱۳۷۰ ۱۳۷۱ ۱۳۷۲ ۱۳۷۳ ۱۳۷۴ ۱۳۷۵ ۱۳۷۶ ۱۳۷۷ ۱۳۷۸ ۱۳۷۹ ۱۳۸۰ ۱۳۸۱ ۱۳۸۲ ۱۳۸۳ ۱۳۸۴ ۱۳۸۵ ۱۳۸۶ ۱۳۸۷ ۱۳۸۸ ۱۳۸۹ ۱۳۹۰ ۱۳۹۱ ۱۳۹۲ ۱۳۹۳ ۱۳۹۴ ۱۳۹۵ ۱۳۹۶ ۱۳۹۷ ۱۳۹۸ ۱۳۹۹ ۱۴۰۰ ۱۴۰۱ ۱۴۰۲ ۱۴۰۳ ۱۴۰۴ ۱۴۰۵ ۱۴۰۶ ۱۴۰۷ ۱۴۰۸ ۱۴۰۹ ۱۴۱۰ ۱۴۱۱ ۱۴۱۲ ۱۴۱۳ ۱۴۱۴ ۱۴۱۵ ۱۴۱۶ ۱۴۱۷ ۱۴۱۸ ۱۴۱۹ ۱۴۲۰ ۱۴۲۱ ۱۴۲۲ ۱۴۲۳ ۱۴۲۴ ۱۴۲۵ ۱۴۲۶ ۱۴۲۷ ۱۴۲۸ ۱۴۲۹ ۱۴۳۰ ۱۴۳۱ ۱۴۳۲ ۱۴۳۳ ۱۴۳۴ ۱۴۳۵ ۱۴۳۶ ۱۴۳۷ ۱۴۳۸ ۱۴۳۹ ۱۴۴۰ ۱۴۴۱ ۱۴۴۲ ۱۴۴۳ ۱۴۴۴ ۱۴۴۵ ۱۴۴۶ ۱۴۴۷ ۱۴۴۸ ۱۴۴۹ ۱۴۵۰ ۱۴۵۱ ۱۴۵۲ ۱۴۵۳ ۱۴۵۴ ۱۴۵۵ ۱۴۵۶ ۱۴۵۷ ۱۴۵۸ ۱۴۵۹ ۱۴۶۰ ۱۴۶۱ ۱۴۶۲ ۱۴۶۳ ۱۴۶۴ ۱۴۶۵ ۱۴۶۶ ۱۴۶۷ ۱۴۶۸ ۱۴۶۹ ۱۴۷۰ ۱۴۷۱ ۱۴۷۲ ۱۴۷۳ ۱۴۷۴ ۱۴۷۵ ۱۴۷۶ ۱۴۷۷ ۱۴۷۸ ۱۴۷۹ ۱۴۸۰ ۱۴۸۱ ۱۴۸۲ ۱۴۸۳ ۱۴۸۴ ۱۴۸۵ ۱۴۸۶ ۱۴۸۷ ۱۴۸۸ ۱۴۸۹ ۱۴۹۰ ۱۴۹۱ ۱۴۹۲ ۱۴۹۳ ۱۴۹۴ ۱۴۹۵ ۱۴۹۶ ۱۴۹۷ ۱۴۹۸ ۱۴۹۹ ۱۵۰۰ ۱۵۰۱ ۱۵۰۲ ۱۵۰۳ ۱۵۰۴ ۱۵۰۵ ۱۵۰۶ ۱۵۰۷ ۱۵۰۸ ۱۵۰۹ ۱۵۱۰ ۱۵۱۱ ۱۵۱۲ ۱۵۱۳ ۱۵۱۴ ۱۵۱۵ ۱۵۱۶ ۱۵۱۷ ۱۵۱۸ ۱۵۱۹ ۱۵۲۰ ۱۵۲۱ ۱۵۲۲ ۱۵۲۳ ۱۵۲۴ ۱۵۲۵ ۱۵۲۶ ۱۵۲۷ ۱۵۲۸ ۱۵۲۹ ۱۵۳۰ ۱۵۳۱ ۱۵۳۲ ۱۵۳۳ ۱۵۳۴ ۱۵۳۵ ۱۵۳۶ ۱۵۳۷ ۱۵۳۸ ۱۵۳۹ ۱۵۴۰ ۱۵۴۱ ۱۵۴۲ ۱۵۴۳ ۱۵۴۴ ۱۵۴۵ ۱۵۴۶ ۱۵۴۷ ۱۵۴۸ ۱۵۴۹ ۱۵۵۰ ۱۵۵۱ ۱۵۵۲ ۱۵۵۳ ۱۵۵۴ ۱۵۵۵ ۱۵۵۶ ۱۵۵۷ ۱۵۵۸ ۱۵۵۹ ۱۵۶۰ ۱۵۶۱ ۱۵۶۲ ۱۵۶۳ ۱۵۶۴ ۱۵۶۵ ۱۵۶۶ ۱۵۶۷ ۱۵۶۸ ۱۵۶۹ ۱۵۷۰ ۱۵۷۱ ۱۵۷۲ ۱۵۷۳ ۱۵۷۴ ۱۵۷۵ ۱۵۷۶ ۱۵۷۷ ۱۵۷۸ ۱۵۷۹ ۱۵۸۰ ۱۵۸۱ ۱۵۸۲ ۱۵۸۳ ۱۵۸۴ ۱۵۸۵ ۱۵۸۶ ۱۵۸۷ ۱۵۸۸ ۱۵۸۹ ۱۵۹۰ ۱۵۹۱ ۱۵۹۲ ۱۵۹۳ ۱۵۹۴ ۱۵۹۵ ۱۵۹۶ ۱۵۹۷ ۱۵۹۸ ۱۵۹۹ ۱۶۰۰ ۱۶۰۱ ۱۶۰۲ ۱۶۰۳ ۱۶۰۴ ۱۶۰۵ ۱۶۰۶ ۱۶۰۷ ۱۶۰۸ ۱۶۰۹ ۱۶۱۰ ۱۶۱۱ ۱۶۱۲ ۱۶۱۳ ۱۶۱۴ ۱۶۱۵ ۱۶۱۶ ۱۶۱۷ ۱۶۱۸ ۱۶۱۹ ۱۶۲۰ ۱۶۲۱ ۱۶۲۲ ۱۶۲۳ ۱۶۲۴ ۱۶۲۵ ۱۶۲۶ ۱۶۲۷ ۱۶۲۸ ۱۶۲۹ ۱۶۳۰ ۱۶۳۱ ۱۶۳۲ ۱۶۳۳ ۱۶۳۴ ۱۶۳۵ ۱۶۳۶ ۱۶۳۷ ۱۶۳۸ ۱۶۳۹ ۱۶۴۰ ۱۶۴۱ ۱۶۴۲ ۱۶۴۳ ۱۶۴۴ ۱۶۴۵ ۱۶۴۶ ۱۶۴۷ ۱۶۴۸ ۱۶۴۹ ۱۶۵۰ ۱۶۵۱ ۱۶۵۲ ۱۶۵۳ ۱۶۵۴ ۱۶۵۵ ۱۶۵۶ ۱۶۵۷ ۱۶۵۸ ۱۶۵۹ ۱۶۶۰ ۱۶۶۱ ۱۶۶۲ ۱۶۶۳ ۱۶۶۴ ۱۶۶۵ ۱۶۶۶ ۱۶۶۷ ۱۶۶۸ ۱۶۶۹ ۱۶۷۰ ۱۶۷۱ ۱۶۷۲ ۱۶۷۳ ۱۶۷۴ ۱۶۷۵ ۱۶۷۶ ۱۶۷۷ ۱۶۷۸ ۱۶۷۹ ۱۶۸۰ ۱۶۸۱ ۱۶۸۲ ۱۶۸۳ ۱۶۸۴ ۱۶۸۵ ۱۶۸۶ ۱۶۸۷ ۱۶۸۸ ۱۶۸۹ ۱۶۹۰ ۱۶۹۱ ۱۶۹۲ ۱۶۹۳ ۱۶۹۴ ۱۶۹۵ ۱۶۹۶ ۱۶۹۷ ۱۶۹۸ ۱۶۹۹ ۱۷۰۰ ۱۷۰۱ ۱۷۰۲ ۱۷۰۳ ۱۷۰۴ ۱۷۰۵ ۱۷۰۶ ۱۷۰۷ ۱۷۰۸ ۱۷۰۹ ۱۷۱۰ ۱۷۱۱ ۱۷۱۲ ۱۷۱۳ ۱۷۱۴ ۱۷۱۵ ۱۷۱۶ ۱۷۱۷ ۱۷۱۸ ۱۷۱۹ ۱۷۲۰ ۱۷۲۱ ۱۷۲۲ ۱۷۲۳ ۱۷۲۴ ۱۷۲۵ ۱۷۲۶ ۱۷۲۷ ۱۷۲۸ ۱۷۲۹ ۱۷۳۰ ۱۷۳۱ ۱۷۳۲ ۱۷۳۳ ۱۷۳۴ ۱۷۳۵ ۱۷۳۶ ۱۷۳۷ ۱۷۳۸ ۱۷۳۹ ۱۷۴۰ ۱۷۴۱ ۱۷۴۲ ۱۷۴۳ ۱۷۴۴ ۱۷۴۵ ۱۷۴۶ ۱۷۴۷ ۱۷۴۸ ۱۷۴۹ ۱۷۵۰ ۱۷۵۱ ۱۷۵۲ ۱۷۵۳ ۱۷۵۴ ۱۷۵۵ ۱۷۵۶ ۱۷۵۷ ۱۷۵۸ ۱۷۵۹ ۱۷۶۰ ۱۷۶۱ ۱۷۶۲ ۱۷۶۳ ۱۷۶۴ ۱۷۶۵ ۱۷۶۶ ۱۷۶۷ ۱۷۶۸ ۱۷۶۹ ۱۷۷۰ ۱۷۷۱ ۱۷۷۲ ۱۷۷۳ ۱۷۷۴ ۱۷۷۵ ۱۷۷۶ ۱۷۷۷ ۱۷۷۸ ۱۷۷۹ ۱۷۸۰ ۱۷۸۱ ۱۷۸۲ ۱۷۸۳ ۱۷۸۴ ۱۷۸۵ ۱۷۸۶ ۱۷۸۷ ۱۷۸۸ ۱۷۸۹ ۱۷۹۰ ۱۷۹۱ ۱۷۹۲ ۱۷۹۳ ۱۷۹۴ ۱۷۹۵ ۱۷۹۶ ۱۷۹۷ ۱۷۹۸ ۱۷۹۹ ۱۸۰۰ ۱۸۰۱ ۱۸۰۲ ۱۸۰۳ ۱۸۰۴ ۱۸۰۵ ۱۸۰۶ ۱۸۰۷ ۱۸۰۸ ۱۸۰۹ ۱۸۱۰ ۱۸۱۱ ۱۸۱۲ ۱۸۱۳ ۱۸۱۴ ۱۸۱۵ ۱۸۱۶ ۱۸۱۷ ۱۸۱۸ ۱۸۱۹ ۱۸۲۰ ۱۸۲۱ ۱۸۲۲ ۱۸۲۳ ۱۸۲۴ ۱۸۲۵ ۱۸۲۶ ۱۸۲۷ ۱۸۲۸ ۱۸۲۹ ۱۸۳۰ ۱۸۳۱ ۱۸۳۲ ۱۸۳۳ ۱۸۳۴ ۱۸۳۵ ۱۸۳۶ ۱۸۳۷ ۱۸۳۸ ۱۸۳۹ ۱۸۴۰ ۱۸۴۱ ۱۸۴۲ ۱۸۴۳ ۱۸۴۴ ۱۸۴۵ ۱۸۴۶ ۱۸۴۷ ۱۸۴۸ ۱۸۴۹ ۱۸۵۰ ۱۸۵۱ ۱۸۵۲ ۱۸۵۳ ۱۸۵۴ ۱۸۵۵ ۱۸۵۶ ۱۸۵۷ ۱۸۵۸ ۱۸۵۹ ۱۸۶۰ ۱۸۶۱ ۱۸۶۲ ۱۸۶۳ ۱۸۶۴ ۱۸۶۵ ۱۸۶۶ ۱۸۶۷ ۱۸۶۸ ۱۸۶۹ ۱۸۷۰ ۱۸۷۱ ۱۸۷۲ ۱۸۷۳ ۱۸۷۴ ۱۸۷۵ ۱۸

{ ٢ ١ } (٤٥) ۞ ٥٧٥٧٥. ٥٧٥٥٧٥٥٧٥

ಕಂಡಿರಿ. ಅ<<ಅಂಗಾ. ಕಂಡಿರಿಂಗಾ. ಕಂ. ಬರಂಗ. ಕಂ. ಕಣ್ಣಿಂಗ. ಕಂ. ಅ<<ಅಂಗಾ. ಅಂಗ.

ಕಾಲ. ಕಾಲಕ್ಕೆ. ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ. ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಬರು-ವುದು. ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಹೋಗು-ವುದು. ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಹೋಗದೆ ಇರು

ଉପଲବ୍ଧି. ଜଗତସଭ୍ୟତା-ଚକ୍ରରେ ଯୋଗଦେବାକୁ. ମନୁଷ୍ୟଜନ୍ମ. ଲାଭକରି. ଥାଇ. ଚେଷ୍ଟା. ଥାଏ. ଏପରି. ଜଗତରେ. ଜନ୍ମଗ୍ରହଣ.

---

(୪୨) ଓ ଜଗତର. ଜୀବମାତ୍ରଙ୍କର. ଜନ୍ମଗତ. ଅଧିକାର. ଏବଂ. ଜୀବନ. ଧାରଣ. ପାଇଁ. ଆବଶ୍ୟକ. ଉପାୟ. ଯୋଗାଇବା. ପାଇଁ. ଯେଉଁ. ଶକ୍ତି. ଆବଶ୍ୟକ. ସେହି. ଶକ୍ତି. ଏବଂ. ଜୀବନ. ଧାରଣ. ପାଇଁ. ଯେଉଁ. ଉପାୟ. ଆବଶ୍ୟକ. ସେହି

وعلیها. وام. کہ. ووایہا. ووا<<ا. وساسوووم. وام. ووم-
ووم. ووایہا(اہ)ہا. ووووہاہ-ون. ووووہ-ووووہا ۞
ووہ. وام. ووایہا. ووا<<ا. وساسوووم. وام. ووم-

(۴۸) ۞ وووون. ووہاہ-ہ. ووہاہ-ووہ-ووہاہا. } ۱ 1

ووہاہووہا. وسکووہاہا. وساہ-ہاہووم-اہ.

۞ ہاہ-ون-ہا. وہ-ہ. ووہ-ہ. وہاہ-ہ. } ۲ 2

ہ-ہ. ووہاہ-ہ. وہاہ-ہ. ووہاہ-ہ. ووہاہ-ہ. ووہاہ-
اہ-ہ. ہاہووہاہ-ہ. وہ. ووہاہ-ہ. ووہاہ-ہ. ووہاہ-ہ.
ووہاہ-ہ.

{ ۳ ۳ } ನೀರಾಡಲಿಕ್ಕೆ. ನೀರಾಡಲು. ನೀರಾಡಲಿಲ್ಲ. ಪಸಲು ಇಲ್ಲದ್ದು. ಬೆಳೆ. ಇಲ್ಲದ್ದು. ಬೆಳೆಯಿಲ್ಲದ್ದು. ಪೈರಾಡಿ-ಬೆಳೆದು ಕಳ್ಳಿಗಿಡ. ಕಳ್ಳಿಗಿಡ. ಪಸಲು. ಪಸಲಿಲ್ಲದ್ದು. ಪಸಲಿಲ್ಲದ್ದು-ಬೆಳೆಯಿಲ್ಲದ್ದು. ಕಳ್ಳಿಗಿಡ. ಕಳ್ಳಿಗಿಡ. ಬೆಳೆ. ಇಲ್ಲದ್ದು. ಬೆಳೆಯಿಲ್ಲದ್ದು

ಮೊಲದ. ಮೊಲೆ. ಮಲಗಿದಳು. ಮಲಗಿದಳು. ಮೊಲೆಗಳು. ಮೊಲದ-

{1, 1} (۱۵) ۞ ಸಂಸ್ತು. ಸಂಪತ್ಸಾ. ಸಪ್ತಸ್ಥ. ೫೫.

ಇಂಪಿನಲ್ಲಿ. ಪೃಥಿವಿಯ ೞ

{2, 3, 2, 3} ಸಂಭ್ರಮ. ಸಂಪತ್ಸಾ. ಸಪ್ತಸ್ಥ. ಬಿಟ್ಟುಬಿಡು. ಪ್ರ ೞ ಸಪ್ತಸ್ಥ. ಸಂಪತ್ಸಾ. ಸಂಪತ್ಸಾ. ಸಂಪತ್ಸಾ

ಎಲ್ಲರೂ ॥ ೧೯೬೬. ಲ್ಲಿ. ಅಳಿಯನ. ೧೯೬೬ನೆ. ಸಂಪಾದನೆ. ೪ {4
ಪ್ರಾಣಿಗಳು. ಅಳಿ. ಪ್ರಾಣಿಗಳು. ೧೯೬೬ನೆ. ಅಳಿಯನ. ಅಳಿಯನ. ಪ್ರಾಣಿಗಳು.
ಅಳಿಯನ ॥ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಎಲ್ಲರೂ. ಪ್ರಾಣಿ. ಅಳಿಯನ. ಅಳಿಯನ. ೩ {3
ಪ್ರಾಣಿಗಳು. ಪ್ರಾಣಿ. ಪ್ರಾಣಿಗಳು. ಎಲ್ಲರೂ. ಪ್ರಾಣಿಗಳು. ಅಳಿಯನ.
ಅಳಿಯನ. ೧೯೬೬. ೧೯೬೬ನೆ. ಅಳಿಯನ. ಅಳಿಯನ. ಪ್ರಾಣಿಗಳು. ಅಳಿಯನ.
ಪ್ರಾಣಿಗಳು. ಅಳಿ. ಪ್ರಾಣಿಗಳು. ಅಳಿಯನ. ಅಳಿಯನ. ಪ್ರಾಣಿಗಳು. ಅಳಿಯನ.
ಅಳಿಯನ. ಅಳಿಯನ. ಪ್ರಾಣಿಗಳು. ಅಳಿಯನ. ಅಳಿಯನ. ಪ್ರಾಣಿಗಳು. ಅಳಿಯನ.
ಅಳಿಯನ. ಅಳಿಯನ. ಪ್ರಾಣಿಗಳು. ಅಳಿಯನ. ಅಳಿಯನ. ಪ್ರಾಣಿಗಳು. ಅಳಿಯನ.
ಅಳಿಯನ. ಅಳಿಯನ. ಪ್ರಾಣಿಗಳು. ಅಳಿಯನ. ಅಳಿಯನ. ಪ್ರಾಣಿಗಳು. ಅಳಿಯನ. ೨ {2
ಅಳಿಯನ. ಪ್ರಾಣಿ. ಪ್ರಾಣಿಗಳು. ಅಳಿಯನ. ಅಳಿಯನ. ಸಂಪಾದನೆ. ಅಳಿ-

ಅಳಿಯನ. ೩೫. ಪ್ರಾಣಿಗಳು. ಅಳಿ-ಅಳಿ ॥
ಅಳಿಯನ. ಅಳಿಯನ. ಅಳಿಯನ. ಸಂಪಾದನೆ. ಅಳಿಯನ.

(೨೮) ॥ ಪ್ರಾಣಿ. ಪ್ರಾ-ಪ್ರಾ. ಪ್ರಾಣಿಗಳು. ಅಳಿಯನ. ೨ {1

ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಮೂರನೆಯ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಅರ್ಧದಷ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಅವು ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಈ ಮೂರು ಪಕ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಪಕ್ಷವನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಂಡರೂ ಅಂತಿಮ ಫಲಿತಾಂಶದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಮೊದಲನೆಯ ಪಕ್ಷವನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರ ಸುಲಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮೊದಲನೆಯ ಪಕ್ಷವನ್ನೇ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಸಂಖ್ಯೆಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಅರ್ಧದಷ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಎರಡರಷ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಅವು ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿಕೊಂಡು ಲೆಕ್ಕಾಚಾರ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

---

(೨೮) ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಸಂಖ್ಯೆಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಅರ್ಧದಷ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಎರಡರಷ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಅವು ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿಕೊಂಡು ಲೆಕ್ಕಾಚಾರ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

೧, ೨) ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಸಂಖ್ಯೆಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಅರ್ಧದಷ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಎರಡರಷ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಅವು ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿಕೊಂಡು ಲೆಕ್ಕಾಚಾರ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

{۱ ۶} (۶۵) ۞ ಕಿಲಾಲಪುರ-೨. ಸಮುದ್ರ. ೩೫. ಅಂತಿಮ-೨.

ೞೂ-ಗಿ ೞ

{۲ ۲} ಸಂಖ್ಯೆ-ಗಿಣಿಗಿ. ಗಿಣಿ-ಸಿಖಿಗಿ. ಗಿಣಿ-ಸಿಖಿಗಿ. ಸಂಖ್ಯೆ-ಗಿಣಿಗಿ. ಸಂಖ್ಯೆ. ೩೫. ಗಿಣಿಸಂ.

{۳ ۳} ಸಂಖ್ಯೆಯಿಂ. ಗಿಣಿ-೫. ಸಂಖ್ಯೆಯಿಂ. ಗಿಣಿ-೫. ೞೂ-ಗಿ ೞ ಸಂಖ್ಯೆ-ಗಿಣಿಗಿ. ಗಿಣಿಗಿ. ೪೫-೫೩. ಸಂಖ್ಯೆಯಿಂ. ಗಿಣಿ-೫. ಸಂಖ್ಯೆಯಿಂ. ಗಿಣಿ-೫.

{۴ ۴} ಸಂಖ್ಯೆಯಿಂ. ಗಿಣಿ-೫. ಸಂಖ್ಯೆಯಿಂ. ಗಿಣಿ-೫. ೩೫. ಗಿಣಿಸಂ. ಸಂಖ್ಯೆಯಿಂ. ಗಿಣಿ-೫. ಸಂಖ್ಯೆಯಿಂ. ಗಿಣಿ-೫.

{۵ ۵} ಸಂಖ್ಯೆಯಿಂ. ಗಿಣಿ-೫. ಸಂಖ್ಯೆಯಿಂ. ಗಿಣಿ-೫. ಸಂಖ್ಯೆಯಿಂ. ಗಿಣಿ-೫. ಸಂಖ್ಯೆಯಿಂ. ಗಿಣಿ-೫. ಸಂಖ್ಯೆಯಿಂ. ಗಿಣಿ-೫. ಸಂಖ್ಯೆಯಿಂ. ಗಿಣಿ-೫.

{۶ ۷} ಸಂಖ್ಯೆಯಿಂ. ಗಿಣಿ-೫. ಸಂಖ್ಯೆಯಿಂ. ಗಿಣಿ-೫. ಸಂಖ್ಯೆಯಿಂ. ಗಿಣಿ-೫. ಸಂಖ್ಯೆಯಿಂ. ಗಿಣಿ-೫. ಸಂಖ್ಯೆಯಿಂ. ಗಿಣಿ-೫. ಸಂಖ್ಯೆಯಿಂ. ಗಿಣಿ-೫.

{۷ ۸} ಸಂಖ್ಯೆಯಿಂ. ಗಿಣಿ-೫. ಸಂಖ್ಯೆಯಿಂ. ಗಿಣಿ-೫. ಸಂಖ್ಯೆಯಿಂ. ಗಿಣಿ-೫. ಸಂಖ್ಯೆಯಿಂ. ಗಿಣಿ-೫. ಸಂಖ್ಯೆಯಿಂ. ಗಿಣಿ-೫. ಸಂಖ್ಯೆಯಿಂ. ಗಿಣಿ-೫.

{۸ ۹} ಸಂಖ್ಯೆಯಿಂ. ಗಿಣಿ-೫. ಸಂಖ್ಯೆಯಿಂ. ಗಿಣಿ-೫. ಸಂಖ್ಯೆಯಿಂ. ಗಿಣಿ-೫. ಸಂಖ್ಯೆಯಿಂ. ಗಿಣಿ-೫. ಸಂಖ್ಯೆಯಿಂ. ಗಿಣಿ-೫. ಸಂಖ್ಯೆಯಿಂ. ಗಿಣಿ-೫.

{2,3 / 2,3} ررڕڤ. ٻڌ. ٿ٣٣ـ٥ـررس. ٣٣٠١. ٣٠١ـ٥ـررس. ٻڌ. ررڕڤ. ررڕڤ. ٻڌ. ٣٣٠١. ٣٠١ـ٥ـررس

ন-ন্দ্রে৫৯৫৫৫

ಕೃಷ್ಣಾಭಿಮುಖವಾಗಿ ಕುಳಿತು ಕೊಂಡಿರುವ ಅವನ ಎಡಗಡೆಯಲ್ಲಿ ಅವನ ತಮ್ಮನಾದ ಭೀಮಸೇನನು ಕುಳಿತಿರುವನು. ಅವನ ಬಲಗಡೆಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಜುನನು ಕುಳಿತಿರುವನು. ಅವನ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಅವನ ತಮ್ಮಂದಿರಾದ ನಕುಲ ಸಹದೇವರು ಕುಳಿತಿರುವರು. ಅವರ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಅವನ ಮಾವನಾದ ದ್ರುಪದನು ಕುಳಿತಿರುವನು. ಅವನ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಅವನ ಅಳಿಯಂದಿರಾದ ಅಭಿಮನ್ಯು ಮೊದಲಾದವರು ಕುಳಿತಿರುವರು. ಅವರ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಅವನ ಮಾವನಾದ ವಿರಾಟನು ಕುಳಿತಿರುವನು. ಅವನ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಅವನ ಅಳಿಯಂದಿರಾದ ಉತ್ತರ ಮೊದಲಾದವರು ಕುಳಿತಿರುವರು. ಅವರ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಅವನ ಮಾವನಾದ ಶಲ್ಯನು ಕುಳಿತಿರುವನು. ಅವನ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಅವನ ಅಳಿಯಂದಿರಾದ ಸುಧನ್ವ ಮೊದಲಾದವರು ಕುಳಿತಿರುವರು. ಅವರ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಅವನ ಮಾವನಾದ ಶಕುನಿಯು ಕುಳಿತಿರುವನು. ಅವನ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಅವನ ಅಳಿಯಂದಿರಾದ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಮೊದಲಾದವರು ಕುಳಿತಿರುವರು. ಅವರ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಅವನ ಮಾವನಾದ ಭೂರಿಶ್ರವನು ಕುಳಿತಿರುವನು. ಅವನ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಅವನ ಅಳಿಯಂದಿರಾದ ಸೂರ್ಯವರ್ಮ ಮೊದಲಾದವರು ಕುಳಿತಿರುವರು. ಅವರ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಅವನ ಮಾವನಾದ ಕೃತವರ್ಮನು ಕುಳಿತಿರುವನು. ಅವನ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಅವನ ಅಳಿಯಂದಿರಾದ ಕ್ಷೇಮಕ ಮೊದಲಾದವರು ಕುಳಿತಿರುವರು. ಅವರ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಅವನ ಮಾವನಾದ ಜಯದ್ರಥನು ಕುಳಿತಿರುವನು. ಅವನ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಅವನ ಅಳಿಯಂದಿರಾದ ಕೋಟಿಕಾಸ್ಯ ಮೊದಲಾದವರು ಕುಳಿತಿರುವರು. ಅವರ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಅವನ ಮಾವನಾದ ಕಾಂಭೋಜರಾಜನು ಕುಳಿತಿರುವನು. ಅವನ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಅವನ ಅಳಿಯಂದಿರಾದ ಸುದಕ್ಷಿಣ ಮೊದಲಾದವರು ಕುಳಿತಿರುವರು. ಅವರ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಅವನ ಮಾವನಾದ ಕಾಶಿರಾಜನು ಕುಳಿತಿರುವನು. ಅವನ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಅವನ ಅಳಿಯಂದಿರಾದ ಅಭಿಭೂ ಮೊದಲಾದವರು ಕುಳಿತಿರುವರು. ಅವರ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಅವನ ಮಾವನಾದ ಶೈಬ್ಯನು ಕುಳಿತಿರುವನು. ಅವನ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಅವನ ಅಳಿಯಂದಿರಾದ ಗೋವಾಸನ ಮೊದಲಾದವರು ಕುಳಿತಿರುವರು. ಅವರ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಅವನ ಮಾವನಾದ ಕೇಕಯರಾಜನು ಕುಳಿತಿರುವನು. ಅವನ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಅವನ ಅಳಿಯಂದಿರಾದ ಬೃಹತ್ಕ್ಷತ್ರ ಮೊದಲಾದವರು ಕುಳಿತಿರುವರು. ಅವರ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಅವನ ಮಾವನಾದ ಯುಧಾಮನ್ಯು ಕುಳಿತಿರುವನು. ಅವನ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಅವನ ಅಳಿಯಂದಿರಾದ ಉತ್ತಮೌಜ ಮೊದಲಾದವರು ಕುಳಿತಿರುವರು. ಅವರ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಅವನ ಮಾವನಾದ ಶಿಖಂಡಿಯು ಕುಳಿತಿರುವನು. ಅವನ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಅವನ ಅಳಿಯಂದಿರಾದ ದ್ರೌಪದೇಯರು ಕುಳಿತಿರುವರು. ಅವರ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಅವನ ಮಾವನಾದ ಯುಯುಧಾನನು ಕುಳಿತಿರುವನು. ಅವನ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಅವನ ಅಳಿಯಂದಿರಾದ ಸೌಭದ್ರ ಮೊದಲಾದವರು ಕುಳಿತಿರುವರು. ಅವರ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಅವನ ಮಾವನಾದ ಚೇಕಿತಾನನು ಕುಳಿತಿರುವನು. ಅವನ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಅವನ ಅಳಿಯಂದಿರಾದ ಧೃಷ್ಟಕೇತು ಮೊದಲಾದವರು ಕುಳಿತಿರುವರು. ಅವರ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಅವನ ಮಾವನಾದ ಪುರುಜಿತನು ಕುಳಿತಿರುವನು. ಅವನ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಅವನ ಅಳಿಯಂದಿರಾದ ಕುಂತಿಭೋಜ ಮೊದಲಾದವರು ಕುಳಿತಿರುವರು. ಅವರ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಅವನ ಮಾವನಾದ ಶತಾನೀಕನು ಕುಳಿತಿರುವನು. ಅವನ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಅವನ ಅಳಿಯಂದಿರಾದ ಶ್ರುತಕರ್ಮ ಮೊದಲಾದವರು ಕುಳಿತಿರುವರು. ಅವರ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಅವನ ಮಾವನಾದ ಶತಾನೀಕನು ಕುಳಿತಿರುವನು. ಅವನ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಅವನ ಅಳಿಯಂದಿರಾದ ಶ್ರುತಕರ್ಮ ಮೊದಲಾದವರು ಕುಳಿತಿರುವರು. ಅವರ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಅವನ ಮಾವನಾದ ಶತಾನೀಕನು ಕುಳಿತಿರುವನು. ಅವನ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಅವನ ಅಳಿಯಂದಿರಾದ ಶ್ರುತಕರ್ಮ ಮೊದಲಾದವರು ಕುಳಿತಿರುವರು.

2 } ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಅಭಿಮುಖರಾಗಿ ಕುಳಿತಿರುವರು. ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಅಭಿಮುಖರಾಗಿ ಕುಳಿತಿರುವರು. ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಅಭಿಮುಖರಾಗಿ ಕುಳಿತಿರುವರು.

ಇಂತಿವರೆ. ಕೃಷ್ಣರಾಯ ಮಂಡಲ ಸಮಾಪ್ತಂ.

1 } (೮೭) ಅನಂತರ ಕೃಷ್ಣನು ಅವರೆಲ್ಲರಿಗೆ ಅಭಿಮುಖನಾಗಿ ಅವರೆಲ್ಲರನ್ನೂ ನೋಡುತ್ತ ಅವರಿಗೆ ಹೇಳಿದನು.

ಇಂತಿವರೆ. ಕೃಷ್ಣರಾಯ ಮಂಡಲ ಸಮಾಪ್ತಂ.

ಸಹಿತ. ಸಾಹಿತ್ಯ. ಕಲಾಸಹಿತವಾದ ಪ್ರಬಂಧ. ಶೋಭನ. ಪೂರ್ಣ. ಪರಿಪೂರ್ಣ. ಸಮಗ್ರ. ಸಮಸ್ತ. ಸಕಲ. ಸಮಸ್ತವಾದ. ಸಕಲವಾದ. ಸಮಗ್ರವಾದ

{ ۳ ۳ } ۞ ಬಹುಪಾಲು ಜನರು. ಅಸಾಧಾರಣ. ಕಾ- ಇಟ್ಟಿಗೆ-ಯ. ಮಟ್ಟ. ಸಂಪೂರ್ಣ. ಕಾಲಿಡು. ಕಾಲಿಟ್ಟ. ಕಾಲಿಡುವ. ಕಾಲಿಟ್ಟು. ಕಾಲಿಡುತ್ತಾ. ಕಾಲಿಡುತ್ತಾ-

(١٤) ۞ ઽનઽનુ. ઽમઽપ્રઽઽઽઽ-ર. ૠઽન-ઽનિ ۞ ઽનાસુ-ઽનાદ્રુ. ૩૫. ાસઽનઽન-ર. ૬૪૬-ઽનિ ۞ { 1 / 2 }

ન૦ઽનાસ. ઽમઽપ્રઽઽઽઽ-ર. ૠઽન-ર. ઽનાસુ-ઽનાદ્રુ. ાન૦૦ાા. ઽનાસુ. ાન૦૦ાા. ઽનાસુ

ಅಷ್ಟಾ. ಅಳಿಸು ⊛
ಕಾ. ಅಂಜು. ಪ್ರಾಕೃ. ಅಂಜಅ. ಸಂಸ್ಕೃ. ಅಂಜನ. ತೆಲು. ಕಾ. ಅಂಜು. ಪ್ರಾಕೃ. ಅಂಜಅ. ಸಂಸ್ಕೃ. ಅಂಜನ. ತೆಲು.
ಅಂಜನಮು. ಮಲ. ಅಂಜನಂ. ತುಳು. ಅಂಜನ. ಕೊಡ. ಅಂಜ್. ಕೋಲಾ. ಅಂಜ್. ಕುರು. ಅಂಜ್ಕಾ. ಮಾಲ್ತೊ. ಅಂಜ್.
ಅಂಜಿಕ್. ಬ್ರಾಹೂ. ಅಂಜಿಕ್. ಗೊಂ. ಅಂಜ್ನಾ. ಕೂಯಿ. ಅಂಜಿ. ಕೋಯ. ಅಂಜಿ. ಕೋಲಾ. ಅಂಜಿ. ಕೋಲಾ. ಅಂಜಿ.
ಅಂಜಿಕ್. ಕೋಲಾ. ಅಂಜಿ. ಕೋಲಾ. ಅಂಜಿಕ್. ಕೋಲಾ. ಅಂಜಿಕ್. ಕೋಲಾ. ಅಂಜಿಕ್. ಕೋಲಾ. ಅಂಜಿಕ್.
ಕೋಲಾ. ಅಂಜಿಕ್. ಕೋಲಾ. ಅಂಜಿಕ್. ಕೋಲಾ. ಅಂಜಿಕ್. ಕೋಲಾ. ಅಂಜಿಕ್. ಕೋಲಾ. ಅಂಜಿಕ್. ಕೋಲಾ.
ಅಂಜಿಕ್. ಕೋಲಾ. ಅಂಜಿಕ್

ಅಸಂಖ್ಯಾತರು. ಮೂ. ಅಸಂಖ್ಯ. ಸ್ತೋಕ. ಅಸಂಖ್ಯಾತರು. ಮೂ. ಅಲ್ಪ. ಅಲ್ಪತರ. ಅಸಂಖ್ಯಾತರು. ಮೂ. ಅಸಂಖ್ಯ. ಸ್ತೋಕ. ಅಸಂಖ್ಯಾತರು. ಮೂ. ಅಲ್ಪ. ಅಲ್ಪತರ. ಸ್ತೋಕತರ

૭૫૫૬૫૭૫૮૫૯૫૧૦૫૧૧૫૧૨૫૧૩૫૧૪૫૧૫૫૧૬૫૧૭૫૧૮૫૧૯૫૨૦૫૨૧૫૨૨૫૨૩૫૨૪૫૨૫૫૨૬૫૨૭૫૨૮૫૨૯૫૩૦૫૩૧૫૩૨૫૩૩૫૩૪૫૩૫૫૩૬૫૩૭૫૩૮૫૩૯૫૪૦૫૪૧૫૪૨૫૪૩૫૪૪૫૪૫૫૪૬૫૪૭૫૪૮૫૪૯૫૫૦૫૫૧૫૫૨૫૫૩૫૫૪૫૫૫૫૫૬૫૫૭૫૫૮૫૫૯૫૬૦૫૬૧૫૬૨૫૬૩૫૬૪૫૬૫૫૬૬૫૬૭૫૬૮૫૬૯૫૭૦૫૭૧૫૭૨૫૭૩૫૭૪૫૭૫૫૭૬૫૭૭૫૭૮૫૭૯૫૮૦૫૮૧૫૮૨૫૮૩૫૮૪૫૮૫૫૮૬૫૮૭૫૮૮૫૮૯૫૯૦૫૯૧૫૯૨૫૯૩૫૯૪૫૯૫૫૯૬૫૯૭૫૯૮૫૯૯૬૦૦૬૦૧૬૦૨૬૦૩૬૦૪૬૦૫૬૦૬૬૦૭૬૦૮૬૦૯૬૧૦૬૧૧૬૧૨૬૧૩૬૧૪૬૧૫૬૧૬૬૧૭૬૧૮૬૧૯૬૨૦૬૨૧૬૨૨૬૨૩૬૨૪૬૨૫૬૨૬૬૨૭૬૨૮૬૨૯૬૩૦૬૩૧૬૩૨૬૩૩૬૩૪૬૩૫૬૩૬૬૩૭૬૩૮૬૩૯૬૪૦૬૪૧૬૪૨૬૪૩૬૪૪૬૪૫૬૪૬૬૪૭૬૪૮૬૪૯૬૫૦૬૫૧૬૫૨૬૫૩૬૫૪૬૫૫૬૫૬૬૫૭૬૫૮૬૫૯૬૬૦૬૬૧૬૬૨૬૬૩૬૬૪૬૬૫૬૬૬૬૬૭૬૬૮૬૬૯૬૭૦૬૭૧૬૭૨૬૭૩૬૭૪૬૭૫૬૭૬૬૭૭૬૭૮૬૭૯૬૮૦૬૮૧૬૮૨૬૮૩૬૮૪૬૮૫૬૮૬૬૮૭૬૮૮૬૮૯૬૯૦૬૯૧૬૯૨૬૯૩૬૯૪૬૯૫૬૯૬૬૯૭૬૯૮૬૯૯૭૦૦૭૦૧૭૦૨૭૦૩૭૦૪૭૦૫૭૦૬૭૦૭૭૦૮૭૦૯૭૧૦૭૧૧૭૧૨૭૧૩૭૧૪૭૧૫૭૧૬૭૧૭૭૧૮૭૧૯૭૨૦૭૨૧૭૨૨૭૨૩૭૨૪૭૨૫૭૨૬૭૨૭૭૨૮૭૨૯૭૩૦૭૩૧૭૩૨૭૩૩૭૩૪૭૩૫૭૩૬૭૩૭૭૩૮૭૩૯૭૪૦૭૪૧૭૪૨૭૪૩૭૪૪૭૪૫૭૪૬૭૪૭૭૪૮૭૪૯૭૫૦૭૫૧૭૫૨૭૫૩૭૫૪૭૫૫૭૫૬૭૫૭૭૫૮૭૫૯૭૬૦૭૬૧૭૬૨૭૬૩૭૬૪૭૬૫૭૬૬૭૬૭૭૬૮૭૬૯૭૭૦૭૭૧૭૭૨૭૭૩૭૭૪૭૭૫૭૭૬૭૭૭૭૭૮૭૭૯૭૮૦૭૮૧૭૮૨૭૮૩૭૮૪૭૮૫૭૮૬૭૮૭૭૮૮૭૮૯૭૯૦૭૯૧૭૯૨૭૯૩૭૯૪૭૯૫૭૯૬૭૯૭૭૯૮૭૯૯૮૦૦૮૦૧૮૦૨૮૦૩૮૦૪૮૦૫૮૦૬૮૦૭૮૦૮૮૦૯૮૧૦૮૧૧૮૧૨૮૧૩૮૧૪૮૧૫૮૧૬૮૧૭૮૧૮૮૧૯૮૨૦૮૨૧૮૨૨૮૨૩૮૨૪૮૨૫૮૨૬૮૨૭૮૨૮૮૨૯૮૩૦૮૩૧૮૩૨૮૩૩૮૩૪૮૩૫૮૩૬૮૩૭૮૩૮૮૩૯૮૪૦૮૪૧૮૪૨૮૪૩૮૪૪૮૪૫૮૪૬૮૪૭૮૪૮૮૪૯૮૫૦૮૫૧૮૫૨૮૫૩૮૫૪૮૫૫૮૫૬૮૫૭૮૫૮૮૫૯૮૬૦૮૬૧૮૬૨૮૬૩૮૬૪૮૬૫૮૬૬૮૬૭૮૬૮૮૬૯૮૭૦૮૭૧૮૭૨૮૭૩૮૭૪૮૭૫૮૭૬૮૭૭૮૭૮૮૭૯૮૮૦૮૮૧૮૮૨૮૮૩૮૮૪૮૮૫૮૮૬૮૮૭૮૮૮૮૮૯૮૯૦૮૯૧૮૯૨૮૯૩૮૯૪૮૯૫૮૯૬૮૯૭૮૯૮૮૯૯૯૦૦૯૦૧૯૦૨૯૦૩૯૦૪૯૦૫૯૦૬૯૦૭૯૦૮૯૦૯૯૧૦૯૧૧૯૧૨૯૧૩૯૧૪૯૧૫૯૧૬૯૧૭૯૧૮૯૧૯૯૨૦૯૨૧૯૨૨૯૨૩૯૨૪૯૨૫૯૨૬૯૨૭૯૨૮૯૨૯૯૩૦૯૩૧૯૩૨૯૩૩૯૩૪૯૩૫૯૩૬૯૩૭૯૩૮૯૩૯૯૪૦૯૪૧૯૪૨૯૪૩૯૪૪૯૪૫૯૪૬૯૪૭૯૪૮૯૪૯૯૫૦૯૫૧૯૫૨૯૫૩૯૫૪૯૫૫૯૫૬૯૫૭૯૫૮૯૫૯૯૬૦૯૬૧૯૬૨૯૬૩૯૬૪૯૬૫૯૬૬૯૬૭૯૬૮૯૬૯૯૭૦૯૭૧૯૭૨૯૭૩૯૭૪૯૭૫૯૭૬૯૭૭૯૭૮૯૭૯૯૮૦૯૮૧૯૮૨૯૮૩૯૮૪૯૮૫૯૮૬૯૮૭૯૮૮૯૮૯૯૯૦૯૯૧૯૯૨૯૯૩૯૯૪૯૯૫૯૯૬૯૯૭૯૯૮૯૯૯

---

૧ (૬૨) ૭૮૭૮૭ ૭૫૭૮૭૫. ૭૫૭૭૫૭૫. ૭૫૭૭૫૭૫. ૭૫૭૭૫૭૫. ૭૫૭૭૫૭૫.
૨ ૭૫૭૭૫૭૫. ૭૫૭૭૫૭૫. ૭૫૭૭૫૭૫. ૭૫૭૭૫૭૫. ૭૫૭૭૫૭૫. ૭૫૭૭૫૭૫. ૭૫૭૭૫૭૫.

---

૧ (૬૩) ૭૮૭૮૭ ૭૫૭૮૭૫. ૭૫૭૭૫૭૫. ૭૫૭૭૫૭૫. ૭૫૭૭૫૭૫. ૭૫૭૭૫૭૫.
૨ ૭૫૭૭૫૭૫. ૭૫૭૭૫૭૫. ૭૫૭૭૫૭૫. ૭૫૭૭૫૭૫. ૭૫૭૭૫૭૫. ૭૫૭૭૫૭૫. ૭૫૭૭૫૭૫.

---

૧ (૬૪) ૭૮૭૮૭ ૭૫૭૮૭૫. ૭૫૭૭૫૭૫. ૭૫૭૭૫૭૫. ૭૫૭૭૫૭૫. ૭૫૭૭૫૭૫.
૨ ૭૫૭૭૫૭૫. ૭૫૭૭૫૭૫. ૭૫૭૭૫૭૫. ૭૫૭૭૫૭૫. ૭૫૭૭૫૭૫. ૭૫૭૭૫૭૫. ૭૫૭૭૫૭૫.

૭૫૭૭૫૭૫. ૭૫૭૭૫૭૫. ૭૫૭૭૫૭૫. ૭૫૭૭૫૭૫. ૭૫૭૭૫૭૫. ૭૫૭૭૫૭૫. ૭૫૭૭૫૭૫.

---

† આમ્બે શબ્દને બદલે પેહલવી લખાંણુમાં ૭૫૭૭૫ બોલ મળેછે, તે નકલ કરનારની ભુલથી ૭૫૭૭૫ માંનો ; નીકલી જવાને લીધે બનેલુંછે, તેથી હમોએ અતરે તે બોલને શુધારીને તેહનો ઉચ્ચાર લખ્યેબોછે.

{ ३ ३ } ॥ ८ ॥ ततः सप्तमे दिवसे प्रातरेव सर्वे मिलित्वा तत्र गत्वा तं मृतं दृष्ट्वा तस्य पुत्रं प्रति प्रोचुः । हे पुत्र ! अस्माकं पितुः कियान् परिचयः आसीत् ? तत्र स पुत्रः प्रोवाच । अहं तु तस्य परिचयं न जानामि । परं मम माता जानाति । ततस्ते तां पप्रच्छुः । हे मातः ! कियान् परिचयः आसीत् ? सा प्रोवाच । अहं तु तस्य परिचयं न जानामि । परं मम पिता जानाति । ततस्ते तं पप्रच्छुः । हे पितः ! कियान् परिचयः आसीत् ? स प्रोवाच । अहं तु तस्य परिचयं न जानामि । परं मम पितामहः जानाति । ततस्ते तं पप्रच्छुः । हे पितामह ! कियान् परिचयः आसीत् ? स प्रोवाच । अहं तु तस्य परिचयं न जानामि । परं मम प्रपितामहः जानाति । ततस्ते तं पप्रच्छुः । हे प्रपितामह ! कियान् परिचयः आसीत् ? स प्रोवाच । अहं तु तस्य परिचयं न जानामि । परं मम वृद्धप्रपितामहः जानाति । ततस्ते तं पप्रच्छुः । हे वृद्धप्रपितामह ! कियान् परिचयः आसीत् ? स प्रोवाच । अहं तु तस्य परिचयं न जानामि । परं मम मातामहः जानाति । ततस्ते तं पप्रच्छुः । हे मातामह ! कियान् परिचयः आसीत् ? स प्रोवाच । अहं तु तस्य परिचयं न जानामि । परं मम मातुः पिता जानाति । ततस्ते तं पप्रच्छुः । हे मातुः पितः ! कियान् परिचयः आसीत् ? स प्रोवाच । अहं तु तस्य परिचयं न जानामि । परं मम मातुः पितामहः जानाति । ततस्ते तं पप्रच्छुः । हे मातुः पितामह ! कियान् परिचयः आसीत् ? स प्रोवाच । अहं तु तस्य परिचयं न जानामि । परं मम मातुः प्रपितामहः जानाति । ततस्ते तं पप्रच्छुः । हे मातुः प्रपितामह ! कियान् परिचयः आसीत् ? स प्रोवाच । अहं तु तस्य परिचयं न जानामि । परं मम मातुः वृद्धप्रपितामहः जानाति । ततस्ते तं पप्रच्छुः । हे मातुः वृद्धप्रपितामह ! कियान् परिचयः आसीत् ? स प्रोवाच । अहं तु तस्य परिचयं न जानामि । परं मम पितुः मातामहः जानाति । ततस्ते तं पप्रच्छुः । हे पितुः मातामह ! कियान् परिचयः आसीत् ? स प्रोवाच । अहं तु तस्य परिचयं न जानामि । परं मम पितुः मातुः पिता जानाति । ततस्ते तं पप्रच्छुः । हे पितुः मातुः पितः ! कियान् परिचयः आसीत् ? स प्रोवाच । अहं तु तस्य परिचयं न जानामि । परं मम पितुः मातुः पितामहः जानाति । ततस्ते तं पप्रच्छुः । हे पितुः मातुः पितामह ! कियान् परिचयः आसीत् ? स प्रोवाच । अहं तु तस्य परिचयं न जानामि । परं मम पितुः मातुः प्रपितामहः जानाति । ततस्ते तं पप्रच्छुः । हे पितुः मातुः प्रपितामह ! कियान् परिचयः आसीत् ? स प्रोवाच । अहं तु तस्य परिचयं न जानामि । परं मम पितुः मातुः वृद्धप्रपितामहः जानाति । ततस्ते तं पप्रच्छुः । हे पितुः मातुः वृद्धप्रपितामह ! कियान् परिचयः आसीत् ? स प्रोवाच । अहं तु तस्य परिचयं न जानामि । परं मम पितुः पितुः मातामहः जानाति । ततस्ते तं पप्रच्छुः । हे पितुः पितुः मातामह ! कियान् परिचयः आसीत् ? स प्रोवाच । अहं तु तस्य परिचयं न जानामि । परं मम पितुः पितुः मातुः पिता जानाति । ततस्ते तं पप्रच्छुः । हे पितुः पितुः मातुः पितः ! कियान् परिचयः आसीत् ? स प्रोवाच । अहं तु तस्य परिचयं न जानामि । परं मम पितुः पितुः मातुः पितामहः जानाति । ततस्ते तं पप्रच्छुः । हे पितुः पितुः मातुः पितामह ! कियान् परिचयः आसीत् ? स प्रोवाच । अहं तु तस्य परिचयं न जानामि । परं मम पितुः पितुः मातुः प्रपितामहः जानाति । ततस्ते तं पप्रच्छुः । हे पितुः पितुः मातुः प्रपितामह ! कियान् परिचयः आसीत् ? स प्रोवाच । अहं तु तस्य परिचयं न जानामि । परं मम पितुः पितुः मातुः वृद्धप्रपितामहः जानाति । ततस्ते तं पप्रच्छुः । हे पितुः पितुः मातुः वृद्धप्रपितामह ! कियान् परिचयः आसीत् ? स प्रोवाच । अहं तु तस्य परिचयं न जानामि । परं मम पितुः पितुः पितामहः जानाति । ततस्ते तं पप्रच्छुः । हे पितुः पितुः पितामह ! कियान् परिचयः आसीत् ? स प्रोवाच । अहं तु तस्य परिचयं न जानामि । परं मम पितुः पितुः प्रपितामहः जानाति । ततस्ते तं पप्रच्छुः । हे पितुः पितुः प्रपितामह ! कियान् परिचयः आसीत् ? स प्रोवाच । अहं तु तस्य परिचयं न जानामि । परं मम पितुः पितुः वृद्धप्रपितामहः जानाति । ततस्ते तं पप्रच्छुः । हे पितुः पितुः वृद्धप्रपितामह ! कियान् परिचयः आसीत् ? स प्रोवाच । अहं तु तस्य परिचयं न जानामि । परं मम पितुः प्रपितामहः जानाति । ततस्ते तं पप्रच्छुः । हे पितुः प्रपितामह ! कियान् परिचयः आसीत् ? स प्रोवाच । अहं तु तस्य परिचयं न जानामि । परं मम पितुः वृद्धप्रपितामहः जानाति । ततस्ते तं पप्रच्छुः । हे पितुः

ಸ-ಸಾಹ. ಸಿಸ್ಸಾಹ. ಸಾಹಸ. ಸಸಂ. ಸಾಹಸಾಹ. ಸಿಸಾಲಂಕ. ಕೀ. ಸಸ್ಸಾ. ಸಾಸಾ. ಕೀ. ಕಿಂ. ಸಾಹಸಾಹ. ಸಾಹಸಾಹ. ಸಾಲಂಕಿಸ್ಸಾಹ. ಸಾಲಂಕಿಸ್ಸಾಹ. ಸಾಸಾ. ಸಾಹಸಾಹ. ಸಾಹಸಾಹ. ಸಾಹಸಾಹ

{ ५ / ६ } ... ...

ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿ. ಸಂಸಾರಬಂಧ-ರ. ಅಗ್ನಿಯಂತೆ ಕಾಣುವ. ಕಿಚ್ಚು. ಕಾಡಿಗೆ. ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ-ರ. ಕಾಳಿಕಾದೇವಿಯ. ಕಾಡಿನಲ್ಲಿರುವ. ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ. ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಕಾಡುಮನುಷ್ಯರು. ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಕಾಡುಮನುಷ್ಯರ ಹೆಂಡತಿ. ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಕಾಡುಮನುಷ್ಯರ ಹೆಂಡತಿಯಾದ. ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಕಾಡುಮನುಷ್ಯರ ಹೆಂಡತಿಯಾದ ಕಾಡುಮನುಷ್ಯರ. ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಕಾಡುಮನುಷ್ಯರ ಹೆಂಡತಿಯಾದ ಕಾಡುಮನುಷ್ಯರ ಹೆಣ್ಣು. ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಕಾಡುಮನುಷ್ಯರ ಹೆಂಡತಿಯಾದ ಕಾಡುಮನುಷ್ಯರ ಹೆಣ್ಣು

આએ કેતાબ આગમચથી ખરીદ કરનારા સાહેબોનાં નાંમ.

	નકલ.
મુંબઈની નામદાર સરકાર	૧૦૦
સર જમશેદજી જીજીભાઈ ફરાંસલે	
શન ફંડ	૧૦૦

આ

શેઠ અરદેશરજી હોરમજજી વાડીઆજી.	૪૦
શેઠ અરદેશરજી એદલજી ચીનાઈ ..	૨
શેઠ અરદેશરજી ખરશેદજી દાદીના છોક રાઓ..	૧
શેઠ અરદેશરજી કોશાભાઈ મુનશી ..	૧
શેઠ અરદેશરજી ફરાંમજી મુથ.. ..	૧
શેઠ અરદેશરજી પેસતનજી શેઠના ..	૧
શેઠ અરદેશરજી મેરાંમજી કાપડીઆ..	૧
શેઠ અરદેશરજી એદલજી વાછા. ..	૧
શેઠ અરદેશરજી ધનજીભાઈ વાડીઆ ..	૧
શેઠ અરદેશરજી માણેકજી કાકા. ..	૧
શેઠ અરદેશરજી ઊકરજી ગોદીવાલા..	૧
શેઠ અરદેશરજી હોરમજજી ચીનાઈ..	૧
શેઠ અરદેશરજી જમશેદજી ભાજીવાલા.	૧
શેઠ અસપંદીઆરજી જમશેદજી વાણીઆ	૨
શેઠ અસપંદીઆરજી જમશેદજી કેમેસ્ટ રીવાલા.	૧

એ

શેઠ એદલજી ફરાંમજીની કુંપની. ..	૪
શેઠ એદલજી નશરવાંનજી શેઠના ..	૧
શેઠ એદલજી ખરશેદજી બનાથવાલા..	૧
શેઠ એદલજી ખરશેદજી બાઈસના. ..	૧
શેઠ એદલજી જમશેદજી ખરાસ. ..	૫
શેઠ એદલજી રૂસતમજી મોદી. ..	૧
શેઠ એદલજી દારશાજી શેઠના. ..	૧
શેઠ એદલજી ખરશેદજી સુરતી.. ..	૧
શેઠ એદલજી રૂસતમજી સુંનાવાલા..	૧

	નકલ.
શેઠ એદલજી હોરમજજી બામજી ..	૧
શેઠ એદલજી ખરશેદજી વાછા.. ..	૧
શેઠ એદલજી માણેકજી..	૧
શેઠ એદલજી મનચેરજી વાછા. ..	૧
શેઠ એદલજી મેરવાંનજી દુબાસ ..	૨
શેઠ એદલજી કાવશજી મોદી.. ..	૧
શેઠ એદલજી નવરોજજી દસતુર. ..	૧
શેઠ એદલજી કાવશજી કાપીસખાઊ..	૧
શેઠ એદલજી સાપુરજી રીપોરટર. ..	૧
શેઠ એદલજી રૂસતમજી રીપોરટર ..	૧
શેઠ એદલજી સોરાબજી દાવર.. ..	૧

ક

શેઠ કાવશજી તથા ફરાંમજી દીનશાજી પીટીટ..	૧૦
શેઠ કાવશજી નવસેજજી બામજી (કનટ રાકટર).	૫૦
શેઠ કાવશજી જમશેદજી જસાવાલા..	૧
શેઠ કાવશજી પેસતનજી ડાકટર. ..	૧
શેઠ કાવશજી માણેકજી લીમજી. ..	૧
શેઠ કાવશજી સોરાબજી ભેદવાર. ..	૧
શેઠ કાવશજી દાદી લીમજી	૧
શેઠ કાવશજી પેસતનજી કાંમા.. ..	૧
શેઠ કાવશા પેસતનશા કાંમાના. ..	૫
શેઠ કાવશજી જાંહાંગીરજી જશાવાલા..	૧
શેઠ કાવશજી હોરમજજી ડાકટર....	૧
શેઠ કાવશજી હોરમજજી આથાદારૂ..	૧
શેઠ કાવશજી ધનજીશાજી એદનવાલા.	૧
શેઠ કાવશજી બાદરજી ચોકસી....	૧
શેઠ કાવશજી ઊકરજી ખરાસ.. ..	૧
શેઠ કાવશજી હોરમજજી ચીનાઈ..	૧
શેઠ કાવશજી નવરોજજી પાવરી. ..	૧
શેઠ ફરેદુનજી હોરમજજી તરૂચા ..	૧

	નકલ.
શેઠ કુંવરજી ધનજીભાઈ મીસતરી ..	૧
શેઠ કેખસરૂ બેરામજી મેહેતા.. ..	૧
શેઠ કરસનદાસ માધવદાસ	૧

ખ

શેઠ ખરશેદજી ફરદુનજી પારખ.. ..	૫
શેઠ ખરશેદજી નોશેરવાનજી કાંબાજી.	૨
શેઠ ખરશેદજી કાવશજી માણેકજી. ..	૧
શેઠ ખરશેદજી રૂસતમજી કાંબાજી ..	૧
શેઠ ખદયેદજી નવરોજજી વાડીઆજી.	૨
શેઠ ખરશેદજી એદલજી જવેરી. ..	૨
શેઠ ખરશેદજી રૂસતમજી વાડીઆજી.	૨
શેઠ ખરશેદજી માણેકજી શેઠના. ..	૧
શેઠ ખરશેદજી શોરાબજી શેઠના. ..	૧
શેઠ ખરશેદજી શોરાબજી વાછાગાંધી.	૧
શેઠ ખરશેદજી શોરાબજી વાડીઆજી.	૧
શેઠ ખરશેદજી રૂસતમજી શેઠના. ..	૧
શેઠ ખરશેદજી રૂસતમજી થાણેવાલા..	૧

ગ

શેઠ ગોદરેજ મેહેરબાંન ઇરાની. ..	૧

ઘ

ધી આનરએબલ સર જમશેદજી જીજી ભાઈ બારોનેટ સી. એસ. આઈ.	૨૦
શેઠ જમશેદજી ખબરજી વાડીઆજી.	૫
શેઠ જમશેદજી દોરાબજી નાયગામવાલા ની કુંપની	૧૦
શેઠ જમશેદજી નશરવાનજી તાતા..	૫
શેઠ જમશેદજી નશરવાનજી પીટીટ ..	૩
શેઠ જમશેદજી ધનજીભાઈ વાડીઆજી.	૨
શેઠ જમશેદજી સંતોકજી દાવર . ..	૨
શેઠ જમશેદજી ખરશેદજી ભાટલીવાલા.	૨
શેઠ જમશેદજી નવરોજજી.	૨
શેઠ જમશેદજી ખરશેદજી કાંબાજી ..	૨
શેઠ જમશેદજી દાદાભાઈ વાડીઆજી.	૧
શેઠ જમશેદજી દાદાભાઈ આમરીઆ.	૧
શેઠ જમશેદજી મેસ્તનજી માડન. ..	૧

	નકલ.
શેઠ જમશેદજી રતનાગર કેમેસરીવાલા.	૧
શેઠ જમશેદજી મેરવાનજી મોરીનાસ.	૧
શેઠ જમશેદજી ફરદુનજી ઊનવાલા..	૧
શેઠ જમશેદજી જાંહાંગીરજી પંથકી..	૧
શેઠ જમશેદજી સોરાબજી દસતુર. ..	૧
શેઠ જમશેદજી નવરોજજી કાપડીઆ.	૧
શેઠ જમશેદજી અરદેશરજી માણેકશા.	૧
શેઠ જલભાઈ દોરાબજી ઊનરીગર ..	૧
શેઠ જમાસજી કાવશજી પાદસાહા ..	૧
શેઠ જીવનજી હીરજીભાઈ રેડીમની..	૧
શેઠ જીવનજી હોરમજજી ગજદર. ..	૧
શેઠ જીજીભાઈ ફરાંમજી માડન.. ..	૧
શેઠ જીવનજી ખમનજી મેહેતા.. ..	૧
શેઠ જીજીભાઈ જાંહાંગીરજી લાખના..	૧
શેઠ જાંહાંગીરજી રૂસતમજી મોદી ..	૧
શેઠ જાંહાંગીરજી ફરાંમજી જશાવાલા.	૧
શેઠ જાંહાંગીરજી નવરોજજી વાડીઆજી ના છોકરાઓ..	૧
શેઠ જાંહાંગીરજી હોરમજજી વાછાગાંધી	૧
શેઠ જાંહાંગીરજી દાદાભાઈ ઈજનેર..	૧

ડ

શેઠ ડોશાભાઈ હોરમજજી કાંબાજી..	૫
શેઠ ડોશાભાઈ ધનજીભાઈ દીનશાહા.	૩
શેઠ ડોશાભાઈ ફરામજી કરાકા.. ..	૨
શેઠ ડોશાભાઈ એદલજી ગજદર....	૧
શેઠ ડોશાભાઈ હોરમજજી ખનસા ..	૧
શેઠ ડોશાભાઈ જમશેદજી દાવર. ..	૧

ત

શેઠ તેહમુરસપજી જમશેદજી દેશાઈ ..	૧
શેઠ તેહમુલજી પેશાતનજી શેઠના.. ..	૧

દ

શેઠ દીનશાજી માણેકજી પીટીટ....	૨૦
શેઠ દીનશાજી તથા ફરાંમજી ભીખાજી ખાંન..	૫
શેઠ દીનશાજી દાદાભાઈ ગાંધી. ..	૧

નકલ.

શેઠ દાદાભાઈ બહમનજી જીજીભાઈ. ૨
શેઠ દીનશાજી એદલજી લામના .. ૧
શેઠ દીનશાજી સાપુરજી ડોલાશના .. ૧
શેઠ દોરાબજી નાનાભાઈ નવરોજી વા
ડીઆજી ૧
શેઠ દારાશા મેરવાંનજી શેઠના. .. ૧
શેઠ દાદાભાઈ નસરવાનજી ભાવનગરી. ૧
શેઠ દાદાભાઈ પેસતનજી માસતર.... ૧
શેઠ દોરાબજી હોરમજી પટેલ.. .. ૧
શેઠ દારાશા તથા રૂસતમજી ધનજીશા
કપતાન ૧
શેઠ દાદાભાઈ હોરાંગજી. ૧
શેઠ દાદાભાઈ રૂસતમજી અપુ.. .. ૧
શેઠ દીનશાજી ડોસાભાઈ ધનજીભાઈ.. ૧
શેઠ દીનશાજી એદલજી સરાફ. .. ૧
શેઠ દાદાભાઈ તથા કાવશજી પાલનજી
ચવના.. .. .. ૧
શેઠ દીનશાજી નવરોજી બોદ.. .. ૧
શેઠ દોરાબજી પેસતનજી ચેવાવાલા.. ૧
શેઠ દાદાભાઈ બેજનજી કાતરક .. ૧
શેઠ દીનશાજી હોરમજી પદરખાંનેવાલા ૧
શેઠ દોરાબજી પાલનજી ભેદવાર. .. ૨
શેઠ દીનશાજી મેરવાનજી આરીઆં.. ૧
શેઠ દોરાબજી ૪રહુનજી ઊસતાદ .. ૧
શેઠ દીનશાજી હોરમજી સોપારીવાલા ૧
શેઠ દોરાબજી ઊકરજી નાનાભગતના . ૧
શેઠ દાદાભાઈ સાપુરજી ખાનસાહેબ.. ૧
શેઠ દોરાબજી કાંબાજી પરૂચા.. .. ૧
શેઠ દીનશાજી માણેકજી નાનાભાઈ .. ૧
શેઠ દીનશાજી હોરમજી બાટલીવાલા. ૧
શેઠ દીનશાજી દાદાભાઈ નાનકલાથ.. ૧
શેઠ દાદાભાઈ ભીખાજી મોદી.. .. ૧
શેઠ દોરાબજી સોરાબજી બનાજીના.. ૧
શેઠ દાદાભાઈ દીનશાજી મોદી.. .. ૧
શેઠ દાદી માણેકજી લીમજી ૧

ધ

શેઠ ધનજીભાઈ ડોશાભાઈ મામા. .. ૨
શેઠ ધનજીભાઈ પેસતનજી મેહેતા .. ૧
શેઠ ધનજીભાઈ ભીખાજી દાંતરા. .. ૧
શેઠ ધનજીભાઈ બમનજી ગગરાટ .. ૧
શેઠ ધનજીભાઈ કાવશજી ઊમરીગર.. ૧

નકલ.

ન

શેઠ નશરવાનજી માણેકજી પીટીટ .. ૭
શેઠ નશરવાનજી રતનજી તાતા. .. ૧૫
શેઠ નશરવાનજી બમનજી મોદી તથા
છોકરાંઓ ૧
શેઠ નશરવાનજી અરદેશરજી ખરશેદજી
વાડીઆજી ૧
શેઠ નવરોજી ૪રહુનજી. ૧
શેઠ નવરોજી કાવશજી દારૂખાનાવાલા ૧
શેઠ નવરોજી બેજનજી ૪કીરજી .. ૧
શેઠ નવરોજી જાંબંગીરજી ગ્રામડીઆ ૧
શેઠ નવરોજી માણેકજી શેઠના. .. ૧
શેઠ નસરવાનજી એદલજી મુલાં .. ૧
શેઠ નવરોજી દાજીભાઈ ઊનવાલા. ૧
શેઠ નસરવાનજી કાવસજી વાછાગાંધી ૧
શેઠ નાનાભાઈ ૪રાંમજી સપેનસર.. ૧
શેઠ નવરોજી રૂસતમજી મોટાભાઈ. ૧
શેઠ નાનાભાઈ ખરશેદજી બાઈસ. .. ૧
શેઠ નસરવાનજી ચાંદાભાઈ સીવીલ એ
નજીનીઅર.. .. .. .. ૧
શેઠ નાનાભાઈ જમશેદજી મુસ.. .. ૧
શેઠ નાનાભાઈ માણેકજી ગજદર .. ૧
શેઠ નશરવાનજી ૪રહુનજી પારખ.. ૧
શેઠ નશરવાનજી ૪રામજી ગીસતા.. ૧
શેઠ નાનાભાઈ સોરાબજી દાવર. .. ૧
શેઠ નાનાભાઈ ખરજોરજી બાટલીવાલા. ૧
શેઠ નશરવાનજી નવરોજી બોદ .. ૧
શેઠ નાનાભાઈ ભીખાજી મીસતરી .. ૧
શેઠ નસરવાનજી કાવસજી મીશતરી.. ૫
શેઠ નસરવાનજીબમનજી બીસની.. ૧
શેઠ નાનાભાઈ બમનજી મુલાંશીરોજ.. ૧
શેઠ નસરવાનજી અસપંદીઆરજી પોચ
ખાનેવાલા ૧
શેઠ નાનાભાઈ હોરમજી નાધલાશેઠના ૧
શેઠ નસરવાનજી દીનશાજી દુબાસ .. ૧
શેઠ નવરોજી પેસતનજી કાપડીઆ. ૧
શેઠ નવરોજી રતનજી કેપર. .. ૧
શેઠ નવરોજી કેકોબાદજી મોદી .. ૧
શેઠ નવરોજી જીવાજી માણેકજી વાછા ૧
શેઠ નવરોજી એદલજી સુરતી. .. ૧
શેઠ નસરવાનજી બનચેરજી દુબાસ.. ૧
શેઠ નસરવાનજી પેસતનજી પાવરી.. ૧

	નકલ.
શેઠ નસરવાનજી ખરશેદજી કોહીઆરજી.	૧
શેઠ નવરોજજી માણેકજી લંગડાના..	૧

૫

શેઠ પેસતનજી કાવશજી શેઠના. ..	૭
શેઠ પેસતનજી હોરમજજી કાંબાજી..	૫
શેઠ પેસતનજી એદલજી સુખીઆશેઠના	૧
શેઠ પેસતનજી એદલજી સરાફ. ..	૨
શેઠ પેસતનજી નવરોજજી દાવર ..	૧
શેઠ પોંચાજી સોરાબજી પોંચાજી ..	૧
શેઠ પેસતનજી નવરોજજી પોંચાજી ..	૧
શેઠ પેસતનજી દારાશાજી શેઠના ..	૧
શેઠ પેસતનજી મનચેરજી ચીચગરના છોકરાઓ	૧
શેઠ પેસતનજી નવરોજજી ખરાસ ...	૧
શેઠ પાલણજી દોરાબજી રાંનજી. ..	૧
શેઠ પેસતનજી સાપુરજી ગજદર. ..	૧
શેઠ પાલણજી ધનજીભાઇના છોકરાઓ.	૧
શેઠ પેસતનજી બેજનજી ચોકસી ..	૧
શેઠ પેસતનજી હીરજીભાઇ કુપર ..	૧
શેઠ પેસતનજી હોરમજજી કાલેટના..	૧
શેઠ પેસતનજી સોરાબજી ખરેગાટ..	૧
શેઠ પેસતનજી બેરાંમજી દાંતરા ..	૧
શેઠ પેસતનજી બાપુજી ખુચીઆ ..	૧
શેઠ પેસતનજી નવરોજજી કાપડીઆ.	૧
શેઠ પેસતનજી મનચેરજી ડાકટર ..	૧
શેઠ પેસતનજી મેરવાંનજી.	૨
શેઠ પીરોજશા કાવશા નાણાવટી. ..	૧
શેઠ પેસતનજી કાવશજી ચોકશી ..	૧
શેઠ પાલણજી કાનજીભાઇ રોડેરીઆ..	૧
શેઠ પેસતનજી દાદાભાઇ આસાવઇ..	૧
શેઠ પેસતનજી કાવશજી સોલીસીટર..	૧
શેઠ પીરોજશા પેસતનજી મેરહોમજી.	૧
શેઠ પેસતનજી અરદેશર ગજદર ..	૧
શેઠ પાલણજી પેસતનજી પોચખાનેવાલા.	૧

૫

શેઠ ફરાંમજી નસરવાનજી પટેલ ..	૩
શેઠ ફરાંમજી બમનજી શેઠના. ..	૫
શેઠ ફરાંમજી કાવશજી મારફર. ..	૧૦
શેઠ ફરાંમજી એદલજી દાવર.. ..	૧
શેઠ ફરાંમજી હોરમજજી કેમેસરીવાલા.	૨
શેઠ ફરાંમરોજ માણેકજી આદરજી ડાકટર	૨

	નકલ.
શેઠ ફરાંમજી રૂસતમજી વાડીઆજી..	૧
શેઠ ફરાંમજી બમનજી જીજીભાઇ ..	૧
શેઠ ફરાંમજી સોરાબજી ઊનવાલા..	૧
શેઠ ફરાંમજી કાવશજી બેનેટ.. ..	૧
શેઠ ફકીરજી મનચેરજી પટેલ.. ..	૧
શેઠ ફરાંમજી એદલજી લાહેર. ..	૧
શેઠ ફરાંમજી સાપુરજી ડાકટર.. ..	૧
શેઠ ફરદુનજી બરજોરજી સહીયાર ..	૧
શેઠ ફરાંમજી સોરાબજી ભાવનગરીઆ.	૧
શેઠ ફરાંમજી રૂસતમજી વાછા. ..	૧
શેઠ ફરાંમજી સોરાબસા મોદી. ..	૧
શેઠ ફકીરજી જીવાજી મોગરેલીયા ..	૧

બ

બંદેઆદા..	૫
શેઠ બેરાંમજી જીજીભાઇ.	૩
શેઠ બેરાંમજી નશરવાંનજી શીરવાઇ..	૩
શેઠ બમનજી માણેકજી મુલાં.. ..	૧
શેઠ બમનજી બીમાજી દાંતરા. ..	૧
શેઠ બમનજી નશરવાંનજી વકીલ ..	૧
શેઠ બેજનજી એદલજી જયાવાલા..	૧
શેઠ બેરાંમજી ખરશેદજી ગાંધી. ..	૧
શેઠ બેરાંમજી દાદાભાઇ રેજીસટરાર.	૧
શેઠ બમનજી ફરાંમજી પટેલ.. ..	૧
શેઠ બરજોરજી ફરાંમજી પટેલ. ..	૧
શેઠ બેરાંમજી હોરમજજી પટેલ ..	૧
શેઠ બમનજી ડોશાભાઇ મુનસી ..	૧
શેઠ બમનજી ખરશેદજી પંથકી. ..	૧
શેઠ બેરાંમજી નસરવાંનજી ગજદર..	૧
શેઠ બરજોરજી રૂસતમજી બાટલીવાલા	૧
શેઠ બમનજી મનચેરજી ધનજીમેહેતાના	૧
શેઠ બેરાંમજી દાદાભાઇ પોચખાંનેવાલા.	૧
શેઠ બરજોરજી કાવશજી મેહેતા ..	૧
શેઠ બમનજી એદલજી દાવર.. ..	૧
શેઠ બેરાંમજી નવરોજજી ડાકટર ..	૧
શેઠ બેજનજી મનચેરજી ઇજનેર ..	૧
શેઠ બરજોરજી રૂસતમજી મુલાંશરોજ.	૧
શેઠ બરજોરજી રૂસતમજી મીસતરી..	૧
શેઠ બેરાંમજી નસરવાંનજી સંજાણા..	૧
શેઠ બરજોરજી પેસતનજી સ્ટેલીનવાલા.	૧
શેઠ બેરાંમજી કાવશજી કાપીશખાણી..	૧
શેઠ બેરાંમજી રૂસતમજી દલાલ ..	૧
શેઠ બેજનજી જમશેદજી સરાફ ..	૧

	નકલ.
શેઠ બેજનજી મનચેરજી બારીઆ ..	૧
શેઠ બેજનજી કાવશજી બામબોટવાલા.	૧
શેઠ બેરાંમજી માણેકજી લેલીનવાલા..	૧
શેઠ બેજનજી રતનજી કોટવાલ. ..	૧

ભ

શેઠ ભીખાજી રૂસતમજી ટાટા.. ..	૧

મ

બાઇ સાહેબો માણેકબાઇ તથા મોતલી બાઇ જાંહાંગીરજી નશરવાંનજી વાડીઆજી..	૩
શેઠ મેરવાંનજી ફરાંમજીની કુ૦ ..	૫
શેઠ મનચેરજી બમનજી પંથકી ..	૫
શેઠ મનચેરજી ફરાંમજી કાંબાજી ..	૨
શેઠ મનચેરજી ફરાંમજી શેઠના.. ..	૧
શેઠ મેરવાંનજી દાદાભાઇ વાડીઆજી.	૧
શેઠ માણેકજી સોરાબજી વાડીઆજી.	૧
શેઠ મેરવાંનજી જીજીભાઇના છોકરાઓ	૧
શેઠ મનચેરજી પેસતનજી વાડીઆજી.	૧
શેઠ મનચેરજી તથા દોરાબજી કાવશજી દાવર..	૧
શેઠ માણેકજી બાબાસજી કાકા.. ..	૧
શેઠ મનચેરજી મેરવાનજી ભાવનગરીઆ	૧
શેઠ માણેકજી જમશેદજી વાડીઆ..	૧
શેઠ માણેકજી સોરાબજી હાંસબરનર.	૧
શેઠ મનચેરજા બેજનજી મેહેરહોમજી	૧
શેઠ માણેકજી નવરોજજી જવેરી ..	૨
શેઠ માણેકજી હોરમજજી પરબેજ ..	૧
શેઠ મેરવાનજી રૂસતમજી ગંદેવીઆ.	૧
શેઠ માણેકજી ભીખાજી મુસ.. ..	૧
શેઠ માણેકજી ફરામજી બાપલા. ..	૧
શેઠ મેરવાનજી જાંહાંગીરજી તારાચંદ.	૧
શેઠ મનચેરજી નવરોજજી બનાજી..	૧
શેઠ મેરવાનજી હોરમજજી મુલાં ..	૧
શેઠ મનચેરજી બમનજી ગગરાટ. ..	૧
શેઠ માણેકજી હોરમજજી બાજુ. ..	૧
શેઠ માણેકજી મનચેરજી હીરાબાણેકના.	૧
શેઠ માણેકજી દોરાબજી ઊમરીગર...	૧
શેઠ માણેકજી બમનજી ગોરા. ..	૧
શેઠ મનચેરજી ફરાંમજી તંબોલી ..	૧
શેઠ મનચેરજી ફરાંમજી કોહલા. ..	૧
શેઠ માણેકજી કુવરજી હાએવાએ. ..	૧

	નકલ.
શેઠ માણેકજી જમશેદજી ગંદેવીઆ.	૧
શેઠ મેરવાનજી હોરમજજી મેહેતા...	૧
શેઠ માણેકજી સોરાબજી મારકર. ..	૧
શેઠ મેરવાનજી હોરમજજી કાપડીઆ.	૧
શેઠ મેરવાંનજી દાદાભાઇ નવસારીવાલા	૧
શેઠ મેરવાનજી અસલાજી મવરાંવાલા.	૧
શેઠ માણેકથા જાંહાંગીરથા તાલેયારખાં.	૧

ર

રાહનુમાય માજદીઅસનાંન સભા. ..	૨
દશતુર રૂશતમજી કેકોબાદજી મેહરજી રાંણાંનાં.	૧
શેઠ રૂસતમજી હોરમજજી પેસતનજી બાટલીવાલા..	૨
શેઠ રૂસતમજી ડોશાભાઇ શેઠના. ..	૨
શેઠ રૂસતમજી સોરાબજી કેમેસરીવાલા	૨
શેઠ રૂસતમજી વીકાજી મેહેરજી....	૧
શેઠ રૂસતમજી અરદેશરજી વાડીઆજી	૧
શેઠ રતનજી ફરદુનજી પારખ.. ..	૧
શેઠ રૂસતમજી બમનજી સકલાતવાલા	૧
શેઠ રૂસતમજી કાવશજી બાહદુરજી..	૧
શેઠ રતનજી જમશેદજી જથાવાલા..	૧
શેઠ રૂસતમજી માણેકજી રાઇટર...	૧
શેઠ રતનજી રૂસતમજી રાણા.. ..	૧
શેઠ રૂસતમજી જમશેદજી બામબોટ .	૧
શેઠ રૂસતમજી પેસતનજી બીલીમોરીઆ	૧
શેઠ રૂસતમજી ફરાંમજી બાડન.. ..	૧
શેઠ રૂસતમજી દાદાભાઇ માલબીવાલા.	૧
શેઠ રૂસતમજી હોરમજજી બાજુ ..	૧
શેઠ રૂસતમજી ફકીરજી પરેલવાલા ..	૧
શેઠ રતનજી બરજોરજી બોબરા. ..	૧
શેઠ રૂસતમજી બૈદલજી દારાથા પતા પતીના.	૧
શેઠ રૂસતમજી જીવાજી માણેકજી હાં સબરન.	૧
શેઠ રૂસતમજી નાનાભાઇ થાનેવાલા..	૧
શેઠ રૂસતમજી હોરમજજી સરાફ. ..	૧
શેઠ રૂસતમજી બૈદલજી.	૧
શેઠ રૂસતમજી બરજોરજી બીડાઇવાલા.	૧

લ

શેઠ લવજીભાઇ રૂસતમજી શેઠના ..	૧
શેઠ લીમજી જમશેદજી બાટલીબોઇ.	૧
શેઠ લીમજી દીનશાજી ફરદુનજી. ..	૧

નકલ.

રા

શેઠ સોરાબજી સાપુરજી બંગાલી .. ૧૫
શેઠ સોરાબજી નવરોજજી જમશેદજી વાડીઆજી ૧
શેઠ સાપુરજી જીવાજી વાછા.. .. ૧
શેઠ સોરાબજી ફરામજી પટેલ.. .. ૧
શેઠ સાપુરજી જમાજી ભાવનગરીઆ. ૧
શેઠ સોરાબજી ધનજીભાઇ પટેલ .. ૧
શેઠ સોરાબજી ફરામજીની કુંપની .. ૧
શેઠ સોરાબજી હોરમજજી બાટલીવાલા. ૧
શેઠ સોરાબજી કાવસજી પાંડોવાલા.. ૧
શેઠ સોરાબજી જમશેદજી સકલાતવાલા ૧
શેઠ સોરાબજી બેજનજી તુરકી. . ૧
શેઠ સોરાબજી રૂસતમજી નરીમાન.. ૧
શેઠ સોરાબજી ફરામજી સાટીનના.. ૧
શેઠ સાપુરજી રતનજી શેઠના. .. ૧
શેઠ સોરાબજી બેરામજી કોલા. .. ૧
શેઠ સોરાબજી હીરજીભાઇ પટેલ. .. ૧
શેઠ સોરાબજી કાવશજી ટાટા.. .. ૧
શેઠ સોરાબજી બરજોરજી જશાવાલા. ૧
શેઠ સોરાબજી રૂસતમજી મેમવાલા.. ૧
શેઠ સોરાબજી મનચેરજી ગોલવાલા.. ૧
શેઠ સોરાબજી કાવસજી જુસબશેઠ.. ૧
શેઠ સોરાબજી હોરમજજી સરાફ .. ૧

હે

શેઠ હીરજીભાઇ તથા ફરામજી હોરમજી શેઠના.. .. .. .. ૧૦

નકલ.

શેઠ હોરમજજી અરદેશર હોરમજજી વાડીઆજી ૫
શેઠ હોરમજજી નવરોજજી સકલાતવાલા ૩
શેઠ હોરમજજી જાંહાંગીરજી દાદીશેઠ. ૨
શેઠ હોરમજજી મનચેરજી વાડીઆજી. ૧
શેઠ હીરજીભાઇ મેરવાંનજી વાડીઆજી. ૧
શેઠ હોરમજજી મેરવાંનજી સરાફ .. ૧
શેઠ હોરમજજી તથા એદલજી સોરાબજી બાટલીવાલા.. .. .. ૧
શેઠ હીરજીભાઇ બરજોરજી બાટલીવાલા. ૧
શેઠ હોરમજજી ડોસાભાઇ ધનજીભાઇ. ૧
શેઠ હોરમજજી મોટાભાઇ દલાલ . ૧
શેઠ હોરમજજી લીમાજી કરંજીઆ.. ૧
શેઠ હીરજીભાઇ ફરામજી કોપર .. ૧
શેઠ હોરમજજી સાપુરજી પાવરી. .. ૧
શેઠ હોરમજજી બાબેકજી સીંગારા.. ૧
શેઠ હોરમજજી બરજોરજી ગજદર.. ૧
શેઠ હોરમજજી બરજોરજી કપતાન.. ૧
શેઠ હીરજીભાઇ રતનજી મીસતરી .. ૧
શેઠ હોરમજજી બેરામજી રાણા.... ૧
શેઠ હોરમજજી ફરામજી વારદીન. .. ૧
શેઠ હોસંગજી હોરમજજી ખરાસ .. ૧
શેઠ હોરમજજી બેરામજી મુસ.. .. ૧
શેઠ હોરમજજી એદલજી દાવર. .. ૧
શેઠ હોરમજજી રતનજી મુસ.. .. ૧
શેઠ હોરમજજી બેજનજી દસતુર .. ૧
શેઠ હોરમજજી ખરશેદજી મેજર. .. ૧
શેઠ હોરમજજી પેસતનજી મોથવાલા. ૧
શેઠ હોરમજજી જમશેદજી ઇસકરૂવાલા ૧

શ્રી પુણાં ખાતે ખરીદ કરનારા સાહેબોનાં નાંમ.

નકલ.

ધી આનરએબલ ખાંનબાહદુર શેઠ પદમજી પેસતનજી. ૩
દસતુર તેહમુલજી મીનોચેરજી હોજદાર ૧
શેઠ દોરાબજી પેસતનજી. ૨
શેઠ ફરામજી એદલજી.. .. .. ૧
શેઠ સોરાબજી મેહરવાનજી ૧
શેઠ જમાસજી શાપુરજી લાલા.. .. ૧
શેઠ ફરામજી કાવસજી હાથીદારૂ. .. ૧

નકલ.

શેઠ દીનશાજી પેસતનજી. ૧
શેઠ જમશેદજી એદલજી કેમેસરીવાલા ૧
શેઠ દાદાભાઇ પાલનજી ભેદવાર. .. ૧
શેઠ મેહરવાનજી ખરશેદજી મારકર.. ૧
શેઠ રતનજી દીનશાજી ભરૂચા. .. ૧
શેઠ દોરાબજી હોરમજજી કુટાર. .. ૧
શેઠ પીરોશા પેસતનજી. ૧
શેઠ પાલનજી નસરવાનજી ફરાસખન. ૧

00048240

Digitized with financial assistance from the
Government of Maharashtra
on 18 July, 2018